

Më në fund kultura shqiptare ka “librin e librave” të saj: *Bibliografinë Retrospektive të Librit Shqip* në dy pjesët e para, 1555-1912 (I) dhe 1913-1944 (II). Më bie detyra të pohoj me bindje se është fjala për një botim që përbën ngjarje historike. Në çdo kulturë flitet dendur për “ngjarje” në rastin e botimit të librave, pa qenë të sigurtë se sa jetëgjatë do të jenë ata, nga njëra anë, si edhe sa të shumëpritur mund të kenë qenë, nga tjetra. Ndërkaq botimi i *Bibliografisë Retrospektive të Librit Shqip* përbën një arritje të lakmuar ndoshta qysh këtu e 90 vite të shkuara, kur qeveria e ardhur në Tiranën kryeqytet nga Kongresi i Lushnjës morri vendimin për themelimin e një “biblioteke kombëtare” në Shqipëri. E pamundur do të ketë qenë që ideatorët e institucionit në fjalë të mos kenë ëndërruar që shqiptarët të kenë një ditë për duarsh edhe regjistrimin e gjithçkaje që ishte shkruar e botuar deri më atëherë në gjuhën shqipe, nga Buzuku deri tek ata, në atë vit të largët 1920.

Aurel PLASARI

Në kopertinë: Rrota e librit, sipas Agostino Ramelli-it, 1588

LIBRI SHQIP 1555-1912
BIBLIOGRAFI

BIBLIOTEKA KOMBËTARE

RAMAZAN VOZGA

LIBRI SHQIP
1555-1912

në fondet e Bibliotekës Kombëtare

BIBLIOGRAFI

BIBLIOTEKA KOMBËTARE

RAMAZAN VOZGA

LIBRI SHQIP

1555-1912

në fondet e Bibliotekës Kombëtare

BIBLIOGRAFI

Tiranë, 2010

*Në 90-vjetorin e Bibliotekës Kombëtare
nën kujdesin e Ministrit të Turizmit, Kulturës, Rinisë dhe Sporteve
z. Ferdinand Xhaferaj*

REDAKSIA:

Aurel PLASARI (kryetar)
Afërdita SHARXHI
Etleva DOMI
Maksim GJINAJ
Nasho JORGAQI
Sherif DELVINA

© Biblioteka Kombëtare

ISBN: 978-99927-731-7-8

LIBRI SHQIP 1555-1912

në fondet e Bibliotekës Kombëtare

Shtypur në shtypshkronjën e Shtëpisë Botuese Onufri
Rr. "S. Pasha", Tiranë, Tel & Fax 00355 4 220 017
[http: //www.Onufri.com](http://www.Onufri.com)
E-mail: onufri@abissnet.com.al

PËRMBAJTJA

Parathënie për këtë botim11

Mbi bibliografitë dhe mbi këtë bibliografi17

Viti	1555	65
“	1592	69
“	1618	72
“	1621	73
“	1635	75
“	1636	77
“	1664	77
“	1685	78
“	1691	79
“	1706	81
“	1731	82
“	1741	83
“	1742	83
“	1743	86
“	1744	86
“	1750	87
“	1760	87
“	1762	88
“	1802	89
“	1824	90
“	1827	91
“	1836	94

“	1844	94
“	1845	95
“	1847	96
“	1848	97
“	1855	97
“	1856	103
“	1858	104
“	1862	105
“	1863	106
“	1864	107
“	1866	108
“	1867	110
“	1868	111
“	1869	113
“	1870	115
“	1871	117
“	1872	118
“	1873	123
“	1875	125
“	1876	126
“	1877	127
“	1878	129
“	1879	131
“	1880	134
“	1881	135
“	1882	138
“	1883	141
“	1884	142
“	1886	145
“	1887	152
“	1888	157
“	1889	161
“	1890	165
“	1891	166
“	1892	166
“	1893	169
“	1894	170
“	1895	172
“	1896	175

“	1897	181
“	1898	184
“	1899	193
“	1900	198
“	1901	202
“	1902	208
“	1903	216
“	1904	218
“	1905	224
“	1906	227
“	1907	234
“	1908	243
“	1909	252
“	1910	265
“	1911	280
“	1912	298
Pa vit botimi		325

Informacion bibliografik për tituj që nuk gjenden në koleksionet e Bibliotekës Kombëtare333

Bibliografi339

Tregues347

Treguesi i autorëve349

Treguesi i titujve357

Treguesi lëndor371

Treguesi i botuesve, tipografëve, libërshitësve, shtypshkronjave etj.375

Vula, etiketa (ex-libris) etj.381

PARATHËNIE PËR KËTË BOTIM

Më në fund kultura shqiptare ka “librin e librave” të saj: *Bibliografinë Retrospektive të Librit Shqip* në dy pjesët e para, 1555-1912 (I) dhe 1913-1944 (II). Më bie detyra të pohoj me bindje se është fjala për një botim që përbën ngjarje historike. Në çdo kulturë flitet dendur për “ngjarje” në rastin e botimit të librave, pa qenë të sigurtë se sa jetëgjatë do të jenë ata, nga njëra anë, si edhe sa të shumëpritur mund të kenë qenë, nga tjetra. Ndërkaq botimi i *Bibliografisë Retrospektive të Librit Shqip* përbën një arritje të lakmuar ndoshta qysh këtu e 90 vite të shkuara, kur qeveria e ardhur në Tiranën kryeqytet nga Kongresi i Lushnjës merrte vendimin për themelimin e një “biblioteke kombëtare” në Shqipëri. E pamundur do të ketë qenë që ideatorët e institucionit në fjalë të mos kenë ëndërruar që shqiptarët të kenë një ditë për duarsh edhe regjistrimin e gjithçkaje që ishte shkruar e botuar deri më atëherë në gjuhën shqipe, nga Buzuku deri tek ata, në atë vit të largët 1920.

“Nuk mund të ketë *bibliotekë kombëtare* pa *bibliografi kombëtare*”: mbaj mend t’ua kem kujtuar këtë të vërtetë bashkëpunëtorëve të mi, këtu e vite të shkuara, kur fillova punën për të drejtuar Bibliotekën Kombëtare të Shqipërisë së toku me ta. Para se librat të përdoren dhe/ose të studiohen, duhet të dihet që ata ekzistojnë: ky është parimi lëvizës që shërben si shtysë në hartimin e çdo bibliografie. Dhe ata që e njohin mirë e bukur këtë parim janë pikërisht punonjësit e bibliotekave, - të çdo biblioteke me funksion publik, - sepse ato krijohen për t’u shërbyer nevojave të grupeve më shumë se atyre të një individi. Punonjësve të bibliotekave, dhe jo “mendjes njerëzore” në përgjithësi, u njihet në historinë e qytetërimit merita e shpikjes së mjetit universal për realizimin e këtij informacioni, që është *bibliografia*.

Afërmendsh: orvatjet për një *Bibliografi Retrospektive të Librit Shqip* kanë pasë nisur prej vitesh në Bibliotekën Kombëtare, e cila prej më se 50 vjetësh harton dhe boton *Bibliografinë Kombëtare të Librit Shqip*, d.m.th. atë të botimeve korrente. Se si dhe se pse ajo gjithnjë nuk përfundohej për t’ua ofruar përdoruesve,

përbën histori më vete: vështirësitë e kuptueshme të kohëve, të regjimeve tanimë të lëna mbrapa, të kushteve në përgjithësi, përfshirë pengime e shtrëngime etj., ngjajnë jashtë vendi për t'u kujtuar tani kur ajo quhet e kryer. Megjithatë ndër vështirësitë “objektive” dëshiroj të përmend dy: 1) Bibliografia, si disiplinë më vete e shkencës së librit, është njëherësh *art* dhe *shkencë*; si e tillë ajo parakupton një bazë dijesh dhe aftësi interpretuese nga ana e bibliografëve: janë kushte që nuk e bëjnë të lehtë hartimin e bibliografive dhe jo dokushdo “specialist” mund t’ia dalë mbanë kryerjes së tyre; 2) “Librat për librat” janë të kushtueshëm nga pikëpamja e investimit intelektual, shkencor dhe kohor, përkatësisht edhe financiar, duke qenë njëherësh ky investim që i bën ata bartës vlerash të paçmueshme.

Për kulturën shqiptare duhet quajtur fat i lumë fakti që pjesa zotëruese e botimeve shqipe, prej Buzukut unikal – të riprodhuar nga At Justin Rrota – dhe deri te ne, janë mbledhur dhe ruajtur në koleksionet e Bibliotekës Kombëtare të Shqipërisë, sikurse vijojnë të mbledhen e të ruhen: me sa rezulton prej dy pjesëve të para të *Bibliografisë* në fjalë, ato mund të llogariten përafërsisht në 95 % të totalit të tyre historik. E famshmja *British Library* dhe po aq e famshmja *Bibliothèque nationale de France* mund të konkurrojnë në epokën e sotme të globalizmit me koleksionet e tyre: nga 14 në 15 milionë libra. Kultura shqiptare i detyron mirënjohje Bibliotekës Kombëtare të saj për koleksionet unike të *Librit Shqip*. Këto koleksione kanë mundësuar përfundimin e këtyre dy pjesëve të saj. Dhe pikërisht falë tyre përdoruesve të saj tanimë u ofrohet një informacion pothuajse pranë maksimales: është fjala për një informacion i cili, përtej *bibliografisë*, do t’i qasë ata tek ai realitet ende i veshur me vagullti shekullore që është *historia* e Librit Shqip: qysh nga botimet më të hershme të tij, në Romë a në Venedik, në Padovë a në Milano, në Trieste e në Korfuz, në Athinë e në Stamboll, në Selanik e në Aleksandri, në Bukuresht e në Sarajevë, në Sofje e në Beograd, sa edhe në Paris e në Londër, në Vjenë e deri në Boston, derisa të vijë moti e të shfaqen në frontespacet e tyre qytetet tona, nga Voskopoja në Shkodër, nga Manastiri në Korçë, nga Elbasani në Kostur, kështu me radhë. Një yllësi e tërë karakteresh të alfabeve që mendja pjellore e shqiptarëve prodhoi përgjatë shekujsh do t’ia marrin sytë në *historinë* që tejduket mbrapa kësaj *bibliografie*: “shenja epirote”, “shenja zodiakale”, alfabet latin me elemente greke, alfabet latino-italian, elemente glagolitike e cirilike, shenjat mbi të zëshmet, diakritike mbi ose nën shkronjat nistore, alfabet arab, “alfabet elbasanas”, këndeje alfabeti i “Agimit”, andej alfabeti i “Bashkimit”, një tjetër i Stambollit, deri edhe një i zotërisë së tij Faik bej Konica etj.

Pa u kaluar anash vlerave të veçanta që bart pjesa e dytë e kësaj *Bibliografie*, fryt i punës shumëvjeçare të atij që e kam quajtur “kryebibliograf” i sotëm shqiptar, z. Maksim Gjinaj, dhe kolegeve të tij znj. Margarita Mele e znj. Myrvete Elmazi, le të lejohem të nënvizoj rëndësinë e posaçme të pjesës së parë të saj, fryt gjithashtu i një pune shumëvjeçare të z. Ramazan Vozga. Përdoruesve të kësaj

Bibliografie u rekomandoj, me këtë rast, edhe punimin e tij në formë hyrjeje *Mbi bibliografitë dhe mbi këtë bibliografi*, dëshmi që specialisti i shkencës së librit nuk i ka ikur dot detyrës së mësimdhënësit të lëndës *Historia e Librit* për të na ofruar një informacion përplotësues që, përndryshe, zor se do ta kishim për duarsh.

Meritë të meritave, që ndoshta “përdoruesi masiv” nuk do të vërë re, por që mund ta dallojë çdo specialist i shkencës së librit, konsideroj zbatimin në këtë *Bibliografi*, rastin e botimeve që përfshin ndërkoha historike e librit shqip 1555-1912, të standardeve dhe rregullave përkatëse ndërkombëtare të katalogimit: konkretisht standardet e përshkrimit bibliografik ISBD (*International Standard Bibliographic Description*) dhe rregullat anglo-amerikane të katalogimit AACR2 (*Anglo-American Cataloguing Rules*, 2nd Edition). Sikurse e sqaron edhe autori i saj, kjo është e para bibliografi shqiptare e hartuar duke mbajtur parasysh edhe “Standardin Ndërkombëtar të Përshkrimit Bibliografik për Botimet e Vjetra Monografike” ISBD(A) (*International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publications*) me përshtatjet e nevojshme për rastin e librit shqip. Mund të vihet re se si një bazë e tillë ka qenë siguria e suksesit për një sërë zgjidhjesh racionale të disa çështjeve që, në historinë e bibliografisë së librit shqip, kanë përbërë “probleme bibliografike të hapura”, ndërsa tanimë mund të quhen “të mbyllura”. Në këtë kuptim interes të posaçëm do të paraqesë për përdoruesit zona e shënimeve ose ajo që autori e quan bukur “sheshi i mejdanit”. Po përzgjedh dy shembuj ilustrues:

a. Në rastin e botimit të veprës së Lekë Matrëngës, *Embsuame e chræsterae*, Romë 1592, autori i *Bibliografisë* provon dhe mbështet në pikëpamje bibliografike kritikën e studiuesit Selman Riza ndaj tekstit *Histori e Letërsisë Shqipe* (1959 dhe 1983) dhe konkretisht pohimin që në këtë katekizëm “gjejmë edhe të parën vjershë që njohim shqip...”, çfarë bibliografit, nga këqyrja e ekzemplarit të BKSh të riprodhuar nga origjinali i librit nuk i rezulton i vërtetë: poezia në fjalë nuk gjendet në variantin e dorëshkrimit prej nga është bërë shtypja, por në një variant tjetër të tij, që ka mbetur i pabotuar; bibliografi ka pasur mundësinë të ndjekë edhe odisenë e botimit, humbjes, gjetjes, rihumbjes, rigjetjes e kështu me radhë e këtij libri: odise, me gjasë, e pashoqe në historinë e librit shqip.

b. Në rastin e veprës *Noctes pelagicae*, Athinë 1855, të albanologut Karl Reinhold, trajtohet gjerësisht problemi i shtojcave të litografuara, që ka pasë tërhequr me kohë vëmendjen e studiuesve të ndryshëm si “çështje e bibliografisë shqiptare” (Carlo Tagliavini etj.). Shtojcat në fjalë nuk pasqyrohen te *Bibliografia* e Legrandit, ndërsa tek ato të Manek-Pekmezit dhe të Lumo Skendos po. Konstatohet që studiuesit nuk kanë pasur informacion për ekzistimin në koleksionet e Bibliotekës Kombëtare të këtyre shtojcave. Gjatë punës për përgatitjen e ekspozitës “Autorë gjermanishtshkrues për Shqipërinë”, organizuar në këtë Bibliotekë në tetor të vitit 2007, pata rastin t’i identifikoj këto Shtojca në koleksionet e saj: ekzistimi i tyre nuk ishte evidentuar nga një lajthitje ose pakujdesi në përshkrimin bibliografik

të tyre, mbase që nga hyrja e tyre në koleksionet e BKSh. Nën ekzemplarin Ar 54 E 30 të ekspozuar u vendos atëherë skeda e ideuar prej meje si më poshtë: “Shtesa e bërë nga autori më 1856 botimit të vitit 1855. Dorëshkrim i litografuar”. Edhe ky evidentim, për një pakujdesi të re, vijoi të mos pasqyrohej në skedarët përkatës deri në çastin kur ekzemplari në fjalë i *Noctes pelasgicae*... u shqyrtua me vëmendje kur i erdhi radha për t’u regjistruar si pjesë e koleksioneve të BKSh në këtë *Bibliografi*.

Përdoruesit profesionistë të kësaj *Bibliografie* nuk do të humbasin rastin të dallojnë edhe “qëndrimet elastike” të autorit, të domosdoshme në një vepër të këtillë. Një shembull: në identifikimin e autorit të librit *Hija e Skanderbeut, Mretit Scypnies* (Elbasan 1907), që paraqitet me pseudonimin *Banucs Scpataraku*, autori respekton mendimin e studiuesve K. Bevapi dhe A. Ballhysa, simbas të cilëve kjo vepër është e Lef Nosit dhe e dhëna për vendin e botimit/shtypjes është *fals* (për ta Shkodra), por vëren edhe se “duke patur parasysh që vepra është shkruar në të folmen e Shkodrës dhe me alfabetin e shoqërisë “Agimi” të Mjedës, më duhet të shtoj si hollësi që mund të ndihmojë për identifikimin e mëtejshëm të emrit të autorit të këtij botimi faktin që në qytetin e Shkodrës ka familje ortodokse me mbiemrin Shpataraku”. Për të rënë në sy janë edhe rastet kur autori i shmanget me “mirësjellje bibliografike” përfshirjes në debate për probleme të ndryshme që, me gjasë, lidhen më shumë me *historinë* e librit shqip se sa me *bibliografinë* e tij.

Ndërkaq ky farë “elasticiteti” nuk e ka penguar autorin tonë, kur rasti e ka lypur, të hyjë edhe në polemika, si në rastin e veprës së albanologëve Armin Hetzer dhe Viorel S. Roman. Vepra e tyre *Albanien, Ein bibliographischer Forschungsbericht Mit Titelübersetzungen Standortnachweisen* (München 1983) është një bibliografi e standardeve të larta, e hartuar në Bibliotekën e Universitetit të Bremenit me mëtimin që të paraqesë “punën më gjithëpërfshirëse të llojit të vet në formë libri mbi Shqipërinë”. Ajo mbulon tri ndarje të tëra të dijes: filozofinë, ligjin dhe qeverisjen, studimet sociale. Mes të tjerash ka në të edhe një listë të pasur botimesh të bibliografisë shqiptare. Por autori ynë ka ta drejtë kur konstaton që prof. dr. Klaus-Detlev Grothusen, duke dashur të argumentojë që kjo vepër “paraqet me shkallën e lartë të trajtimit një punë pioniere”, në shënimin hyrës të botimit ekzagjeron kur shkruan se në Shqipëri kërkimi bibliografik “është i munguar në mënyrë të frikshme”. Siç del nga vetë lista e hartuar prej autorëve Hetzer & Roman, por edhe nga sfondi historik i paraqitur në hyrjen e këtushme *Mbi bibliografitë dhe mbi këtë bibliografi*, pohimi i profesor-doktorit gjerman në këtë rast nuk i përgjigjet të vërtetës. Dhe detyrohesh t’i japësh të drejtë autorit tonë: vetë albanologët e huaj në pjesën hyrëse të zërit *Burime* kanë pohuar se “po të kemi parasysh madhësinë e vendit dhe fatin e tij politik, ka (...) një numër të konsiderueshëm studimesh pararendëse që mund të listohen” dhe veçojnë përveç veprave bibliografike të Legrand-Gûys dhe Manek-Pekmezi-Stotz edhe atë të Shuteriqit, *Shkrimet shqipe ... 1976*” etj. Bibliografët e Bibliotekës Kombëtare të

Shqipërisë janë në të drejtën e tyre të vënë në dukje që, kur pohohej e pavërteta e mësipërme prej prof. dr. Grothusen-it, në Shqipëri kishte gati 25 vjet që hartohej dhe botohej *Bibliografia Kombëtare e Librit Shqip*, sikurse ishte botuar edhe *Albanica I* (1965), të dyja vepra madhore të punuara sipas rregullave dhe standardeve të kohës të përshkrimit bibliografik.

Një autori të tillë, si ky yni, do t’ia pranojmë me kërshëri edhe shprehjet “emocionale”, por me peshën e vet në përshkrimin e vlerave estetike të do librave “të përveçëm”. Ja vetëm njëri nga rastet që kam qëmtuar: “Ndoc Nikaj, *Blëta e ree nner lulë t’parrixit*, Shkodër 1904. Ar 23 G 142 ekzemplar me vlera bibliofilike të veçanta: lidhje speciale me cohë të kadifenjtë në ngjyrë si të myshkut, zbukuruar me metal të çmuar dhe me një mbërtheckë po të tillë, paçka se e dëmtuar, si dhe me buzinat të lyera me ngjyrë bojë gjake” etj. Ta falënderojmë autorin deri edhe për këto përimiti informuese në botën e madhe e të stërndërlikuar të informacionit bashkëkohor.

Duke ua lënë tani për duarsh përdoruesve - *sic dissonantia* - këtë botim historik nuk mbetet veçse t’u urohet me formulën e vjetër tradicionale: “E punofshi gëzuar”!

Dr. Aurel Plasari

MBI BIBLIOGRAFITË DHE MBI KËTË BIBLIOGRAFI

Bibliografia “Libri shqip 1555-1912 në fondet e Bibliotekës Kombëtare” është pjesa e parë, ndër tri të planifikuarat, për periudhën nga fillimet e librit shqip (1555) deri në pikëtakimin me botimin e institucionalizuar të bibliografisë kombëtare të tij (1959). Ajo mbulon një periudhë prej rreth 5 shekujsh të fjalës së shtypur shqipe dhe vjen të plotësojë një kërkesë të kahershme në një fushë të rëndësishme si ajo e informacionit bibliografik, por edhe në historinë e librit shqip. Është menduar t’u shërbejë, në radhë të parë, lexuesve që do të kenë më shumë se një interes të rastit në shkencat që flasin për trashëgiminë historike, kulturore, letrare etj., sidomos atyre që interesohen posaçërisht për dije në fushat e cituara. Pavarësisht kësaj, kjo bibliografi do mund të shfrytëzohet edhe nga një rreth më i gjerë lexuesish, të cilët, për ta përdorur me përfitim sa më të plotë, do të duhej të kishin paraprakisht njohuri në këto fusha. Janë bërë përpjekje që botimi të dalë sa më i dobishëm, por edhe sa më tërheqës, sidomos me informacionin e përfshirë në zonën e shënimeve të një numri relativisht të madh regjistrimesh bibliografike. Shpresohet që të mirëpritet nga lexuesit dhe bibliotekat sidomos për faktin se është unik në objektin që mbulon.

Fillimi relativisht vonë i veprimtarisë së organizuar bibliografike në vendin tonë ka diktuar nevojën e përgatitjes së bibliografive retrospektive me qëllim mbushjen e zbraztjeve dhe zonave gri, sidomos për librin shqip të periudhave të hershme të zhvillimit të tij. Mund të thuhet se tashmë në Shqipëri ka një traditë në përgatitjen e bibliografive të librit bazuar në parime profesionale bashkëkohore dhe të përditësuar, çfarë sigurisht përbën një mbështetje edhe për hartimin e bibliografive retrospektive, pavarësisht specifikave dhe delikatesës së tyre.

Qëllimi kryesor i bibliografisë retrospektive shqiptare në stadin e saj të sotëm është krijimi dhe qarkullimi i informacionit bibliografik të munguar. Projekti madhor i përpilimit të Bibliografisë Retrospektive të Librit Shqip -

BRLSh (1555-1958) zë fill me hartimin e platformës përkatëse në vitin 1988 nga një grup specialistësh të Bibliotekës Kombëtare (BK) dhe është strukturuar në tri pjesë: e para përfshin librin e periudhës 1555-1912, e dyta atë të 1913-1944 dhe e treta librin e 1945-1958. Ka qenë sigurisht një sipërmarrje përtej të zakonshmes për nga sasia e madhe e të dhënave që do të përpunoheshin, kompleksiteti i problemeve dhe përballjeve në planin bibliografik, vështirësia e bashkërendimit në formësimin e materialit dhe e trajtimit tekniko-organizativ dhe, jo më pak e rëndësishmja, sigurimi i mjeteve financiare të botimit. Por një bibliografi retrospektive ka qenë e pamundur të realizohej gjatë periudhës moniste edhe për shkak të autorëve “të padëshiruar” që do të duhej të pasqyroheshin dhe të cilët nuk ishin “pakica”. Edhe kur u vendos të punohej për hartimin e saj, në platformën e mësipërme ishte parashikuar që, për shkak të “qëndrimeve komplekse dhe reaksionare” të një numri autorësh, përkthyesish, redaktorësh etj., të bëheshin dy botime bibliografike: “një botim i plotë për përdorim të brendshëm dhe një i përpunuar për përdorim të lirë”¹.

Më në fund, pas më se dy dekadash pune të vështirë, pse jo edhe të mundimshme, por të pandërprerë, korpusi i bibliografisë retrospektive është gati të botohet. Me plot gojën mund të thuhet se ky nuk është thjesht një sukses i bibliografisë shqiptare, por, mbi të gjitha, një kontribut i ndjeshëm i Bibliotekës Kombëtare në shkencën dhe kulturën tonë.

Në të vërtetë ky korpus retrospektiv është një bibliografi kombëtare, e cila, siç dihet, është më e rëndësishmja e të gjitha llojeve të bibliografive, si element i domosdoshëm i sistemit të informacionit të një vendi. Bibliografitë kombëtare retrospektive që lidhen me prodhimin libror të një vendi a populli kanë të bëjnë me përgatitjen dhe menaxhimin e informacionit bibliografik universal të të gjitha dokumenteve të krijuara në procesin e zhvillimit historik të tij, pra vënien e tij në dispozicion të përdoruesve të mundshëm. Regjistrimi i dokumenteve bibliotekare në këto lloj bibliografish organizohet sipas kriteresh të ndryshme: vend ose territor, gjuhë etj. dhe kombinime të tyre (kriteret komplekse) në varësi të historisë së çdo vendi dhe populli të veçantë, por edhe të traditës dhe trashëgimisë së veprave bibliografike. Kësisoj, për librin shqip të 1555-1912 disa postulate të teorisë dhe praktikës së regjistrimit bibliografik retrospektiv amtar janë modifikuar. Për një vend si Shqipëria (me historinë e saj të ndërlikuar, kufijtë e ndryshuar dhe lidhjet e ngushta me trojet fqinje) kriteret *territor* dhe *gjuhë* kanë të njëjtën vlerë në regjistrimet e bibliografisë

¹ Mbi “*Bibliografinë Kombëtare Retrospektive të librit shqiptar 1555-1958*”, 12. 10. 1988 (dorëshkrim), f. 9.

retrospektive, ndaj edhe janë ndërthurur në mënyrë elastike në sistemin, të themi, global të kësaj bibliografie dhe në të gjitha elementet e saj të veçanta.

Libri shqip në fillimet e veta u përfshi në përpjekjet për ruajtjen e identitetit arbëror të kërcënuar nga invazioni osman dhe islamizimi, ndërsa në shek. XIX, krah për krah me shkollën shqipe, luajti rol të jashtëzakonshëm për zgjimin dhe emancipimin e popullit shqiptar, për rizgjimin e tij kombëtar, kulturor dhe shpirtëror. Kësisoj: përpunimi i informacionit bibliografik për koleksionet e tij në BKSh në këtë sipërmarrje tejte të rëndësishme në rrafsh kombëtar dhe kulturor pritet të rezultojë i dobishëm për bibliotekarët dhe studiuesit.

*

Objekt i punës bibliografike në këtë projekt ka qenë përshkrimi i librave, broshurave dhe çdo lloj shtypshkrimi tjetër në shqip (përfshirë përkthimet) dhe në çdo gjuhë tjetër botuar ose shtypur në trojet shqiptare, si edhe i librave shqip botuar jashtë këtyre trojeve para vitit 1959. Kjo vepër bibliografike demonstroi pasurinë e koleksioneve të librit shqip të kësaj periudhe në Bibliotekën Kombëtare, pjesë e trashëgimisë historike dhe kulturore të popullit shqiptar. Ajo synon kështu të lidhë informacionin bibliografik të munguar për këto koleksione me bibliografitë kombëtare standarde tashmë të botuara.

Përgjegjësia e hartimit dhe organizimit të të dhënave bibliografike të librit shqip të botuar në periudha të së kaluarës ka kërkuar gjetjen e rrugëve sa më të përshtatshme në mënyrë që studiuesit dhe lexuesit në përgjithësi të kenë qasje sa më të frytshme dhe sa më të lehtë në to. Për përgatitjen e pjesës I të kësaj bibliografie është dashur një ngjitje vertikale nga viti i mbarë për librin shqip 1555 deri te viti i plotësimit të aspiratave të shqiptarëve për një shtet të tyrin: 1912. Përshkrimi bibliografik shtrihet në vepra të botuara deri në këtë vit jo vetëm sepse ai shënon njohjen e një të drejte të ligjshme për shqiptarët, atë të krijimit të shtetit të tyre, por edhe sepse prodhimi libror i kësaj periudhe mundëson hartimin e një bibliografie të plotë të formatuar sipas të gjitha rregullave dhe teknikave profesionale të kërkuara.

Është ndjekur parimi sipas të cilit një bibliografi retrospektive nuk duhet të mbetet në një përshkrim të nivelit të zakonshëm; përkundrazi ajo duhet të synojë një nivel përshkrimi sa më të plotë, deri aty sa të konsiderohet bibliografi shkencore. Përgjithësisht, faktori kohë ndikon pozitivisht në një bibliografi të karakterit retrospektiv sepse, që nga dalja në qarkullim e librave të periudhave

të hershme, parakuptohet një informacion i bollshëm rreth tyre. Megjithatë, bibliografi të tilla, mbase më shumë se të tjerat, kërkojnë për përmbushjen e këtij synimi stofin e bibliografit, nga njëra anë, por edhe erudicion të gjerë, zell dhe përkushtim, nga ana tjetër. Si punë shkencore kërkohet gjithashtu debat dhe konsultim me specialistë të fushës, sqarime, saktësime ose shmangie të metash dhe pasaktësish teknike. Parakuptohet, pa tjetër, edhe njohje dhe shfrytëzim racional i përvojës pararendëse në fushën e kërkimit bibliografik të librit shqip, në të cilën veçmas bibliografitë retrospektive të studiuesve dhe bibliografëve Legrand dhe Shuteriqi janë objekt lavdërimi dhe admirimi, gjerësisht të ndikueshme në çdo projekt bibliografik si ky. E sigurt është, nisur nga përvoja bibliografike, se ka mjaft arsye t'u bëhet homazh përpjekjeve dhe punës së tyre, që mbetet edhe sot referim i rëndësishëm për librin shqip të periudhave që ata kanë elaboruar.

Përfshirja në ndërmarrje të tilla nënkupton vështirësi, madje edhe rreziqe të shumta, ndaj dëshirohet që frytet e kësaj pune të rezultojnë të mbara sa duhet. Metodologjia e zgjedhur - shfrytëzimi i informacionit bibliografik ekzistues të skedarëve të Bibliotekës Kombëtare dhe shqyrtimi një për një i të gjitha njësive bibliotekare si elemente të një mozaiku kaq heterogjen dhe shumëngjyrësh - ishte rationale dhe profesionale, por shpesh ajo çoi në ballafaqime dhe përsiatje që kërquan kohë, debate dhe, jo rrallë, zgjidhje krejt të tjera. Por shpresojmë t'ia ketë vlejtur: tanimë kemi një pamje të përgjithshme të librit shqip të kësaj periudhe, si pjesë e qenësishme e trashëgimisë së shkruar të popullit shqiptar.

Personalisht, kam shpresë t'ia kenë vlejtur ecejaket e shpeshta mbi dhjetëvjeçare nëpër “katet e nëndheshme, gjashtëmbëdhjetë shkallare poshtë hollit të shërbimit publik të Bibliotekës”, siç vëren deri në detaje të tilla të imta studiuesi dhe drejtori Aurel Plasari, ku ruhen thesaret e trashëgimisë së shkruar të kombit tonë, të cilat ai i quan “kërshëri të vyera historike”². Shpesh mëdyshje të hollësive dhe saktësimeve bibliografike ka qenë e mundur të zgjidhen aty në hapësirat e ngushta me ndriçim të zbehtë dhe ajër të pamjaftueshëm nën rrezikun e infektimit nga mikroorganizma që, në mënyrë të pashmangshme, bartin këta libra jo rrallë me moshë disa qindravjeçare, hapësira në të cilat punojnë të padukura, në heshtje dhe me përkushtim zonjat dhe zonjushat e nderuara që u mundësojnë lexuesve shërbimin e kësaj trashëgimie. Por shumë shpesh është dashur që botime të përfshira në këtë bibliografi të nxirren nga këto galeri ose katakombe, të ngjiten lart në katin përdhes dhe të vendosen mbi tryezën e punës së bibliografit aty pranë stërnipit të tyre kompjuterik për

² Aurel Plasari, *Alfabeti në Bibliotekë*, në 100-vjetorin e Kongresit të Manastirit, 2008.

të vijuar puna e verifikimit dhe kërkimit për ditë me radhë, ndonjëherë edhe me javë, të të dhënave bibliografike nëpër studime dhe monografi, diksionerë dhe enciklopedi të ndryshme. Në mjaft raste është dashur të “lundrohet” edhe në baza elektronike të dhënash të bibliotekave kudo nëpër botë dhe website interneti me informacion befasues edhe për hollësi bibliografike të botimeve tona të së shkuarës, - një shembull domethënës i idesë së bashkëjetesës midis librit tradicional dhe teknologjive të reja, ide që punonjësve të bibliotekave u pëlqen ta nënvizojnë kur debatohet për fatin e librit në kushtet e vërshimit të medimeve të reja të bartjes së informacionit, të cilat nuk shihen thjesht si konkurrentë, por edhe si partnerë funksionalë në shërbimet ndaj përdoruesve.

Në hartimin e kësaj bibliografie është dashur të gërshetohen dijet e bibliografit me ato të historianit të librit, ashtu siç është dashur të investigohet fondi i vjetër i librit shqip të BKSh, proces gjatë të cilit nuk kanë qenë të rralla befasitë bibliografike. Kalimi i disahershëm nëpër duar i gjithë atyre thesareve kombëtare ka shkaktuar shpesh emocione të forta dhe të patreguara si për të kompensuar të vërtetën e pranuar përgjithësisht se hartimi i një bibliografie është një punë pedante, e lodhshme dhe e vështirë.

E sigurt është një gjë: çuarja deri në fund e punës së karakterizuar nga dukuri të tilla, si: entuziazëm, vlerësim i çdo hollësie me domethënie për përshkrimin, kënaqësi nga zgjidhja e dilemave bibliografike. Po ashtu, gëzim për kryerjen e një pune që qe dukur se po zgjaste pa fund, por që ka pretendimin t'u përgjigjet kërkesave bashkëkohore të përshkrimit bibliografik me standardin e lartë të informacionit ndërkombëtarisht të përputhshëm.

*

Pavarësisht se, siç u tha më lart, veprimtaria e organizuar bibliografike në vendin tonë ka filluar relativisht vonë - fund i viteve '50 të shekullit të kaluar - duhet theksuar që bibliografia shqiptare³ ka nisur të formësohet jashtë Shqipërie nga albanologë dhe studiues të huaj dhe arbëreshë⁴ më herët, diku rreth mesit të

³Termi *bibliografi shqiptare* këtu ngërthen dy kuptime: 1. Bibliografi e librit shqip dhe 2. Bibliografi e librit shqip dhe të huaj mbi Shqipërinë dhe shqiptarët.

⁴ Ndër më të shquarit mund të përmendim: J. Ritter von Xylander, *Die Sprache Albanesen oder Schkipetaren* (Frankfurt am Main, 1835); Franz Miklosich, *Die slavischen Elemente im Albanischen* (Wien 1870); Georg Petrovitch, *Scanderbeg. Essai de bibliographie raisonnée* (Paris 1881); Gustav

shek. XIX. Mes punimeve bibliografike të botuara janë bibliografi të mirëfillta ato të autorëve G. Petrovitch, N. Jokl, F. Nopcsa, G. Petrotta, M. Roques dhe të ndonjë tjetri. Ndërkohë, pavarësisht se shpesh thjesht lista me numërime titujsh, me vlera të rëndësishme paraqiten edhe kontributet bibliografike të studiuesve të tjerë të përmendur në shënimin 4. Kështu në veprat e cituara në këtë shënim: F. Miklosich ka një listë bibliografike veprash albanologjike; G. Meyer një sprovë bibliografike me tituj librash shqip dhe albanologjikë; A. Stratico një listë me veprat e cituara në *Manualin* e tij; A. Galanti një sprovë për një bibliografi të gjeografisë, etnografisë dhe historisë së Shqipërisë; ndërkohë që veprat e Zef Valentinit përmbajnë të dhëna të shumta bibliografike etj.

Megjithatë me të drejtë është konstatuar se bibliografia shqiptare, të paktën deri në shpalljen e pavarësisë kombëtare më 1912, nuk është shumë e pasur⁵. Nga kjo periudhë padyshim lartohen punimi i Franz Manek-ut, Gjergj Pekmezit dhe A. Stotz-it *Albanesische Bibliographie* (Wien 1909) dhe sidomos vepra *posthumous* e Émile Legrand-it *Bibliographie albanaise, Description raisonnée des ouvrages publiés en albanais ou relatifs à l'Albanie du quinzième siècle à l'année 1900* (Paris - Athènes, 1912), një bibliografi vërtetë shkencore, përgatitur për botim nga Henri Gûys, i cili botoi 25 vjet më vonë një bibliografi⁶ të vetën që mund të konsiderohet si shtojcë e *Bibliographie albanaise* të Legrandit⁷. Vepra e Legrandit është një bibliografi e arsyetuar⁸ përpiluar me shumë kujdes dhe kompetencë me 724 regjistrime librash shqip dhe mbi Shqipërinë që nga shek. XV deri më 1899.

Meyer, *Etymologisches Wörterbuch der Albanesischen Sprache*, (Strassburg 1891); Alberto Stratico, *Manuale di letteratura albanese* (Milano 1896); Arturo Galanti, *L'Albania*, notizie geografiche, etnografiche e storiche (Roma 1901); Norbert Jokl, *Geschichte der indogermanischen Sprachwissenschaft* (Strassburg 1917-1940); Ferencz Nopcsa, *Az albániairol szó ló legujabb irodalom* (Budapest 1918); Zef Skiroi, *Della lingua albanese e della sua letteratura, anche in rapporto alle Colonie albanesi d'Italia* (1918); Gaetano Petrotta, *Popolo, lingua e letteratura albanese* (Palermo 1931); Mario Roques, *Recherches sur les anciens textes albanais* (Paris 1932); Zef Valentini, *Fjalor bio-bibliografik iliro-shqiptar / nomenklator* / (Shkodër 1937); Zef Valentini *Contributi alla cronologia albanese* (Roma 1942); Marco Petta, *Appunti di Bibliografia albanese. Opere non segnalate nella Bibliographie Albanaise di Legrand-Gûys dalla Biblioteca Criptense* në: Boll. Grott. 1955 etj.

⁵ Marco Petta, *Appunti di Bibliografia albanese. Opere non segnalate nella Bibliographie Albanaise di Legrand-Gûys dalla Biblioteca Criptense* në: Boll. Grott. 1955.

⁶ *Bibliographie albanaise, Description raisonnée des ouvrages publiés en albanais ou relatifs à l'Albanie de 1900 à 1910* (Tirana 1938).

⁷ D. Beratti, po aty, *Preface*.

⁸ Një bibliografi e arsyetuar ose e adnotuar përmban shënime “... që synojnë të përshkruajnë, shpjegojnë ose vlerësojnë botimin të cilit i referohen” (*The ALA glossary of library and information science*, Chicago: American Library Association, 1983, p. 8).

Duke folur për dobësi dhe të meta të bibliografive apo sprovave bibliografike të disa prej autorëve të përmendur pak më sipër⁹ albanologu M. Roques shkruan: “Bën përjashtim këtu *Bibliographie albanaise* e Legrand-it, përshkrimet e të cilës janë të shkëlqyera dhe vijnë si rezultat i kërkimeve të shumta dhe të gjata”¹⁰. Ndërsa Faik Konica, pasi theksonte se “Një bibliografi e përgjithshme është e një rëndësie të veçantë”, lajmëronte më 1898 në revistën *Albania* se “Emile Legrand *erudit eminent francez* ka ndërmarrë një punë të tillë dhe do të ishte e panevojshme të thuhej se një punë e tillë ka rënë në duar të sigurta”¹¹.

Pak vite më vonë Lumo Skendo, një figurë tjetër e shquar e studimeve, por edhe e bibliografisë dhe bibliofilisë shqiptare, do të shkruante: “Për fat të keq një bibliografi shqiptare e plotë akoma s’ka dalë dot në dritë; sa për tani më e mira dhe më seriozja është ajo e të ndjerit profesor Emile Legrand, shtypur më 1912 në Paris...”¹². Pasi konstaton se “nga të 724 librat e kataloguara prej Legrandit gjer në mot 1900 (...), vetëm 125 janë të shkruar shqip; të tjerat janë ose studime mbi gjuhët të bëra prej të huajve ose libra historie shetitjeje mbi kombin dhe vendin tënë”, L. Skendo me skrupulozitetin dhe njohjen e jashtëzakonshme të vlerave bibliografike shqiptare është në gjendje të gjejë mungesa edhe në një punë si ajo e Legrandit: “Për të kupëtuarë njeriu metësin e bibliografisë së Legrand-it arrin shumë herë të kthejë fletët e një katalogu librari; për shëmbllë, katalogu No 611 i librarit Joseph Baer & Co në Frankfurt, numëron 9 vepra që mungojnë në libret të profesorit frances”¹³.

Kurse bibliografia e Manek-Pekmezit përmbledh burime që nga antikiteti deri më 1909. Është një listë e pasur, por titujt nuk janë cituar gjithnjë me

⁹ Mario Roques, pasi vlerëson kontributin e autorëve të tillë si J. Xylander, G. Meyer, N. Jokl dhe Z. Skiroi, vë në dukje si dobësi të punës së tyre pamundësinë e njohjes së drejtpërdrejtë të teksteve origjinale apo riprodhimeve të njësive bibliografike të regjistruara, pra ndryshe nga ç’kishte vepruar ai në veprën e vet të shquar bibliografike: “Kërkimet e nisura që prej shumë vitesh më kanë çuar të rishoh tekste tashmë të sinjalizuara dhe më kanë lejuar të zbuloj disa botime ose ekzemplarë të panjohur apo të neglizhuar. Kam pasur kënaqësinë dhe gëzimin të gjej tekste të reja, ndër të cilët disa, të paktën, të rëndësishëm” (*Recherches sur les anciens textes albanais*, Paris 1932, f. 5).

¹⁰ Po ai: po aty.

¹¹ Rev. *Albania*, nr. 5-1898, f. 79. Më tej po aty Konica shkruan: “Një dijetar albanofil, duke folur për z. Emile Legrand na shkruante para ka kohësh: “Është një punëtor që i merr të gjitha seriozisht, ka shpirt kritik dhe është bibliograf i radhës së parë; mund të jeni i sigurtë që çdo gjë që do t’ju komunikojë ka një vlerë shkencore të patundur”.

¹² Rev. *Diturija*, 1916, nr. 2, f. 21.

¹³ Po aty. Më tej, nisur nga informacioni që dispononte si edhe nga nuhatja e bibliografit, L. Skendo shkruan se “... në qytetet e ndryshme: Shkodër, Bukuresht, Sofje, Korçë, Selanik, Stamboll, Bruxelles, Paris, Athinë, Vjenë, Itali, Misir, Amerikë do të jenë shtypur afër 400 libra dhe broshura në shqip, pa numëruar gazetatat...”.

besnikëri dhe integralisht; ka edhe përshkrime të pamjaftueshme – dobësi këto nga fakti se jo gjithmonë autorët kanë mundur të sigurojnë ekzemplarë të njërive që përshkruhen. Por aty gjen shpesh të dhëna të vlefshme që mungojnë te Legrandi.

Autorë vendës që shquhen në këtë fushë janë pa dyshim dy nga figurat qendrore të kulturës sonë: Faik Konica¹⁴ dhe Lumo Skendo¹⁵, por edhe Benedikt Dema¹⁶ etj. Një veprimtari e dendur dhe cilësore bibliografike u zhvillua sidomos në Shkodër në një periudhë kohore të gjatë, e cila kulmon veçanërisht me rubrikat dhe punimet e posaçme në revista të shquara si *Hylli i Dritës* dhe *L.E.K.A.*

Në periudhën pas Luftës II Botërore vijoi tradita e punimeve bibliografike të ndërmarra nga individë të ndryshëm, kryesisht studiues të albanologjisë, si Jup Kastrati (*Bibliografi shqipe, 31.XI.1944-31.XII.1958*, 1959; *Bibliografi albanistike*, 2001 etj.), Dh. S. Shuteriqi (*Shkrimet shqipe në vitet 1332-1850*, 1976; *Tekstet shqipe dhe shkrimi i shqipes në vitet 879-1800*, 2005 etj.) etj., por edhe nga bibliografë profesionistë si Zyber Bakiu (*Bibliografi e zgjeruar e veprave të Sami Frashërit*, 1982); Faik Tabaku (*Bibliografi e letërsisë për fëmijë 1945-1984*) etj.

Kur studiuesi Gaetano Petrotta shkruante në fillim të viteve '30 të shekullit të kaluar se "... një bibliografi shqiptare është tashmë e nevojshme, sepse ato të disa autorëve dhe studiuesve të çështjeve shqiptare janë të paplota dhe ato të Manek-Pekmezi-Stotz (1909) dhe Legrandit (1912) janë vjetruar"¹⁷ ai kishte hedhur idenë për një veprimtari bibliografike që t'u përgjigjej si duhej kërkesave për informacion bibliografik sa më të plotë. Angazhimi i Bibliotekës Kombëtare në veprimtari të mirëfillta bibliografike në fund të viteve '50 të shekullit të kaluar shënon fillimet e një punë bibliografike shkencore dhe të organizuar në nivel institucional. Përveç disa kontributeve modeste me punime kryesisht të karakterit "të brendshëm" - Dodona Dhima *Bibliografi e librit shqip e pas çlirimit 1944-1955* (1956), *Bibliografi e librit shqip për vitet 1945-1957* (1959), Idajet Bejtja *Bibliografia retrospektive e librit shqip 1945-1960* (1973) etj. - si qendër kombëtare bibliografike BKSh ndërmori një veprimtari bibliografike të standardeve ndërkombëtare duke realizuar me sukses vepra të

¹⁴ Në rubrikën *Libra të ra*, por edhe te *Fleta e drejtorit* (ku njoftohej për botimet që i vinin redaksisë) te rev. *Albania* (Bruxelles-London 1896 - 1909).

¹⁵ Në rubrikat *Bibliografi* (1909), *Bibliografi shqipëtare. Shtim ne radhøj i Emile Legrand-it* (1926-1929) dhe *Libra të shtypura në Rumani* (1927) (rev. Diturija Selanik-Bukuresht-Tiranë 1909, 1916, 1926-1929).

¹⁶ *Veprimi letrar i A. Gjergj Fishtës* (Shkodër 1943).

¹⁷ Gaetano Petrotta, *Popolo, lingua e letteratura albanese*, Palermo 1932, f. 540.

tilla madhore si botimin vjetor *Bibliografia kombëtare e librit shqip* /korrente/ (nga viti 1959 e në vijim), korpusin albanologjik *Albanica* /retrospektive/ (që nga viti 1965 e në vijim¹⁸); *Gjergj Kastrioti Skënderbeu, bibliografi, 1454-1835* nga Kasem Biçoku dhe Jup Kastrati (1997) për të ardhur, më së fundmi, te kjo *Bibliografi retrospektive e librit shqip*, në tre vëllime, 1555-1958. Paralel me këto vepra shkencore bibliografike në Bibliotekën Kombëtare është punuar për hartimin dhe botimin e llojeve të ndryshme bibliografish etj., siç janë katalogët apo bibliografitë enumerative *Vepra të autorëve dhe studiuesve italianë për Shqipërinë dhe shqiptarët, shek. XV-XX* nga Afërdita Sharxhi dhe Nermin Basha (1995), *Vepra të autorëve dhe studiuesve francezë mbi Shqipërinë dhe shqiptarët, shek. XVI-XX* nga Etleva Domi dhe Afërdita Sharxhi (1997) etj.

Ndërkaq ka vijuar angazhimi i studiuesve të huaj të sotëm në punime të bibliografisë shqiptare, ku spikatin, si edhe në të kaluarën, përfaqësues të shkollës prestigjioze gjermane. Kështu, vepra e albanologëve Armin Hetzer dhe Viorel S. Roman *Albanien, Ein bibliographischer Forschungsbericht Mit Titellübersetzungen Standortnachweisen*, München 1983, hartuar në Bibliotekën e Universitetit të Bremenit, paraqet "punën më gjithëpërfshirëse të llojit të vet në formë libri mbi Shqipërinë"¹⁹. Ajo mbulon ndarje të tilla të dijes, si: filozofinë, sociologjinë, ligjet etj. Po ashtu ka edhe një listë me botime të bibliografisë shqiptare²⁰.

Një tjetër kontribut, që i shtohet traditës gjermane në këtë fushë, është edhe *Bibliografia kronologjike e botimeve të shtypshkronjës "Zoja e Paperlyeme" të Shkodrës (1870-1945)* në monografinë *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung, Bildung und Kultur: die "Buchdruckerei der Unbefleckten Empfängnis" zu Shkodra: (1870-1945)*, Hamburg 2007, kapitulli

¹⁸ *Albanica I*. Bibliografi e shekujve XV-XVIII, punuar nga Aldo Çoba dhe Zef Prela (1965); *Albanica II*. Bibliografi e viteve 1800-1849, përgatitur nga Shpëtim Mema dhe Lindita Bubi (1987); *Albanica I*, ribotim i zgjeruar (1988) dhe *Albanica III*, Bibliografi e viteve 1850-1900, në proces përgatitjeje.

¹⁹ A. Hetzer & V. S. Roman, *Albanien, Ein bibliographischer Forschungsbericht...* München 1983, në *Parathënie*, f. 11.

²⁰ Duke dashur të argumentojë që kjo vepër "paraqet me shkallën e lartë të trajtimit një punë pioniere", në shënimin hyrës të botimit Prof. Dr. Klaus-Detlev Grothusen ekzagjeron kur shkruan se në Shqipëri kërkimi bibliografik "është i munguar në mënyrë të frikshme" (vepër e cituar f. 5), çfarë, siç del edhe nga kjo listë, por edhe nga sfondi historik i paraqitur shkurtazi pak më sipër, nuk i përgjigjet të vërtetës. Madje, vetë autorët e veprës në pjesën hyrëse të zërit *Burime* pohojnë se "po të kemi parasysh madhësinë e vendit dhe fatin e tij politik, ka (...) një numër të konsiderueshëm studimesh pararendëse që mund të listohen" dhe veçojnë, përveç veprave bibliografike nga Legrand-Gûys dhe Manek-Pekmezi-Stotz, edhe atë të Shuteriqit, *Shkrimet shqipe ... 1976* (po aty, f. 41). Kujtojmë që kur pohohej kjo e pavërtetë prej Prof. Dr. Grothusen-it, në Shqipëri kishte afro 25 vjet që hartohej dhe botohej *Bibliografia kombëtare e librit shqip*, ishte botuar edhe *Albanica I* (1965), që të dyja vepra madhore të punuara sipas rregullave dhe standardeve bashkëkohore të përshkrimit bibliografik.

9.2, f. 534-634 të studiuesit Markus W. E. Peters. Duke studiuar historinë e shtypshkronjës, dhe njëherësh shtëpisë botuese, më të vjetër dhe më cilësore në Shqipëri dhe posaçërisht ndihmesën e saj në lëvizjen kombëtare, arsimore dhe kulturore, pas kërkimesh në biblioteka dhe arkiva brenda dhe jashtë vendit tonë, pas konsultimesh me bibliografi dhe lista bibliografike të botuara ose jo, autori ka dhënë për herë të parë një “inventar” të plotë dhe të saktë të këtyre botimeve shpesh duke identifikuar autorë, përkthyes, vite botimi etj. deri më tash të panjohur.

*

Pas digresionit të mësipërm në historinë dhe arritjet e *bibliografisë shqiptare* është me interes të shihet për nga afër lënda bibliografike e këtij botimi. Në ato vite (1555-1912), për rrethana të njohura penguese të pushtimit osman, është prodhuar një numër modest librash, por me vlerë për historinë dhe kulturën tonë. Shtypur dhe botuar në vende të ndryshme, informacioni i shpërndarë për to shpesh është i vështirë të gjendet. Kjo është bibliografia e parë gjithëpërfshirëse në këtë fushë sepse përmban librat e botuar në hapësirën territoriale që korrespondon me atë të shtetit të sotëm shqiptar dhe trojet shqiptare jashtë saj në periudhën kohore që ka për objekt hulumtimi. Janë përfshirë në të jo vetëm librat në kuptimin e mirëfilltë të fjalës²¹, por edhe broshura²² ose libërtha me numër të vogël faqesh, fashikuj²³, ekstrakte me numërtim faqesh etj., pavarësisht nga alfabeti me të cilin janë shkruar²⁴.

²¹ Ndonëse është përdorur fillimisht në funksion të standardizimit ndërkombëtar të statistikave të prodhimit libror, merret në konsideratë përcaktimi i UNESCO-s sipas të cilit libër është “një botim i shtypur joperiodik me të paktën 49 faqe, pa përfshirë kopertinat” (Procesverbalet e Konferencës së Përgjithshme, sesioni XIII, UNESCO, Paris 1964, Rezolutat, f. 144). Njësinë e përkufizuar kështu bibliotekarët e quajnë *monografi*.

²² Broshura, sipas këtij përcaktimi, përmban më pak se 49 faqe (po aty).

²³ Janë konsideruar njësi bibliotekare dhe janë bërë objekt përshkrimi në këtë bibliografi edhe fashikujt e botuar dhe shitur si të tillë fillimisht. P.sh. regjistrimi nr. 182 [*Pjetri edhe Vasili*] Pa vd. [1896], 16 f. për nga paraqitja tipografike dhe nga numërtimi 1 (1-16) rezulton të jetë fashikulli i parë i lidhur më vete i botimit të përshkruar në regjistrimin bibliografik nr. 180 *Mësime të-vëjyerë a fjalë shpirtërishte* Të-folura ndë mësonjëtoreset të çupave ndë Korçë, Konstandinupojë, Ndë shtypshkronjët të A. H. Bojaxhianit 1896, 96 f. Pra, termi “libër” në këtë bibliografi u referohet monografive, por edhe broshurave dhe fashikujve botim më vete.

²⁴ Sipas studiuesit Neil Harris, me “libër” kuptohet çdo artifakt i shkruar, i shtypur ose krijuar në çfarëdo mënyre dhe në çfarëdo mediumi me qëllim komunikimin e një teksti, në dallim nga “regjistrimi

Me fjalë të tjera, pjesët e veprave që dihet ose mendohet që janë botuar veças janë regjistruar po veças. Kriter për të konsideruar ekzistencën e pavarur të një veprë ka qenë përgjithësisht fleta e titullit e veçantë (me të dhënat e botimit) dhe numërtimi i veçantë.

Janë përfshirë gjithashtu edhe katalogë të enteve botuese (regjistrimi nr. 371 *Radhua për librat e shtypshkronjës “Mbrothësija”*, shtypshkronja dhe librarija “Mbrothësija” Kristo Luarasi-Selanik 1909), prospekte (botime reklamë para botimit të librit kur paraqiten si botime më vete: regjistrimi nr. 365, *Stërvitjetore për nxënësit shqiptarë* prej N. Lako, Paris 1909) etj.

Kujdes i posaçëm është treguar për identifikimin dhe përshkrimin e njësive bibliografike të përfshira në *miscellanea*²⁵ të ndryshme duke dalluar qartazi bashkëlidhjet nga bashkështypjet, renditjen, numërtimet e faqeve dhe diferenca të tjera mes tyre, që kërkojnë vëmendje dhe saktësi të njëjlojtë me ato të njësive të prezantuara në mënyrë individuale.

Botime për të cilat ka informacion bibliografik, por që nuk gjenden në koleksionet e BKSh, nuk janë përfshirë në këtë bibliografi, por gjithsesi janë njoftuar duke u grupuar më vete në fund të saj²⁶. Në pikëpamje të vlerave kulturore dhe historike ndoshta jo të gjithë titujt e munguar në koleksionet e BKSh, rrjedhimisht edhe në këtë bibliografi, kanë të njëjtën rëndësi; por si njësi bibliotekare / bibliografike që të gjithë ata kanë secili vendin e vet në historinë e librit dhe të editorisë shqipe.

Duke kaluar nga njëra ndarje kronologjike te tjetra e kësaj bibliografie, pra nga *Meshari* (1555) i Buzukut dhe *Çeta e profetëve* (1685) e Bogdanit tek *akoluthitë / shërbesat* (1731-1744) e Voskopojës dhe *Eisagōgiki didaskalia / Mësime fillestare* [Venedik] (1908) me ushtrime gramatikore ose fjalorthin greqisht, arumanisht, bullgarisht dhe shqip të Dhanil Voskopojarit; nga *Fort i shkurtër e i përdorçim ëvetar shqip* (1844) i Veqilharxhit dhe *Alfavitari shqip* [1867] i Kristoforidhit te *Këngët e Milosaos* (1836) e De Radës, *Bagëti dhe bujqësia* (1886) e Naim Frashërit dhe *Lahuta e Maltsiis* [1904/1905] e Fishtës; nga *Vargënimi n’ gjuhë Shcypë* [1906] i Gurakuqit dhe *Israilitë dhe filistinë* (1907) e Nolit te *Ndollina historijet t’ motshme* (1911) e Mati Logorecit, *Prisi*

arkivor”, i cili është bërë dhe konservuar për të treguar një ngjarje të ndodhur ose veprim të kryer (*Analytical bibliography: an alternative prospectus*, kurs titulluar “*Introduction à la bibliographie matérielle: bibliographie détaillée*” mbajtur në Ecole de l’Institut d’Histoire du Livre, Lyon, 5-8 April 2004).

²⁵ Njësi të ndryshme ose vepra të shkruara të mbledhura së bashku; përmbledhje njësish të ndryshme, sidomos veprash, ekstraktesh, fragmentesh letrare në formë libri.

²⁶ Informacioni për libra që rezultojnë të munguara në koleksionet e BKSh është siguruar nga konsultimi sidomos me punime të Legrandit, Manek-Pekmezit, Lumo Skendos, Dh. S. Shuteriqit, Markus W. E. Peters, Luigj Shestani etj.

n' Lâme t' Letratyrës (1912) e Anton Xanonit dhe *Gramatikë elementare* (1912) e Sevasti Qirjazit dhe kështu me radhë lexuesi ose përdoruesi i kujdesshëm do të vërejë gjendjen e librit shqip në faza të ndryshme zhvillimi, evoluimin e pozitës së autorit, të tipografit dhe të botuesit, funksionimin e kanaleve të shpërndarjes së librit, madje edhe klimën e përgjithshme sociale dhe kulturore të kohës.

Është me interes të ravijëzohet gjeografia e shtypshkronjave/botuesve të librit shqip të kësaj periudhe, e cila, për shkaqe të njohura që u përmendën më lart, shtrihet më shumë jashtë Shqipërie se brenda saj. Bien në sy sidomos botimet e shumta të realizuara në disa nga qytetet kryesore të Italisë, si Romë, Venecia, Firenze, Milano, Napoli, Palermo, Padova, Trieste etj. ose ato të shoqërive patriotike-kulturore shqiptare në Bukuresht, Sofje, Kajro, madje edhe në Stamboll; botimet në qytete të Greqisë fqinje si Athinë, Selanik dhe Korfuz ose ato të Vjenës si qendër e perandorisë që kishte të drejtën e protektoratit të fesë katolike në Perandorinë Osmane, prej së cilës aq shumë përfitoi edhe Shqipëria; botimet në kryeqendra si Parisi, Londra dhe Brukseli ose ato në Aleksandri, në Beograd dhe Sarajevë, deri në Bostonin e përtej Atlantikut etj. Ndërsa brenda Shqipërisë spikatin sidomos botimet në qendra të tilla si Voskopoja dhe Shkodra, por edhe ato në Manastir, Korçë, Kostur, Elbasan.

Duke punuar për identifikimin e botimeve që janë përfshirë në këtë bibliografi vetiu është bërë një kontroll bibliografik i tyre, pra puna për hartimin e kësaj bibliografie praktikisht ka rezultuar edhe në një “inventar” relativisht tërësor të koleksioneve të librit shqip të këtyre viteve në BKSh. Me fjalë të tjera, përmes një hulumtimi të përimit të njësive bibliografike është ekzaminuar edhe një herë gjithë pasuria librare e koleksioneve të saj që do të ishin objekt i kësaj bibliografie.

Për identifikimin e titujve që i përkasin kësaj periudhe janë bërë kërkime si në skedarin e autorëve, pra atë alfabetik, ashtu edhe në atë lëndor (sistematik), por edhe në skedarët kronologjik dhe topografik, skedarët e librit albanologjik dhe të librit të huaj. Pra, informacioni bibliografik fillestar mbi të cilin mbështetet kjo vepër është, pa dyshim, ai që bartin skedarët manualë të BKSh, informacion që është përpunuar dhe pasuruar në një proces të gjatë dhe të përgjegjshëm kontrolli, shqyrtimi dhe njësimi. Në mjaft raste pasaktësitë e tyre kanë ndihmuar në zgjidhjen e përshkrimit të botimeve problematike, në saktësime, qartësime dhe gjetje interesante jo vetëm në fushën e regjistrimit bibliografik, por edhe në atë të historisë së librit shqip. Saktësimet dhe plotësimet sidomos në kryetitull, në informacionin e munguar të të dhënave të botimit dhe në zona të tjera të përshkrimit bibliografik, pavarësisht se të

rëndësishme, nuk i zbehin konkordancat e kësaj bibliografie me këta skedarë. Gjithashtu, pavarësisht se informacioni i tyre u është nënshtruar verifikimeve të duhura dhe unifikimit të përsëritjeve të skedave me standarde dhe rregulla përshkrimi nga më të ndryshmet, regjistrimet ekzistuese shpesh kanë qenë të vlefshme për të krahasuar të dhënat bibliografike dhe për të hartuar versionin përfundimtar që është hedhur në këtë bibliografi.

Konsultimi i një numri të konsiderueshëm botimesh bibliografike në burime të shtypura ose elektronike krijoi mundësinë e pasurimit dhe saktësimit të bazës bibliografike ekzistuese të skedarëve manualë. Mund të përmendet shfletimi integral i mjaft punimeve bibliografike, mes të cilave më të dobishmet rezultuan bibliografitë e Legrandit, Manek-Pekmezit, Shuteriqit etj., por edhe ndonjë punim jo shumë i njohur si materiali enumerativ i pabotuar i Luigj Shestanit për veprat e shtypura dhe të botuara nga Shtypshkronja e Zojës së Paperlyeme²⁷. Sidomos në fazën përfundimtare janë bërë krahasime ballafaquese, integritet dhe plotësime me katalogë të tjerë përmes kërkimit në Internet në site të bibliotekave jashtë Shqipërisë (biblioteka kombëtare të vendeve të ndryshme Itali, Austri etj., biblioteka italiane me botime të arbëreshëve etj.), por edhe përmes kërkimit në punime bibliografike të botuara në variant elektronik ose të digjituara.

Librat e përshkruar në këtë bibliografi janë prekur të gjithë me dorë, jo vetëm titull për titull, por edhe çdo ekzemplar i tyre, çfarë do të thotë se ajo u është shmangur gati plotësisht “fantomave bibliografike”²⁸. Totali i punës së kryer nga viti 1998 deri në atë 2010 mund të sintetizohet në disa shifra: për identifikimin e titujve që tashmë gjenden të fiksuar në këtë bibliografi u “shfletuan” dhe u konsultuan mijëra skeda në skedarët e gjithëllojshëm të Bibliotekës Kombëtare, prej të cilëve janë nxjerrë dhe janë shqyrtuar rreth 900 tituj librash dhe janë ekzaminuar rreth 20.000 ekzemplarë të tyre ose njësi bibliografike. Përfundimisht kanë rezultuar gjithsej 558 tituj librash të periudhës 1555-1912, pra kjo bibliografi përmban 558 regjistrime bibliografike (përfshirë edhe regjistrimin nr. 19/1). E gjithë kjo punë të sjell ndër mend

²⁷ *Katalogu i librave të botuara nga shtypshkronja “Zoja e Paperlyeme” të etëve jezuitë në Shkodër prej vjetit 1871-1928*, Shkodër 1965.

²⁸ George Watson Cole (1850-1939), një ndër bibliografët më të shquar amerikanë, shkruan se bibliografitë janë plot me të dhëna të gabuara ose të pasakta botimesh për dy arsye: së pari, për shkak të shkrimit të paqartë ose të pallexueshëm të autorëve të veprave, dorëshkrimit e të cilave ndodhte që të deshifroreshin gabim ose jo saktë prej radhitësve në shtypshkronjë dhe, së dyti, për shkak të leximeve të hamendësuar të të dhënave të dëmtuara, deri në atë shkallë sa të jenë bërë të pallexueshme, ose të shtypura jo qartë në vetë librat e botuar (*Bibliographical Ghosts*, The University Chicago Press 1920, f. 4).

përcaktimin e Neil Harris-it për bibliografinë si shkencë “që siguron gjak nga guri, (...) që nxjerr nga artifaktet çdo gram informacioni”²⁹.

Mungesat në një periudhë kohore kaq të shtrirë janë të pakonsiderueshme. Nga ky “kontroll bibliografik”, ballafaquar me informacionin e siguruar nga burime të ndryshme, rezultojnë të munguar në koleksionet e BKSh 46 tituj librash: shqip, në gjuhë të huaj, tekste shkollorë në italisht dhe disa tituj kolanash ose serish, pra rreth 8% e botimeve të atyre viteve³⁰. Thënë ndryshe, plotëria e kësaj bibliografie konsiderohet rreth 92%. Mendohet që zbrazëtitë do të vijnë në mbushen dhe, në këtë kuptim, ky botim do t’u ofrojë të interesuarve një shans për të marrë pjesë në plotësimin e tij. Kjo bibliografi mbetet e hapur sidomos për kontributin e ekspertëve dhe dashamirëve të librit shqip në mbledhjen e informacionit mbi materiale të papasqyruara këtu që do ta bëjnë atë edhe më të vlefshme. Përpjekje të mëtejshme, përkushtim dhe kohë për të zbuluar dhe listuar çdo njësi bibliotekare të ruajtur sidomos jashtë vendit do të nevojiten në të ardhmen.

Që kjo nuk është, dhe nuk do të mund të ishte, një bibliografi tërësisht e plotë kjo është e vetëkuptueshme kryesisht për shkak të rrethanave historike të pafavorshme në të cilat është përvijuar e kaluara e kombit tonë dhe fatit të trishtë, shpesh tragjik, të librit shqip. Ndërkohë që kombet e tjera kishin gjetur mekanizma ligjorë për grumbullimin e botimeve të tyre shekuj më parë³¹, libri shqip kishte mbetur i pambledhur dhe vetëm shumë vonë, pas ngritjes së Bibliotekës Kombëtare më 1920, u bë e mundur nxjerrja e një ligji për dorëzimin e detyruar të ekzemplarëve dhe, si rrjedhojë, krijimi dhe pasurimi i një arkivi të tij. Puna gjithë pasion dhe përgjegjësi e brezave të tërë drejtuesish dhe specialistësh të BKSh, por edhe e disa prej personaliteteve të kulturës shqiptare, më i spikatur mes tyre Mithat Frashëri, ka mundësuar që përmes dorëzimit të detyruar të ekzemplarëve, blerjeve dhe dhuratave të arrihej kjo plotësi relativisht e kënaqshme e librit shqip në koleksionet e institucionit tonë kombëtar të librit.

Kjo bibliografi, përveç se nuk mëton se përmbledh gjithçka, nuk mëton as se paraqet një punë të kompletuar dhe të perfeksionuar. Krahësimit të caktuara të pasurisë librare të kësaj periudhe, mund të ketë edhe limite që lidhen

²⁹ Analytical bibliography: an alternative prospectus, f. 7.

³⁰ Shih *Informacion bibliografik* për tituj që nuk gjenden në koleksionet e Bibliotekës Kombëtare, në fund të kësaj Bibliografie.

³¹ P.sh. kopja legale në Francë e ka burimin nga një rregullorë e viti 1537 nxjerrë nga mbreti François I, e cila detyronte që një ekzemplar i çdo libri të botuar në vend të dërgohej falas në Bibliotekën Mbretërore, e cila gjatë Revolucionit Francez mori emrin Biblioteka Kombëtare e Francës.

me një traditë jo fort të konsoliduar të kulturës dhe shkencës bibliografike në vendin tonë, madje mbase edhe limite të vetë punës sime. Por vlera e kësaj bibliografie nuk qëndron thjesht në sasinë e titujve që ofron. Përveç faktit që shërben si një instrument organik konsultimi për gjithë prodhimin libror shqiptar deri më 1912, duke u kursyer studiuesve për hulumtimet e tyre kohë dhe punë me instrumente pjesore ose të kufizuara, njëherazi ajo ofron një shërbim të ri të kualifikuar për ta, sidomos në dietet albanobalkanologjike. Historia e librit shqip në kompleksitetin e vet, si pjesë integrale e kulturës sonë kombëtare, por edhe depërtimi dhe përthithja e kulturave të huaja³² do të sigurojnë edhe ato një bazë kërkimi dhe gjetjeje efektive të kjo bibliografi.

Hartuar me mjete të metodave shkencore dhe me përshkrim ekskluzivisht *de visu* kjo bibliografi është një burim i besueshëm të dhënash për shumicën dërmuese të librave të kësaj periudhe³³. Ajo ofron për studiuesit një numër të konsiderueshëm të dhënash të reja: shpjegime të inicialeve, emrave të paplotë, pseudonimeve dhe anonimeve; emra të shtëpive botuese, vende dhe vite botimi, tirazhe, çmim etj. të një numri të konsiderueshëm librash ku të gjitha këto elemente të domosdoshme të përshkrimit bibliografik kanë munguar. Por, duke mos qenë një bibliografi e karakterit analitik, nuk janë pjesë e përshkrimit bibliografik shqyrtime të plota analitike si dhe adnotimet e përmbajtjes së librave³⁴.

Regjistrimet në të gjitha rastet janë krijuar mbi bazën e ekzemplarëve të ekzaminuar. Në raste të veçanta, sidomos të librave me vit botimi të hershëm, regjistrimet synojnë të përshkruajnë, sa më saktë të jetë e mundur, atë që në teorinë dhe praktikën bibliografike njihet nën termin “ekzemplar ose kopje ideale” përmes krahasimit dhe integritetit të të dhënave të disponuara, por edhe

³² Janë evidentuar dhe regjistruar 24 tituj në gjuhë të huaja (greqisht dhe italisht) botuar në Shqipëri (Voskopojë dhe Shkodër), kryesisht tekste fetare, libra gjuhësorë, gjeografikë, tekste dhe dokumentacion shkollor etj. të kësaj periudhe.

³³ Zbatimi me rreptësi i këtij parimi bazë të përshkrimit bibliografik ka çuar në mjaft saktësime, sqarime ose korrigjime, ndonjëherë të rëndësishme, për historinë e librit shqip, të letërsisë shqipe etj. P.sh. në mjaft autorë, madje edhe në tekste akademike, gjendet mendimi se vjersha e parë shqipe e botuar është ajo e Lekë Matrëngës në *E mbsuame e krishterë* (1592). Shqyrtimi i imtë i ekzemplarit të BKSh të fotografuar nga origjinali i Bibliotekës Vatikane i këtij botimi nuk e provon një gjë të tillë. Në të vërtetë ajo vjershë gjendet vetëm në një variant të dorëshkruar të këtij libri, variant që nuk pa dritën e botimit (për më shumë shih regjistrimin nr. 2 në këtë bibliografi).

³⁴ Bibliografia analitike, ndonjëherë e quajtur edhe *kritike*, ka të bëjë me studimin e librave si objekte fizike, të hollësive të prodhimit të tyre, të ndikimeve të metodës së prodhimit mbi tekstin. Ajo lidhet me historinë e tipografëve dhe libërshitësve, me përshkrimin e letërës dhe të lidhjeve ose me probleme tekstuale gjatë procesit të kalimit të dorëshkrimit të autorit në librin e botuar (Terry Belanger *Descriptive bibliography*, në *Book Collecting: A Modern Guide*, New York and London: R. R. Bowker, 1977, f. 97-101).

atyre të njoftuara dhe të verifikuara. Termi “ekzemplar ideal”³⁵ përdoret vetëm për libra të shtypur para vitit 1800 kur zakonisht nuk bëheshin korrigjime në shtypshkronjë gjatë procesit të shtypjes. Çdo dallim i verifikuar midis “kopjes ideale” të një edicioni³⁶ dhe kopjeve të tjera të tij sinjalizohet në zonën e shënimeve të bibliografit³⁷ (shih, p.sh., një sinjalizim të kësaj natyre te regjistrimi nr. 2, pra ai për librin e Lekë Matrëngës *E mbsueme e krishterë*). Kjo ka ndihmuar punën për trajtimin dhe paraqitjen e veçorive dhe të dhënave fizike që janë pjesë e përshkrimit bibliografik, e cila bazohet në krahasimin e ekzemplarëve që gjenden në koleksionet e BKSh, por edhe në informacionin e siguruar nga burime të tjera në medime tradicionale, si edhe në katalogë elektronikë të bibliotekave në vende të tjera. Përgjithësisht është synuar përfshirja e sa më shumë informacioni në regjistrim.

Është synuar, gjithashtu, që informacioni për të gjitha elementet e zonave të përshkrimit bibliografik, përveç se në fletën e titullit, të sigurohet edhe prej burimeve të tjera brenda vetë librit (parathënie, pasthënie, shënime etj.), por edhe në burime të besueshme jashtë tij, kryesisht në monografi, artikuj etj. autorësh të tillë si vendës: Eqrem Çabej, Xhevat Lloshi, Aurel Plasari, Palok Daka, Jup Kastrati, Justin Rrota, Zef Valentini (ai vetë mbahej *vendës*), Selman Riza, Injac Zamputi, Mentor Quku, etj. ose të huaj: Gustav Meyer, Mario Roques, Gaetano Petrotta dhe Matteo Mandalà (këta të dy nga të *gjakut të shprishur* arbëresh), Fulvio Cordignano, Markus Peters, Max Demeter Peyfuss etj. Në formën e një liste të referencave bibliografike janë renditur në bibliografinë e vendosur në fund të këtij punimi bibliografik jo vetëm studimet e autorëve të mësipërm, monografi ose artikuj, por edhe ato të dhjetëra autorëve të tjerë. Sqarojmë se në këtë *bibliografi të bibliografisë*³⁸ përmbahen vetëm vepra që janë cituar në zonën e shënimeve të bibliografit si burime informacioni shtesë.

³⁵ “Kopja më perfekte e shtypjes së parë të një edicioni, bazuar në një këqyrje të plotë të të gjitha kopjeve të disponuara, me të cilën krahasohen të gjitha kopjet e tjera të të njëjtës shtypje dhe të ndonjë shtypjeje tjetër pasardhëse.” (John Carter *ABC for Book Collectors*, Oak Knoll 1995, f. 28) ose “kopja e një vepre në paraqitjen më perfekte, ashtu siç ka dashur ta realizojë tipografi ose botuesi fillimisht...” (Philip Gaskell, *A new introduction to bibliography*, Oxford University Press 1972, f. 321).

³⁶ “... edicioni përfshin të gjitha kopjet e një libri të shtypur njëherësh nga një radhitje shkronjash pa ndryshim substancial”, ndërsa një shtypje “përmban gjithë numrin e kopjeve të një edicioni të shtypura njëherësh, pa e hequr radhitjen ose ilustrimet nga makina e shtypit (...) Nëse botuesi i shet të gjitha kopjet e realizuara dhe prodhon të reja pa bërë ndryshime, atëherë edicioni nuk ka ndryshuar, por kemi një shtypje të re” (John Carter, *vepër e cituar*, f. 29).

³⁷ Gjatë shek. XVI-XVII variante të tilla ishin shpesh rezultat i lejimit të autorit të vizitonte sallën e makinerisë kur shtypi ishte në vijim (Joan M. Reitz, *Dictionary for Library and Information Science*, Libraries Unlimited 2004, në zërin *State*).

³⁸ Në dukje si lojë fjalësh, kjo sintagmë e pazakontë mbase kërkon një sqarim. Termi *bibliografi* përmban dy kuptime: 1. listë e shkrimeve të përdorura apo të konsultuara prej një autori gjatë përgatitjes

Në pjesën e parë të saj janë renditur bibliografi, katalogë, enciklopedi, botime dokumentare, vepra me autorë kolektivë, vepra pa autorë, periodikë etj.; ndërsa në të dytën monografi, studime dhe artikuj të autorëve të veçantë.

Siç u tha, burim i kësaj bibliografie është pasuria librare e BKSh, në të cilën ka mjaft botime të rralla. Do të shihet edhe në këtë “inventar” të njërive bibliografike të koleksioneve të saj që një shumicë titujsh gjenden vetëm në një ekzemplar, pra kanë statusin e “djalit të vetëm” dhe si të tillë ruhen “si sytë e ballit” në Arkivin e Librit Shqip. Ndërkaq mjaft tituj të këtij Arkivi kanë në fondin e përgjithshëm dhe në fonde të tjera të koleksioneve ekzemplarë “motra dhe vëllezër”, në ndonjë rast 8-15 të tillë, shpesh secili me vlerën e vet të vulës, autografit, shënimit etj. që përmban. Si për bibliotekarin, ashtu edhe për studiuesin e sotëm koleksionet e BKSh janë kësisoj me interes jo vetëm si “magazina” më e madhe e librit shqip të periudhës 1555-1912, por edhe sepse paraqiten si përpjekje të ndërmarra për të grumbulluar sistematikisht, brenda mundësive të kohës, të gjitha veprat, produkte të kulturës së shkruar shqiptare, të realizuara në periudhën para lindjes së shtetit shqiptar.

Vetiu lind pyetja: cilat janë burimet nga vijnë librat e pasurisë së sotme librare të BKSh? Përgjigjja e kësaj pyetjeje gjendet në këtë bibliografi, përmes së cilës tërthorazi njoftohemi me rrugët e krijimit dhe pasurimit të këtyre koleksioneve nga burime të ndryshme: blerje sistematike, dhurime nga autorë ose personalitete të jetës shqiptare, ndër ta studiues të huaj dhe miq të Shqipërisë, konfiskime dhe sekuestrime të bibliotekave private dhe atyre të institucioneve fetare etj., shkëmbime dhe huazime kombëtare e ndërkombëtare etj.

Është menduar që në këtë punim përshkrimi bibliografik i njërive të mos shoqërohet me klasifikimin e tyre për shkak të ngushtësisë relative të dijeve që përfshihen në botimet e kësaj periudhe të hershme të librit shqip³⁹. Sidoqoftë, në këtë drejtim përdoruesve të kësaj bibliografie do t’u vijë në ndihmë *Treguesi lëndor* i vendosur në fund të saj bashkë me treguesit e tjerë. Një pasqyrë e tematikës së botimeve të kësaj periudhe do të na paraqiste një tablo me dy pamje: *e para*, me botime të shumta nga fusha të tilla, si historia e Shqipërisë (por edhe e vendeve të tjera), gjuha shqipe dhe folklori, letërsia shqipe (përfshirë letërsia e arbëreshëve të Italisë dhe Greqisë), letërsia e huaj (mbizotërojnë përkthimet nga gjuhë perëndimore, si italisht, frëngjisht,

së një vepre ose të cituara në këtë vepër; 2. përshkrimi dhe identifikimi i edicioneve, viteve të botimit, autorësisë dhe veçorive tipografike të librave ose materialeve të tjera të shkruara; hartimi i këtij informacioni. Në këtë konstrukt stilistik janë të përfshira të dy kuptimet e termit; pra kemi të bëjmë me listën e titujve të veprave të cituara në këtë bibliografi të hartuar për dhënien e informacionit bibliografik për librin shqip të periudhës 1555-1912.

³⁹ Mbi “*Bibliografinë Kombëtare Retrospektive të librit shqiptar 1555-1958*”, f. 4-5.

gjermanisht etj.), botime fetare, tekste shkollore etj.; *e dyta*, me botime më të pakta nga fusha jo shumë të rrahura dhe delikate për kohën dhe hapësirën shqiptare si antropologjia kulturore, etnologjia, filozofia, sociologjia, teoria e letërsisë, trajtesa politike, statistika etj. Në dy fazat vijuese të librit shqip: 1913-1944 dhe 1945-1958, tematika e këtyre fushave do të thellohet, por edhe zgjerohet dhe pasurohet me elemente të reja.

Dobinë e kësaj bibliografie e rritin sidomos treguesit, si instrument i rëndësishëm në ndihmë të përdoruesve. Në formën e listave, ato përmbajnë informacion bibliografik të një rëndësie të dorës së parë. Nisur nga fakti që, për një shfrytëzim më të shpejtë dhe më efektiv të këtij informacioni, shpesh leximi i bibliografive ndodh që fillon nga fundi, pra nga treguesit, është bërë kujdes që ata të punohen me të njëjtën përgjegjësi.

Përveç *Treguesit lëndor*, që përmban nocione nga fusha të ndryshme të dijes dhe krijimtarisë njerëzore, kjo bibliografi është pajisur edhe me *Treguesin e emrave të autorëve* dhe të bashkautorëve, të përkthyesve, editorëve, përmbledhësve, përgatitësve, autorëve të parathënies, hyrjeve, shënimeve, pasthënies etj., emra që janë shënuar në të gjitha format e ndryshme, përfshirë edhe pseudonimet dhe inicialet me të cilat janë gjetur në burimet e të dhënave; por numri i regjistrimit bibliografik të veprës së një autori me trajta të ndryshme emri është vendosur te *Treguesi i autorëve* tek ajo më e njohura, ashtu siç edhe është shënuar në vetë regjistrimin.

Po me kaq rëndësi paraqitet edhe *Treguesi i titujve* të veprave të përshkruara. Këtu është bërë kujdes që, në raste të veçanta, siç janë përmbledhjet *miscellanea*, të jepet indikacion për secilën njësi bibliografike të përfshirë në to. Kurse në rastin e botimeve me më shumë se një titull ose me tituj paralelë është dhënë indikacion edhe për ta në mënyrë që përdoruesi ta gjejë librin për të cilin interesohet në cilëndo formë që ta ketë informacionin për titullin e tij.

Evidentimi i vulave, etiketave (ex-libris) etj. të hasura në ekzemplarët e njësive të përshkruara është më shumë se një kërkim ose interes i rastësishëm, sidomos për studiues të fushave të tilla si politologji, sociologji, kulturologji, bibliologji (përfshirë edhe historinë e librit dhe të institucioneve të tij) etj.

II

Duke pasqyruar në mënyrë koncize në formën e të dhënave faktike përpjekjen për dije, bibliografitë paraqiten ndër shfaqjet më objektive të

studimit shkencor. Këto të dhëna, natyrisht, duhen qëmtuar dhe paraqitur në mënyrë të organizuar për të qenë të shfrytëzueshme prej dijetarëve të fushave përkatëse, sepse dihet që askush prej tyre nuk do të ishte në gjendje të kishte informacion për gjithçka që është botuar në disiplinën e veçantë në të cilën punon. Thënë ndryshe, asnjë studiues nuk mund të punojë pa bibliografitë. Nga ana tjetër, regjistrimi dhe renditja e materialit, analiza e tij në pikëpamje bibliografike, por edhe historia dhe autenticiteti i tij, janë që të gjitha probleme që lidhen me efektivitetin e përdorimit të tij, të cilat asnjë bibliograf nuk do të guxonte t'i shpërfillte.

Gjatë qindra viteve bibliografia gjithnjë e më shumë erdh' e u bë shkencë dhe u plotësua me metodat dhe paraqitjen e vet të veçantë. Duket e mistershme për ata që nuk janë familjarizuar me të, por për ata që ia dinë vlerën është një mjet i pazëvendësueshëm këshillimi, mbi të gjitha kursim kohe, aq e vlefshme për çdo dijetar kjo, sidomos në fazën përgatitore të punës shkencore.

E konsideruar edhe shkencë edhe art, bibliografia është një disiplinë më vete me disa degë dhe që u shërben disiplinave të tjera, pra është një mbështetje themelore për dijen. Si çdo disiplinë, ajo parakupton një bazë dijeshe dhe aftësi interpretuese nga ana e bibliografit. Bibliografia, ose libri bibliografik, në vetvete është një burim i shkëlqyer informacioni. Por ç'e bën një bibliografi të mirë? Si mund të përdoret ajo me efektivitet? Teoria dhe praktika bibliografike pohojnë se, për të qenë cilësore, bibliografia duhet të plotësojë disa kritere: autori të jetë i kualifikuar, mundësisht edhe i lidhur me ndonjë institucion të specializuar bibliografik, dhe të përdorë standarde bibliografike; të jetë botuar nga botues i njohur dhe jo i vetëbotuar⁴⁰. Dy janë detyrat themelore të bibliografit: të përshkruajë me saktësi dhe plotësisht⁴¹. Në se dyshon në cilësinë e një bibliografie (saktësi, plotshmëri etj.), lexuesi i mençur i referohet pa entuziazëm dhe, në rastet që druhet se citimi i prish besueshmërinë, gjen si rrugë më efektive shmangien e saj...

*

Është me interes të hedhim një vështrim të shpejtë në rrugën nëpër të cilën ka ecur veprimtaria bibliografike, për të patur kështu një vizion të përgjithshëm të zhvillimit të saj historik.

⁴⁰ David Armstrong, *Bibliography for Beginners*, në IOBA (Independent Online Booksellers Association).

⁴¹ Carl Spadoni, *What Historians of the Book Need to Know about Bibliography*, në rev. *History of Intellectual Culture*, 2007, Vol. 7, No. 1, f. 8.

Mes guidave bibliografike të materialit të bollshëm që ishte akumuluar në fund të periudhës së librit të dorëshkruar disa prej tyre dallohen për cilësitë e veçanta ose për rëndësinë lidhur me epokën në të cilën ato ishin përpiluar. Një ndër më të hershmet është *Liber de scriptoribus ecclesiasticis* (1531) e një abati të dioqezës së Mainz-it të quajtur Johannes Trithemius: ajo përfshin shkrimet e rreth 1000 autorëve klerikë në një rend kronologjik; një nga punimet e para bibliografike që gjeti rrugën e shtypit, fakt që tregon rëndësinë që ato filluan të kenë.

Vijuan më vonë punime të tilla, si *Bibliotheca Universalis* (1545) i zviceranit Conrad Gesner, babai i bibliografisë, i quajtur gjithashtu “monstrum eruditionis”⁴²; *Annales Typographici, ab Artis inventae origine ad annum 1664* (1733) i bibliograf Michael Maittaire. U shqua edhe antikuariani anglez Josef Ames me *Typographical antiquities* (1749), që përshkroi botimet e shtypura në Angli nga 1471 deri më 1600, një monument i punës sistematike i mbajtur ende sot një burim i konsiderueshëm informacioni bibliografik etj. Por arritja më e madhe e kohës ishte *Annales typographici* (që filloi të dalë më 1793 me inkunabulat) e bibliografit gjerman Georg Wolfgang Franz Panzer. Nuk mbeti pas as bibliografia franceze me vepra të tilla, si *Bibliographie instructive ou Traité de la connaissance des livres rares et singuliers* (1763-1768) e bibliografit Guillaume-François Debure, e cila fillon traditën e bibliografive të librave të rrallë dhe të çmueshëm, ose *Manuel du libraire et de l'amateur de livres* (1810) e bibliografit Jacques Charles Brunet, që përbën kulmin e një vargu veprash bibliografike bazuar në interesa antikuariane të periudhës pararendëse. Francezët spikatën në këtë fushë si një komb me ndjeshmëri të lartë për librin dhe me tradita bibliotekare të fuqishme.

Një hap tjetër përpara në studimet bibliografike, mbase më i rëndësishmi i të gjithëve, u hodh rreth shek. XIX, kryesisht në Angli, dhe çoi në një kuptim më të thellë të problemeve bibliografike që një libër mund të paraqesë. Zuri vend ideja që libri nuk ishte më vetëm një objekt për t'u listuar. Nëse i nënshtrohej një studimi të thellë, ai shpesh zbulonte një sasi detajesh me rëndësi për historinë e vet, por edhe të kulturës në përgjithësi. Ky studim i thelluar filloi në nivel thjesht historik ose antikuar, pra me libra të vjetër dhe të rrallë, por shpejt e kapërceu këtë dukuri, ndonëse botime të tilla gjithnjë vijuan të mbeten të përfshira. Ajo që ndodhi në studimet bibliografike ishte kryesisht pasojë e kalimit nga kërkime dhe punime bibliografike diletante në një veprimtari mbi baza profesionale të hulumtimit dhe organizimit të përshkrimit

⁴² Sirkka Havu, *Conrad Gesner: father of bibliography*, 71st World Library and Information Congress, Järvenpää, Finland 11-12 August 2005.

të librit, çfarë solli me vete afirmimin e mjaft figurave të shquara bibliografësh profesionistë.

Ishte anglezi Henry Bradshaw ai që provoi të jetë një pikë e rëndësishme kthese: një fushë e re e punës bibliografike, krejt e ndryshme nga bibliografia enumerative, filloi të shfaqet me të. Metoda e Bradshaw-ut lindi teknikat e asaj që sot zakonisht quhet *bibliografi analitike* ose *kritike* dhe mbulon investigimin e natyrës fizike të librit, rrethanat e prodhimit dhe të historisë së tij.

*

Bazat teorike të veprimtarisë bibliografike hidhen tanimë me shek. XX. Është shekulli kur mund të flitet për përpunimin e filozofisë së bibliografisë prej një grupi personalitetesh të fushës, por me vizione dhe formim përtej saj.

Përkufizimi më gjerësisht i pranuar i bibliografisë është ai i Sir Walter W. Greg, njërit prej etërve të bibliografisë moderne, i cili e përcakton atë si “studimi i librave si objekte materiale”⁴³. Mendimet e Gregut mbi bibliografinë, natyrën e saj, funksionet dhe metodat me të cilat ajo zbatohet janë me mjaft interes sot e gjithë ditën. I cituar shpesh mbetet sidomos postulati i tij “se ajo për çka bibliografi interesohet janë copat e letrës ose të pergamenës të mbuluara me shenja të caktuara të shkruara ose të shtypura. Me këto ai lidhet thjesht si shenja arbitrarë; kuptimi i tyre nuk është punë e tij”⁴⁴. Ky përkufizim klasik i bibliografisë, ose së paku i bibliografisë së “pastër”, është në thelb bazë e pretendimit të të qenit shkencore të procedurave bibliografike.

Një përkufizues tjetër i madh i qëllimeve, metodave dhe mjeteve të bibliografisë është Fredson Bowers i universitetit të Charlottesville (Virginia). Ishte i pari që ofroi një organizim bindës dhe praktik të terminologjisë që përcakton dhe përshkruan llojet e ndryshme të bibliografisë⁴⁵. Ai formuloi një strukturë 5-pjesëshe që mbulon të gjitha proceset e veprimtarisë bibliografike: *enumerative* (listë librash si një dokument ndihmës ose regjistër); *historike* (konteksti në të cilin dokumenti bibliotekar është prodhuar); *analitike* (në të cilin simbolet e shtypura, që janë shkronja dhe fjalë, trajtohen në aspektin fizik

⁴³ Walter W. Greg, *The present position of Bibliography* në rev. *The Library*, vol. 11 (1930), f. 241-262.

⁴⁴ Po ai: po aty, f. 121-122.

⁴⁵ *Bibliography, Pure Bibliography and Literary Studies* në *Papers of the Bibliographical Society of America*, vol. 46 (1952), f. 186-208.

dhe jo atë alfabetik); *deskriptive* (bibliografi që përshkruan atë që është gjetur dhe *tekstuale* (aplikimi i të dhënave të bibliografisë analitike për probleme tekstuale). Në të vërtetë, të gjitha bibliografitë janë njëherazi enumerative, historike dhe analitike, megjithëse pranohet që ato deskriptive dhe tekstuale, duke qenë aplikative, më tepër se bibliografi të mirëfillta, duhen konsideruar disi më ndryshe⁴⁶.

Në të gjitha rastet duhet të dimë si ta analizojmë librin dhe si ta shqyrtojmë atë. “Çdo libër paraqet problemet e veta dhe duhet të shqyrtohet me metoda të përshtatshme për rastin e tij të veçantë”, shkruante Ronald B. McKerrow 80 vjet më parë në një vepër klasike shumë të rekomanduar ende sot⁴⁷. P.sh. në rastin e bibliografisë *historike* synohet një pamje e gjerë e shtypjes dhe publikimit: ajo është kryesisht histori e librit, por nga një perspektivë bibliografike, dhe nuk përqendrohet aq shumë te ndikimi i librave në shoqëri dhe kulturë, por në të kundërtën e kësaj.

Të gjitha janë diskutime që nxjerrin, në fund të fundit, te raporti i bibliografisë me historinë e librit. E para është shumë e rëndësishme për të dytën, madje të dyja disiplinat, duke ruajtur dallimet thelbësore të njëra-tjetrës, ndërlihen funksionalisht dhe ndërfiten në kufijtë që i ndajnë/bashkojnë. Bibliografia dhe metodat e historisë së librit nuk janë në kundërshti, por plotësojnë njëra-tjetrën.

Historianët e librit përdorin qasje të ndryshme ndaj objektit të punës së tyre studimore në varësi të qëllimit dhe audiencës së parashikuar. Si profesionistë, çdokush prej tyre e kupton që edhe në këtë fushë historia duhet bazuar në një varg burimesh themelore: arkiva, dëshmi gojore, gazeta, revista dhe, natyrisht, libra. Të shpërfillësh librat si e dhënë themelore ose të mos kuptosh rëndësinë e elementeve bibliografike që ata bartin do të thotë të dobësosh bazat e punës shkencore. Në këtë drejtim historiani e ka të domosdoshme të kuptojë koncepte themelore rreth librit: editimi, shtypja, hedhja në qarkullim dhe variantet⁴⁸. Sigurisht, historiani i librit nuk mund dhe nuk duhet të shndërrohet në bibliograf, por, nga ana tjetër, në punën e tij ai nuk bën të reflektojë naivitet bibliografik ose përfillje të bibliografisë si një fushë të parëndësishme studimi⁴⁹.

Debati për qasjet divergjente ndaj librit, të bibliografit përkundrejt historianit të librit, “ndizet” kur flitet për shkrimin e historisë së librit. Në të

⁴⁶ Neil Harris, *Analytical bibliography: an alternative prospectus*, f. 5.

⁴⁷ *An Introduction to Bibliography for Literary Students*, Oxford: Clarendon Press 1927, f. 5.

⁴⁸ Pjesë e një edicioni që ndryshon nga kopjet e tjera të të njëjtës shtypje për shkak të ndryshimeve të parëndësishme në radhitje apo faqosje të bëra gjatë procesit të shtypit ose libërlidhjes, zakonisht shtesa, heqje, ndreqje dhe zhvendosje. Gjatë shek. XVI-XVII variante të tilla ishin shpesh rezultat i lejimit të autorit të hynte në sallën e makinerisë kur shtypi ishte në vijim.

⁴⁹ Carl Spadoni, *What Historians of the Book Need to Know...* f. 5.

vërtetë, interesat kryesorë të shumicës së bibliografëve nuk janë më kryekëput dhe vetëm te përshkrimi, por edhe te studimi i historisë së realizimit dhe përdorimit të librave dhe dokumenteve të tjera bibliotekare. Pra, historia e librit nuk është e huaj për bibliografin, sado që ai është i vendosur mirë në llogoren tradicionale të përshkrimit. Disiplinat e tjera si historia dhe, veçanërisht, historia kulturore po bëhen çështje të bibliografisë. Nga ngurrimi për pranimin e *bibliografisë historike* si bibliografi e mirëfilltë po kalohet te mendimi që e gjithë bibliografia ka një thelb historik në vetvete. A nuk është ajo e vetmja disiplinë që pa ndërprerë ka studiuar kompozimin, shprehjen formale dhe transmetimin e teksteve nga autorët, tipografët dhe botuesit; shpërndarjen nëpërmjet shitësve të librit me shumicë dhe me pakicë; grumbullimin dhe klasifikimin e tyre prej bibliotekarëve; kuptimin, madje rigjenerimin krijues të tyre, prej lexuesve? Sido që ta përkufizojmë bibliografinë, asnjë pjesë e këtij vargu ndërveprimesh njerëzore dhe institucionale nuk është e huaj për të. Ajo nuk përshkruan vetëm proceset teknike, por edhe ato sociale të transmetimit të teksteve. Kësisoj ajo i vlen historisë së librit si regjistrim i ndryshimit kulturor në mbarë njerëzimin, por edhe në popuj të veçantë⁵⁰.

Në rastin e bibliografisë *deskriptive*, e cila paraqitet si përshkrim i hollësishëm i librave si objekte fizike duke regjistruar madhësinë, formatin, lidhjen dhe kështu me radhë, bibliografi mbërrin në kufijtë e *bibliofilisë*. Ai duhet të gërshetojë dijen bibliografike me dashurinë për librat. Përshkrimi për hir të përshkrimit është si të ndërtosh një banesë në të cilën nuk do të jetojë njeri. Një bibliografi deskriptive bëhet më e dobishme kur kombinohet me kërkim shkencor përkatës në histori. Kjo e bën këtë lloj bibliografie komplekse dhe interesante, vepër shkencore dhe vepër arti.

Shpesh është e vështirë, madje edhe sot, të heqësh një vijë të qartë demarkacioni midis shkencës së bibliografisë dhe pasionit bibliofilik. Në krye të herës bibliografia ose dija mbi librin nuk ishte zhvilluar më tej se një dashuri e madhe për librat, e cila i çonte të pasionuarit pas tyre të kërkonin të rrallën, uniken, interesanten, të bukurën. Profilizimi, ky instrument i mrekullueshëm i zhvillimit të dijes njerëzore, pa i larguar nga njëra-tjetra këto dy drejtime të punës me librin, solli me vete dallimin qartazi të objektit dhe metodës së tyre. Ishte një prirje që erdhi duke u rritur dhe që më vonë u zhvillua në studime bibliografike më të organizuara, të cilat luajtën rol në identifikimin dhe përshkrimin e edicioneve, shtypjeve, ekzemplarëve dhe të çdo elementi tjetër

⁵⁰ Donald Francis McKenzie, *Bibliography and sociology of texts*, Cambridge University Press, 1999, f. 13.

që ka të bëjë me të qenët të informuar rreth asaj që koleksionet bibliotekare, të mëdha ose të vogla, përmbajnë.

Bibliografitë shkojnë që nga listat e veprave të cituara në fund të një libri ose artikulli, thënë ndryshe edhe *lista të burimeve*⁵¹ të përdorura ose të marra në konsideratë në përgatitjen e një vepre, deri te botime të plota, të veçanta. Këto të fundit, pra veprat bibliografike, nuk janë tjetër veçse studim dhe përshkrim sistematik i librave si objekte të prekshme, në të cilët listimi i njësive bibliografike bëhet sipas një sistemi apo rendi të caktuar, - thënë shkurt veprat bibliografike janë produkt i këtyre veprimtarive bibliografike. Ato pasqyrojnë përpjekjet krijuese të një populli, bartës i një kulture kombëtare të veçantë, në fusha të ndryshme si letërsi, mendim shoqëror dhe politik, shkencë etj. dhe, së këtejmi, progresin shpirtëror të shprehur në mënyrën e vet në fjalën e shtypur. Njëherazi, këto bibliografi janë burim i pazëvendësueshëm informacioni dhe njohurie për të gjitha fushat e veprimtarisë krijuese të njeriut. Pikërisht ky fakt provon atë që rëndom pohohet në teorinë e përpunimit të informacionit bibliografik: që bibliografia në thelb është jo vetëm një formë dokumentacioni që depoziton dëshmitë e shkruara të ngjarjeve dhe zhvillimeve që kanë ndodhur, por edhe një instrument efektiv për përdoruesit e saj në përvijimet e zhvillimeve të ardhshme: sociale, letrare, kulturore, shkencore etj.

Jeta me zhvillimet e saj provon dita-ditës rëndësinë e shifrave dhe të dhënave statistikore në të gjitha fushat e studimeve dhe të kërkimit shkencor. Nuk bëjnë përjashtim as bibliotekat, të cilat, gjithashtu, krijojnë dhe përpunojnë “evidencat” e njësive bibliotekare që shërbejnë apo, thënë me një gjuhë më të kohës, të burimeve të informacionit që disponojnë në asetet e veta. Kësisoj ato krijojnë lista me të dhëna numerike për të matur masën e materialit të shkruar dhe të autorëve të tij, si shprehje e arritjeve në të gjitha degët e veprimtarisë njerëzore.

Bibliografia e përgjithshme kombëtare mund të jetë *korrente*⁵², kur ka të bëjë me prodhimin libror bashkëkohës, ose *retrospektive*⁵³, kur ka të bëjë me prodhimin libror të një periudhe të kaluar.

⁵¹ Ndonjëherë të quajtura edhe *lista referencash*.

⁵² Shumica e kombeve europiane i patën bibliografitë e tyre *korrente* që në shek. XIX; veçojmë këtu Francën dhe Gjermaninë, të cilat i praktikuan këto gjetje të mendjes njerëzore që në shek. XVIII. E organizuar kjo lloj bibliografie fillimisht u shfaq si mjet i tregtisë së librit për të lehtësuar shpërndarjen e tij, por që në shekullin e kaluar regjistrimi i rregullt i botimeve të reja u konceptua si funksion i veçantë i një agjencie kombëtare, që zakonisht operon në bibliotekën kombëtare.

⁵³ Bibliografitë e përgjithshme retrospektive qenë shfaqur më herët (shek. XVI) dhe kulmi i tyre në nivel evropian arriti në shek. XIX. Qëllimi i këtyre bibliografive ishte të mbulonin të gjithë periudhën që nga libri i parë i shtypur deri te shfaqja e bibliografive korrente.

Megjithëse këto dy lloje bibliografish duket të kenë mjaft gjëra të përbashkëta, hartimi i bibliografive retrospektive është pakrahasimisht më kompleks. Një bibliografi korrente⁵⁴, si rregull, ndjek ligjin e ekzemplarëve të detyruar (në mjaft vende shfaqja e bibliografive korrente përkon me daljen e këtij ligji), të cilët automatikisht arrijnë në bibliotekën kombëtare ose në institucionin e ngarkuar me hartimin e bibliografisë, kështu që problemi i gjetjes së materialit dhe i përcaktimit të lëndës që do të përfshijë bibliografia nuk ekziston. Ndryshe ngjet me hartimin e një bibliografie retrospektive, e cila nënkupton një kërkim të gjatë dhe të lodhshëm të materialit dhe një studim mjaft të komplikuar për të qartësuar elemente të veçanta bibliografike shpesh të pashënuara në materialin që përshkruhet (probleme të autorësisë, të vendit dhe vitit të botimit, të botuesit etj.)⁵⁵. Është i njohur fakti që hartimi i bibliografive korrente është detyrë e institucioneve të specializuara të ngritura për këtë qëllim ose e departamenteve të specializuara në institucionet ekzistuese, kryesisht bibliotekat kombëtare; ndërkohë që hartimi i bibliografive retrospektive është kryesisht fushë e individëve (theksojmë që kohët e fundit gjithnjë e më tepër kjo po bëhet detyrë e institucioneve - përsëri, si rregull, e bibliotekave kombëtare).

Veç të tjerash, problem kryesor i një bibliografie korrente është të jetë e azhurnuar dhe të sigurojë informacion të shpejtë për të gjithë librat e botuar brenda një periudhe që shtrihet deri në kohën kur ajo botohet; ndërsa detyra kryesore e një bibliografie retrospektive të përgjithshme është të jetë sa më shteruese dhe sa më e saktë që të jetë e mundur brenda rrethanave të dhëna. Është e kuptueshme që koha është një faktor me domethënie të ndryshme për njërin dhe tjetrën bibliografi.

*

Zbrazëtitë në bibliografinë tonë kombëtare kanë qenë njohur me kohë dhe nevoja për plotësimin e saj ka ardhur duke u shtuar. Ndër të parët që hodhi idenë për një bibliografi retrospektive (që në vitin 1916) ishte Mithat Frashëri:

⁵⁴ Një bibliografi korrente regjistron dokumente bibliotekare të botuara momentalisht ose së fundmi me synimin e pasqyrit të literaturës së sapo dalë nga botimi.

⁵⁵ Në dallim nga ato korrente, bibliografitë retrospektive kanë të bëjnë me identifikimin dhe përshkrimin e materialeve të botuara në të shkruarën, zakonisht duke u kufizuar në një periudhë të caktuar kohore. Më fort janë gjithëpërfshirëse, pra joselektive, si një përpjekje për të listuar të gjitha veprat që plotësojnë kriteret për përfshirje të vendosura nga bibliografi apo agjencia bibliografike që ndërmerr hartimin e saj. Edhe këto bibliografi paraqiten si një rreshtim regjistrimesh, të cilat përfaqësojnë njësi të veçanta bibliografike që përmbajnë të gjitha elementet e të dhënave të nevojshme për një përshkrim.

“Më parë le të shohim sa libra kemi në gjuhët tënë, të ditura dhe të ruajtura; me një fjalë të bëjmë një radhua të monumenteve tanë literarë dhe historikë, një bibliografi”⁵⁶.

Në periudhat që pasuan pati një progres të caktuar në fushën e librit shqip. Ky progres u bë i vështirë të ndiqej, sepse mungonin ose po rriteshin me ngadalësi instrumentet bibliografike të nevojshme. Diskutimet dhe artikujt për domosdoshmërinë e një qasjeje të organizuar dhe sistematike në hartimin e bibliografive erdhën duke u shtuar sidomos në periudhën pas Luftës II Botërore. Ndërkaq, ideja e nevojës së një bibliografie retrospektive ka qenë gjithnjë e pranishme në BKSh dhe institucionet e tjera bibliotekare të vendit. U vendosën rregulla dhe instruksione të nevojshme për grumbullimin dhe trajtimin bibliografik të materialit bibliotekar, sidomos atij që përfshinte librat e shtypur në territorin e Shqipërisë (në shqip, por edhe në gjuhë të huaj), librat shqip të shtypur jashtë vendit etj.

Me rëndësi, sidomos për evidentimin e librave të disponuar, ka qenë përgatitja e materialit *Katalog i arkivit të librit shqip të Bibliotekës Kombëtare. Periudha e paraqirimit deri 1944* (1978). Ai ishte i rezervuar dhe “për përdorim vetëm nga punonjësit e bibliotekës për qëllimin e caktuar” dhe i mbushte vetëm pjesërisht zbrazëtitë, sepse nuk ishte hartuar me pretendimet e një pune bibliografike, por për një qëllim të dobishëm praktik⁵⁷. Ai përfaqësonte thjesht një radhitje në shtyp të ulët të skedave ekzistuese të skedarit kronologjik të BKSh me pluset dhe minuset e atyre skedave dhe skedarëve.

Përgjithësisht, katalogët ose skedarët e bibliotekave përbëjnë pasuri bibliografike. Por, pavarësisht se kompilime bibliografike të rëndësishme, duke mos qenë bibliografi në kuptimin e vërtetë të fjalës, paraqesin probleme në rastin e konsultimit me ta në procesin e hartimit të bibliografive retrospektive. Në të gjitha rastet vlera e shfrytëzimit të regjistrimit që ata bartin varet nga dy faktorë: rëndësia e vetë koleksionit dhe cilësia e katalogut⁵⁸.

⁵⁶ [Lumo Skendo], *Për shkrime të haruarë dhe të pa-diturë*, në *Diturija*, 1916, nr. 2, f. 21.

⁵⁷ Duke konstatuar mungesat e fondit të Arkivit në botimet e periudhës nga fillimet e librit shqip deri më 1945 ky katalog qe hartuar për një qëllim praktik: t’u shpërndahej bibliotekave të tjera në Tiranë dhe rrethe për të evidentuar tituj të munguar, por që ato mund t’i kishin, në mënyrë që pastaj të bëhej riprodhimi i tyre për Fondin e Arkivit të BKSh.

⁵⁸ Dallimi midis një katalogu dhe një bibliografie është i qartë jo vetëm në objektin dhe procedurat e regjistrimit bibliografik, por edhe në qasjen e përdoruesve ndaj tyre. Në të dy rastet kemi të bëjmë me regjistrime ose lista. Në se librat e listuar i bashkojnë elemente të përbashkëta të jashtme, p. sh. të ruajturit fizikisht në të njëjtë rafte të të njëjtës strukturë, të cilën e quajmë bibliotekë, rezultati është një katalog; por, në se librat e listuar kanë elemente të brendshme të përbashkëta p. sh. të njëjtin autor, të njëjtin tipograf/botues, të njëjtën temë, të njëjtën periudhë kohore botimi etj., atëherë lista është ose bibliografi ose i ka cilësitë e nevojshme të bëhet e tillë.

Katalogët ekzistues nuk duhen fetishizuar dhe informacioni bibliografik që ata bartin nuk duhet besuar në mënyrë të verbër. Pasaktësitë e tyre jo të pakta shkojnë nga më të lehtat deri te më të mëdhatë. Ja vetëm tre raste të ndeshura gjatë punës për këtë Bibliografi.

Më i lehti: një shkronjë e shtuar në përshkrim. Skeda ekzistuese për librin *Gjella e Shën Mëris s’ Virgjër* të Jul Varibobës (1762) ka një transliterim të pasaktë të fjalës së parë të rreshtit të fundit të faqes së titullit: *Scitten Mbussat caa Noffi*, e cila është shkruar në trajtën *Scritten*. Fonema *r* e shtuar nuk është se thjesht i ndryshon kuptimin fjalës nga *Shiten* në *Scritten*; është më shumë se kaq, sepse përdoruesi i skedarit/katalogut këtë informacion bibliografik do ta vlerësonte të lidhur jo me *shitjen*, por me *shkrimin*, që të dyja elemente të veprimtarisë librore. Transliterimi i saktë do të ishte *Shiten Mbuzat ka Nofi*⁵⁹, ku *Mbuzati* është emri i vendbanimit arbëresh ku shitet libri dhe *Nofi* është libërshitësi, kuptim ky që i intereson historianit të librit ose bibliofilit në mënyrë të posaçme.

Një rast më i rëndë, në të cilin është tjetërsuar autori:

KENDIMÉT É DYTA / PER ÇUNAT / PRÉJ / D. H. / ATHINE / 1912.

143 f. : me il.; 20 cm. - (MOT I TRÉTE).

Nisur nga inicialet D. H., në kryetitull është shënuar si autor Dervish Hima (!) Por këto inicialet janë të botuesit Diogjen Harito, nën kujdesin e të cilit ishte botuar po në Athinë më 1904 edhe *Fjalori* i Kristoforidhit (rev. *Albania*, nr. 9-1904, f. 109). Autor i këtij teksti është Luigj Gurakuqi, sipas Vehbi Hoti, *Luigj Gurakuqi për shkollën shqipe dhe arsimin kombëtar*, Shkodër 2002, f. 250.

I treti rast shumë i rëndë dhe ja sepse: në skedarët ekzistues figuronte skeda me të dhënat *Ar 21 F 52 Gjuha shqipe. Bukuresht 1888, 48 fl.* Në zonën e shënimeve ishte shkruar se njësia ishte *fotorapid*, se origjinali gjendej në “Bibliotekën e Shtetit Elbasan” dhe se të dhënat e botimit ishin marrë nga faqja e parë ku ishin “shkruar me shkrim dore”, sepse mungonte fl. tit. Nisur nga rregulli sipas të cilit duhen marrë në konsideratë vetëm të dhënat bibliografike të fl. tit. të shtypur (dhe jo ato të dorëshkuara), dyshimi filloi që te titulli. U konstatua, nisur nga tekstet në prozë që libri përmbante, se ai nuk ishte një tekst shkollor i gjuhës shqipe. Dyshimi u rrit kur u konstatua edhe se proza e parë e librit mbante titullin *Ghuha shqip*. Mos vallë, sipas një rregulli tjetër, titulli ishte vënë nga bibliografi ngaqë kishte qenë e pamundur të gjendej? Nga konsultimi i bibliografive të besueshme që mbulojnë botimet e asaj periudhe

⁵⁹ Giulio Variboba, *Vita della Beata Vergine Maria*, Edizione critica e traduzione italiana a cura di Vincenzo Belmonte, Rubbettino Editore 2005, f. 38.

rezultoi që ky titull nuk gjendej në asnjërën prej tyre. Pas njëfarë kohe, mbase me ndihmën e regjistrimit në kujtesë të disa elementeve të parathënies dhe të titullit të prozës së parë, u arrit në përfundimin që nuk kishim të bënim me një njësi bibliografike të veçantë, por me një ekzemplar të njësisë: Terova, Jovan. LEÇITJEA / ŞQIPE ... BUCURESCI / TIPO-LITOGRFIA DOR. P. CUCU / 1887, 48 f. Pra, rezultoi që libri kishte autor, titullin e kishte ndryshe, kishte tjetër vit botimi dhe kishte jo 48 fletë, por 48 faqe – shkurt bibliografi kishte sajuar një botim që nuk ekzistonte, thënë ndryshe, një botim fantomë. Ekzemplari u hoq nga Fondi i arkivit të librit shqip dhe kaloi në Fondin e përgjithshëm, ku edhe mori nr. përkatës të vendit. Duke mos u marrë me gabimin e bibliografit të bibliotekës së Elbasanit, si mund të kishte ndodhur ky gabim në BKSh, pra që ekzemplari i një botimi ekzistues në koleksionet e saj të shndërrohej në botim më vete? Në shën. 57 të këtij studimi u tregua për një katalog të Arkivit të Librit Shqip në BKSh të vitit 1978, i cili u qe shpërndarë bibliotekave të tjera për të verifikuar mungesat në atë arkiv. Nisur nga data e hyrjes së këtij libri në BKSh (22.3.1978) me siguri, biblioteka e Elbasanit ka konstatuar që libri me titullin e sajuar prej punonjësve të saj mungonte në atë katalog, kështu që e ka nisur atë në BKSh për t’u riprodhuar; nga ana e tyre punonjësit e BKSh nuk kanë qenë në gjendje të konstatojnë se ai libër nuk ishte tjetër veçse ekzemplar i një libri të cilin ata e dispononin me kohë. Po me këtë logjikë, libri ishte futur në Fondin e Arkivit.

III

Identifikimi i botimeve, madje edhe i ekzemplarëve, përmes përshkrimit të përimtuar është qëllimi i çdo përshkrimi bibliografik. Ndaj, si të gjitha punimet bibliografike, edhe kjo Bibliografi synon në radhë të parë identifikimin dhe përshkrimin e veprës në mënyrë të dallueshme nga veprat e tjera ose nga edicione të tjera të vetë asaj. Edhe këtu qëllimi kryesor i përshkrimit të një veprë të shtypur ka qenë pasqyrimi i përgjegjësisë autoriale dhe, aty ku ka qenë e mundur, vendi i saj në historinë e librit shqip. Ka në këtë bibliografi mjaft elemente të historisë sociologjike të librit, vështrim të tij si artifakt kulturor dhe të mënyrës si e pasqyron ai shoqërinë - të gjitha këto të konsideruara si argument për rëndësinë e një libri. Por gjithsesi, si në të gjitha bibliografitë, më shumë rëndësi i është kushtuar përshkrimit fizik të ekzemplarëve sesa përcaktimit të rolit të teksteve në historinë intelektuale.

Si bibliografi kryesisht e karakterit *deskriptiv*, edhe këtu detyrë kryesore ka qenë regjistrimi i të gjithë informacionit bibliografik përkatës, pra shqyrtimi i hollësisht i natyrës bibliografike të librit në një formë të paracaktuar. Ky karakter deskriptiv, disa herë i “ekzagjeruar”, ka çuar në një vëmendje gati pedante sidomos ndaj detajeve të ekzemplarit themelor ose përfundimtar të librit, i cili në terminologjinë bibliografike, siç është thënë më lart, thirret *ekzemplar ideal*. Meqenëse ekzemplarët e ndryshëm të një edicioni mund të ndryshojnë nga njëri-tjetri në disa drejtime, bibliografi shqyrton sa më shumë syresh të jetë e mundur me qëllim që të krijojë një përfytyrim-ide të ekzemplarit ideal të edicionit që hulumton⁶⁰. Pra, edhe në këtë Bibliografi është përfshirë çdo informacion bibliografik që ndihmon në përcaktimin e rëndësisë së librit, por duke mos harruar parimin që informacioni, i paktë a i bollshëm qoftë, mbi të gjitha duhet të jetë instruktiv dhe i dobishëm, më shqip: të hyjë në punë.

Nga ana tjetër, u është kushtuar vëmendje e posaçme edhe elementeve fizike-materiale të librave duke patur parasysht që punime të tilla bibliografike, përveç se *deskriptive*, janë edhe *materiale* (*bibliographie materielle*), çka tradita anglo-amerikane e quan bibliografi *analitike* dhe që, siç u tha, ka të bëjë me studimin e librave si objekte fizike, me publikimin dhe ndikimin e mënyrës së prodhimit tyre mbi tekstin. Objekt është edhe për këtë punim burimi bibliografik, pra libri, por, në këtë rast ai i vjetër, si *manifestim* i një veprë në të cilën bazohet përshkrimi bibliografik. Këto *manifestime* janë paraqitur në përshkrime bibliografike më vete, pra janë trajtuar si entitete të veçanta sipas kërkesave të FRBR (*Functional Requirements for Bibliographic Records / Kërkesat funksionale për regjistrimet bibliografike*⁶¹). Të gjitha njësitë e një manifestimi normalisht përmbajnë të njëjtin tekst dhe janë identike në formën fizike, por mund të ndryshojnë njëra nga tjetra, si në rastin e një monografie të rilidhur nga biblioteka, siç ndodh rëndom me librat e vjetër edhe të koleksioneve të Bibliotekës sonë Kombëtare.

Ka patur opinione të ndryshme lidhur me procesin e përshkrimit në bibliografitë retrospektive, të cilat përgjithësisht fokusoheshin në dy qëndrime: i pari kërkonte besnikëri të rreptë në përshkrim ndaj origjinalit; i

⁶⁰ Philip Gaskell, *A new introduction to bibliography* ... f. 321.

⁶¹ Entitete të tilla si *vepra*, *shprehja*, *manifestimi* dhe *njësia* janë produkte të punës intelektuale të përshkruar në regjistrimet bibliografike. Objekt i punës së bibliografit janë kryesisht entiteti i tretë dhe i katërt, pra *manifestimi*: konkretizimi fizik i *shprehjes* së veprës dhe *njësia*: një ekzemplar i vetëm i *manifestimit* (IFLA, UBCIM Publications – New Series Vol 19, *Functional Requirements for Bibliographic Records*, Final Report, IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records. Approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing, K.G. Saur München 1998, IFLA Cataloguing Section, f. 15 dhe 24).

dyti, përkundrazi, zbatimin e standardeve të përshkrimit. Së këtejmi edhe dy opsione: njëri, kopjimi me përpikmëri i të dhënave nga botimi që përshkruhet; tjetri, zbatimi i strukturës së ISBD (*International Standard Bibliographic Description*).

Teksti i parë i ISBD(M), pra i standardeve të përshkrimit të monografive⁶², u botua më 1971 si grup rekomandimesh. Ai u përqaftua nga një numër agjencish të bibliografive kombëtare dhe me përkthimin e tekstit origjinal anglisht në gjuhët e tjera filloi të merret në konsideratë nga një numër gjithnjë më i madh vendesh në punën e tyre për rishikimin e rregullave kombëtare të përshkrimit.

Ndërkaq u vu re që librat e vjetër paraqitnin në përshkrim probleme specifike, të cilat nuk trajtoheshin nga ISBD(M). Lindi diskutimi nëse rregullat e tij ishin të mjaftueshme për përshkrimin e tyre apo duheshin bërë amendime dhe rishikime me shënime ose rregulla alternative. U diskutua edhe nëse ishte e nevojshme një ISBD e veçantë. Në fund fitoi mendimi për një ISBD(A) të veçantë: “A” në kuptimin *Ancien, Antique, Antiquarian, Alt* etj., dhe më 1980 u botua edicioni i parë i saj.

ISBD(A)⁶³ është hartuar për përshkrimin e librave të vjetër në skedarë, bibliografi retrospektive ose baza të dhënash. Në të jepen opsione të ndryshme lidhur me elemente të tilla, si pikësimi, botimi, palosja e fletëve të letrës, shënimet etj. Por, nga ana tjetër, çdo agjenci bibliografike është e lirë që, për arsye pragmatike, të bëjë përshtatjen e zgjedhjes së saj të opsioneve.

ISBD(A) specifikon kërkesat për përshkrimin dhe identifikimin e botimeve të vjetra; pra, qëllimi i saj është të sigurojë një transkriptim plotësisht të saktë të informacionit bibliografik që përmban fleta e titullit, të mundësojë identifikimin e veprave të ndryshme, si edhe të edicioneve të ndryshme të të njëjtës vepër etj.

Përse njësi të caktuara të një mediumi si ai i fjalës së shkruar u gjykua të kenë një trajtim të veçantë? Përgjigjja është se përshkrimet e librave të vjetër⁶⁴ zakonisht formulohen për një qëllim disi të ndryshëm nga ai i regjistrimit të informacionit bibliografik të botimeve korrente. Këtu synohet që veçanërisht struktura e zërit bibliografik të jetë e përshtatshme dhe e dobishme për

⁶² Termi *botim monografik* si një edicion njëpjesësh në bibliografi ka një kuptim ndryshe nga ai në fushën e studimeve apo të botimeve (Robert L. Maxwell, *Doracaku që shpjegon dhe ilustron rregullat anglo-amerikane të katalogimit*, Shoqata Amerikane e Bibliotekave, botim shqip, Çikago 2004, f. 115).

⁶³ IFLA. ISBD(A): *International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publications (Antiquarian)* 2006 Revision.

⁶⁴ Me termin *libra të vjetër* kuptohen kryesisht librat e prodhuar para shfaqjes së shtypit me makina në shek. XIX dhe në të përfshihen si librat që kanë qenë botuar për shitje, ashtu edhe ata që janë shtypur në pak kopje, madje edhe në një të vetme, për shpërndarje private ose të kufizuara. Por ISBD(A) mund të përdoret edhe për të përgatitur përshkrime për botime të mëvonshme.

përdoruesin, i cili kërkon përshkrim të hollësishëm për një njësi nga një autor i caktuar ose mbi një temë të caktuar.

*

Si në çdo përshkrim tjetër bibliografik, edhe në rastin e botimeve të vjetra të përfshira në këtë Bibliografi janë zbatuar standardet dhe rregullat përkatëse ndërkombëtare të katalogimit dhe konkretisht standardet e përshkrimit bibliografik ISBD (*International Standard Bibliographic Description*) dhe rregullat anglo-amerikane të katalogimit AACR2 (*Anglo-American Cataloguing Rules*, second edition). Njëkohësisht duhet theksuar se kjo është e para bibliografi shqiptare e hartuar duke mbajtur parasysh edhe ISBD(A) (*International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publications*) me përshtatjet e nevojshme.

Është zbatuar, kështu, rregulli sipas të cilit bibliografi pasqyron çfarë sheh në burimin e informacionit dhe konkretisht në fletën e titullit. Për librat ku fleta e titullit ose informacioni për ndonjë element bibliografik në të kanë qenë të munguar të dhënat janë marrë nga burime të tjera, si kopertina, shpina e librit, titulli i shkurtuar në fletën para faqes së titullit, fletët e tjera paraprijëse, informacioni i shtypur dhe i nënvizuar në pjesën e sipërme të çdo faqeje të librit, fjalët nistore të tekstit, fjalët përmbyllëse të tij etj.; por edhe nga parathëniet, pasthëniet dhe të tjera elemente brenda botimit. Informacioni i marrë nga burime të tjera ndryshe nga këta si edhe të dhënat që janë formuluar nga bibliografi në bazë të analizës së tij, sipas rregullit, janë futur në kllapa katrore [...] në rastet kur ato janë tejshkruar si pjesë e zonës së përshkrimit bibliografik. Përndryshe, një informacion i tillë është dhënë pa kllapa katrore në zonën e shënimeve të bibliografit. Pra, burimi kryesor i të dhënave për përshkrim ka qenë vetë njësia bibliografike, ndërthurur kjo me të dhënat që janë marrë nga studime, artikuj, enciklopedi, site Interneti etj. jashtë botimit - gjithnjë duke i dhënë përparësi një burimi brenda botimit sesa një burimi jashtë tij ose burimit që ka të dhëna më të plota.

Është bërë kujdes dhe është zbatuar kërkesa sipas së cilës i përshkrueshëm është ai burim në botim që është i botuesit. Asnjë pjesë e botimit të përshkruar nuk është marrë në konsideratë si burim i caktuar nëse nuk ka qenë pjesë e botimit si e tillë. P.sh. një kopertinë ose shpinë libri është përdorur si burim të dhënash vetëm nëse ka qenë e qartë se botimi ka dalë nga shtypshkronja dhe ka qarkulluar me atë lidhje.

Në ato pak raste kur është konstatuar që informacioni i dhënë në botim është fiktiv ose i pasaktë, është bërë korrigjimi i tij në kllapa katrore dhe është dhënë shënim shpjegues në zonën e shënimeve të bibliografit.

Në këtë bibliografi retrospektive është zbatuar kërkesa e rëndësishme e ISBD(A) për përshkrimin bibliografik të librave të vjetër: tejshkrimi i elementeve të të dhënave të një botimi përgjithësisht ashtu si ato shfaqen, pa zhvendosje ose ndërrim vendesh ose forma të tjera ndërhyrjesh si ato që praktikohen në bibliografitë korrente sipas AACR2. Në zbatim të kësaj kërkesë, është shmangur ose është modifikuar në këtë bibliografi pikësimi i aplikuar nga BKSh si agjenci bibliografike kombëtare: për të paraprirë ose përfunduar informacionin e dhënë në çdo element a zonë të përshkrimit bibliografik. Kësisoj, transkriptimi jo vetëm i elementeve bibliografike të faqes së titullit, por edhe i pikësimit origjinal në të, ka rezultuar, të themi, në shmangie të pikësimit dhe strukturës së ISBD(M) për faktin e thjeshtë se standardi i përshkrimit në bibliografitë retrospektive ISBD(A) tenton t'i ruajë fjalët dhe renditjen e tyre ashtu siç janë në faqen e titullit, përfshirë edhe pikësimin. Me fjalë të tjera, shenjat e pikësimit në këtë bibliografi janë riprodhuar si në fletën e titullit, duke mos u zbatuar vendosja e tyre sipas rregullave të përshkrimit bibliografik për shkak se është ndjekur parimi i regjistrimit fotografik. Për pasojë, drejtshkrimi dhe alfabeti po ashtu nuk janë mbajtur parasysh, shkronjat e vogla ose të mëdha dhe çdo element-informacion i fletës së titullit është paraqitur siç rezulton në të.

Standardi ISBD(A) ka të bëjë me përshkrimin e ekzemplarëve të rregullt të materialeve bibliotekare. Ai nuk parashikon situata (jo të pakta në koleksionet e BKSh) në të cilat nuk ekzistojnë të dhëna për botimin. As situata kur duhet të përshkruhet një ekzemplar i dëmtuar dhe me të dhëna cinguar ose të humbura pa ndihmën e një përshkrimi bibliografik të mëparshëm të atij botimi. Në raste të tilla, kur ka qenë e mundur, është përdorur përshkrimi i bibliografive të mëparshme, çfarë është pasqyruar në zonën e shënimeve të bibliografit. Ndërkaq, parregullsitë dhe karakteristikat e veçanta të ekzemplarit që përshkruhet janë shënuar në zonën e përshkrimit të gjendjes fizike të ekzemplarëve. Në rastet kur nuk janë gjetur përshkrime ekzemplarësh të plotë, janë përshkruar ekzemplarët e dëmtuar dhe të paplotë që gjenden në BK, çfarë do të thotë që përshkrimi nuk është deri në fund i besueshëm.

*

Përdorimi i kësaj bibliografie, ashtu si edhe i të tjerave, kërkon disa shënime ndihmuese për përdoruesit (studiuues, lexues të zakonshëm, bibliotekarë të referencave etj.) në formë udhëheqjeje, udhëzimi, sqarimi a këshillimi.

Si në të gjitha bibliografitë, edhe këtu struktura e regjistrimit bibliografik të njësive bibliotekare përbëhet prej pesë shtresash:

- A. kryetitulli

B. zona e përshkrimit bibliografik

C. zona e shënimeve të bibliografit

Ç. zona e gjendjes fizike

D. zona e numrit të vendit

A

B

C

Ç

D

Kristoforidhi, Kostandin
ALFAVITAR SHQIP / Prei Konstantinit Kristoforidhit, Elbasanasit / Pa
vd, [1867].
31 f. : me il., [3] fl.; 17 cm., [tirazhi 2000].

Abetare toskërisht me alfabet grek.
Titulli dhe autori marrë nga f. 1 (e panumërtuar).
Viti i botimit sipas: Xh. Lloshi, *Rreth alfabetit të shqipes*, Logos-
A, 2008, f. 225.
Tirazhi sipas: *Kristoforidhi përmes dokumentimit...*f. 174.
Botuar nga Shoqëria e Broshurave Fetare (RTS-Religious Tract
Society), një ent i madh botues britanik i literaturës së krishtere,
posaçërisht asaj ungjillore, (themeluar në Londër më 1799).
Shoqëria Biblike në Londër ...

89 S 41 ka vulën “BIBLIOTHEQUE DE SAMY-BEY FRASCHERI”
(edhe turqisht).
S 53 T 44 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 S 41
S 53 T 44

A. *Kryetitulli* (mbiemri dhe emri i autorit ose titulli të veprës pa autor), i cili vjen fill pas numrit rendor të regjistrimit i shtypur me shkronja të zeza, ose **bold** në terminologjinë kompjuterike, për ta dalluar nga pjesa tjetër e tekstit të regjistrimit. Kur nuk ka qenë e mundur të përcaktohet autorësia, regjistrimi ka filluar me titullin e njësisë bibliotekare që përshkruhet si kryetitull. Kështu është vepruar edhe për përkthimet⁶⁵.

⁶⁵ Në rastet e veprave pa autorë është shtypur me **bold** në kryetitull vetëm fjala e parë e titullit të saj.

Kryetitulli, ose elementi hyrës në përshkrim, ka përcaktuar vendin e skedës (këtu të regjistrimit) në renditjen alfabetike të tërësisë së librave brenda një viti botimi. Pra, renditja është kronologjike dhe brenda viteve sipas rendit alfabetik të mbiemrit të autorëve ose shkronjës *nistore* të fjalës së parë të titullit të librit.

Emrat e autorëve në kryetitull janë shkruar sipas standardeve që zbaton BKSh në skedarët e saj tradicionale dhe elektronikë. Pra, pavarësisht formës me të cilën paraqiten në faqen e titullit të materialit që përshkruhet, por edhe në zonën e përshkrimit bibliografik, në kryetitull ata janë pasqyruar të njësoj, në formën e vet më të zakonshme dhe më të njohur për autorët vendës⁶⁶.

Autorët e veprave anonime si edhe autorët që kanë përdorur pseudonime ose iniciale në kryetitull janë shënuar me emrin e tyre të vërtetë duke dhënë shpjegimet përkatëse dhe burimin e identifikimit në zonën e shënimeve të bibliografit. Në disa raste, kur ka qenë e pamundur që inicialet dhe pseudonimet të “deshifrohen”, ato janë vendosur në kryetitull siç janë në libër.

Emrat e autorëve të huaj të veprave të përkthyer në kryetitull janë shkruar në formën origjinale të gjuhës së autorit, pavarësisht si janë dhënë në burimin e informacionit që përshkruhet. Janë dhënë në alfabet latin për autorë nga vende ku përdoret alfabeti latin; për autorë që përdorin alfabete të tjera (cirilik, grek, turko-arab) emrat janë transliteruar sipas rregullave dhe standardeve ndërkombëtare.

Kjo ka mundësuar që, brenda një viti, veprat e një autori vendës ose të huaj të grupohen së bashku, ashtu si në skedarin kronologjik të BKSh. Për trajtat e tjera të emrave të autorëve, shpesh mjaft të rëndësishme si burim informacioni ose pika hyrëse në bibliografi, përdoruesit orientohen nga referimet përkatëse në *Treguesin e autorëve*, ku krahas trajtës standarde, janë pasqyruar në formë referencash të gjitha trajtat e tjera të emrave të autorëve të gjetura në faqen e titullit, përfshirë edhe iniciale ose pseudonime.

Në rastin e veprave *apokrifë*, pra me autor të paqartë ose të pasigurt, nuk është mbajtur anësi pro ose kundër. P.sh. për përkthimin e librit “De imitatione Christi” është respektuar zgjedhja e botuesit në shqip, i cili ka dhënë si autor edhe njërin edhe tjetrin prej dy të hamendësuarve, duke i shtypur emrat e tyre me shkronja të zeza: **KEMPIS** dhe **GIOVANNI GERSEN** (regjistrimi nr. 96). Te *Treguesi i autorëve* janë shënuar emrat e të dyve: *Thomas à Kempis* dhe *Giovanni Gersen*.

B. *Zona e përshkrimit bibliografik* (autor, titull, botues, vend dhe vit botimi, tirazh, çmim etj.), të dhënat e të cilës, si rregull, janë marrë nga fleta e titullit.

⁶⁶ Mes formave të ndryshme të emrit të një autori është zgjedhur ajo më e përdorshmjë.

Kur këto elemente bibliografike kanë qenë të ndara pa përsëritur njëri-tjetrin në dy faqet përballë ose gjenden të shpërndara nëpër libër në faqe të ndryshme, fletë titulli janë konsideruar këto faqe së bashku (shih, p.sh., regjistrimin nr. 68 për *Abetar shqip* 1872 të K. Kristoforidhit).

Është ndjekur parimi i regjistrimit fotografik të të dhënave që gjenden në fletën e titullit; pra, përshkrimi bibliografik nuk është bërë në mënyrë të standardizuar dhe informacioni është riprodhuar në formë *facsimile*⁶⁷.

Edhe pse në kryetitull, siç u tha, janë vendosur në formë të njësoj ashtu siç njihen më shumë, në këtë zonë *emrat e autorëve* janë shënuar në trajtën që është dhënë në materialin që përshkruhet (me emër dhe mbiemër, pseudonim, iniciale si dhe me fjalët që përcaktojnë rolin e tij në hartimin e veprës).

Titujt e veprave në këtë zonë janë transkribuar ashtu siç gjenden në faqen e titullit. Përgjithësisht titujt e librave të vjetër janë shumë të gjatë dhe kompleksë⁶⁸. Pavarësisht kësaj, edhe në raste njësisht të tilla është vepruar sipas ISBD(A) dhe në përputhje me qëllimin e kësaj bibliografie për saktësi në dhënie të informacionit bibliografik.

Kur një element i tillë i rëndësishëm i përshkrimit bibliografik si titulli shfaqet në kopertinë në trajtë të ndryshme nga ajo e faqes së titullit ky fakt është pasqyruar në këtë zonë; po ashtu janë pasqyruar edhe titujt alternativë.

Falë teknologjisë së sotme kompjuterike, disa simbole apo shkronja të veçanta dhe origjinale të përdorura nga autorë të vjetër shqiptarë nuk janë transkribuar,⁶⁹ por janë dhënë si në libër me qëllimin që përdoruesi i kësaj bibliografie të njoftohet për to; p.sh. **CONCIΛ / PROVINTIAAΛI / O / CUNVENDI / ARBENIT / Mbelieꝑune... ose GHIELLA / E / S. MVRIS / VIRGHIVR /** Scruar mbo viers Arbërist ... Po ashtu, nuk është transkribuar në botimet e hershme v për u, theksat janë dhënë ashtu si paraqiten në faqen e titullit etj. Por në disa raste, për arsye të ndryshme, i është ikur parimit të riprodhimit fotografik të informacionit; p.sh. kur shkronjat e munguara në fjalë të titullit janë shtuar në kllapa katrore, p.sh. **ALVANIĶ MELISSA / (Bīlietta Sskiypitare) / SYNGRAMMA / [A]LVANO ELLĪNIKON**.

⁶⁷ Me ndonjë përjashtim. P.sh. kur informacioni që tregon se libri është pjesë e një kolane apo serie botimesh gjendet, si zakonisht, në krye të fletës së titullit ai është spostuar i futur në kllapa (...) dhe është vendosur në nënzonën e serisë pas përshkrimit fizik, siç edhe standardi ISBD e kërkon.

⁶⁸ Duke qenë se titujt e veprave të hershme janë shumë të gjatë dhe të stërholluar, faqet e titullit në to janë plot përpykjeje për efekte arkaike, ndryshe nga ato të botimeve të kohëve moderne që tentojnë të japin titullin sa më shkurt, me stil sa më konciz duke përdorur hapësirat po aq sa shkronjat.

⁶⁹ Titujt, që për shenjat grafike të veçanta nuk ka qenë e mundur të jepen me karakteret e disponueshme nga tipografia e kohës, Dh. S. Shuteriqi i ka paraqitur në cliché te *Shkrimet shqipe...* 1976.

Për librat që nuk kanë faqe titulli ky është marrë nga burime të tjera brenda dhe jashtë tyre. Përndryshe ai është sajuar duke u marrë nga rreshtat e parë të tekstit, gjithmonë i futur në kllapa katrore dhe duke e pasqyruar këtë fakt në shënime.

P.sh. regjistrimi nr. 552

[**Per** Kshnnélla] / Pa vd.

I mungon kopertina dhe fl. tit.

Titulli sipas vjershës me të cilën çelet libri.

Titulli dhe elementet e tjera të informacionit bibliografik të fletës së titullit të njësive të përshkruara janë dhënë në mënyrë lineare, të ndara me vijë të pjerrët (/).

Janë paraqitur në përshkrim edhe elemente të *përgjegjësisë autoriale* *dytësore* si përgatitës ose kuratorë, përkthyes, autorë të para&pasthënieve etj. Për këtë janë shfrytëzuar kryesisht të dhënat fletës së titullit, por edhe të dhënat e përfutuara nga hulumtime në burime të shumta informacioni brenda dhe jashtë librit. Me këtë logjikë janë përfshirë te *Treguesi i autorëve* edhe autorët dytësorë.

Epigrafet, citimet, dedikimet dhe elemente të tjera jobibliografike të kësaj natyre, sipas një praktike të njohur botërore, janë shmangur dhe, pavarësisht se kanë qenë të shtypshkruara në faqen e titullit, nuk janë përfshirë në përshkrim.

Kur kanë qenë në fletën e titullit, janë dhënë edhe të *dhënat e botimit*, si emrat e tipografëve, botuesve, editorëve etj. jo vetëm për shkak të parimit të regjistrimit fotografik të ndjekur në këtë bibliografi, por edhe të rëndësisë së tyre historike dhe kulturore. Këto attribute edhe në historinë e librit shqip kanë qenë të pandara fillimisht; pastaj janë profilizuar si veprimtari më vete. Për të mos rënduar përshkrimin me informacion jo të natyrës bibliografike, si të *dhëna tipografike* janë shënuar vendi i shtypjes dhe tipografi përkatës, por nuk janë shënuar këtu adresat e tyre (rruga, nr. etj.), edhe kur ato kanë qenë në fletën e titullit; ndërkohë janë shënuar adresat e shitësve të librit si i vetmi informacion ose mundësi për të pasqyruar fillimet e këtij elementi të kulturës së librit, pra tregtisë, si hallkë më vete, me rëndësi edhe kjo për historinë e librit shqip.

Për sa i përket *vendit të botimit ose të shtypjes* janë mbajtur trajtat siç gjenden në fletën e titullit, qofshin edhe arkaike ose të huaja (latinisht, greqisht, sllavisht, turqisht etj.) dhe dialektore, pra ato janë tejshkruar siç janë parë. Kur nuk ka qenë e mundur të përcaktohet vendi i botimit, në nënzonën përkatëse të përshkrimit është shënuar *pa vd.*

Në rastin e librave me të dhëna të botimit false⁷⁰ ose fiktive⁷¹, për të fshehur kryesisht vendin e botimit, janë bërë shënime dhe interpretimet përkatëse. Në librin shqip të periudhës që mbulon kjo bibliografi ka disa pak botime të tilla, të themi “klandestine”, kryesisht për arsye politike në kushtet e pushtimit osman të vendit. Vend botimi fiktiv konsiderohet ai i regjistrimit nr. 324:

Scpataraku, Banucs

HIJA / E / SKANDERBEUT / Mretit Sccupnies / PREI / BANUCS
SCPATARAKUT / Shtypun / NE / ELBASAN⁷² / 1907.

Ose ai i regjistrimit nr. 197:

[**Curani, Stefan**]

T’nnollunat e Sccupniis / prei / gni Gheghet ci don vënnin e vet / Skenderie⁷³ / 1898.

Viti i botimit gjithashtu është shënuar si në fletën e titullit. Në rastet kur ka qenë i shtypur me shkronja ose numra romakë, është ndjekur me numra arabë të futur në kllapa katrore, p.sh. M.DC.XXI. [1621]. Kur viti dhe elemente të tjera të rëndësishme të të dhënave të botimit etj. shfaqen në kopertinë ose diku tjetër në trajtë të ndryshme nga ajo e fletës së titullit kjo është shënuar në zonën e shënimeve të bibliografit.

Kur në libër dhe në burime jashtë tij nuk ka qenë e mundur të identifikohet viti i botimit, në vend të tij është shënuar viti i dhënies së lejes për shtyp⁷⁴ ose data e *copyright*-it duke u pasqyruar ky fakt në zonën e shënimeve të bibliografit.

⁷⁰ Një e dhënë konsiderohet false në qoftë se vendi i shtypjes ose i botimit, por edhe tipografi ose botuesi, janë qëllimisht të falsifikuar.

⁷¹ Në qoftë se njëri prej këtyre elementeve është i trilluar ai konsiderohet fiktiv; përzierje të elementeve false dhe fiktive janë të mundshme.

⁷² K. Bevapi dhe A. Ballhysa për Elbanin si vendi ku është shtypur libri konsiderohet *fals*. Sipas tyre ky libër është shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyemë”, Shkodër. (*Rrezatime të trashëgimisë kulturore shkodrane në fushën e botimeve - “Hija e Skanderbegut” e Banush Shpatarakut – në Shkodra në shekuj*, seminari i 6-të ndërkombëtar 26 nëntor 2005, vëll. II, Shkodër 2006, f. 65-69).

⁷³ Sipas J. Rrotës vendi i botimit Skenderie (Aleksandri) është një fals. (*Për historin e alfabetit shqyp*, f. 74).

⁷⁴ Duhet mbajtur parasysh që jo gjithmonë data e *imprimatur*-it (lejes për t’u shtypur libri) korrespondon me vitin e botimit. P. sh. leja për shtyp mund të jetë dhënë vërtet në një vit të caktuar, por botimi mund të mos jetë realizuar, për arsye të ndryshme, po në atë vit. Në kushtet e teknologjisë tipografike të atyre kohëve p. sh. nuk mund të mendohet që një libër me *imprimatur* të dhënë në muajin dhjetor të një viti të jetë shtypur brenda po atij viti.

Sipas një praktike të njohur, librat pa vit botimi në fletën e titullit, për të cilët ka qenë e pamundur të sigurohet një informacion i tillë në burime të tjera, janë grupuar në fund të bibliografisë nën emërtimin *Pa vit botimi* duke ndjekur rendin alfabetik.

Në këtë zonë janë pasqyruar edhe të dhënat për përsëritjen e botimit, kryesisht numrat që tregojnë rendin e tij, ndryshimet, ripunimet, përmirësimet etj. në të. Përdoruesi i kujdesshëm do të konstatojë që në këtë bibliografi nuk do të ketë një ndarje qartazi të termave të tillë si *edicion* dhe *botim*, për faktin që kemi nënvizuar më lart se pasqyrimi i të dhënave bibliografike ka ndjekur parimin e regjistrimit fotografik të tyre, siç janë paraqitur në fletën e titullit. Në rast se nocionet *edicion* dhe *botim* dallohen qartazi në kulturën latine⁷⁵ dhe atë anglo-saksone⁷⁶, në terminologjinë përkatëse në gjuhën shqipe ka konfuzion dhe pasaktësi në përdorimin e tyre, madje termi *botim* ngatërrohet me termin *edicion*. Kështu, perceptimi i paqartë i këtyre termave në praktikën tonë botuese, tipografike, madje edhe bibliografike, pasqyrohet edhe te *Fjalor i gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë 2002, në të cilin termi *Edicion* nuk është i përfshirë, ndërkohë që kuptimi i tij gjendet te zëri *Botim*⁷⁷. Në tipografi/botime, por edhe në bibliografi, termi *edicion* përfshin të gjithë ekzemplarët e një libri të shtypur në të njëjtin tirazh nga e njëjta radhitje. Një *edicion* mund të përfshijë disa shtypje në të cilat radhitja qëndron e pandryshuar. Në botimet më të vjetra termat *shtyp* dhe *edicion* janë pothuajse sinonimikë, duke qenë se forma ku ishin radhitur shkronjat prej plumbi prishej për t'u ripërdorur pas shtypjes së parë.

Të dhënat fizike (numërtimi dhe formati) janë shënuar sipas dokumenteve bibliotekare që disponon BK. Në raste të rralla, kur të dhëna të tilla nuk ka qenë e mundur të identifikohen (ekzemplarë të cunguar dhe të dëmtuar), ato janë marrë nga përshkrime në bibliografi autoritative, gjithnjë kjo e pasqyruar në zonën e shënimeve.

Numri i faqeve është shprehur ashtu si ka qenë numërtimi i tyre (shifra romake apo arabe, me shkronja). Në qoftë se parathëniet, hyrjet, prologët etj., si edhe pasthëniet, epilogët etj. janë numërtuar më vete (jo në mënyrë të vijueshme), ashtu edhe janë paraqitur: të ndara me presje. Kur ka patur

⁷⁵ *Petit Robert 1: Edition*: 3. tërësia e ekzemplarëve të një vepre të publikuar; seria e ekzemplarëve të edituar njëherësh dhe *Publication*: 1. veprimi i publikimit, procedurë që ka për objekt të bëjë të njohur për të gjithë një vepër.

⁷⁶ *World Book Dictionary*, A Thorndike-Barnhart Dictionary: *Edition*: 1. Të gjitha kopjet e një libri të nxjerra në të njëjtën kohë dhe *Publication*: 1. Libër dhe çdo gjë tjetër e publikuar, 2. shtypja dhe shitja e librave, 3. shitja e parë publike e një libri.

⁷⁷ Botim: 3. tërësia e kopjeve të një vepre të shtypura njëherësh. Botim i parë (i dytë), botim i përmirësuar...

faqe apo fletë të panumërtuara, ato janë numërtuar nga bibliografi dhe janë vënë në kllapa katrore [...]. Numërtimi ka përfshirë të gjitha faqet që kanë tekst të shtypur; rregullisht faqet e bardha nuk janë konsideruar. Për veprat me disa vëllime që janë përshkruar ndaras, numërtimi i faqeve në nënzonën e përshkrimit fizik është dhënë i vijueshëm ose i veçantë për secilin vëllim, pra ashtu si ka qenë në vetë vëllimet. Në këtë zonë është dhënë edhe informacioni i duhur kur në libër ka faqe ose fletë me vizatime, piktura, portrete, figura, harta, facsimile etj., të gjitha këto nën emërtimin *me il*.

Formati i librit është dhënë duke shënuar në cm. lartësinë e tij.

Tirazhi dhe çmimi i librit janë pasqyruar në qoftë se kanë qenë shënuar në libër; kur janë gjetur jashtë tij janë futur në [...]. Përpjekje të veçanta për sigurimin e tyre nuk janë bërë, veçse kur kanë dalë në burime interesimi për elemente kryesore të përshkrimit bibliografik (autor, titull, botues, vend dhe vit botimi etj.).

Gjithnjë në respekt të zbatimit të parimit të regjistrimit fotografik të informacionit të faqes së titullit janë pasqyruar të gjitha raste kur kanë qenë prezent në të shënimet për lejimin e shtypjes: *imprimatur*⁷⁸, që autoritetet kishtarë ose ato laike deklarorin për një vepër pasi e kishin shqyrtuar atë. Në gjuhën bibliografike dhe tipografike terma të ngjashëm që shprehin miratimin ishin edhe "*approbatio*", "*approbatur*", "*admittitur et imprimatur*" që shënoheshin në fillim ose në fund të librit me formulën: "*Con licenza dei Superiori*"⁷⁹. Por nuk janë shënuar terma të tillë si "*Privilegio*"⁸⁰, "*Nihil obstat*"⁸¹, "*Cum permissu superiorum*"⁸² etj., të cilët gjenden jo në faqe të titullit, por në vende të tjera të tij.

C. Zona e shënimeve të bibliografit ose sheshi i mejdanit për të, ku jepen të dhëna për informacionin e munguar në fletën e titullit, për burimet e përdorura për sigurimin e tij, të dhëna që lidhen me historinë e botimit të librit etj. Shënimet

⁷⁸ *Imprimatur-i* (lat. "të shtypet"), leja e dhënë nga një autoritet kishtar ose shekullar, zakonisht e shtypur në verso të faqes së titullit të një libri, që tregon emrin e licencuesit dhe datën në të cilën ajo është dhënë duke nënkuptuar që ai (libri) nuk përmban gabime në çështje të doktrinë dhe të moralit katolik, prandaj lejohet të lexohet nga bestarët katolikë. Një *imprimatur* mund të përfshijë deri në tri vula miratuese, çdonjëra e nënshkruar dhe e datuar. Gjendet më shpesh në librat e shtypur gjatë shekujve XVI-XVII. Përdoret ende në botimet doktrinare të Kishës Katolike Romane.

⁷⁹ Hans Tuzzi *Collezione libri antichi, rari, di pregio*, Milano 2000, f. 184.

⁸⁰ Posedimi nga një botues ose tipograf i licensës dhënë nga një autoritet ose agjenci administrative për botimin ("bërjen publike") të një vepre të caktuar.

⁸¹ (lat. "asgjë s'pengon"), shënim që tregon se vepra është shqyrtuar dhe miratuar nga censori i dioqezës pa gjetur në të asnjë gabim doktrinor ose moral.

⁸² Nganjëherë i gjithi ky proces përfundohet me fjalinë *Cum permissu superiorum* (Me lejimin e eprorëve).

janë parë si një mundësi për të plotësuar ose shpjeguar elementet e përfshira në zonën e përshkrimit dhe përmbajnë informacion ose interpretime që paraqesin rëndësi të veçantë në lidhje me elementet bibliografike të librit. Nëse ky punim bibliografik sjell ndonjë risi në veprimtarinë e sotme bibliografike, ajo duhet kërkuar kryesisht në këtë zonë. Madje do të thoja që kjo risi mund të shihet në radhë të parë të kthimi në metodat tradicionale të një Legrandi ose të një Shuteriqi të ngopjes me informacion të kësaj zone. Vetëm se në të mirë të punës së sotme me librin e kësaj periudhe vijnë padyshim dukuri të tilla të rëndësishme, si rritja e studimeve përkatëse në rrafsh mbarëkombëtar dhe më tej; mundësitë dhe komoditeti i komunikimit në një botë ku informacioni nuk njih pengesa kufijsh gjeografikë, ideologjikë etj.; mrekullia e Internetit si burim i pashtershëm informacioni për vepra dhe autorë nga më të ndryshmit; shfrytëzimi on-line i skedarëve elektronikë të bibliotekave brenda dhe jashtë vendit etj.

Kjo zonë përmban informacion kryesisht për autorësinë; për botuesit, përgatitësit e botimit, përkthyesit etj. që nuk përmenden në fletën e titullit; për gjuhën e tekstit kur kjo nuk specifikohet në fletën e titullit; për burimet e informacionit shtesë të botimit; për të dhënat false apo fiktive të tij; për parathëniet, hyrjet, shënime etj.; për kontribues kryesorë të tekstit që nuk sinjalizohen në fletën e titullit etj. Duke mos qenë një bibliografi e llojit *të arsyetuar* (apo *e adnotuar*) në asnjë rast nuk përshkruhet në këtë zonë përmbajtja e veprave.

Ç. *Zona e gjendjes fizike*, në të cilën shënohen veçanësitë fizike të njësisë⁸³ që përshkruhet, si: dëmtime, fletë që mungojnë, lidhje ose vendosje gabim të fletëve, rilidhje, bashkëlidhje me njësi të tjera; shënime të dorëshkuara në faqen e titullit, nëpër margina ose në fund të tij⁸⁴, shënime të prejardhjes (ex-libris, vula të bibliotekave⁸⁵, të ish-poseduesve të librit⁸⁶, autografë të autorëve⁸⁷ etj.).

⁸³ *Njësia* është një entitet konkret, një objekt fizik i vetëm (p.sh. një ekzemplar i një monografie njëvëllimëshe, një audio kasetë etj.) Në kuptimin e përmbajtjes intelektuale dhe të formës fizike, një njësi që demonstron një *manifestim* është e njëjtë me vetë *manifestimin*. Megjithatë mund të ketë ndryshime nga një *njësi* te tjetra edhe kur ato janë shprehje e të njëjtit *manifestim*, kur këto ndryshime janë pasojë e veprimeve të jashtme të prodhuesit të manifestimit, p.sh. dëmtime që ndodhin pasi është prodhuar *njësia*, lidhje e kryer nga biblioteka etj. (IFLA, *Functional Requirements for Bibliographic Records* ... f. 15 dhe 24).

⁸⁴ Bien në sy sidomos shënime të shpeshta të Mithat Frashërit lidhur me blerjen prej tij të botimeve me vlerë: emri i bukinistit prej të cilit është blerë libri, vendi i blerjes, çmimi etj.

⁸⁵ Kryesisht të institucioneve të ndryshme fetare, si ato katolike, të librarisë “Lumo Skendo”, bibliotekës Carnarvon etj.

⁸⁶ Asdreni, Sotir Kolea, Pashko Bardhi, Martin e Mirash Ivanaj, Mitrush Kuteli, Dhimitër S. Shuteriqi etj.

⁸⁷ Çajupi, Gjergj Fishta, Zef Skirò, Leonardo De Martino, Shtjefën Gjeçovi, Karl Gurakuqi etj.

Në këtë zonë janë pasqyruar edhe shënime në të cilat identifikohen dhuruesit e ekzemplarëve të ndryshëm⁸⁸ (shpesh përmes tyre përcaktohet koha në të cilën njëri ose tjetri ekzemplar ka hyrë në koleksionet e BKSh). Këto elemente ndihmojnë përdoruesin të zgjedhë paraprakisht dhe të kërkojë t’i shërbehet ekzemplari i padëmtuar ose ndonjë ekzemplar tjetër që paraqet më shumë interes për punën e tij studimore.

Procesi i identifikimit të këtyre elementeve është realizuar përmes ekzaminimit të hollësishëm të fashikujve, fletëve dhe elementeve të tjera të çdo njësie bibliotekare. Përcaktimi i plotësisë dhe saktësisë së tyre është bërë përmes krahasimit me ekzemplarë të rregullt që gjenden në BKSh. Kur kjo nuk ka qenë e mundur është bërë krahasimi me përshkrime të bibliografive ekzistuese. Ndonjëherë është dashur të bëhet krahasimi i ekzemplarëve faqe për faqe dhe rresht për rresht për të parë nëse ato janë identikë apo variante të të njëjtit tekst.

Në koleksionet e BKSh ka një numër të konsiderueshëm njësisish që nuk janë botime origjinale. Në përshkrimin bibliografik të skedarëve manualë kjo veçori është pasqyruar me terma të tillë, si: fotorapid, kseroks, fotografim, fotokopje etj., terma këto që, në të vërtetë, shënojnë mënyrën ose teknikat e riprodhimit të përdorura në kohë të ndryshme dhe jo vetë procesin. Nisur nga fakti që në një bibliografi nuk interesojnë mënyrat apo teknikat, por procesi vetë, në rastet e këtyre njësisive joorigjinale është shënuar thjeshtë fakti që kemi të bëjmë me riprodhim (në trajtë të shkurtuar *riprodh.*), në kuptimin e termit reprografi: riprodhim dokumentesh ose kopjim me të gjitha mënyrat, përveç shtypshkronjës, si fotografi, fotokopjim, kseroksim, fotorapid, mikrofilmim etj. Në rastet e botimeve të hershme, të cilat BKSh i disponon vetëm të riprodhuara, termi *riprodh.* është vendosur në krye të zonës së shënimeve të bibliografit.

D. *Zona e numrit të vendit* të secilit ekzemplar të librit. Përdoruesi duhet të dijë se elementi i parë në çdo numër vendi është një simbol që tregon fondin, në koleksionet e BKSh, në të cilin gjendet njëri ose tjetri ekzemplar i njësisë bibliotekare të përshkruar.

Konkretisht:

- Simbolet *Ar*, 88, 88^a, 88^b, 88^c, 89, 89^a, 90 dhe 91 tregojnë që ekzemplari ruhet në Fondin e Arkivit të Librit Shqip dhe, si rregull, është më i plotë dhe në gjendje fizike më të mirë se ekzemplarët e tjerë;

- Simbolet *Al*, 79^a, 80, 80^a, 81, 82, 83, 84, 84^a, 85, 86, 86^b, 87, 87^a dhe

⁸⁸ Për nga sasia dhe vlera e librave të dhuruar BKSh-së përmendim sidomos albanologun e shquar Gustav Weigand, por edhe personalitete vendës si Jani Vruho, Gjergj Pekmezi, Gjerasim e Gjergj Qirjazi etj.

87^b shënojnë ekzemplarët e Fondit të Albanologjisë dhe u shërbehen kryesisht studiuesve të fushave që mbulon albanologjia;

- Simboli *An* tregon se ekzemplari i përket Fondit të Antikuarit;
- Simboli *PP* tregon që ekzemplari është vendosur në *Sallën Paolo Petta* (aneks i Fondit të Albanologjisë);
- Simboli *S* shënon ekzemplarët e vendosur në Fondin e Përgjithshëm të Librit Shqip;
- Simboli *F* (ndjekur nga shifër romake) tregon se njësia është Fjalor;
- Simboli *Fe* edhe ky tregon se njësia është Fjalor;
- Simboli *Mfa* tregon se ekzemplari është mikrofilm i një materiali të Fondit të Arkivit;
- Simboli *Mfs* tregon se ekzemplari është mikrofilm i një materiali të Fondit të Përgjithshëm të Librit Shqip.

Numrat e vendeve janë shënuar sipas skedarëve manualë aktualë të BKSh. Për t'u theksuar se gjatë përgatitjes së kësaj bibliografie paralelisht u punua edhe për një risistemim të ekzemplarëve të çdo titulli respektivisht në fondin Arkiv, Albanologji dhe të Përgjithshëm, pra informacioni i numrave të vendit në këtë zonë është i njëzuar me atë të skedarëve manualë ekzistues.

*

Bibliografët që kanë patur rastin dhe fatin të merren me punime të kësaj natyre, si edhe studiuesit me përvojë të fushave të ndryshme e kanë të qartë vështirësinë, por edhe mrekullinë e sipërmarrjeve të tilla të rëndësishme. Përtej postulatit për mendjen gjithmonë dyshuese të bibliografit, ata e ndiejnë gëzimin e endjes profesionale në mëdyshjen midis skrupulozitetit që diktojnë rregullat dhe standardet, nga njëra anë, dhe fantazisë apo lirshmërisë për të zgjidhur situatat e diskutueshme, nga ana tjetër, në ballafaqimin me të dhënat bibliografike që librat e vjetër bartin si pjesë e rëndësishme e kulturave kombëtare dhe më tej.

Ky punim nuk mëton të jetë i plotë apo shterues, por besohet të jetë më pranë të qenit i tillë, krahasuar me ata të deritashëm, jo vetëm për faktin se është i vetmi i realizuar sipas qëllimit, objektit, metodologjisë dhe organizimit të një bibliografie të kësaj natyre (retrospektive), por edhe se pasqyron koleksionin më të pasur të librit shqip të periudhës 1555-1912, atë të Bibliotekës Kombëtare të Shqipërisë.

Shpresohet që kjo bibliografi, si libër i librave shqip, të zerë vendin e vet

në universin e mjeteve të kërkimit të informacionit bibliografik dhe të provojë vlerën si instrument efektiv dhe i besueshëm për përdoruesit e vet, studiues a bibliotekarë qofshin, në mënyrë që, sadopak, të meritohet mirënjohja e tyre.

*

Në punën time për hartimin e kësaj bibliografie kam patur ndihmën dhe kontributin institucional të Bibliotekës Kombëtare, në kuptimin konkret edhe të mjaft specialistëve të saj: ata nuk kursyen kohën as dijet e tyre dhe, ndonëse nuk mbajnë asnjë përgjegjësi për pasaktësi ose të meta të mundshme të punimit, më qenë të vlefshëm me bashkëpunimin e tyre, ndaj u jam shumë mirënjohës.

U jam mirënjohës punonjësve të Sektorit të Koleksioneve për gatishmërinë e pandërprerë dhe përpjekjet ndër vite për shërbimin e disahershëm të mijëra njësive bibliotekare që u bënë objekt i kësaj bibliografie apo që m'u deshën si burim informacioni për të.

Falënderimet e mia shkojnë për znj. Afërdita Sharxhi, përgjegjëse e Sektorit të Albanologjisë, e cila më besoi ndërmarrjen e një përpjekjeje kaq të rëndësishme dhe me përgjegjësi dhe, gjithashtu, realizoi procesin e transliterimit, duke më ndihmuar, mbi të gjitha, me vërejtje konstruktive profesionale të karakterit redaktorial.

Falënderime të shumta më duhet të shpreh për z. Maksim Gjinaj, përgjegjës i Sektorit të Bibliografisë Kombëtare, për ndjenjën e bashkëpunimit të frytshëm, konsulencën e dobishme dhe informacionin e ofruar në vite të gjata bashkëpunimi nëpër të cilat u shtjell puna për këtë Bibliografi.

Mbi të gjitha, i shpreh falënderime dhe mirënjohje të veçantë Dr. Aurel Plasarit, drejtor i Bibliotekës Kombëtare, jo vetëm për nxitjen dhe përkrahjen, por sidomos për sugjerimet me vizion lidhur me përmirësime në konceptimin e hartimit të një bibliografie të tillë jo pa probleme dhe për informacionet e herëpashershme befasuese prej eruditit me dije pa kufi, sidomos në fushën e kulturës së librit. Veçanërisht vërejtjet e tij në fazën përfundimtare kanë qenë të rëndësishme për shmangie pasaktësish dhe përmirësim të botimit.

Ramazan VOZGA

Nëntor 2010

Bibliografi e burimeve të cituara

ALA glossary of library and information science, Chicago: American Library Association, 1983.

Armstrong, David. *Bibliography for Beginners*, në IOBA (Independent Online Booksellers Association) www.ioba.org.

Belanger, Terry. *Descriptive bibliography*, në *Book Collecting: A Modern Guide*, New York and London: R. R. Bowker, 1977, f. 97-101.

Beratti, D. Préface, në *Bibliographie albanaise*, Description raisonnée des ouvrages publiés en albanais ou relatifs à l'Albanie de 1900 à 1910, Par Henri Guys, Tirana 1938.

Bevapi K. - Ballhysa A. *Rrezatime të trashëgimisë kulturore shkodrane në fushën e botimeve - "Hija e Skanderbegut" e Banush Shpatarakut* – në *Shkodra në shekuj*, seminari i 6-të ndërkombëtar 26 nëntor 2005, vëll. II, Shkodër 2006.

Blum, Rudolf. *Bibliographia, an inquiry into its definition and designations*, American Library Association 1980.

Bowers, Fredson. *Bibliography, Pure Bibliography and Literary Studies*, në *Papers of the Bibliographical Society of America*, vol. 46 (1952).

Carter, John. *ABC for Book Collectors*, Oak Knoll 1995.

Cole, George Watson. *Bibliographical Ghosts*, The University Chicago Press 1920.

Gaskell, Philip. *A new introduction to bibliography*, Oxford University Press 1972.

Greg Walter W. *Bibliography-an Apologia*, po aty, vol. 13 (1932).
Mbi “*Bibliografinë Kombëtare Retrospektive të librit shqiptar 1555-1958*”, 12. 10. 1988 (dorëshkrim).

Greg Walter W. *The present position of Bibliography*, rev. *The Library*, vol. 11 (1930).

Harris, Neil. *Analytical bibliography: an alternative prospectus*, kurs titulluar “*Introduction à la bibliographie matérielle: bibliographie détaillée*” mbajtur në Ecole de l’Institut d’Histoire du Livre, Lyon, 5-8 April 2004.

Havu, Sirkka. *Conrad Gesner: father of bibliography*, 71st World Library and Information Congress, Järvenpää, Finland 11-12 August 2005.

Hetzer, Armin – Roman, Viorel S. *Albanien, Ein bibliographischer Forschungsbericht...* München 1983.

IFLA. ISBD(A): International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publications (Antiquarian) 2006 Revision.

IFLA, UBCIM Publications – New Series Vol 19, *Functional Requirements for Bibliographic Records*, K.G. Saur München 1998.

International Encyclopedia of Information and Library Science 2nd. ed. London 2003: Routledge.

Kastrati, Jup. *Për një bibliografi shkencore albanologjike* në *Buletini i bibliotekave* 2-1996.

Konica, Faik. Rubrikat *Libra të ra dhe Fleta e drektorit*, në rev. *Albania* [Lumo Skendo], *Për shkrime të haruarë dhe të pa-diturë*, në rev. *Diturija*, 1916, nr. 2.

Lumo Skendo: Rubrikat *Bibliografi* (1909), *Bibliografi shqipëtare. Shtim në radhë të Emile Legrand-it* (1926-1929) dhe *Libra të shtypura në Rumani* (1927) (rev. Diturija Selanik-Bukuresht-Tiranë 1909, 1916, 1926-1929).

Maichel, Karol. *Russian current bibliographies 1772-1917*, rev. *The Library Quarterly*, University Chicago Press, XXVIII (1958).

Maxwell, Robert L. *Doracaku që shpjegon dhe ilustron rregullat anglo-amerikane të katalogimit*, Shoqata Amerikane e Bibliotekave, botim shqip, Çikago 2004.

Mbi “*Bibliografinë Kombëtare Retrospektive të librit shqiptar 1555-1958*”, 12. 10. 1988 (dorëshkrim)

McKenzie, Donald Francis. *Bibliography and sociology of texts*, Cambridge University Press, 1999.

McKerrow, Ronald B. *An Introduction to Bibliography for Literary Students*, Oxford: Clarendon Press 1927.

Petta, Marco. *Appunti di Bibliografia albanese. Opere non segnalate nella Bibliographie Albanaise di Legrand-Gûys dalla Biblioteca Ciptense në: Boll. Grott.* 1955.

Petrotta, Gaetano. *Popolo, lingua e letteratura albanese*, Palermo 1932.

Plasari, Aurel. *Alfabeti në Bibliotekë*, në 100-vjetorin e Kongresit të Manastirit, 2008.

Procesverbalet e Konferencës së Përgjithshme, sesioni XIII, UNESCO, Paris 1964, Rezolutat.

Reitz, Joan M. *Dictionary for Library and Information Science*, Libraries Unlimited 2004.

Roques, Mario. *Recherches sur les anciens textes albanais*, Paris 1932. (Bruxelles-London 1896 – 1909).

Rrota, Justin. *Për historin e alfabetit shqyp*, Shkodër 1936.

Spadoni, Carl. *What Historians of the Book Need to Know about Bibliography*, rev. *History of Intellectual Culture*, 2007, Vol. 7, No. 1.

Stokes, Roy B. *Bibliography në Encyclopedia of Library and Information Science*, New York and London 1969, vol. 2.

Tuzzi, Hans. *Collezione libri antichi, rari, di pregio*, Milano 2000.

1555

1. Buzuku, Gjon

[Meshar], pa vd., 1555.

[110 fl.]; 21 cm.

Riprodh.

Autori dhe viti i botimit marrë nga pasthënia. Ekzemplari unik që ruhet në Bibliotekën Apostolike Vatikane (BAV) është mjaft i dëmtuar dhe mungesa e fl. tit. ka bërë që të humbasin të dhëna të tilla bazë për përshkrimin bibliografik, si titulli, shtypshkronja dhe vendi i botimit. Për fat, emri i autorit dhe i të atit, *Gjon biri hi Bdech Buëuchut*, si edhe koha që ka zgjatur puna për të: *20 mars 1554 deri më 5 janar 1555*, janë ngulitur në pasthënien e veprës (shih Mario Roques, *Recherches sur les anciens textes albanais*, Paris 1932, f. 10). Injac Zamputi në studimin *Mbi rrethanat historike të botimit të “Mesharit” të Gjon Buzukut dhe vendin e tij në letërsinë e vjetër shqiptare* shkruan se “duhet t’u jemi mirënjohës atyre personave që e patën në dorë ekzemplarin e Mesharit që na ka tepruar dhe nuk ia grisën të gjitha fletët (...) sikur të mos i ishin grisur fletët e para, ku ishte edhe frontespici, (...) Meshari ynë do të ishte zhdukur tërësisht. Pa atë frontespici, i ka shpëtuar syrit të inkuizitorit dhe bibliotekari nuk ka patur frikë ta mbante” (rev. *Studime filologjike*, nr. 3-1986, f. 194). Ky studiues ka konstatuar se kjo pasthënie është “Proza e parë origjinale që kemi në gjuhën shqipe” (*Çështje të shkrimit dhe të fillimit të letërsisë në gjuhën shqipe*, rev. *Hylli i Dritës*, nr. 1-2, 1995, f. 14). Për Xh. Lloshin, në *A ishte përkthyes Gjon Buzuku?*, kjo pasthënie është “i pari tekst i mirëfilltë shqip, që njohim deri më sot”. (Gaz. *Ballkan*, 30 mars 2005, f. 16.)

Çështja e heqjes (zhdukjes) nga qarkullimi të Mesharit të Buzukut mund të quhet e zgjidhur për historinë e librit nëse i referohemi me një lexim analitik librit të dorës *Index Librorum Prohibitorum: cum Regulis*

confectis per Patres Tridentina Synodo delectos, autoritate Sanctiss. D.N. Pii IV., Pont. Max. comprobatus 1569, posaçërisht “Dhjetë rregullave” të imponuar në të (Auel Plasari, *Hyrje në albanologji*, Leksione, Master i Nivelit të Dytë në bibliotekonomi, 2010).

Sipas traditës së historisë së letërsisë shqiptare, por edhe asaj të bibliografisë shqiptare, emri i Gjon Buzukut është vendosur këtu, për arsye, të themi, *extra bibliografike*, në kryetitull të përshkrimit, pra, aty ku, sipas rregullave të përshkrimit bibliografik, vendoset emri i autorit të një veprë. Kështu është vepruar edhe me Lekë Matrëngën, Pjetër Budin dhe Pjetër Bogdanin (shih regjistrimet me nr. 2-5, 7-10). Në kulturat e popujve të vegjël apo me dëshmi të kulturës së shkrimit jo fort të hershme, siç janë një pjesë e popujve të gadishullit tonë, përkthimet, kryesisht ato fetare, konsiderohen fillime të literaturave kombëtare dhe vepra të mirëfillta të kulturave gjegjëse, ndërsa përkthyesit autorë të literaturave kombëtare të këtyre popujve. Në Shqipëri, dhe përgjithësisht Europën Juglindore, përkthimi dhe botimi i literaturës fetare nuk u bë si kudo thjesht nën shtysën e lëvizjes së Reformacionit (Buzuku) apo të Kundërreformacionit (Budi), por edhe i ndikuar nga pushtimi osman, që sillte me vete zaptimin e trojeve dhe rrezikun e islamizimit të jetës shpirtërore në rajon.

Për *Mesharin* Eqrem Çabej shkruan se ai “shënon fillimet e një tradite letrare në Shqipëri” (*Studime gjuhësore*, vëll. VI: *Gjon Buzuku dhe gjuha e tij*, Prishtinë 1977, f. 8) dhe Buzukun e quan *autor* (ashtu si edhe autorët e tjerë të shek. XVII), *prift shkrimtar, shkrimtar me talent, themelues të literaturës shqiptare* etj. (po aty, f. 13, 17, 21).

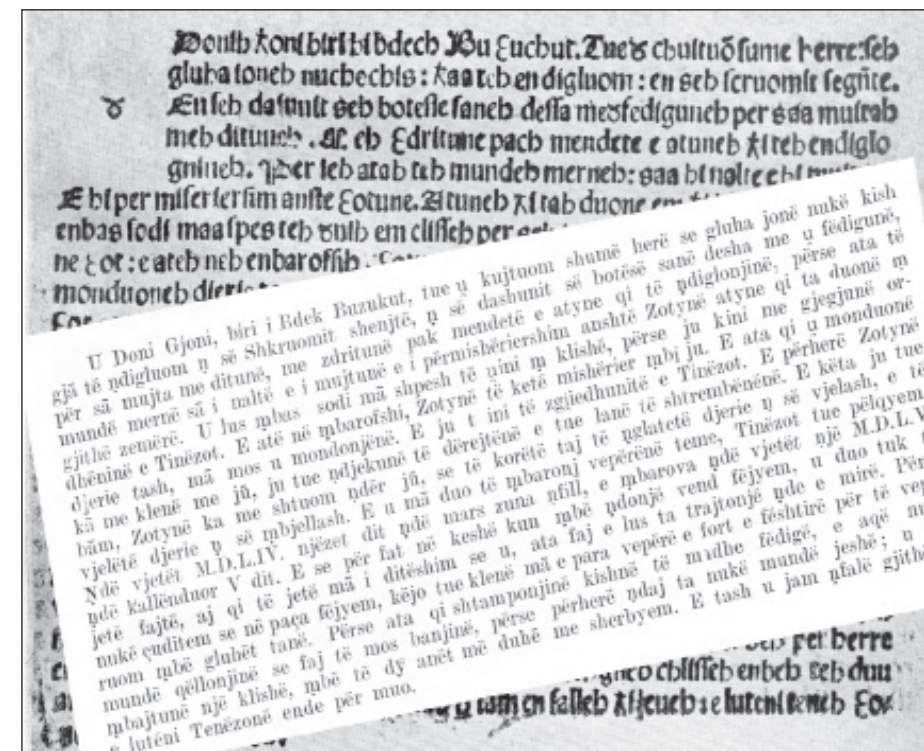
Studiuesi Xhevat Lloshi ka konstatuar se nuk ka qenë e mundur të përcaktohet origjinali nga është bërë përkthimi i kësaj veprë dhe se “madje mund të kenë qenë disa e në gjuhë të ndryshme”, në dallim nga skema e zakonshme e përkthimit të një teksti të caktuar që do të ndiqnin më vonë Vangjel Meksi dhe Konstandin Kristoforidhi në përkthimet e tyre të teksteve të shenjta të ritit ortodoks. Po Xh. Lloshi është i mendimit që Buzuku nuk ka vepruar si një përkthyes i zakonshëm dhe veprën e tij e sheh si produkt të një praktike ligjërimore shërbesash të përditshme në kishë duke iu drejtuar pastaj botimeve në gjuhë huaja. (*A ishte përkthyes Gjon Buzuku?*, gaz. *Ballkan*, 30 mars 2005, f. 16.)

Meqë botimit i mungojnë fletët e para, pra edhe fl. tit., siç u tha më lart, atij i mungon edhe titulli. Eqrem Çabej në *Hyrje*, “*Meshari*” i *Gjon Buzukut* (1555), botim kritik, Tiranë 1968, f. 8 sqaron se vepra u thirr kështu nga zbuluesi i saj Gjon Kazazi, më 1740. (Justin Rrota saktëson

si vend të gjetjes bibliotekën e kolegjit të Propagandës Fide në Romë, në *Monumenti më i vjetri i Gjuhës Shqype*, Shkodër 1938, f. 4). U thirr dhe vijon të thirret me këtë titull pavarësisht se vepra përmban, përveç *Mesharit*, i cili zë 2/3 e saj, edhe forma të tjera të literaturës së krishterë katolike, si: elemente të një orologu (libër lutjesh), pjesë nga të ritualit dhe të katekizmit, psalme etj.

Numri i fletëve po ashtu sipas: Çabej, po aty.

Sot ka 94 fl.

Pasthënia e “Mesharit” të Gjon Buzukut: teksti original i fotografuar dhe transkribimi fonetik nga Eqrem Çabej

Shënimi Cod. Vatic. R[accolta] G[enerale] Liturgia, III, 194 është nr. i vendit i të vetmit ekzemplar origjinal në BAV, nga janë bërë dy riprodhimet që gjenden në Bibliotekën Kombëtare (BK).

Hyrja në koleksionet e BK e këtij botimi me rëndësi të posaçme për historinë e gjuhës dhe kulturës sonë lajmërohej në *Vepërij’e Biblëjotekës’ Kombëtare gjatë vitit’ 1929*, Shtyp. “Mbrothësija” Kristo P. Luarasi, Tiranë 1930: “Biblëjoteka Kombëtare ubegatua simvjet me një vivëllë, që kujtohet’ se është e para vepërë shqip që doli ndë dritë me anën’ e shtypitë” (f. 7).

Studiuesi francez Mario Roques mendon që për vepra të tilla të mbetura vetëm me një ekzemplar unik është e nevojshme të shënohen edhe riprodhimet e tyre. “Me sa di unë,- shkruan ai,- një kopje e fotografuar bardhë e zi (e Mesharit,-R. V.) është bërë rreth vitit 1910 për Pal Skiroin...; më 1929 tre ekzemplarë të fotografuar bardhë e zi janë bërë me kërkesë të P. Justin Rrotës: njëra gjendet në Shkodër te Françeskanët, një tjetër duhet të jetë në bibliotekën e Tiranës” (*Recherches sur les anciens textes albanais...* f. 18). Për tre ekzemplarë të fotografuar, me porosi që t’ia lidhnin “dy kopje ndë lëkurë, njenën ndë rason”, shkruan vetë J. Rrota (*Ma të parat kopje të fotografueme të Buzukut në Shqipëri, në At Justin Rrota, Për historin’ e alfabetit shqyp dhe studime tjera gjuhësore*, bot. II, Botime Françeskane, Shkodër 2005, f. 57-60).

Lidhur me vendin e botimit, siç thotë Çabej në Studime gjuhësore IV... f. 29 “dijetarët janë ndarë në dy lagje”. Disa si N. Jokli (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 3-1930, f. 153), J. Rrota (*Hylli i Dritës*, nr. 1-1930, f. 37; *Hulumtime dhe shenjime mbi Gjon Buzukun në Buletin për Shkencat Shoqërore*, Tiranë 1956- 3, f. 183), M. Domi (*Historia e Letërsisë Shqipe*, vëll. I, Tiranë 1959, f. 190), Dh. S. Shuteriqi (*Tekstet shqipe dhe shkrimi i shqipes në vitet 879-1800*, Tiranë 2005, f. 114) mendojnë që libri është shtypur në Shqipëri; të tjerë si J. Tomić (*Hylli i Dritës*, nr. 3-1930, f. 144), M. Roques (*Reserches sur les anciens textes albanais...* f. 13), C. Tagliavini (*Rivista d’ Albania*, fascicolo I, Aprile 1940, f. 72) në të kundërt, janë të mendimit se ai është shtypur në Itali. Çabej u bashkohet të dytëve: “... në republikë të Shën Markut” (po aty, f. 30).

Numërtimi i fletëve është bërë me shifra romake të paraqitura me shkronja të alfabetit latin dhe ka gabime.

Ka mungesë fletësh, fletë të vendosura gabim dhe fletë të dëmtuara.

Mbi ekzemplarin origjinal të BAV, që është riprodhuar, ka emra personash dhe shënime të shkruara me dorë (postilje interlineare, marginale etj.) në latinisht dhe në shqip (shih Shuteriqi, *Tekstet shqipe...* f. 141-146).

Dy ekzemplarët e riprodhuar të BK nuk janë plotësisht identikë: kanë disa ndryshime, si: ndonjë mungesë fl., vendosje gabim të ndonjëres prej tyre etj.

An XIV D 1 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE - TIRANË”. Foto negativ (tekst me shkronja të bardha në sfond të zi). Me lidhje lëkure.

An III C 15 ka vulat “Biblioteka Franciskane-Shkodër” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE - TIRANË”.

An III C 15

An XIV D 1

1592

2. Matrënga, Lekë

EMBSUAME / E CHRÆSTERÆ bææra per tæ Vrtænæ Atæ Ledesma / sciochiæriet Iesusit. / E prierræ lætireiet mbæ gluchæ tæ / arbæresciæ pær Lecæ Matrængnæ / Imbsuam i Cullegit Græc tæ. / Romæsæ = DOTTRINA CHRISTIANA / Composta dal Reurende P. Dottor Ledesma / della Compagnia di Giesu. Tradotta di lingua Italiana nell’ Albanese / per Luca Matranga alunno del Collegio Greco, in Roma. / In Roma, Presso Guglielmo Facciotto. 1592. / CON LICENZA DE’ SVPERIORI.

28 f.; 12 cm.

Riprodh.

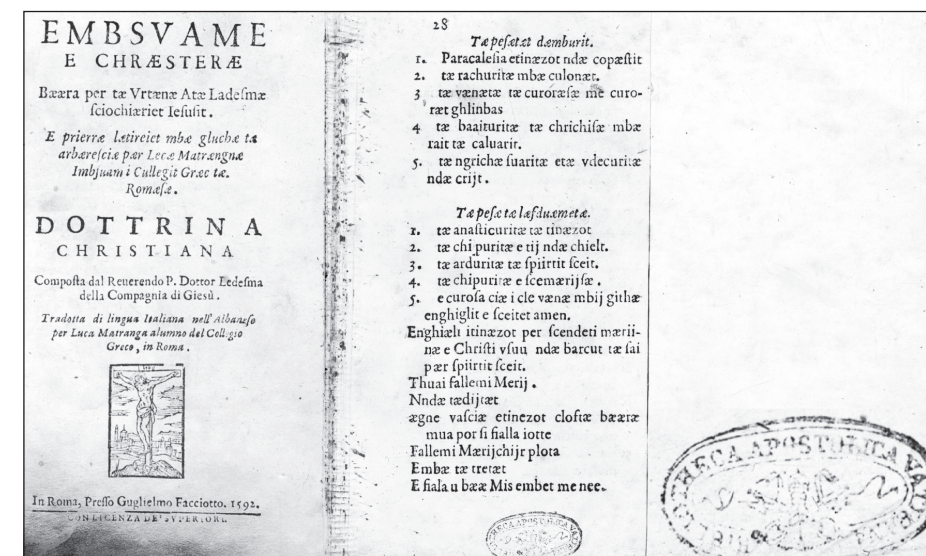
Titulli paralel shqip dhe italisht.

Aut. në fl. tit. në dy forma: Lecæ Matrængnæ dhe Luca Matranga.

F. [2] Ndjesa e papës.

Shënimi i stampuar në anën e prapme të secilës fletë të riprodh. “R. G. Teol. V 1265 i 2” pasqyron nr. e vendit në BAV të ekzemplarit nga është bërë ky riprodhim. (Kolë Ashta, *Shënime e vërejtje rreth gjuhës dhe leksikut të Lekë Matrëngës*, në: *Buletin për shkencat shoqërore*, Instituti i Shkencave Tiranë, nr. 1-1957, f. 85).

Sipas Matteo Mandalà, *Luca Matranga, E mbsuame e krështerë*, Caltanisseta 2004, f. 71 emri i autorit të veprës origjinale nga Matrënga ka bërë përkthimin është Diego (emri i pagëzimit), por në disa botime të këtij katekizmi ai gjendet edhe në trajtën *Jacob* ose *Giacomo*.

Fl. tit. dhe faqja e fundit e ekzemplarit të fotografuar të katekizmit të Lekë Matrëngës, në të cilën gjendet vula e Bibliotekës Apostolike Vatikane

Pas Buzukut, tradita e përkthimit dhe botimit në shqip nga latinishtja të literaturës së krishterë katolike vijoi në kolonitë e arbëreshëve të Italisë dhe në Veriun e Shqipërisë së pushtuar apo në proces pushtimi. Veprat e përzgjedhura janë kryesisht katekizma si *Dottrina christiana* (të cilën Matrënga e kthen në *E mbsuame e krishterë*) e spanjolit Diego de Ledesma, *Dottrina christiana* e kardinalit Roberto Bellarmino, *Specchio di confessione* e at Emerio de Bonis etj. Siç kemi paralajmëruar te regjistrimi nr. 1, si te përkthimi bibliografik i *Mesharit*, edhe në këto raste për të njëjtat arsye në kryetitull të përkthimit janë vënë Lekë Matrënga, Pjetër Budi dhe Pjetër Bogdani (shtu edhe një arsye më domethënëse që përveç koloritit vendës dhe pasthënies te Buzuku, në këto botime gjejmë edhe krijime letrare origjinale në shqip, parathënie, pasthënie, shtesa të ndryshme etj.). Indikacioni për autorët e veprave origjinale nga janë bërë përkthimet mund të merret te *Treguesi i autorëve* në fund të librit, ashtu si për gjithë autorët e tjerë, veprat e të cilëve janë përfshirë në këtë bibliografi.

Sipas Dh. S. Shuteriqit në *Shkrimet shqipe në vitet 1332-1850*, Tiranë 1976, nr. 14-16, në BAV ruhen tri dorëshkrime të Matrëngës të përkthimit të kësaj vepre. Në dorëshkrimin 1, i cili nuk shërbeu për t'u riprodhuar në këtë botim, në krye të tij, gjendet një strofë me 8 vargje në latinisht përkthyer në shqip. Kjo poezi fetare është i pari vjershërim i njohur shqip. Studiuesi Selman Riza që i pari që përdori ekzemplarit e fotografuar. Ai ballafaqoi tekstin e shtypur me variantet në dorëshkrim dhe konstatoi se kjo vjershë e përshtypshme e variantit 1 të dorëshkrimeve mungon te dorëshkrimi 3, i cili ishte riprodhuar te katekizmi që u shtyp më 1592 (*Disa teza mbi tre dorëshkrimet e katekizmit të Matrëngës*, në rev. *Studime Filologjike*, nr. 1-1962, f. 78). Së këtejmi, në punimin e pabotuar *Pesë autorët më të vjetër të gjuhës shqipe* (f. 59), pjesë e të cilit ishte artikulli i mësipërm, botuar në Tiranë vetëm më 2002, Riza kritikon tekstin *Historia e Letërsisë Shqipe*, vëll. I, Tiranë 1959, në të cilin, shkruhet se në libër gjendet edhe “një këngë e përshtypshme...” (*HLSH*, vëll. 1, 1959, f. 199-200). Megjithatë Shuteriqi citon këtu (*Shkrimet shqipe...* nr. 14-16) përfundimin e Rizës, sipas të cilit kjo poezi nuk u përfshi në botim, çka verifikohet fare lehtë edhe nga konsultimi i ekzemplarit të fotografuar të këtij libri të BK, për çudi, te *Historia e Letërsisë Shqiptare*, Tiranë 1983, vijon të shkruhet se “Aty (te katekizmi i Matrëngës, botuar në Romë më 1592-R. V.) gjejmë edhe të parën vjershë që njohim shqip...”.

Odiseja e botimit, humbjes, gjetjes, rihumbjes, rigjetjes e kështu me radhë e këtij libri është e pashoqe në historinë e librit shqip-dhe të mos

harrojmë se flitet për librin e dytë të botuar në gjuhën shqipe. Më 1909, më se tre shekuj pas botimit, një kopje e këtij libri u gjet në BAV. Ishte viti kur Pal Skiroi rigjeti këtu *Mesharin* e Buzukut; po ashtu zbuloi për herë të parë edhe një ekzemplar të botimit të *E mbsuame e krështerë* të L. Matrëngës. Për të dy këto botime ai arriti të sigurojë nga një riprodhim fotografik.

Kur më 1912 Marco la Piana desh të ribotonte këtë katekizëm u konstatua se ekzemplari që kishte zbuluar P. Skiroi nuk gjendej më në BAV, ndaj edhe ai zgjodhi të ribotojë drsh. 1, i cili ruhej në atë bibliotekë së bashku me drsh. 2 dhe drsh. 3.

Zbulimin për së dyti të këtij ekzemplari e bëri më 1932 albanologu Mario Roques, i cili, krahas përkthimit të plotë fizik të veprës, bëri riprodhimin diplomatik (nga lat. e re: *diplomaticus*, që ka të bëjë me dokumente origjinale-R. V.) të aparatit të titullit dygjuhësh, të fl. tit., si edhe të shënimit me emrin e tipografit që e shtypi veprën.

Refreni përsëritet: kur më 1964 Matteo Sciambra vendosi të merrej me përgatitjen e ribotimit kritik të drsh. 1 dhe të kopjes së shtypur, zbuloi se ekzemplari i shtypur i BAV ishte zhdukur sërish, mbase këtë herë në mënyrë përfundimtare, ndaj edhe botoi variantet e dorëshkruara. Vetëm më 1979 studiuesi kosovar Fadil Sulejmani mundi të kryejë botimin e parë diplomatik të ekzemplarit të shtypur. (shih M. la Piana, *Il catechismo albanese di Luca Matranga (1592) da un manoscritto Vaticano*, Grottaferrata 1912, f. 6; Roques, *Reserches sur les ancienes textes albanais...* f. 19; M. Sciambra, *La “Dottrina cristiana” albanese di Luca Matranga*, Città del Vaticano 1964, f. XXIII-XXIV; F. Sulejmani, *E mbsuame e krështerë e Lekë Matrëngës*, Prishtinë 1979, f. 23-25; M. Mandalà, *Gjurmime filologjike për letërsinë e vjetër arbëreshe*, Tiranë 2006, f. 21-22).

Ekzemplari i fotografuar në pronësi të P. Skiroit, ishte trashëguar nga i nipi Z. Skiroi. Gjatë Luftës II Botërore ky e solli në Shqipëri këtë riprodhim të fotografuar të katekizmit, i cili, pas kthimit të tij në Itali më 1949, mbeti në Tiranë dhe sot ruhet në BK (Sciambra, *La “Dottrina cristiana” albanese...* po aty).

Deri para pak vitesh kujtohej se, pas humbjes së origjinalit në BAV, ekzemplari i fotografuar që gjendet në BK ishte e vetmja dëshmi e botimit të vitit 1592. Por studiuesi arbëresh M. Mandalà në botimin e sipërcituar (f. X) njofton gjetjen në Bibliotekën Angelica (BA) në Romë të një ekzemplari të librit të Matrëngës. Nga krahasimi i librit të shtypur që ruhej në BAV, skeda përkthuese e të cilit gjendet ende atje, me

ekzemplarin e zbuluar në këtë bibliotekë të Romës, Mandalà arrin në përfundimin se ekzemplari i BA në Romë *përkon pikë për pikë* me atë që ruhej dikur në BAV dhe se ato janë identikë në çdo element tipografik (dimensione 10X20 cm., nr. faqesh 28 etj.), çka provon se i përkasin të njëjtit edicion: atij të shtypur në Romë më 1592 nga tipografi Guglielmo Facciotto. Ai vë re se edhe të dhënat e saj bibliografike përputhen me përshkrimin që M. Roques i bën ekzemplarit të BVA. Gjithashtu, struktura dhe përmbajtja e ekzemplarit të BA përputhen plotësisht me ato të ekzemplarit të fotografuar të BK (*Gjurmime filologjike...*, f. 23; *Luca Matranga, E mbsuame...* f. 371). I vetmi ndryshim që kemi vënë re është se në të dytin mungojnë në fillim të tekstit, pra në f. 3, dy shkronja e gjysmë (!): në rreshtin 1 te fjala Mieſtræ mungon M-ja, pra ajo paraqitet në formën ieſtræ, ndërsa në rreshtin 2 te fjala Imbſuam mungon I-ja dhe këmba e parë e m-së, pra ka mbetur në formën nſuam. Në pjesën e poshtme të faqes së titullit gjendet shënimi CON LICENZA DE' SVPERIORI, si një formulë që shtypej në fillim ose në fund të librit dhe që në gjuhën bibliografike dhe tipografike shpreh miratimin apo lejen që autoritetet kishtarë ose ato laike jipnin për publikimin e një vepre pasi e kishin shqyrtuar atë. Ky shënim gjendet në faqe të titullit edhe te librat që u përkasin regjistrimeve nr. 3, 7, 8 dhe 19/1 të kësaj bibliografie.

An V D 4, si ekzemplar i fotografuar nga origjinali, ka vulën “BIBLIOTHECA APOSTOLICA VATICANA”.

An XIV F 30 është i fotokopjuar nga ekzemplari An V D 4.

An V D 4

An XIV F 30

1618

3. Budi, Pjetër

DOTTRINA CHRISTIANA / Composta per ordine della fel. me. / DI PAPA CLEMENTE VIII. / Dal R. P. Roberto Bellarmino Sacerdote della Campagna di GIESV. / Adesso Cardinale / di santa Chiesa del Titole di S. Maria in Via. / Tradotta in lingua Albanese / DAL REVER. DON PIETRO BVDI / da Pietra Bianca. / In Roma, Per Bartolomeo Zannetti, 1618. / Con licenza de' Superiori.

[2] fl., 174 f., 55 fl. (175-229), [2] fl.; 12 cm.

Riprodh.

Përkthimi është bërë nga botimi: Roberto Bellarmino, “Dottrina Cristiana breve”,

1597.

F. 1-4 parathënie e Budit.

Fl. 229 pasthënie.

Fl. 175- 228 19 vjersha fetare përshtatur nga latinishtja ose italishtja; ka prej tyre edhe krijime origjinale në gjuhën shqipe.

Në fletën e titullit është shkruar me dorë: “Auctor dono dedit Bibliothecae Vaticane 29 Januar 1622”. Ka vulën e Bibliotekës Vatikane.

An V D 3

1621

4. Budi, Pjetër

PASECH8RA, / ETREF8EMIT / E Atit Emerio de Bonis mesaa tyera cafsce sci- / me tefrutyouscime tescpijrtit, p[er]ndimete giuhu- / se Arbenesce, eachie maatepere p[er]tat8net chi sya- / ne te Eote mendegiuom giuhu nze tyera lete- / rasc, nk338em giuheze letine mbegiuhu Tar-/benesce Eotit Dom Pietre Budit prey Gurize / barze, Vpeskepize Sadrimese. = Cioè / SPECCHIO DI CONFESSIONE / del P. Emerio de Bonis, con alcuni discorsi spi- / rituali vtilissimi à quelli che non intendono / altra lingua, che la materna Albanese. Tra- / dotti nella medesima lingua da Monsignor / Pietro Budi Vescouo Sapatense e Sardanense / IN ROMA, Appresso / l' Herede di Bartolemeo Zannetti M.DC. XXI. [1621] SVPERIORVM PERMISSV.

[7], 408 f.; 12 cm.

Riprodh.

Titulli paralel shqip dhe italisht.

Përkthimi është bërë nga botimi i Emerio de Bonis, *Specchio particolare, et generale di confessione*, Verona, 1592.

Sipas Gunnar Svane në *Pjetër Budi, Speculum Confessionis (1621)*, Århus 1986, f. IV, ekzemplari i BAV ka edhe një fletë titulli në latinisht, e cila i mungon këtij riprodhimi.

Fl. 2-6 parathënie.

F. 333-401 pasthënie

F. 403-408 tri vjersha fetare në shqip.

Para fl. tit. gjendet gabimisht, gjithashtu e riprodh., f. 16 e fashikullit *Kush thotë meshë...*, që është bashkëlidhur me *Rituale romanum...*

Kjo vepër, bashkë me *Rituale romanum...* (regjistrimi nr. 5 këtu) dhe fashikullin *Kush thotë meshë...* (në po atë regjistrim), janë fotografuar nga origjinali *R. G. Liturgia, V. 36* në BAV, ku gjenden të bashkëlidhura të trija për nevoja praktike, pavarësisht nga numërtimi më vete i secilës prej tyre, që tregojnë se ato janë botime që kanë qarkulluar edhe veças. Shuteriqi i ka përshkruar këto tri botime sipas kësaj bashkëlidhjeje të dikurshme të BK me nr. vendi An V D 2 (*Shkrimet shqipe...* nr. 28-30).

Aty përfshiheshin *Rituali Roman...*, *Kush thotë meshë...* dhe *Pasqyra e të rrëfyemit...*

Dikur më vonë është parë e arsyeshme nga BK që ato të çlidhen dhe të rilidhen sipas logjikës së përshkrimit që bën M. Roques, i cili, sipas ekzemplarit të BAV me nr. vendi R. G. Liturgia V. 51, *Ritualin roman...* e përshkruan bashkë me *Kush thotë meshë...*, ndërsa sipas ekzemplarëve të Bibliotekës Mazarine të Parisit 24582 dhe të BVA R. I. V. 2213 *Pasqyrën...* më vete (*Recherches sur les anciens textes albanais...* f. 26-28). Kësisoj, tanimë *Pasqyra...* më vete ka nr. ekzistues të vendit të bashkëlidhjes së vjetër treshe, pra An V D 2, ndërsa *Rituali roman...* dhe *Kush thotë meshë...* të bashkëlidhur kanë marrë një nr. vendi të ri, An V D 5. Në përshkrim është ndjekur gjendja e re fizike e këtyre tre botimeve në fondin antikuar të BK; pra, janë përshkruar sipas Roques. Ndërsa Shuteriqi, duke mos patur dijeni për këtë procedurë, ka vijuar t'i përshkruajë ato sipas bashkëlidhjes treshe të dikurshme, po ashtu t'i sinjalizojë me nr. e vjetër të vendit (*Tekstet shqipe...* f. 158-162).

Në pjesën e poshtme të faqes së titullit gjendet shënimi SVPERIORVM PERMISSV, i cili ka formën e një dokumenti legal (lejuar nga eprorët). Ky shënim gjendet në faqe të titullit edhe te librat që u përkasin regjistrimeve nr. 5, 6, 9 dhe 11 të kësaj bibliografie.

An V D 2

5. Budi, Pjetër

RITVALE ROMANVM / ET / SPECVLVM CONFESSIONIS / In Epyroticam linguam à PETRO / BVDI Episcopo Sapatense, & / Sardanense translata: / SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI / GREGORII XV. / Liberalitate typis data. / ROMÆ, Apud Hæredem Bartholomæie Zannetti, 1621. / SUPERIORUM PERMISSV.

360, 16 f.; 12 cm.

Riprodh.

F. 327- 352 pasthënie e Pjetër Budit.

F. 353-354 vjershë fetare në gjuhën shqipe.

F. 355-356 tjetër vjershë fetare dhe një lutje në latinisht.

Botuar bashkë me këtë vepër, si fashikull më vete, shpjegimi i meshës romane titulluar “Kush thotë meshë këto kafshë i duhetë”. Ky fashikull 16 faqësh pa fl. tit., pra pa vd dhe pa vt, pa *imprimatur* dhe emër shtypshkruesi, është pasqyruar në këtë regjistrim edhe për faktin që u përmend në regjistrimin nr. 4 se pas çlidhjes së bashkëlidhjes së dikurshme të siguruar nga BAV, ai ka vijuar të jetë i bashkëlidhur me *Rituale Romanum*. Por në treguesin e titujve të kësaj bibliografie ai është pasqyruar më vete.

Në pjesën e poshtme të faqes së titullit është shkruar me dorë: “Auctor dono dedit Bibliothecae Vaticanae 29 januar 1622”.

An V D 5

1635

6. Bardhi, Frang

DICTIONARIVM / LATINO EPIROTICVM / Vna / Cum nonnullis vsitationibus / loquendi formulis. / Per R. D. FRANCISCVM BLANCHVM / Epirotam Coll. de Propag. Fide Alumnum. / Romae, Typis Sac. Congr. de Propag. Fide. 1635. / Superiorvm Permissv.

[8] fl., 2, [1] fl.; 14 cm.

Fl. 3-5 parathënie e autorit

Fl. 6b-7a *Annotationes de lingua, et litteris Epirotarum, seu Albanensiorum*.

Fl. 7b vargje të Stefanus Gasparus kushtuar autorit, si edhe një distik në latinisht.

Fl. 8a vargje në latinisht nga Franciscus Azzopardus dhe Mattheus Dudesius.

Fl. 8b ka *Index capitum*.

F. 1-188 *Dictonarium latino-epiroticum*.

F. 189-222 me radhë *Tegnefunate Latinisct, Talianisct, Arbënisct, e Turgisct; Numeri secundum ordinem, Latinè, et Epiroticè; Emënatë e Prindet, Mafcie, e Femënë, Latinisct, Talianisct, Arbënisct, Turgisct; De Anverbijis, quae traduntur apud Epiroticos, sicut etiam apud Latinos; De Praepositionibus Epiroticis...; De Interiectionibus* (të gjitha këto me karakter mësimor); *Prouerbia, & sentetiae Epirotarum; Salutatio Epiroticae Linguae, haec est; Dialogus Interrogationum, & Responfionum Epirotarum dhe Aliae salutationes eiusdem ulchrioris praecedentibus.*

Fl. e panumërtuar në fund në njërën anë *Admonitio de erroribus*, në tjetrën *Errata sic corrigenda*.

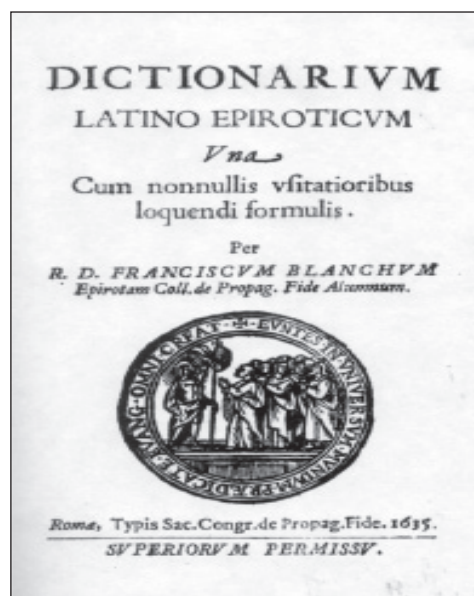
Me këtë fjalor nis tradita leksikografike shqiptare. Nis me të edhe vargu prej afro 35 botimesh realizuar nga Shtypshkronja e Kongregacionit të Propagandës së Fesë (Propaganda Fidei), të cilat zënë një periudhë mbi dy shekuj e gjysmë nga viti 1635 deri nga fundi i shek. XIX (Justin Rrota, *Për historin e alfabetit shqyp*, Shkodër 1936, f. 69). Studiuesi Peter Bartl vëren se ky fjalor ishte “ndër prodhimet e para të shtypshkronjës shumëgjuhëshe të Kongregacionit Propaganda Fide, themeluar më 1626” (*Shqiptarët, nga Mesjeta deri në ditët tona*, Tiranë [2008], f. 95).

An I T 5/2 ka shënime të shkruara me dorë pothuajse në të gjitha faqet.

An IV R I ka vulën “Collegium S. Francisci Xaverii Scodrae”.

An I T 5/1-2

An IV R I

1636

7. Budi, Pjetër

DOTTRINA / CHRISTIANA / Composta per ordine della fel. me. / DI PAPA CLEMENTE VIII. / Dal R. P. Roberto Bellarmino Sacerdo- / te della Compagnia di GIESV. / Che poi fu Cardinale di Santa Chiesa del Titolo / di S. Maria in Via. / TRADOTTA IN LINGVA ALBANESE / DAL REVER. DON PIETRO BVDI / da Pietra Bianca. / IN ROMA / Nella Stampa della Sac. Cong. de Propag. Fide, 1636. / CON LICENZA DE' SVPERIORI 288 f., [1] fl.; 14 cm.

Bot. 2, me disa ndryshime.

An V D 21

1664

8. Budi, Pjetër

DOTTRINA / CHRISTIANA / Composta per ordine della fel. me. / DI PAPA CLEMENTE VIII. / Dal R. P. Roberto Bellarmino Sacerdote / della Campagnia di GIESV. / Che poi fu Cardinale di Santa Chiesa del titolo / di S. Maria in Via. / TRADOTTA IN LINGVA ALBANESE / DAL REVER. DON PIETRO BVDI / da Pietra Bianca. / IN ROMA, / Nella Stampa della Sac. Cong. de Prop. Fide 1664. / CON LICENZA DE' SVPERIORI. 288 f.; 14 cm.

Bot. 3, me disa ndryshime nga bot. 2.

An XIII G 30 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig”, si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”. (*Gazeta Vullneti*, Tiranë, 15 janar 1930 (nr. 20), f. 4 njofton se albanologu Gustav Weigand i dhuroi Bibliotekë Kombëtare 81 botime, të gjitha me vlerë, ndër të cilët edhe ky libër i rrallë i Pjetër Budit).

An XII E 27 i mungon fl. tit.

An XIII G 27 ka shënimin “Zotit Prof. Karl Gurakuqi për kujtim të udhëtimit në Siçilië – Pashkët të vitit 1940. XVIII Drejtori i Seminarit Italo – Arbresh të Palermo-s”.

An II E 1

An IX S 8

An XII E 27

An XIII G 25

An XIII G 26

An XIII G 27

An XIII G 29

An XIII G 30

1685

9. Bogdani, Pjetër

- CVNEVS / PROPHETARVM / DE CHRISTO / SALVATORE MVNDI, / ET EIVS EVANGELICA VERITATE, / ITALICE, / ET EPIROTICÈ CONTEXTA, / Et in duas Partes diuisa / A PIETRO BOGDANO / MACEDONE / SACR. CONGR. DE PROP. FIDE ALVMNO. / Philosophiæ, & Sacræ Theologiæ Doctore, olim / Episcopo Scodrensi, & Administratore / Antibarensi; nunc verò / ARCHIEPISCOPO SCVPORVM, / AC TOTIVS / REGNI SERVIÆ / ADMINISTRATORE / PARS PRIMA. / PATAVII, M. DC. LXXXV. [1685] / EX TYPOGRAPHIA SEMINARII. / OPERA AVGVSTINI CANDIANI. / SVPERIORVM PERMISSV. [26] fl., 182 f. : me il.; 30 cm.

Titulli është shtypur pjesërisht me të zezë, pjesërisht me të kuqe, ndërsa teksti në dy kolona: majtas italisht dhe djathtas shqip.

Lidhur me vendin e botimit është vënë re se që nga viti 1635 me *Fjalorin* e Bardhit dhe 140 vite në vijim të gjithë librat shqip u realizuan në shtypshkronjën e Propaganda Fide-s, me përjashtim të kësaj veprë të Bogdanit që u shtyp në Padova (Peter Bartl, *Shqiptarët...*, f. 95).

Në hyrje të veprës në 26 fletë të panumërtuara janë 23 materiale, si: parathënie; mendimet e recensentëve Andrea Bogdani dhe Gjon Klerikati në latinisht dhe të Gjon Bogdanit dhe Nikolla Bratiçit në italisht, të cilat “paraqesin një dukuri të rrallë në ndërmarrjet botuese të kësaj kohe” (Engjëll Sedaj, *Pjetër Bogdani dhe vepra e tij në Pjetër Bogdani, Çeta e Profetëve (I) Cuneus Prophetarum*, Prishtinë 1989, f. 27); vjersha dhe kushtime nga autorë të ndryshëm në shqip, italisht dhe sllavisht. Mes tyre edhe parathëniet e autorit “Të primitë përpara letterarit”, “Avertimenti per leggere correttamente in lingua albanese” dhe “Al Benigno lettore”. Veçojmë përkushtimin kardinalit Gregor Barbadikut, i cili ka vendosur botimin e librit, si edhe poezinë në gjuhën shqipe të Bogdanit për nder të Andrea Zmajevičit, të cilit ia kushton krejt këtë vepër të tij. Të shpërndara në të dy pjesët e librit gjenden gjithashtu 11 poezi të autorit, përkthime dhe origjinale.

- DE VITA IESV CHRISTI / SALVATORE MVNDI, / ET EIVS EVANGELICA VERITATE, / ITALICE, / ET EPIROTICÈ CONTEXTA, / Et in duas Partes

diuisa / A PIETRO BOGDANO / MACEDONE / SACR. CONGR. DE PROP. FIDE ALVMNO. / Philosophiæ, & Sacræ Theologiæ Doctore, olim / Episcopo Scodrensi, & Administratore / Antibarensi; nunc verò / ARCHIEPISCOPO SCVPORVM, / AC TOTIVS / REGNI SERVIÆ / ADMINISTRATORE / PARS SECVND. / PATA VII, M.DC.LXXXV. / [1685] EX TYPOGRAPHIA SEMINARII. / AVGVSTINI CANDIANI. / SVPERIORVM PERMISSV. [2] fl., 162 f. : me il., [13] fl.; 30 cm.

Pjesa e dytë e veprës.

Edhe këtu titulli është shtypur pjesërisht me të zezë, pjesërisht me të kuqe, ndërsa teksti në dy kolona: majtas italisht dhe djathtas shqip.

Në fund të librit vijnë me radhë Treguesi i lëndës, të dhëna për vjetërsinë e Bogdanëve, një letër e papës për Andrea Bogdanin dhe alfabetet arab, epirot, armen, latin, grek, hebraik dhe sirian.

An II C 1-1 dhe An II C 1-2 janë përkatësisht pjesa I dhe pjesa II e veprës.

An V A 10 dhe An IV A 13 janë bashkëlidhje e të dy pjesëve në një, pavarësisht se secila me numërtim më vete.

An II C 1-1

An II C 1-2

An V A 10

An IV A 13

1691

10. Bogdani, Pjetër

- L' INFALLIBILE VERITA' / DELLA CATTOLICA FEDE, / DIMOSTRATA SINO ALL' EVIDENZA / ad ogni qualità di Persone ; / CAVATA DALL' ALTO FONTE DELLE DIVINE SCRITTURE, / PER OPERA DI MONSIGNOR / PIETRO BOGDANO / ARCIVESCOVO DI SCOPIA, / Et Amministratore di tutto il Regno di Servia, Dottor di Filosofia, / e Sacra Teologia, / IN CUI TRATTANDOSI / DELLA NULLITÀ DELLE TRE PRIMARIE SETTE / Ebrea, Maomettana, e Pagana, si stabilisce l'unnità della nostra Fede sotto il Romano / Pontefice, confutandosi con l' Antiche Eresie, le Moderne di Lutero, Calvi - / no e suoi seguaci ; s'abbate lo Scisma de Greci, e si estirpa /

l'Incredulità degli Ateisti / OPERA UTILISSIMA / Ad ogni stato di persone / EBREE, MAOMETTANE, E PAGANE PER CONOSCERE / l'errore in cui vivono. Necessaria à Greci, ed à chiunque vive sotto il Giogo / Turchesco, per saper come ben vivere. Dilettelove à Cattolici per / confermarsi nella Santa Fede, / spiegata in due copiose lingue Italiana, e Schiava; adornata / con molte Figure in Rame. / ET IN DUE PARTI DIVISA. / CONSACRATA / AL Serenissimo, & Eminentissimo Prencipe / FRANCESCO MARIA / De Medici Cardinale di S. Chiesa. / IN VENETIA. Per Girolamo Albrizzi. M.DC.XCI. [1691] / Con Licenza de' Superiori, e Privilegio. [17] fl., 182 f.; 32 cm.

Teksti italisht dhe shqip; i njëjtë me atë të botimit të parë.

Në fletët hyrëse të panumërtuara, mes të tjerash, parathënia e botimit të parë “Të primitë përpara letterarit”.

Në pjesën e poshtme të faqes së titullit gjendet shënimi *Con Licenza de' Superiori, e Privilegio*, pjesa e dytë e të cilit tregon posedimin nga botuesi ose tipografi të licencës dhënë nga një autoritet përkatës për botimin (“bërjen publike”) të veprës.

- L' INFALLIBILE VERITA' / DELLA CATTOLICA FEDE, / DIMOSTRATA / Nella Vita di / GESV CHRISTO / E nella Dichiaratione del suo / SANTO EVANGELO / PER OPERA DI MONSIGNOR / PIETRO BOGDANO / ARCIVESCOVO DI SCOPIA, / Et Amministratore di tutto il Regno di Servia, Dottor di Filosofia, / e Sacra Teologia, / PARTE SECONDA. / In Venetia, Per Girolamo Albrizzi. M.DC.XCI. [1691] / Con Licenza de' Superiori, e Privilegio. [1] fl., 162 f. , [1] fl.

Ribot. i “Cuneus Prophetarum...”. Studiuesi arbëresh Gaetano Petrotta mendon se kjo vepër e Bogdanit ka qenë shtypur vetëm një herë në Padova më 1685 dhe se më 1691 “për arsye komerciale” me titull të ndryshuar, po ashtu me ndonjë ndryshim të lehtë në renditje të faqeve, është paraqitur si botim i ri i botuesit Albrizzi në Venedik. Madje, ai shprehet se një ribotim i kësaj vepre po nga Albrizzi në Venedik më 1702, përshkruar nga Émile Legrand në *Bibliographie albanaise*, Paris Athenes 1912, nr. 85, që nuk gjendet në koleksionet e BK, nuk është gjë tjetër veçse “një shtyp i ri i simuluar i veprës në fjalë”, pra një *fals* (Populli, *gjuha dhe letërsia shqiptare*, Tiranë 2008 - viti i botimit të veprës në italisht: 1932 - , f. 105).

An II B 8 ka në fund shënimin me laps “Maisonneuve, Paris 1921, fr. or 280 Lumo Skendo”. Shënime të tilla në mjaft libra, disa herë edhe të shoqëruara me emrin e Lumo Skendos, provojnë që albanologu dhe bibliofili i shquar shpesh ka bërë blerje në Europë për pasurimin, sidomos me literaturë albanologjike, të koleksioneve të BK.

An II B 8

An V A 18

Gravurë nga botimi: autori që lutet dhe një version i shkurtuar i titullit të librit

1706

11. **CONCILI** / PROVINTIAALI / O / CUNVENDI / ARBENIT / Mbeliežune nde viett gnai mije / scat cint e tre. / NDENE CLEMENTIT / I GNIMIŽIETMI / PAPE PRETIMAŽIT / ROMÆ, Typis Sac. Congregationis de Propaganda / Fide. Anno MDCCVI [1706] / SUPERIORUM PERMISSU. 115 f.; 20 cm.

Përkthim selektiv i botimit në gjuhën latine botuar po atë vit në Romë (Engjëll Sedaj, *Teksti burimor latinisht i Kuvendit të Arbnit dhe përkthimet e tij*, në 300 vjetori i Kuvendit të Arbnit, Shkodër 2009, f. 55). Sedaj pohon se “çështja e botimeve të Kuvendit të Arbnit ... është një temë e gjerë” (po aty, f. 54).

Sipas J. Rrota, *Për historin e alfabetit shqyp...* f. 34 “shkrimtari qi e përpiloi” materialin e këtij botimi ka qenë Vinçenc Zmajeviči, ndërsa “qortimet e shtypit” i ka bërë Francesco Maria da Lecce.

Sipas Vinçenc Malaj, *Kontributi i françeskanëve në letërsinë shqipe* në: *Letërsia si e tillë, probleme të vlerësimit të trashëgimisë sonë letrare*, Tiranë 1996, f. 175, përkthyes i botimit ishte Egidio Quinziano d'Armento.

Ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII SCODRAE”.

An IV G 14

1731

12. **AKOLOUTHIA** / TĪS OSIAS MYROVLYTIDOS KAI THAVMATORGOU / THEODŌRAS / TĪS EN THESSALONIKĪ / Nyn prōton typōtheisa, Synerge'ia 'epimeleia kai dapānē tōn Kuriōn / Theologe ierēōs kai 'Rizou Geōrgiou, diā psychikīn autōn sōtirian. / 'Afierotheisa mēn tī perifanestātī Thessalonikī echousī 'antileiptora kai prosātīn tīn rītheisan 'agian, kai di 'ákran autōn enlābeian / Diorthōtheisa dē ōs 'efikton parā tou aidesimōtātou kai logiōtātou / 'en ieromonáchois ky, ky Grīgoriou / Moschopolitou. / E'n Moschopolei. / 1731 / Parā Grīgoriō ieromonácho tō Kōnstantinou. 62 f.; 20 cm.

Riprodh.

F. 3-4 ka parathënie e Grigor Voskopjarit.

Sipas Dr. Aurel Plasarit shtypshkronja e Voskopjës ungrit, pas përpjekjesh të gjata, nga murgu Joan Kostandini më 1720. Megjithëse është quajtur “e dyta” në Perandorinë osmane mbas asaj të Stambollit, Plasari sqaron se “në të vërtetë, ajo i bie të jetë e dyta historikisht, por është e vetmja në Perandori, mbasi kur ngrihej ajo, shtypshkronja e Stambollit, e themeluar më 1627 nga Kiril Lukaris, nuk punonte” (*Fenomeni Voskopjës*, Tiranë 2000, f. 43). Deri më 1769 kjo shtypshkronjë ka realizuar mbi 50 libra (*Fjalori Enciklopedik Shqiptar*, Tiranë 1985, f. 1069).

Ka shënimin me laps “Dhuruar nga M. D. Peyfuss”.

An IX F 27

1741

13. **AKOLOUTHIA** / TŌN AGIŌN / PENTEKAIDEKA IEROMARTYRŌN / Tōn 'Epi 'Ioulianoū Toū paravátou Martyrísantōn 'en Tiverioupolei / Tī koinōs 'Epikalouménī Stroumnitzī. / NEŌSTI KAINŌ TYPŌ EKDEDOMENĪ / Dapānī mēn tīs Sevasmias Monīs Toū 'en 'Agiois Patrōs ĩmōn Naoum. / Toū Thavmatourgou. / Diorthōsei dē toū logiōtātou Kyriou Michaīl Toū Gkōras. / Kai 'afierōtheisa Par'aftōū Tō / Makaritōtatō 'Archiepiskopō Tīs / prōtīs 'Ioustinnianīs 'Achreidōn Kyriō Kyriō / 'IŌASAF. 'En Moschopolei, / 1741 / Parā Grīgoriō 'Ieromonachō tō Kōnstantinidī. 31 f.; 29 cm.

Renditur e dyta në përmbledhjen me shtatë libra botuar në Voskopjës.

F. 13 dhe 14 shtypur gabimisht 31 dhe 41.

Ky libër bën pjesë, bashkë me gjashtë të tjerë që mbajnë vitin 1742 dhe që përkruhen më poshtë, në botimin e njohur të Voskopjës ku janë përmbledhur shtatë *akoluthi* (shërbesa). Përshkrimi i këtij botimi përbën vërtet një “problem bibliografik”. Disa bibliografë e trajtojnë atë si njësi bibliografike më vete dhe e përkruajnë si të tillë (Legrand, *Bibliographie hellénique*, tome premier, Paris 1918, nr. 286). Por bibliografë të tjerë gjejnë elemente të mjaftueshme për t'i regjistruar këto *akoluthi* si botime të veçanta, rrugë që është ndjekur edhe këtu.

An I A 20

1742

14. **KLĪMĪS** / AKOLOUTHIA / TOŪ EN AGIOIS PATROS ĩMŌN / KLĪMENTOS 'Archiepiskopou 'Achridōn / Neōsti kainō tȳpō ekdedomēnī, synlechtheisa 'ektōn syngrammātōn / toū te Dīmītriou toū chōmatinoū, kai toū Kavāsila, 'Archiepiskopōn / Toū avtoū thronou chrīmatisántōn / Dapānī men tīs sevasmias monīs Toū 'en agiois Patrōs ĩmōn / Naoum toū Thavmatourgou, kai tōu typografou. / Diorthōsei dē toū logiōtātou 'en 'Ieromonáchois, Ky Grīgoriou. / Kai par'aftōū 'Afierōtheisa tō Makariōtatō 'Archiepiskopō tīs / Prōtīs 'Ioustinnianīs 'Achreidon Kyriō Kyriō 'IŌASAF. / Parā Grīgoriō 'Ieromonachō tō Kōnstantinidī 'En Moschopolei. / 1742. [2] fl., 50 f.; 29 cm.

Renditur në krye në përmbledhjen me shtatë libra botuar në Voskopojë.
Studiuesi Max Demeter Peyfuss është i mendimit se ky botim mban një datë të gabuar (*Shtypshkronja e Voskopojës, 1731-1769: shtypja e librave dhe adhurimi i shenjtorëve në Patrikanën e Ohrit*, Tiranë 2002, f. 109).

Fl. tit. e dëmtuar.

An I A 20

15. **MENI** I'OUNIŌ, K'. / MNĪMĪN EPITELOUMEN / Toŭ ōsiou kai Theofōrou Patros īmōn. / NAOUM / TOU THAVMATORGOU TOU EN TŌ LIVANISKŌ DIAVOLEŌS Keiménou [1742].
22 f.; 29 cm.

Numërtimi fillon nga f. 51 deri në f. 70, plus [1] fl.
Renditur e pesta në përmbledhjen me shtatë libra botuar në Voskopojë.
Viti i botimit sipas: Max Demeter Peyfuss, *Die Druckerei von Moschopolis*, 1731-1769, 2., verbesserte Auflage, böhlauWien 1996, f. 126.

An I A 20

16. **MENI** I'OUNIŌ, V'. / MNĪMĪN EPITELOUMEN / Toŭ Agiou I'eromartyros / E'RASMOU / TOŭ EN TĪ A'CHRIDI [1742].
9 f.; 29 cm.

Numërtimi fillon nga f. 18 deri në f. 26 (numërtuar gabimisht 29).
Renditur e katërta në përmbledhjen me shtatë libra botuar në Voskopojë.
Viti i botimit sipas: Peyfuss, *Die Druckerei von Moschopolis...* f. 124.

An I A 20

17. **TĪ** KV'. / TOU MAIOU MĪNOS / PSALLOMEN TĪN AKOLOUTHIAN / Toŭ Agiou Iōánnou toŭ Vladimīrou / kai Thavmatourgoŭ [1742].
17 f.; 29 cm.

Numërtimi i faqeve 32-35 dhe 5-17.

Renditur e treta në përmbledhjen me shtatë libra botuar në Voskopojë.
Viti i botimit sipas: Peyfuss, *Die Druckerei von Moschopolis...* f. 122.

An I A 20

18. Voskopojari, Grigor

AKOLOUTHIA / TOŭ / A'GIOU O'SIO / MARTYROS NIKODĪMOU / TOŭ Martyrīsantos en tī Pólei Velagradōn, Kata tò / apsth E'tos. Iouliō i. / POĪĪTHEISAPARA toŭ én'Ieromonakoīs GRĪGORIOU/MOSCHOPOLITOU [1742].
12 f.; 29 cm.

Renditur e gjashta në përmbledhjen me shtatë libra botuar në Voskopojë.
Viti i botimit sipas: Aurel Plasari, *Një kodik i panjohur për Shën Nikodhimin e Beratit*, në rev. *Bibliothecae* 5, Tiranë 2004, f. 17.

I mungojnë dy faqet e fundit.

An I A 20

19. Voskopojari, Grigor

MĪNĪ I'OU LIŌ / AKOLOUTHIA / TŌN AGIŌN EPTARIOMŌN / Poiīthesia Para tou on I'eromonachois Grīgoriou Moschopolitou [1742].
11 f.; 29 cm.

Renditur e fundit në përmbledhjen me shtatë libra botuar në Voskopojë.
Viti i botimit sipas: Peyfuss, *Die Druckerei von Moschopolis...* f. 129.

I mungon faqja e fundit.

An I A 20

1743

19/1. **Kazazi, Gjon Nikollë**
BREVE COMPENDIO / DELLA / DOTTRINA / CRISTIANA / tradotta in
lingua Albanese per / l'utilità , e istruzione dei Fan- / ciulli di quella Nazione /
Da un Nazionale del Regnio di Servia / Alunno della S. Congregazione. / In
Roma , MDCCXLIII. [1743] Nella Stamperia / della S. Congr. De Propaganda
Fide. / Con licenza de' Superiori.
46 f., 13 cm.

Riprodh.
Aut. në referencën e censorëve (f. 3).

An 15 D 1

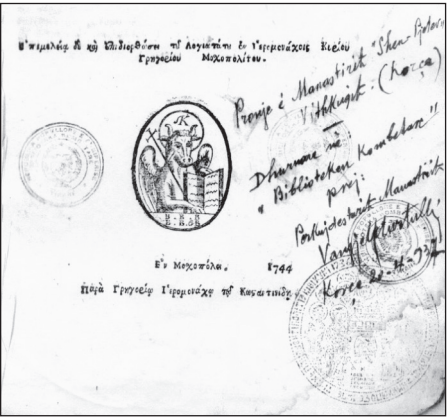
1744

20. **AKOLOUTHIA** / TOÛ E'N A'GIOIS / PATROS ÌMŌN VĪSSARIŌNOS /
A'rchiepiskopou Larissīs tou ThavmatourgoÛ. / Typōtheisa 'analōmasi mèn
ToÛ paneirōtatou, Kai Theoprovlitou Mītro / politou Larissīs Kyriou Kyriou
I'AKŌVOU / kai toÛ Panosiōtatou Īgouménou toÛ Ī'erou Monastīriou
Dousikou Kyriou / I' erotheu. / 'Epimeleia dé kai 'epidiorthōsei tou Logiōtatou
'en 'Ieromonachois Kyriou Grīgoriou Moschopolitou. / E'n Moschopolei /
1744.
II , 28 f.; 29 cm.

Fl. panum. para tekstiit hyrje.

An II C 18 ka shënimin “Pronje i Manastirit “Shën-Pjetër” Vithkuqit (Korçe) Dhuruare në “Biblioteken Kombetare” prej: Perkujdestarit Manastirit Vangjel Turtulli Korçe 20-4-937”.

An XI A 7 riprodh.; ka numërtim të pasaktë faqesh (32).

Fl. tit. me autografin e kujdestarit të manastirit të Shën Pjetrit, Vithkuq

An II C 18
An III B 8
An XI A 7
An XI A 10
An XI C 25

1750

21. **[Kavaljoti, Theodor]**
OKTŌĪCHOS / NEOSTI. / Metatypotheisa kai diorthōtheisa Parà K.
Theodōrou Anastasiou tou ek Moschopoleos. / En tīs Typografio toÛ OsioÛ
kai Theōfarou Patros ĩmōn Naoum toÛ ThavmatōurgoÛ. Tō en tō Divanites ...
pōleos keimenou. / En Moschopolei, [1750].
7 f.; 17 cm.

Riprodh.
Aut. sipas: Peyfuss, *Die Druckerei von Moschopolis...* f. 131.
Viti i botimit sipas: *Albanica I*, Biblioteka Kombëtare, Tiranë 1998, f. 379.

Ka shënimin me laps “Dhuruar nga M. D. Peyfuss”.

An IX D 31

1760

22. **Kavaljoti, Theodor**
EISAGŌGĪ GRAMATIKĪS. / Para toÛ Aidesimōtatou kai Ellogimōtatou
Didaskalou tes en Moshopolei neōsti idrytheisīs A'kademias kai Megalou
Prōtopapa, kai 'Ierokīrykos toÛ Agiōtatou Thrōnou tīs Prōtīs I'oustinianīs
A'chreidōn kai tīs Theosōstatou Politeias Moschopóleōs kyriou Theōdorou
Anastasiou Kavalliōtou Moschopolitou, synarmotheisa eis efchérieian
tōn Prōtopeirōn. / Nyn prōton typois ekdotheisa dapānī toÛ entimotātou,
kai chrīsimōtātou Kyriou 'Antōniou chatzī Geōrgiou BoÛe efpatridou
Moschopoleōs. / En tī Typografia tou ōsiou, kai Theofōrou Patros ĩmon NaoÛm
toÛ ThavmatourgoÛ. / En Moschopolei 1760.
[5] fl., 142 f.; 15 cm.

Konsiderohet i fundit botim i realizuar në Voskopojë (Peyfuss, *Shtypshkronja e Voskopojës...* f. 142).

Fl. tit. e riprodh.

An I T 7

1762

23. Variboba, Jul

GHIELLA / E / S. M▼RIIS // VIRGHI▼R / ScrUAR mbo viers Arbërist caa gnë
Prift puru i / Arbëres për ndeert asaj Regin e për spass / të atire divotrave,
cia së duan të chën / dognën chëench' namurije; ma duan / të ðeen chëench'
Spirituaal. mbë / trij manerës: mbë Calimeer, / mbë canghiell' e mbëgn' / atër
fort chbndimmi Lë - / tist; VIRGINE BELLA. / ROMM' MDCCLXII. [1762]
/ ME LECENZ T▼ P. MAISTRIT / Scitten Mbussat caa Noffi.
[36] fl.; 16 cm.

Riprodh.

Emri i autorit në *Imprimatur* f. 7.

F. 3-4 dhe 5-6 parathënie dhe kushtim lexuesit të shkruara nga autori.

Në pjesën e poshtme të faqes së titullit është shtypur shënimi ME LECENZ
T▼ P. MAISTRIT (pra, në shqip) që tregon lejen për botim dhënë nga
një autoritet kishtar (Padre Maestro del Sagro Palazzo Apostolico).
Shih: Giulio Variboba *Vita della Beata Vergine Maria*, Edizione critica
e traduzione italiana a cura di Vincenzo Belmonte, Rubbettino Editore
2005.

Ka anëshkrime gati të palexueshme, të cilat tregojnë se ekzemplari i riprodhuar
“ka qenë i Francesco Macrisë, pastaj i Giovanni Baffas, i cili ia dha Demetrio
Camardas” (Shuteriqi, *Tekstet shqipe...* f. 287).

An V C 4

1802

24. Adam Haxhi (Voskopojari), Dhanil

EISAGŌGIKI DIDASKALIA / Periéchousa Lexikòn Tetráglōsson tōn
tessārōn koi / nōn Dieléktōn itoi tīs aplīs Romaikīs, tīs én MoisiaVlachikīs, tīs
Voulgarikīs kai tīs 'Alvanitikīs. Syntetheisa mēn ēn archī charin evmatheias
tōn Filologōn al / loglōssōn neōn parà toū Aidesimōtatou, kai Logiōtatou Di
/ daskalou, Oikonomoū, kai 'Ierokīrykos Kyriou Daniīl tou ek Moschopoleōs.
Kallyntheisa dē eptafxintheisa tī pro / sthīkī tineōn chreiōdōn kai preiergeias
axiōn, kai evla / vōs afierōtheisa tō Panierōtātō, kai Logiōtātō / Mitrōpolitī
Pelagōnneias, Ypertimō, kai E / xarchō pāsīs Voulgarakīs Makedonias Kyriou
/ KYRIOU NEKTARIO / TŌ EK MOUNTANIŌN / Oū kai tois aneilōmasi
typis ekdédotou di ōfēleian / tōn Eparchiōtōn avtoū. En étei Sōtīriō [Venedik]
aōv', 1802.

[4] fl., 92 f.; 25 cm.

Fl. 1 r° titulli i riprodhuar më sipër.

Fl. 1 v° dy vjersha në greqisht.

Fl. 2 r° & v^o kushtesë Nektarinit, metropolit i Pelagonisë.

Fl. 3 r° & v^o vjershë në greqisht.

Fl. 4 r° vargje lavdëruese për metropolitin Nektarin.

Fl. 4 v° ka një shënim gjithnjë në greqisht.

F 1-36 ka një fjalorth a libër bisedimesh me 1070 fjalë dhe 235 fraza nga
jeta e përditshme në greqisht, vllahisht, bullgarisht dhe shqip, - të gjitha
me shkronja greqisht-, organizuar në katër kolona.

F. 37-91 përmbajnë një doktrinë të krishterë të shkurtër, njohuri në fizikë
dhe matematikë etj. në greqisht.

F. 92 ka një listë me ndreqje gabimesh.

(Përshkrimi kryesisht sipas Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 121,
por edhe Kastrati, *Historia e albanologjisë*, vëll. 1, f. 486-489).

Vendi i botimit sipas: Domi, *Historia e Letërsisë Shqipe*, vëll. I, 1959, f.
312.

Në Venedik ishte botuar më 1770 edhe *Protopeiria* e Th. Kavaliotit.
Pas rrënimit të Voskopojës më 1760, autorët voskopojarë u detyruan t'i
botojnë në Perëndim veprat e tyre të këtij karakteri: fjalorë në të cilët
krahas greqishtes vendoseshin gjuhët popullore të vllahve, shqiptarëve
etj. Lind pyetja: Pse në Venedik dhe jo në Greqi? Ngaqë Kisha greke
e konsideronte gjuhën e saj të shenjtë, ndërsa gjuhët e tjera në rajon
“vulgare” dhe kësisoj nuk toleronte botime të tilla? Po atëherë, si

shpjegohet që në Venedik dërgoheshin për t'u botuar edhe libra të kishës (shërbesa) në greqisht si disa akoluthi, ekzemplarë të të cilëve gjenden edhe në koleksionet e BK (*Akolouthia tou agiou o' siomartyros Nikodemou tou Néou...* Venecia 1781, ribotim i botimit të Voskopojës të vitit 1742; *Akolouthia tou agiou endoxou vasileos kai megalomartyros Iōannou tou Vladimirou...* Venecia 1858, ribotim i botimit të Voskopojës të vitit 1774)?

Shënojmë gjithashtu që Peyfuss përmend një letër të 13 prillit 1793, botuar më 1925 nga studiuesi bullgar I. Snegarov, në të cilën Dhanili kërkon t'i sjellin sa më parë pjesën bullgarisht, sepse do ta dërgonte dorëshkrimin për shtyp në Venedik-është fjala për një fantomë, botimin e parë të supozuar të këtij libri më 1794 (*Shtypshkronja e Voskopojës...* f. 59).

Al 5 B 41 riprodh. i litografuar në letër speciale joacide dhe të qëndrueshme.

Al 5 B 42-43 riprodh. të fotokopjuara të Al 5 B 41.

Të tre ekzemplarëve u mungojnë fl. 3 r°, f. 5-36, 55-60, 73-83, 85, 89 dhe 91.

Në faqen e fundit ka dy vula:

“Kaiserliche Koenigliche Hofbibliothek” dhe “K. K. HOF BIBLIOTHEK WIEN”.

Al 5 B 41

Al 5 B 42

Al 5 B 43

1824

25. **TO KATA** MATTHAION / EVANGELION / TOU KYRIOU KAI SŌTĪROS ĪMŌN / ĪĪSOU CHRISTOU, / DIGLŌTON / APDO-ELLĪNIKON KAI ALVANĪTIKON. = OUNGILLI / I ĪĪSOU CHRISSTOIT / ZOTIT SĒNĒ KIĒ NA SSPĒTOI / SI KONTRĒ SSKROUAN SSĒNT MATTHAIOUA / MPĒ DDI NGIOUHĒ / GKĒRKISSTĒ EDE SSKIPĒ / KORFOI / EN TĪ TYPOGRAFIA TĪS DIOIKĪSEŌS / 1824.

[2], 188 f.; 17 cm.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

Përkthyes i këtij ungjilli, botim i Shoqërisë Biblike të Londrës, është Vangjel Meksi, ndërsa redaktor Grigor Gjirakastri (Shuteriqi, *Shkrimet shqipe...* nr. 260). Me të nisin botimet në shqipe të BFBS (British and Foreign Bible Society), një komitet protestant i ngritur më 1804 me moton: Bibla për gjithë botën, i njohur ndryshe edhe si Shoqëria Biblike e Londrës. Botimi u realizua nën kujdesin e Shoqërisë Biblike Joniane në Korfuz (Lloshi, *Vangjel Meksi, përkthyes i parë i suksesshëm i Dhjatës së Re shqip*, në: *Vangjel Meksi. Përkthyesi i parë i Dhiatës së Re*. Materialet e sesionit shkencor mbajtur pranë Akademisë së Shkencave, dhjetor 1999, Tiranë 2000, f. 18). Për herë të parë në gjuhën shqipe botohej një Ungjill i plotë (po ai, po aty, f. 28).

88 R 133 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBETARE TIRANE”

88 R 133

87 S 18

1827

26. **Ī KAINĪ** / DIATHĪKĪ / Tou Kyriou kai Sŏtĭros ĩmŏn / ĪĪSOU CHRISTOU / DIGLŌTTOS, / TOUTESTI / GRAIKIKĪ kai ALVANĪTIKĪ = DGIATA / E RE / E Zotit sonë kë na shpĕtoi / ĪĪSOU CHRISTOIT / MPĒ DI GIOUHĒ, / dó mē thĕnĕ / GERKISHTĒ, ědĕ SHKIPĒTARTZE / MEROS PRŌTON, / Periechon tous Evangelistas kai tās Praxeis / tŏn Apostŏlon. / KORFOI / EN TĪ TYPOGRAFIA TĪS DIOIKĪSEŌS / 1827.

486 f.; 22 cm.

Pjesa I.

Studiuesi Xh. Lloshi ve në dukje se para se të lidheshin fashikujt e shtypur, Isaac Lowndes, sekretar i Shoqërisë Biblike Joniane, i shkruante Londrës: “Kryepeshkopi (Grigor Gjirakastri-R. V.) ka thënë disa herë që do të ishte mirë që Dhiata të ndahej në dy vëllime... meqë shqiptarët e kanë zakon t'i mbajnë librat me vete në gji” (*Vangjel Meksi, përkthyes i parë...* f. 32), sugjerim që, siç shihet, është pranuar.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

Përkthyes i këtij botimi të Shoqërisë Biblike të Londrës është Vangjel Meksi, ndërsa redaktor Grigor Gjirakastri (Shuteriqi, *Shkrimet shqipe...*

nr. 260). Përkthimi i Meksit u bë nga versioni i vjetër në greqishten e re përkthyer nga Maximus Galipoli dhe botuar për herë të parë në Gjenevë më 1638 (po ai, po aty f. 37).

Botim shumë i rrallë. Xh. Lloshi sjell një “fakt kureshtar” lidhur me përkthimin e këtij botimi shqip, sipas të cilit një misionar i Shoqërisë Biblike sinjalizon nga Manastiri më 1875 Komitetin në Londër se ai ishte i mbushur me kllapa, që kushedi se ç’përmbajnë. Studiuesi sqaron që “Meksi e Gjirokastriti, ashtu si më pas Kristoforidhi, i kanë shtuar disa fjalë, ose për të ruajtur ndërtimin e fjalive sipas ndërtimit të shqipes ose për t’u mos u keqinterpretuar teksti. Me terminologjinë e sotme, - vijon ai, - disa raste të tilla janë *përkthim brenda gjuhës*”. Por kjo bëri që qarkullimi i librit të ndalohej nga Komiteti, i cili vendosi të fshiheshin në kopjet ende të pasitura fjalët për të cilat kishte vërejtje (po aty, në po atë faqe).

Ka shënime të shkruara në greqisht. Ka të shkruar emrin *Pano Lito* dhe nënshkrimin e tij.

90 A 216

27. **Ī KAINĪ** / DIATHĪKĪ / Tou Kyriou kai Sōtīros ĩmōn / ĪĪSOU CHRISTOU / DIGLŌTTOS, / TOUTESTI / GRAIKIKĪ kai ALVANĪTIKĪ = DGIATA / E RE / E Zotit sonë kë na shpëtoi / ĪĪSOU CHRISTOIT / MPĒ DI GIOUHĒ, / dó mè thēnē / GERKISHTE, èdè SHKIPĒTARTZE / MEROS DEFTERON. / Periechon tas Epistolās / kai tīn Apokalypsin. / 1827. f. 487- 839; 22 cm.

Pjesa II.

Titulli dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

Përkthyes i këtij botimi të Shoqërisë Biblike të Londrës është Vangjel Meksi, ndërsa redaktor Grigor Gjirokastriti (*Shkrimet shqipe...* nr. 260).

Ka shënimin “Për kuitim: sot u-bê vlesa-fejesa - ime me të bijën e Thanas Kabilit Parthenopi. 10 shkurt - e Diellë 1918 28 - Janar - alla Greca. Thoma P. Pano. U ndodhë: përveç motravit të babait dhe motravit e vëllait të nënës me gjithë fëmijë edhe Pilo Njockua, Çome Karecua e Vangjel Koçi e Gole Kabili. Qemo Panoprihti Ginokastre”. Ka edhe shënime të tjera në greqisht.

Ar 123 B 4

28. **Ī KAINĪ** / DIATHĪKĪ / Tou Kyriou kai Sōtīros ĩmōn / ĪĪSOU CHRISTOU / DIGLŌTTOS, / TOUTESTI / GRAIKIKĪ kai ALVANĪTIKĪ = DGIATA / E RE / E Zotit sonë kë na shpëtoi / ĪĪSOU CHRISTOIT / MPĒ DI GIOUHĒ, / dó mè thēnē / GERKISHTE, èdè SHKIPĒTARTZE / EPISTASIA / GRĪGORIOU / Archiepiskopou tīs Evvoias. / KORFOI / EN TĪ TYPOGRAFIA TĪS DIOIKĪSEŌS / 1827. 839 f.; 22 cm., [tirazhi 2000].

Tirazhi sipas: Lloshi, *Vangjel Meksi, përkthyesi i parë...* f. 33

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

Bashkështypje e pjesëve I dhe II, të cilat janë edhe botime më vete (shih regjistrimet nr. 27 dhe 28).

Përkthyes i këtij botimi të Shoqërisë Biblike të Londrës është Vangjel Meksi, ndërsa redaktor Grigor Gjirokastriti (Shuteriqi, *Shkrimet shqipe...* nr. 260). Në fl. tit., siç shihet, është shënuar si drejtues dhe mbikqyrës i botimit Grigori, kryepeshkop i Eubesë. Xh. Lloshi është i mendimit se emri i Vangjel Meksit si përkthyes nuk jipet aty “pasi duke qenë ai laik, botuesit kanë parapëlqyer emrin me autoritet të Grigor Gjirokastritit si peshkop”. (*Vangjel Meksi, përkthyesi i parë...* f. 17).

S 275 A 22 i mungojnë f. 481-488.

89 C 63 dhe S 275 A 32 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE - TIRANË”.

S 275 A 32 ka ex-libris “Librairie Orientale & Américaine”.

89 C 63

S 275 A 32

S 275 A 22

Ex-libris “Librairie Orientale & Américaine”

1836**29. De Rada, Jeronim**

CANTI / DI MILOSAO / FIGLIO DEL DESPOTA DI SCUTARI. / NAPOLI

Da' Tipi del GUTTEMBERG 1836.

96 f.; 15 cm. - (POESIE ALBANESI DEL SECOLO XV)

Emri i autorit *Gerolamo De Rada* në kushtimin e f. 3.

F. V-IX kushtim në formë parathënieje.

F. 14-96 teksti i poemës shqip dhe italisht në prozë, përkthim i autorit.

Al 6 G 93 riprodh.

Ar 105 G 71**Al 6 G 93****1844****30. Veqilharxhi, Naum**

PROCHEIRON ALVANIKON ALFAVITARION: Fort i shkurtër e i përdorçim
 ËVETAR SHQIP / Për çdo si cilë qëdo të mponjë të kënduarit / e të shkruarit
 bukur shqip. / Dhënë tani parherë mbë dritë / preji / gjendësit e bëntorit i
 këtyre të / shkruumëve rea edhe këti ËVETARIT / NAUM PANAJOT HAXHI
 LLAZAR BREDHI / që ithonë edhe Naum Veqil-Harxhi nga Bythkuqi / i
 Kolonjës / Mot i parë 1844. Pa vd.

[8] f., 1 fl. portr.; 20 cm.

Bot. i pirografuar.

Abetarja e parë e gjuhës shqipe e njohur gjer më sot. Studiuesi Petraq
 Pepo, në shkrimin *Një letër e korçarëve e vitit 1845, dërguar Naum
 Veqilharxhit në Rumani* në: rev. *Studime Filologjike* nr. 1-1962, f. 203
 riprodhon një letër, botuar së pari në origjinal (rumanisht) nga Papacostea
 më 1938 bashkëngjitur artikullit *Sur l'abécédaire albanais de Vechilhargi*
 në: *Civilizație românească și civilizație balcanică*, București 1983.
 Nënshkruesit e kësaj letrë, pasi e konsiderojnë Veqilharxhin “të denjë për
 çdo lavdërim”, shprehen me entuziazëm se “kombi ynë do të numërohet
 nëpërmjet këtij fillimi midis kombeve të ndriçuara të Europës” (citojmë
 sipas përkthimit të Pepos, po aty, f. 205).

Titulli në kopertinë greqisht. Titulli në fl. tit. fillon greqisht, mandej vijon
 shqip me shkronja të alfabetit original të vetë autorit.

Transliterimi i të dhënave të fl. tit. sipas Shuteriqit (*Shkrimet shqipe...*
 nr. 374).

Nuk dihet vendi i botimit. Shuteriqi mendon se mund të jetë botuar në
 Bukuresht ose në Braila (po aty). Studiuesi rumun Theodor Capidan jep
 të dhënë që kjo abetare, po ashtu edhe ajo e një viti më vonë (shih nr.
 31 në këtë bibliografi) janë shtypur në Stamboll (Victor Papacostea, *Sur
 l'abécédaire albanais de Vechilhargi...* f. 499). Vetë Papacostea pohon të
 dhënë me interes se te Veqilharxhi dhe miqtë e tij kujtimi i Voskopojës
 nxiste zellin e ngritjes së një shtypshkronje (po aty, f. 500).

Ar 12 D 8 ka një shënim të Dhimitër Polenës në rumanisht të datës 19 nëntor
 1938.

Al 1 F 69, Al 2 A 4 dhe S 282 A 73 riprodh.

Ar 12 D 8**Al 2 A 4****Al 1 F 69****S 282 A 73****Mfs 1 N 2****1845****31. Veqilharxhi, Naum**

Fare i ri / ËVETAR SHQIP / për / dielm nismëtorë / nxierë e dhënë mbë dritë
 tani herën / e parë, për dielm të vegjël / me një të zgjedhur / nga disa gjë të
 mirash e të fitimëshme / preji / Naum P. Veqilharxhit / Bredhasi / nga / Bythkuqi
 i Kolonjës. Mot i dytë 1845. Pa vd.

49 f., 1 fl. e veçantë në fund; 16 cm.

F. 3-10 parathënie e autorit.

Transliterimi i të dhënave të fl. tit. sipas Shuteriqit. Vetë ky thotë se ka
 përshtuar edhe sipas *facsimile*-s që ka botuar Legrandi në *Bibliographie
 albanaise* edhe sipas përshtimit të tij në atë bibliografi (*Shkrimet shqipe...*
 nr. 375); kjo për faktin e thjeshtë se ky ekzemplar ka hyrë në koleksionet
 e BK në vitin 1984, pra disa vite pas botimit të punimit të Shuteriqit
 (1976).

Shuteriqi thotë që përshtimi është bërë “së pari sipas *facsimile*” dhe

jo vetëm sipas përshkrimit të Legrandit, sepse “transkriptimi i titullit që jepet aty është me disa gabime”. Dhe sipas Legrandit transkriptimi i titullit dhe përkthimi i tij në frëngjisht është bërë nga Faik Konica.

Legrandi shënon, gjithashtu, edhe se ekzemplari që ka përdorur për përshkrimin bibliografik të këtij botimi i ka qenë huajtur nga Sami Frashëri (*Bibliographie albanaise...* nr. 200).

Në fl. tit. ka të shkruar me penë *Naum P. Vëgil-hardzit*. Riprodh. (originali është i litografuar).

Ar 39 F 32

1847

32. De Rada, Jeronim

POESIE / ALBANESI / DI / Girolamo de Rada / PRIMA PARTE / NAPOLI / STAMPERIA DEL FIBRENO / 1847.

135 f.; 15 cm.

Përmban *Canti di Milosao, figlio del despota di Scutari*, pra është bot. 3 i kësaj poeme pas atyre të viteve 1836 dhe 1840.

F. 3-5 kushtim për *Vergine Immacolata*, në formë parathënieje.

F. 7-8 fragment nga *Grammatica albanese* e Camillo de Radës. Për Shuteriqin kjo gramatikë ishte hartuar nga vetë Jeronim de Rada, pavarësisht që ai e paraqiti si të të vëllait Camillo de Rada (*Shkrimet shqipe...* nr. 401)

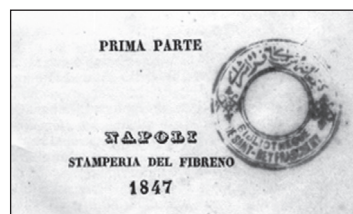
F. 9-133 teksti i poemës në shqip dhe italisht në prozë, përkthim i autorit.

F. 135 letër e Lamartinit dërguar autorit.

Ar 103 G 55 ka një vulë të bibliotekës së Sami Frashërit në turqisht dhe frëngjisht.

Ar 103 G 55

79a U 19

Vula e bibliotekës së Sami Frashërit në turqisht dhe frëngjisht

1848

33. De Rada, Jeronim

POESIE / ALBANESI / DI / Girolamo de Rada / SECONDA PARTE / NAPOLI / STAMPERIA DEL FIBRENO / 1848.

[1] fl., f.139-542 (vijon numërtimi që nga vëll. I); 15 cm.

Përmban *Storie d'Albania dopo il 1460*.

Fl. panum. hyrje italisht pa titull dhe pa autor.

Teksti shqip dhe italisht në prozë, përkthim i autorit.

Ar 103 G 53

87 S 38

Mfa 2 F 22

1855

34. **CRYSHTËU / I SHËITYRÛORY / ME TY /** ðënnuryn e Parcalhëssavet çy lhipsen ca dhitta gkië gneriu po ty truhet / t'iny Zhotti ; josë lhussat mec mudh gkegket me divozion Mesha, / e ty mudh kasset i ntrëkkury gneiru e i pastruory ndhy sh'yitet Sa- / cramënte ty Scamaliis e ty Cunchimit; me Nyntört e Shtat Cr'ymyvetet / ty Shyn Maries ; Javyn e ShËitrùome, me Curòryzhyn e Lhavòmavet ty / Jesu Crishtit, e me Urtyriny ty Cryshtëre mby serpòs. / **MARRURA CA ZA LHËVYRE SHPIRTULHÒRE LHITALÌRE / E PRIÈRRURA MBY GKUGYN ALHBYRÈSHE / CA VLAU NTÔNY SANTORI CA PIZZILHÍA / NAPULHË / TIPOGRAFISSURY CA GALHTÀNÝ NOBILE / 1855.**

230 f., 9 fl. il.; 15 cm.

F. 5-21 hyrje shkruar nga përkthyesi në italisht.

F. 212-228, e transliteruar me alfabetin që Santori ka përdorur në këtë libër, ligjërata I të Shkallës IV, Pjesa II *Si u ngjall Iesu Chrishti të tretënë ditë* nga vepra e Pjetër Bogdanit “L' INFALLIBILE VERITA' DELLA CATTOLICA FEDE”, PARTE SECONDA, f. 130-137, In Venetia, Per Girolamo Albrizzi. M.DC.XCI.

88c T 256

35. Reinhold, Karl

NOCTES PELASGICAE / VEL / SYMBOLAE / AD / COGNOSCENDAS / DIALECTOS GRAECIAE PELASGICAS / COLLATAE / CURA / Dr. CAROLI HENRICI THEODORI REINHOLD, / Hanovero - Goettingensis, / classis Regiae medici / primarii. / ATHENIS / TYPIS SOPHOCLIS GARBOLA / 1855.

II, 40, 80, 28, IV f.; 21 cm.

F. I – II parathënie latinisht e autorit.

F. 3-40 pjesa I *Gramatika*.

Pas saj me numërtim faqesh të ri 1-80 pjesa II *Prodomos leksikou* (fjalorth).

Po ashtu me numërtim të ri faqesh 1-28 pjesa III *Anthologia* (këngë popullore të mbledhura ndër arbëreshët e Greqisë).

Al 17 F 26 ka në kopertinë titullin *Pelasgika* I, çfarë paralajmëron një vëllim të dytë të kësaj vepre, mbetur i parealizuar po të mos merren parasysh tri shtojcat që përmenden më poshtë; në pjesën e brendshme të kopertinës së mbrapme ka nënshkrimin e autorit.

Në koleksionet e BK gjendet edhe një ekzemplar i dorëshkruar, autentik me këtë botim, me nr. vendi Drs 1 A 11.

Ekzemplari Ar 54 E 30 i këtij botimi ka të bashkëlidhura shtesat e litografuara të tri pjesëve të kësaj vepre nën titullin PELASGIKA (botim autografik, Athinë 1856):

- Shtojca e pjesës I PELASGIKA / D' / Gramatika / B' / ypo / Dr C. H. T. Reinhold / Athīnion / 1856 (f. 41-55)

- Shtojca e pjesës II PELASGIKA / B' / Prodomos leksikou / ypo / Dr C. H. T. Reinhold / Athīnion / 1856 (f. 82-96, lidhur e treta)

- Shtojca e pjesës III PELASGIKA / F' / Anthologia / ypo / Dr C. H. T. Reinhold / Athīnion / 1856 (f. 30-44, lidhur e dyta).

Problemi i këtyre shtojcave të litografuara ka tërhequr me kohë vëmendjen e studiuesve të huaj, si Gustav Meyer, Gaetano Petrotta, Gustav Weigand etj., por edhe vendës, si Lumo Skendo, Gjergj Pekmezi, Jup Kastrati, Ardian Klosi etj. Me të drejtë Carlo Tagliavini e quan atë “çështje të bibliografisë shqiptare” (*Quelques textes peu connus de l'Albanaise Grèce*, extrait de l'Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves, t. VI, Bruxelles 1938, f. 292). Dihet që këto shtojca, ekzemplarët e të cilave duket të kenë qenë të paktë, pas litografimit nuk dolën në shitje, por iu dhuruan prej autorit disa studiuesve dhe miqve të tij. Kjo mund të ketë qenë arsyeja që për një kohë të gjatë ato mbetën

të panjohura. Mund të ketë qenë po kjo arsyeja që shtojcat në fjalë nuk pasqyrohen te bibliografia shqiptare e Legrand-it, në të cilën përshkruhet vetëm *Noctes pelasgicae...* (*Bibliographie albanaise*, nr. 226). Në një botim fotostatik të kësaj bibliografie (Unveränderter fotomechanischer Nachdruck der Originalausgabe 1912 nach dem Exemplar der Universitätsbibliothek Leipzig 1973) pas lëndës bibliografike, pikërisht pas faqes 200, botuesi ka shtuar një fletë të panumërtuar me një shënim për regjistrimin nr. 226, i cili i përket *Netëve pelasgjike*. Për shkak të vlerës bibliografike ky shënim riprodhohet këtu i plotë:

Shënim për nr. 226

Sipas njoftimit të librarit Otto Harrassowitz, Leipzig, më 8.1.1932, kësaj vepre i takon edhe një shtesë e autografuar, e cila është vërtetë e rrallë, dhe pikërisht:

Shtojcë e autografuar e Fjalorit ff. 80-112

" " e Antologjisë ff. 29-52

" " e Gramatikës ff. 40-71

Te Gustav Meyer: Albanesische Studien V (Sitzungsberichte d.Kais. Akademie d.Wissenschaften in Wien; philosophisch-historische Klasse, Bd.134(1896) në f. 2 gjendet edhe shënimi i mëposhtëm:

“Në vitin në vijim (1856) ai (Reinholdi) ka sjellë tri shtesa autografike dhe pikërisht

te Gramatika ff. 41-79

te Fjalori ff. 87-112

te Teksti ff. 29-52

midis tyre tani edhe disa proza, përralla dhe biseda. Kjo shtesë nuk ka dalë kurrë në librari, vetëm është dhuruar nga Reinholdi; për këtë arsye mjerisht ajo ka mbetur e panjohur...”

Nga dy kopje të këtyre shtojcave të litografuara pati blerë Alexander Thomson, i Shoqërisë Biblike në Londër, organizator i punës për përkthimin në shqip të shkrimeve të shenjta, me qëllim që përkthyesit të përfitonin “nga gjithë vërejtjet e tij (Reinholdit, - R. V.)” (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit ...* Dok. 105, f. 328).

Informacioni i parë bibliografik për këto shtojca rezulton te F. Manek, G. Pekmezi dhe A. Stotz, *Albanesische Bibliographie*, Wien 1909 = *Bibliografija shqype*, Vienne 1909, nr. 7/1855, regjistrim që përshkruan

Noctes pelasgicae... Më pas ato përshkruhen nga Lumo Skendo në rubrikën *Bibliografi shqipëtare. Shtim ne radhoj i Emile Legrand-it*, në rev. *Diturija* nr. 3-1929, f. 119.

Sipas përshkrimit të sipërcituar në *Albanesische Bibliographie*... nr. 7/1855 në botimin autografik të tyre (Athinë 1856) këto shtojca janë të numërtuara respektivisht 41-71, 81-112 dhe 29-52 faqe. Pra, rezulton që të tri shtojcat tona janë të cingëra në fund. Mendohet se në atë gjendje ato janë blerë në vitin 1928 te bukinisti i Frankfurtit, që përmendim më poshtë, sepse në përshkrimin bibliografik të Lumo Skendos pak kohë pas blerjes numërtimi i tyre është po ky që kemi sot: respektivisht 41-55, 82-96 dhe 30-44 faqe (*Shtim ne radhoj i Emile Legrand-it*... po aty).

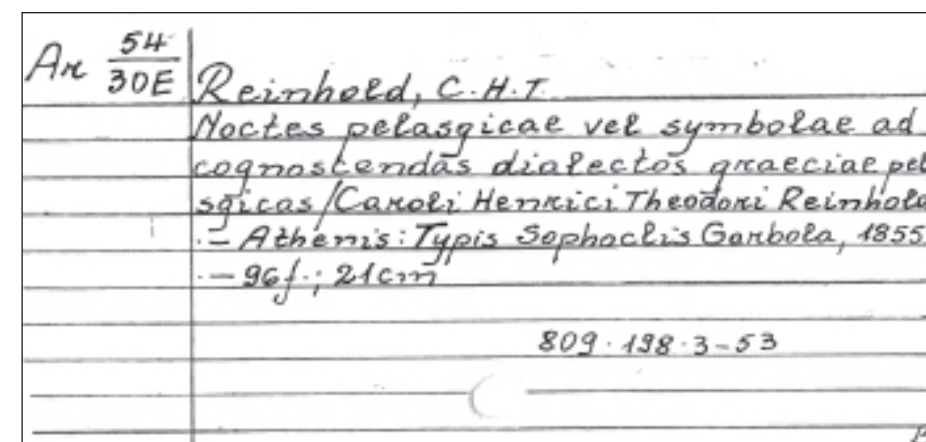
Studiues, edhe autoritarë, nuk kanë patur informacion për ekzistimin në koleksionet e BK të këtyre shtojcave. Kështu, J. Kastrati në *Histori e gramatologjisë shqipe (1635-1944)*, Prishtinë 1980, f. 79 flet vetëm për një ekzemplar të *Noctes pelasgicae*... që “ruhet në BK”, atë me nr. vendi 87 G 53 (ai sot rezulton i aktdalë nga koleksionet e BK, pra “i humbur”, sipas procesverbalit nr. 493, dt. 22.01.1981, nr. rendor 123, që ruhet në Sektorin e zhvillimit të koleksioneve të BK; megjithatë, ai ka qenë i cinguar, konkretisht me 117 nga 148 faqe, pra nuk mund t’i ketë patur shtojcat). Befasues fakti, nga ana tjetër, që një studiues skrupuloz si J. Kastrati nuk ka patur dijeni se qysh nga fundi i viteve ’20 të shekullit të kaluar gjendet në BK edhe ky ekzemplar i librit me nr. vendi Ar 54 E 30, i cili, siç u tha më sipër, ka të bashkëlidhura në fund këto tri shtojca. Fakti i pranishëm në BK i ekzemplarit ku janë bashkëlidhur Shtojcat e Reinholdit i ka shpëtuar edhe vëmendjes së studiuesit A. Klosi, i cili shkruan se “njihen sot tri syresh: në biblioteka të Gracit, Mynihut e Venedikut” (*Një thesar gjuhësor që fjeti 150 vjet. Në: Netët pellazgjike të Karl Reinholdit, tekste të vjetra shqipe mbledhur nga dr. Karl Heinrich Theodor Reinhold, K&B, Tiranë 2005, f. 10*).

Mungesa e informacionit për praninë e këtyre shtojcave në BK ka ardhur nga një lajthitje ose pakujdesi në përshkrimin bibliografik të tyre disa dhjetëvjeçarë më përpara, për të mos thënë që nga hyrja e tyre në koleksionet e BK në vitin 1928 ose diçka më vonë. Në skedat ekzistuese të këtij ekzemplari (Ar 54 E 30) në skedarët alfabetik, kronologjik, topografik etj., përshkrimi rezulton krejt i pasaktë, sepse:

- në zonën e titullit është pasqyruar vetëm *Noctes pelasgicae*... Athinë 1855 dhe në zonën e shënimeve bibliografike nuk është pasqyruar fakti që veprës i janë bashkëlidhur tri shtojca a vijime të litografuara (me vend dhe vit botimi *Athinë 1856*). Kjo ka bërë që informacioni për këtë njësi

bibliografike të jetë i cinguar, çfarë ka sjellë që të mos dihet që shtojcat e *Netëve pellazgjike* gjenden në koleksionet e BK.

- në zonën e përshkrimit fizik të kësaj njësie është shënuar gabim nr. i faqeve 96. Në të vërtetë, siç shihet nga përshkrimi i njësisë në këtë bibliografi, nr. i faqeve është saktësisht 40, 80, 28, IV (të *Noctes pelasgicae*... Athinë 1855, e shtypshkruar), 41-55, 30-44 dhe 82-96 (të shtojcave të litografuara, Athinë 1856); po të mblidhet nr. i faqeve të të dy botimeve bashkëlidhur, kjo njësi rezulton me 196 faqe. Gabimi mund të ketë ardhur ngaqë për të shënuar nr. e faqeve bibliografi thjesht ka hapur faqen e fundit të bashkëlidhjes dhe ka shënuar numrin e saj, pra 96, i cili, në të vërtetë i takon shtojcës PELASGIKA / B’ / Prodromos leksikou / ypo / Dr C. H. T. Reinhold / Athinon / 1856 (f. 82-96), lidhur e treta, pra në fund të këtij ekzemplari.

Skeda me përshkrim bibliografik të gabuar, i cili nuk identifikon shtojcat e litografuara dhe jep gabim numrin e faqeve të këtij ekzemplari

Shtojcat në koleksionet e BK i identifikoi Dr. Aurel Plasari gjatë punës për përgatitjen e ekspozitës “Autorë gjermanishtshkrues për Shqipërinë”, organizuar në këtë institucion në tetor të vitit 2007. Nën ekzemplarin Ar 54 E 30 të ekspozuar ishte vendosur skeda e porositur nga Dr. Plasari si më poshtë: “Shtesa e bërë nga autori më 1856 botimit të vitit 1855. Dorëshkrim i litografuar”. Por ky identifikimim, për pakujdesi, nuk ka qenë pasqyruar në skedarët përkatës deri në çastin kur ekzemplari në fjalë i *Noctes pelasgicae*... u shqyrtua kur i erdhi radha për t’u regjistruar si pjesë e koleksioneve të BK. Përpunimi i informacionit bibliografik për këto shtojca ka qenë për autorin një ndër rastet më të lume në punën për përgatitjen e kësaj bibliografie.

Ky ekzemplar ka vulën “EX BIBLIOTHECA HELDIANA”.

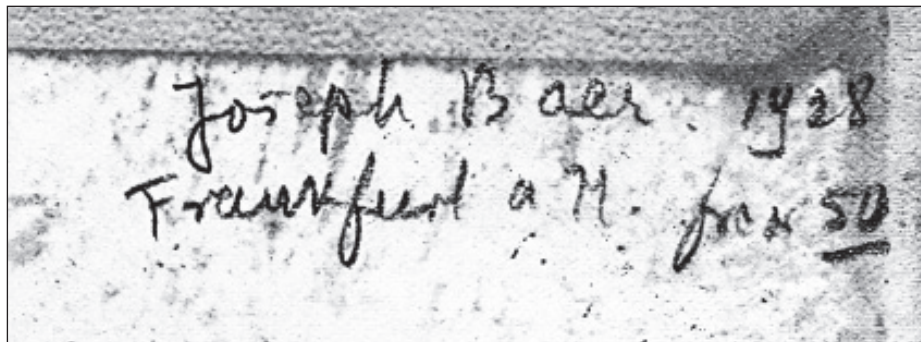
Në f. 2, poshtë shënimit në greqisht, sipas të cilit çdo kopje që nuk mban nënshkrimin e autorit “konsiderohet e vjedhur dhe ndiqet sipas ligjit”, ka firmën e Reinholdit, e cila nuk gjendet në Al 17 F 26.

Po ashtu, në këtë ekzemplar në pjesën e brendshme të kopertinës së mbrapme gjendet shënimi me laps *Josef Baer 1928 Frankfurt a. M. fr. or. 50*. Për nga kaligrafia, por sidomos nga të dhënat që jepen, është e lehtë të konstatohet që ky shënim i përket dorës së Lumo Skendos. Josef Baer është pikërisht bukinisti i librarisë antikuare që përmend Petrotta në *Popolo, lingua e letteratura albanese*, Palermo 1932, f. 151-2, i cili në katalogun e tij, mes librave shqip të G. Meyer-it, pak vite pas vdekjes së këtij më 1900, kishte futur edhe 25 fletore me 620 faqe dorëshkrim të Reinholdit. Shënojmë si fakt bibliografik që më 1910 në katalogun e këtij bukinisti figuronte edhe një ndër dy ekzemplarët e mbijetuar, zbuluar dhe poseduar ky nga Meyer, të *Protopeiria*-s me Fjalorin e famshëm greqisht-vllahisht-shqip të Teodor Kavaliotit me titullin *Die Protopeiria des Kavaliotis* dhe nëntitullin sensacional *Ein Unicum* (Plasari, Edhe një herë për UNICUM-in e Kavaliotit... f. 14).

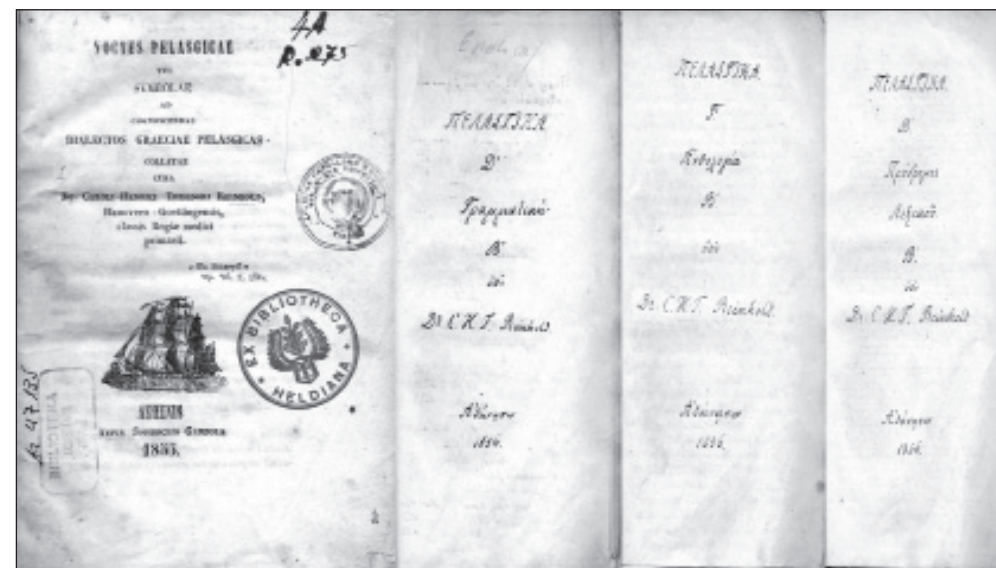
Këtij ekzemplari i mungon kopertina.

Ar 54 E 30

Al 17 F 26

Shënim i Lumo Skendos me emrin e bukinistit, vitin, qytetin dhe çmimin e shitjes

Fl. tit. e botimit “Noctes pelasgicae” bashkë me shtojcat e itografuara

1856

36. Bellarmino, Roberto

DOTTRINA CRISTIANA / DEL CARD. BELLARMINO / DELLA CAMPAGNIA DI GESÙ / TRADOTTA IN ALBANESE / DAL P. GIUSEPPE GUAGLIATA / DELLA MEDESIMA COMPAGNIA / ROMA / COI TIPI DELLA S. C. DE PRÖPAGANDA FIDE / 1856 = DOTTRINA E KERSCTEN / CARDINALIT BELLARMINO / T' SCIOCHNÏET JESUS / CSIELUN N'SCHYP / PREI P. ZEFIT GUAGLIATA / T' SCIOCHNÏET E VET / N' ROM / TE STAMPÛEMIN T' SCËITIT CUVËN DE PROPAGANDA FIDE / 1856.

288 f.; 15 cm.

Rishtypje faqe për faqe dhe rresht për rresht i një botimi të vitit 1845 (Legrand, *Bibliographie albanaise...* nr. 230), i cili nuk gjendet në koleksionet e BK.

Fl. tit. dhe teksti edhe italisht.

Në ndryshim prej botimeve të përkthimit të kësaj vepre nga Pjetër Budi (shih regjistrimet nr. 3, 7, 8 dhe 50) këtu emrin e Roberto Belarminos si autor e vendosim, në përputhje me rregullat e përshkrimit bibliografik, në kryetitullin e përshkrimit.

S 12 R 33 i mungon kopertina dhe faqja e titullit italisht. Ka në faqen e titullit shqip vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII SCODRAE” dhe në faqen e fundit. “BIBLEJOTEKA KOMBETARE TIRANE”.

88 T 110 ka vulën “BIBLEJOTEKA KOMBETARE TIRANE” dhe një vulë turqisht.

S11 G 157 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII SCODRAE”.

88 T 110

S 12 R 33

S 11 G 157

1858

37. **Ī KAINĪ** / DIATHĪKĪ / TOY KYRIOU KAI SÔTĪROS ĪMÔN / ĪSOU CHRISTOU / DIGLÔTTOS / TOUTESTI / VLLĪNIKĪ KAI ALVANIKĪ = DGIATA/E RE/E ZOTIT SONE KE NASHPETOI/ĪSOU CHRISTOIT/MPE DIFIOUHE / DO ME THENE GERKISHTE, E DHE SHKIPETARTZE / PGIESË I PARRI / EN ATHENAIS / TYPOIS CH. NIKOLAIDOU FILADELFEOS / 1858.

375 f.; 22 cm.

Pjesa I.

Ribot. i bot. të vitit 1827, përkthim i Vangjel Meksit.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

88 D 131-1

38. **Ī KAINĪ** / DIATHĪKĪ / TOY KYRIOU KAI SÔTĪROS ĪMÔN / ĪSOU CHRISTOU / DIGLÔTTOS / TOUTESTI / VLLĪNIKĪ KAI ALVANIKĪ = DGIATA/E RE/E ZOTIT SONE KE NASHPETOI/ĪSOU CHRISTOIT/MPE DIFIOUHE / DO ME THENE GERKISHTE, E DHE SHKIPETARTZE / PGIESË I DITË / EN ATHENAIS / TYPOIS CH. NIKOLAIDOU FILADELFEOS / 1858.

f. 377-843; 22 cm.

Pjesa II.

Ribot. i bot. të vitit 1827, përkthim i Vangjel Meksit.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

88 D 131-2

39. **Ī KAINĪ** / DIATHĪKĪ / TOY KYRIOU KAI SÔTĪROS ĪMÔN / ĪSOU CHRISTOU / DIGLÔTTOS / TOUTESTI / VLLĪNIKĪ KAI ALVANIKĪ = DGIATA / E RE / E ZOTIT SONE KE NA SHPETOI / ĪSOU CHRISTOIT / MPE DIFIOUHE / DO ME THENE GERKISHTE, E DHE SHKIPETARTZE / EN ATHENAIS / TYPOIS CH. NIKOLAIDOU FILADELFEOS / 1858. 843 f.; 22 cm., [tirazhi 2000].

Bashkështypje e pjesëve I dhe II, të cilat janë edhe botime më vete (shih regjistrimet nr. 37 dhe 38).

Ribot. i bot. të vitit 1827, përkthim i Vangjel Meksit.

Nën kujdesin e Anastas Kulluriotit (Shuteriqi, *Shkrimet shqipe...* f. 236).

Tirazhi sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit ...* Dok. 100, f. 323.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

PP 2 Kai ka një shënim anglisht nënshkruar nga *Dimitris Kyrias*; i mungon kopertina.

90 A 215 ka autografin “I dhurohet Z. Vangjel Dh. Koçës për kujtim. Gjinokastër, 25 shkurt 1939 J. Pano” dhe disa shënime në greqisht.

90 A 215

AI 31 A 32

PP 2 Kai

1862

40. [Bucciarelli, Dario]

UDHA / E SCEITES CR8C / E TIERA PUN' T'DIVOCME / SCKRUEM PREI / GNI FRAT T' SCEITIT / ISC' FRANCESCUT. / N' ROM / Me sctampen t' sceitit Cuvend, ci munohet / me àpun feen. / 1862.

276 f.; 14 cm.

Aut. sipas *Tefteri i librave t'divocem ci jan cit scyp* në: *Elçija i zemers t'Jezu Krishtit*, vieta VII, num. II, fruor 1897, f. 18.

89 T 130 ka vulën “COLLEGIUM S.FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”
S 53 S 197 ka vulat “COLLEGIUM S.FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”
dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 53 T 147 ka vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.

89 T 130
S 283 G 55
S 53 S 197
S 53 T 147

41. **JEZU** CRISCTI / N' ZEMER T' MESCTAARIT / KUITIME T' SCPIRTIT /
CI DO T' KEET MESCTAARI PER GITHZILEN DIT T' MOIT / KTHYE
SCHIYP' PREI / D. ÊIGNL RADOJET / PRIFT' I DIECES' SCODRS / N'
ROM / ME SCTAMP T' CUVENIT SCËIT T'PROPAGANDS / 1862.
150 f.; 15 cm.

88 T 116 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE - TIRANË”, “COLLEGIUM
S.FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” dhe të shkruar me laps *R. D.*
Radoja.
S 11 G 165 dhe S 53 S 118 kanë vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU -
TIRANAE” dhe “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”

88 T 116
S 53 S 118
S 53 T 161
S 11 G 165

1863

42. Da Francavilla, Bonaventura

CONFESSIONE PRATICA / ITALICO-EPIROTICA / PER USO / DE'
NOVELLI MISSIONARII DI EPIRO / SCRITA / DAL P. B. D. F. / MIN. OSS.
DELL' ALMA PROVINCIA DI S. BERNARDINO / EX - MISSIONARIO
APOSTOLICO / ROMA / COI TIPI S. CONGREG. DE PROP. FIDE / 1863

= N'LAUD TINZOT / E N NDËEREN E ZOJES BEEKÚEME / EDHE
PER / SCELBIM SCPIRTNAVET KIOFT / ZANUN FILL, EDHE MARUE
/ KET LETTR RFËMIT / PREI P. B. D. F. M. OS. / SE PROVINCHES
SCËIT BERNARDINI / N' ROM / ME STAMPEN T' SCIAKR CUVËNT T'
PROPAGANDS / 1863.

108 f., 1 fl. port.; 16 cm.

F. 5 - 7 parathënie italisht e autorit.
Aut. P. B. D. F. (inic.) në fund të parathënies.
Fl. tit. paralele dhe teksti italisht dhe shqip.

S 266 G 117 ka vulën “COLLEGIUM PONTEFICIUM ALBANIENSE
SCODRA”.

88 T 71 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS – TIRANAE”.

88 T 71
82 U 30
S 266 G 117

1864

43. Bruschi, Gaetano

MOJ' IMAJIT / SCIVGURUVM ZOIS BEKÚEME / DIVOZIÒN / IDIFTVVM
SCCI8PTARVET / PREI P. GAITANIT BRVSCHI / I SCIOCNIIS JESUS /
Miestër n' Collèg t' Sc8pniis / Nnen H8cem t' Scëtit At Pap / n' Skoder / ME
SCTAMPEN T' SCËITIT CUVÉN / T' PROPÀGANDS N' ROM / 1864.
164 f.; 16 cm.

89 T 126 ka vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU TIRANAE” dhe
“BIBLIOTECA M'SS. VOL. ALB.”
S 11 G 77 ka vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.

89 T 126
S 11 G 77

1866

44. De Rada, Jeronim

RAPSODIE D'UN POEMA ALBANESE / RACCOLTE / NELLE COLONIE DEL NAPOLETANO / TRADOTTE / DA / GIROLAMO DE RADA / E PER CURA DI LUI E DI / NICCOLÒ JENO DE' CORONEI / ORDINATE E MESSE IN LUCE / FIRENZE / TIPOGRAFIA DI FREDERIGO BENCINI / 1866.

106 f.; 21 cm. Prezzo: Lire 2, Cent. 10.

F. 5-13 parathënie italisht e Niccolò Jeno de Coronei-it.

F. 15-16 shënim i botuesit në italisht.

Teksti shqip dhe italisht.

Në Manek etj., *Albanesische Bibliographie*...nr. [12]/1866 De Rada konsiderohet *interpolator* dhe raporti i tij i diskutueshëm me krijimet popullore që boton në këtë përmbledhje krahasohet me rastin e poetit skocez James Macpherson si “përkthyes” i ciklit të poemave të Ossian-it.

S 283 B 1 riprodh.

Ar 110 C 13

80 C 66

S 281 C 47

S 283 B 1

45. **KATËR** UNGJILLAT / E ZOTIT EDHE SHËLBUSIT TONË / JESU KRISHTIT, / EDHE / PUNËT E APOSTUIVET / KËTHYMN PREI GREQISHTES VIETËR / SHQIP / NDË GJUHË GEGËNISHTË / PREI / KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT, ELBASANASIT / KONSTANTINOPOL / Stampumun për BRETANIKEN & TË HUYËN / SHOQËNINË E BIBLËS, / Prei A. H. BOYÁGIAN / 1866.

[10], 420 f.; 16 cm.

I pari përkthim i botuar i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit*... f. 46.); është në variantin letrar të gegërishtes me shkronja të alfabetit latin. Redaktuar nga Nikoll Serreqi, i cili këtu, por edhe në botimet e tjera, “nuk ka pranuar të përmendet emri i tij, pasi duke qenë

katolik, ka pasur frikë ndjekjet nga kisha e tij për pjesëmarrjen në një veprimtari të tillë” (Lloshi, *Kostandin Kristoforidhi, Bibla ... f. 10, 45*).

88 S 126 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, etiketën ku është daktilografuar “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig / E fali Zoti Profesor Doktor Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë Dimëruar 1929” dhe të shkruar me dorë *G. Weigand*.

S 11 G 87 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe shënimin “Alexander Thomson Belgrade, May 28th, 1872.”

S 12 R 26 ka vulën “MISSIO. EXCVRENS IHS ALBANIENSIS”.

88 S 126

S 11 G 87

S 12 R 26

46. Rossi, Francesco

VOCABOLARIO / ITALIANO - EPIROTICO / CON / TAVOLA SINOTTICA / COMPILATO / DAL PADRE FRANCESCO ROSSI DA MONTALTO LIGURE / MIN. OSS. RIF. DELL'ALMA PROVINCIA ROMANA / EXPREFETTO APOSTOLICO DELLE MISSIONI / DI SERVIA / ROMA / STAMPERIA DELLA S.C. DE PROPAGANDA FIDE / AMMINISTRATA DAL SOCIO CAV. PIETRO MARIETTI / 1866.

[5] fl., 954 f.; 23 cm.

F. [I-II] hyrje e autorit.

Fe 40 C 7 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

85 B 108(2) ka vulat “MISSIO. EXCVRENS IHS ALBANIENSIS” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

FE 37 B 4 ka në kopertinë vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.

Ar 2 C 31

Al 25 B14

85 B 108-2

Fe 37 B 3

Fe 37 B 4

Fe 40 C 7

FI 19-2

47. Vreto, Jani

GRAMATIKĪ / TĪS OMILOUMENĪS / ELLĪNIKĪS GLŌSSĪS / EIS TĪN /
ALVANIKĪN / EN KŌNSTANTINOUPOLEI, / TYPOIS “BYZANTIDOS”. /
1866.

172 f.; 21 cm.

Aut. sipas parathënies.

F. 9-13 parathënie e autorit.

Gramatikë e gjuhës greke, shqip me alfabet grek.

Ar 121 C 18

Mfa 1 D 34

1867

48. D' Istria, Dora

FYLÉTIAEARBENORÉ/PRÈJ/KANEKATELAOSHIMA/ENKETHYEME
NE SHKJIPE / Perëi D. C. / NE LIVURNE / TÈ TYPOGRAFIA e P. VANNINI
E TE BIRITE. / 1867.

XXIII, 88 f.; 17 cm.

F. III – XXIII hyrje e shkruar nga Dhimitër Kamarda, përkthyes i
veprës.

Al 4 F 72 dhe S 121 S 10 riprodh.

Ar 110 G 29

Al 31 G 45

Al 4 F 72

S 121 S 10

49. Kristoforidhi, Kostandin

ALFAVITAR SHQIP / Prei Konstantinit Kristoforidhit, Elbasanasit / Pa vd,
[1867].

31 f. : me il., [3] fl.; 17 cm., [tirazhi 2000].

Abetare toskërisht me alfabet grek.

Titulli dhe autori marrë nga f. 1 (e panumërtuar).

Viti i botimit sipas: Xh. Lloshi, *Rreth alfabetit të shqipes*, Logos-A,
2008, f. 225.

Tirazhi sipas: *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 174.

Botuar nga Shoqëria e Broshurave Fetare (RTS-Religious Tract Society),
një ent i madh botues britanik i literaturës së krishtere, posaçërisht asaj
ungjillore, (themeluar në Londër më 1799). Shoqëria Biblike në Londër,
pasi nuk kishte në kompetencë të saj të botonte tekste të tjera veç atyre
biblike, nxiti dhe ndërmjetësoi te botues të tjerë realizimin e botimeve
të tilla, të cilat do të përgatitnin kontigjentet e ardhshme të lexuesve të
botimeve të saja nga radhët e një popullsie thuajse krejtësisht analfabete.

89 S 41 ka vulën “BIBLIOTHEQUE DE SAMY-BEY FRASCHERI” (edhe
turqisht).

S 53 T 44 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 S 41

S 53 T 44

1868

50. Budi, Pjetër

DOTTRINA CRISTIANA / COMPOSTA / PER ORDINE DELLA S.
MEMORIA / DI PAPA CLEMENTE VIII / DAL VEN. CARDINALE /
ROBERTO BELLARMINO / D. C. D. G. / TRADOTTA IN LINGUA
ALBANESE / DAL R. DON PIETRO BUDI / DA PIETRA BIANCA / TERZA
EDIZIONE / NUOVAMENTE CORRETTA / ROMA / STAMPERIA DELLA
S. C. DI PROPAGANDA FIDE / AMMINISTR. DAL SOCIO CAV. PIETRO
MARIETTI / 1868.

206 f.; 19 cm.

Propaganda Fidei realizon këtë ribotim (nuovamente corretta) të bot. 3,
plot 204 vjet pas botimit të tij më 1664, pavarësisht se disa vite më parë
(1856) kishte botuar një përkthim të kësaj vepre nga Giuseppe Guagliata
(shih nr. 8 dhe nr. 36 të kësaj bibliografie).

Mario Roques sqaron se, cilësuar i tillë: *terza edizione nuovamente
corretta*, ky është në fakt botimi i 3-të (i atij të 1664-ës, - R. V.) dhe se
ndreqja ka të bëjë kryesisht me ndarjen e fjalëve të shkurtra, të cilat Budi
i pati grupuar me fjalët fqinje, si dhe me disa shpjegime të fjalëve të
vjetra (*Recherches sur les anciens textes albanais*, f. 25).

89 R 64 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

Al 8 E 43

89 R 64

S 11 F 102

51. **CUVENDI** I ARBENIT / O / CONCILLI PROVINTIAALLI / MBELIEDHUNE VIETTIT / MIJE SCTAT CINT E TRE / NDENE SCHIPTARIN CLEMENTIN XI / PAPE PRETEMADHIN / E D8TA SCTAMP / NDE ROME / PREI CUVENDIT SCEIT TE PROPAGANDES / T'HCI8RUNIT PREI HORTAKUT ZOTNÏS PIETRIT MARIETTI / 1868. XVI, 166 f.; 24 cm.

Bot. 2, me ndryshime dhe plotësime (sipas Engjëll Sedaj, *Teksti burimor latinisht i Kuvendit të Arbnit dhe përkthimet e tij*, f. 53, 54).

Përkthyes i këtij botimi është Engjëll Radoja (shih regjistrimin nr. 62 në këtë bibliografi).

Në krye të librit mendimet e dy recensentëve Andrea Logoreci dhe Gaetano Bruschi.

87 F 1 bashkëlidhur po me këtë vepër botuar në latinisht dhe me vepra të tjera.

89 B 124 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 B 124

87 F 1

52. **IL VANGELO** / DI / S. MATTEO, / TRADOTTO DAL TESTO GRECO NEL DIALETTO ALBANESE DI PIANA / DE' GRECI IN SICILIA DA UN NATIVO DI QUESTO LUOGO. / RIVEDUTO E CORRETTO DA DON DEMETRIO CAMARDA, / AUTORE DELLA GRAMMATOLOGIA ALBANESE. / Londra, 1868.

IV, 116 f.; 14 cm., tirazhi 250.

F. I-IV hyrje nënshkruar me inicialet L. L. B. (Louis-Lucien Bonaparte sipas: Legrand, *Bibliographie Albanaise...* nr. 294).

I mungon kopertina.

Ar 1 G 175

Mfa 5 P 37

53. **PSALLTIRI**/KTHYERË PAS EVRAISHTESË VIETËRË / SHQIP / NDË GLUHË TOSKËRISHTE / PREI / KONSTANTINIT KRISTOFORIDHIT, ELBASANASIT. / KONSTANTINOPOL / Ndë shtypa - shkronjë të A. H. Bojadxhianit. / 1868.

[4] fl., 122 f.; 18 cm.

Shqip me alfabet grek, redaktuar nga Jani Vreto (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 182).

Për kureshti bibliografike mund të shënohet se përkthimi nuk është bërë nga hebraishtja, siç shkruhet në fl. tit., por nga *Septuaginta* ose “Versioni i të Shtatëdhjetëve”, e njohur edhe thjesht LXX, një varianti grek i Biblës hebreje, më i vjetri përkthim i saj (sh. 3 - sh. 1 para Kr.), realizuar në Aleksandri. Si shoqëri misionare protestante, parimi themelor i të cilës ishte botimi vetëm i shkrimeve të shenjta të autorizuara, pa asnjë shënim ose koment, më 1889 komiteti i botimeve i Shoqërisë Biblike në Londër pati miratuar ndreqjen e pjesëve që kishin qenë përkthyer ndryshe nga Kristoforidhi (po aty, Dok. 82, f. 303).

88 G 150 ka vulën “DREJT. E BIB. DHE MUZEU KOMBËTAR TIRANË”.

S 150 T 14 ka shënimin “DËRGUAR PREJ SOFOCLI ÇAPI KAIRO”.

S 11 F 140 ka siglën “Mr G. D. Kyrias Monastir” dhe shënimin “Sevastia Kyrias ‘Home’ Scutari”.

88 G 150

S 150 T 14

S 11 F 140

1869

54. [Boriçi, Daut]

[Elifba] [Stamboll], [1869].

34 f.; 19 cm. (Litografi).

Abetare e gjuhës shqipe me alfabet arab.

Autori, titulli, vendi dhe viti i botimit sipas: J. Kastrati, *Abetarja shqipe e Daut Boriçit e vitit 1861 apo 1869*, gaz. “Mësuesi”, 18 shtator 1964, f. 4.

Kopertina dhe fl. tit. mungojnë.

Ka të shkruar me shkrim dore “Elifba e Daut Boriçit 1875” dhe “botue në vjetin 1875 prej Daut Ef. Boriçit nga Shkodra”.

Ar 16 E 48

Mfa 3 N 47

55. **DHIATA E RE** / E ZOTIT EDHE SHËLBYESIT T’YNË / IESU-KRISHTIT, / KËTHYEM PREI GREQISHTESË VIETËR / SHQIP / NDË GJUHË GEGËNISHTË / PREI / KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT, ELBASANASIT. / KONSTANTINOPOL. Ndë shtypa-shkrojë të A. H. Boyaxhianit. / Shitunë ndë Stambol, udha Tahta-kaleh, Numëri 52. / 1869. [2] fl., 348 f.; 20 cm., [tirazhi 2000].

Tirazhi sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* Dok. 54, f. 281.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 C 1

56. **IL VANGELO** / DI / S. MATTEO, / TRADOTTO DAL TESTO GRECO / NEL DIALETTO CALABRO-ALBANESE DI FRASCINETO / DAL SIG. VINCENZO DORSA / LONDRA, 1869. [2] fl., 110 f.; 15 cm., tirazhi 250.

Al 35 G 50 riprodh.

Ar 122 G 6 i mungon kopertina.

Ar 122 G 6

Al 35 G 50

Mfa 1 L 44

1870

57. **A DORA D’ ISTRIA** / GLI / ALBANESI / CANTI PUBBLICATI / Per Cura di D. C. / LIVORNO / TIP. G. FABBRESCHI E CO / 1870.

124 f., [1] fl.; 16 cm., tirazhi 250.

Përgatitur nga Dhimitër Kamarda, me inic. D. C. (Legrand, *Bibliographie albanaise...* nr. 302; Manek etj., *Albanesische Bibliographie...* nr. 2/1870).

F. 3-7 kushtim i Dhimitër Kamardës për Dora D’ Istrian.

F. 9-22 studim për alfabetin e gjuhës shqipe.

F. 33-124 poezi në shqip dhe italisht shkruar nga autorë të ndryshëm për nder të Dora D’ Istrias.

S 293 G 45 riprodh.

80 U 45 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilogruar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929” si edhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

Ar 103 G 66

79^a U 18

80 U 45

S 293 G 45

Mfa 2 E 42

58. **Alfonso Maria de Liguori, Santo**

MSIME T’ NEVOISCME / PER ME DASCT JEZU CHRISCTIN / E ME SCELBUE SCPIRTIN / BĂMUN PREI S. ALFONS M. DE LIGUORI / E KTHYE N’ SCGYR / PREI GNI MESCTARIT SCODRAN / N’ ROM / ME SCTAMP T’ S. PROPAGAND / PREI PIETER MARIERTTIT ORTACU ISAI / 1870.

258 f.; 17.5 cm.

Emri i plotë i aut. sipas: *La piccola Treccani*, Roma, 1995, v. 1, f. 285. Përkth. Pascko Junki (*Tefteri i librave t’divocem...* në: *Elçija i zemers...* num. II, fruor 1897, f. 18).

89 R 140 dhe S 54 U 112 kanë vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “Bibliot. Circol. Immacolata”.

S 11 G 48 ka të shkruar me dorë emrat Ndoc Çuni, Zef Gurashi dhe Ejell Kosmaçi si dhe vulën “COLLEGIUM S.FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 54 V 81 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”

89 R 140 **S 54 U 112**
S 11 G 48 **S 54 U 113**
S 54 V 81 **S 277 G 5**

59. **HISTORIA** / E SHENJTESE SHKROYË / për dielmt. / Përmbëledhunë / kah Dhiata e Vietër’, edhe kah historia e botësë, / edhe këthyem shqip ndë gjuhë Gegënistë / PREI / KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT, ELBASANASIT / KONSTANTINOPOL / Ndë stypa-shkroyë të A. H. Boyaxhianit / Shitunë ndë Stambol, udha Tahta-Kaleh, Numëri 52 / 1870.
 [8], 136 f. : me il., 1 tabelë; 21 cm.

Botuar nga Shoqëria e Broshurave Fetare (Lloshi, *Kostandin Kristoforidhi, Bibla...* f. 12).

S 12 E 30 ka vulën “SHTYPËSHKRONJA & LIBRËSHITJA “KORÇA” Në Korçë. Mihal S. Xoxe”.

S 54 D 14 ka shënimin “Lavruessit të palodhëshëm të Gjuhës Shqipe Senatorit Mustafa Merlika-Kruja për kujtim Ndue Paluca Tiranë Korrik 1943”.

S 12 C 116 i mungon kopertina.

Ar 13 E 23 **S 12 D 14**
S 12 E 30 **S 54 S 29**
S 54 T 13 **S 54 S 30**
S 12 C 116 **S 54 S 31**
S 54 S 28

60. **O E AMLA ZEMRA E JEZU KRISCTIT ZOTIT TEM / BAN CI UNE T’ DUE TY GITH MON MÁ FORT.** / N’ SCKODER / Me Sctamp. t’ Collegs / 1870.

[8] f.; 22 cm.

Vendi dhe viti i botimit marrë nga fleta e fundit.

Sctamp. e Collegs është emërtimi më i parë i shtypshkronjës së Etërve Jezuitë, ngritur në Shkodër në vitin 1870. Siç do të shihet në regjistrime vijuese të kësaj bibliografie, emërtime të tjera paravajtëse, si ky, kanë qenë edhe *Sctamp i kolleg’s t’ Sccypniis, Sckoder; Sctamp e Kolegs t’ Sccypniis; Sctamp. e Kolegs Papnore, Sckoder; Tipogr. del Coll. Pontificio Albanese, Scutari* etj. deri më 1887 kur ajo shfaqet me emrin *Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece, Sckoder*, një ndër format e emërtimeve shtypshkronjë. Format e ndryshme të këtyre dy lloj emërtimeve vijuan të përdorëshin paralelisht deri më 1916, vit pas të cilit në fl. tit. të botimeve të Etërve Jezuitë u përdorën vetëm format e llojit të dytë, si *Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece, Sckoder; Sctyp. e Zojs zanun pa mkat t’ rriedhscem, Shkodër; Shtyp. e Xoies zanun pa mkat t’ rriedhshëm, Shkodër; Sctyp. e Zojs Paperlyeme, Sckoder; Shtyp. e së Papërlyemes; Typographia Immaculatae Conceptionis B. M. V., Scodrae; Tipogr. priv. dell’ Imm. Concezione, Shkodër; Tipografia dell’ Immacolata, Scutari d’ Albania; Tipografia dell’ Immacolata Concezione, Scutari d’ Albania* etj.

88^a E 60

1871

61. **Jubani, Zef**

RACCOLTA / DI / CANTI POPOLARI E RAPSODIE / DI / POEMI ALBANESI / TRADOTTI NELL’ IDIOMA ITALIANO / DA / GIUSEPPE JUBANY / ALBANESE. / TRIESTE / TIPOGRAFIA DEL LLOYD AUSTRIACO / 1871.
 116 f.; 23 cm.

Teksti shqip dhe italisht.

F. 3-4 hyrje e autorit në italisht.

F. 5-54, po në italisht, studimet e autorit “Attualità del popolo dell’ Alta Albania” dhe “Nuovo sistema di lettere albanesi sull’ alfabeto latino”.

F. 56-113 këngë popullore shqiptare.

F. 114-116 krijime të Z. Jubanit.

Al 18 C riprodh.

Ar 121 B 34

Al 8 C 14

1872

62. **CONCILLI** / I DHËUT SCCIYPNIIS / BAAMUN N' VIET 1703 / N' COH T' PAPS SCCIYPTARIT / CLEMENTIT T'GNIMDHETTIT / DISAA EMERNAAME / DALLUN PREI ROMET MAS CONCILLIT, CI PERKASSIN / KISCVE T'ARBNIIS / I KAA CITT SCCIYP / DON EGNELL RADOJA / PRIFT' I DIOCESIT SCKODRS / N' ROM / ME SCTAMP T' CUVENIT S. T' PROPAGANDS / 1872.
XX, 166 f.; 24 cm.

Rishtypje e bot. 2 (1868), sipas: Marco Petta, *Appunti di Bibliografia albanese. Opere non segnalate nella Bibliographie Albanaise di Legrand-Guys dalla Biblioteca Criptense* në: Boll. Grott. 1955, nr. 15.
F. I-XX parathënie e përkthyesit, si dhe disa letra.

81 E 22 **87^b D 85**
89 C 30 **S 195 S 4**

63. **De Rada, Jeronim**

SCANDERBECCU I PA_FAAN / STORIE / DEL SECOLO XV. / LIBRO I / CORIGLIANO CALABRO / TIPOGRAFIA ALBANESE / 1872.
199 f.; 12 cm. – (POESIE ALBANESI / DI / GIROLAMO DE RADA / VOLUME II)

Pjesa e parë e poemës (Legrand, *Bibliographie albanaise...* nr. 323).
F. 5-8 hyrje italisht shkruar nga autori.
Teksti shqip dhe italisht në prozë.
Legrand, nën emërtimin e serisë *Poesie albanesi di Girolamo de Rada*, i përshkruan në një regjistrim bibliografik të vetëm (nr. 323) të pesë pjesët e kësaj poeme. Pavarësisht se pjesë të një poeme, ato janë secila entitete tipografike dhe bibliografike më vete (kopertinë, fl. tit., vit botimi, numërtim faqesh, lidhje etj. më vete) ndaj këtu janë përshkruar përkatësisht në regjistrimet nr. 63, 70, 75, 79 dhe 102.

Al 31 G 46 riprodh.
87 U 17 ka shënimin “Z^{uit} Jonuz Blakçorit”.

Ar 103 G 52
Al 31 G 46
87 U 17

64. **DHIATA** E RE / E ZOTIT EDHE ŠĚLBYESIT T'UNË / IESU-KRIŠTIT, / KĚTHYEM PREI GREKIŠTESË VIETËR / ŠQIP / NDË GUHË GEGËNISHTË / prei KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT, ELBASANASIT. / KONSTANTINOPOL / Shitunë ndë Stambol, udha Fildshandshiler-Yokushu, / ndë Magazinë të Biblësë / Ndë štupa-škrone të A. H. Boyagianit. / 1872.
[2] fl., 491 f.; 19 cm., [tirazhi 2000].

Ribot.

Tirazhi sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit ...* Dok. 86, f. 310.

S 12 E 65, S 55 U 65-66, S 11 E 58, S 12 E 58, S 91 S 63 dhe 89 E 115 bashkështypur me një vepër tjetër.

S 11 E 58 ka shënimin “I falet “bibliotekës Kombëtare” nga Prênk Gjeto Uli Tiranë 13.XI.928” dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 55 U 66 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, “COLLEGIUM S.FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” dhe një vulë turqisht.
S 55 U 65 ka shënimin “Karl Gurakuqi Elbasan, 11.II.1923”.

89 E 115 ka etiketën ku është daktilografuar “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig / E fali Zoti Profesor Doktor Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë Dimëruar 1929” dhe të shkruar me dorë *G. Weigand* si dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 55 U 68 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 25 F 21 ka shënimin “VASIL A. XHAÇKA MESUES ZICHISHT”.

S 310 F 33 i mungon kopertina.

89 E 115	S 55 U 67
88 G 8	S 55 U 68
Al 4 E 44	S 11 E 58
S 25 F 21	S 11 E 121
S 89 G 93	S 12 E 58
S 12 E 65	S 9 F 20
S 55 U 65	S 91 S 63
S 55 U 66	S 310 F 33

65. **ISTORIA**/ESHKRONJËSË SHËNJTËRUARË/Përdiem/Përmbëledhurë nga Dhiata e viëtërë edhe nga historia e botësë edhe këthyerë shqip ndë gjuhë Toskërishte / prei / KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT, ELBASANASIT / KONSTANTINOPOLE / Ndë shtypa-shkronjë të A. H. Bojadxhianit / 1872.
[2] fl., 143 f., [7] f. : me il.; 20 cm.

89 E 123 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 E 123
A1 12 F 84
S 11 F 10

66. **KATËR UNGJILAT’ E ZOTIT EDHE SHËLBYESIT T’YNË** / IESU-KRISHTIT, / EDHE PUNËT’ E APOSTUYVET, / KËTHYEM PREI GREQISHTESË VIETËR / SHQIP / NDE GJUHË GEGËNIShte / prei / KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT, ELBASANASIT / KONSTANTINOPOL / Ndë shtypa-shkronjë të A. H. Boyaxhianit. / Shitunë ndë Stambol, udha Tahta-Kaleh, Numëri 52. / 1872. 288 f.; 19 cm., [tirazhi 2000].

Tirazhi sipas: *Lloshi, Kristoforidhi përmes dokumentimit...* Dok. 86, f. 310.

89 D 95 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”
S 63 A 89 ka vulën “Biblijoteka Franciskane Shkoder”.

89 D 95
S 12 F 38
S 25 E 87
S 102 E 27
S 63 A 88
S 63 A 89
S 63 C 20

67. **KATRË PËRGJËMI’ME** / për / ÇUNAT’ E VOGJILË / Dy për Emërat’ e Shkronjësë edhe Dy për / Mbësimin’ e Krishtit / edhe Detyrënë. / Këthyerë prej / Kostandin Kristoforidhit / Elbasanas / KONSTANTINOPOL / 1872. 32, [1] f.; 14 cm.

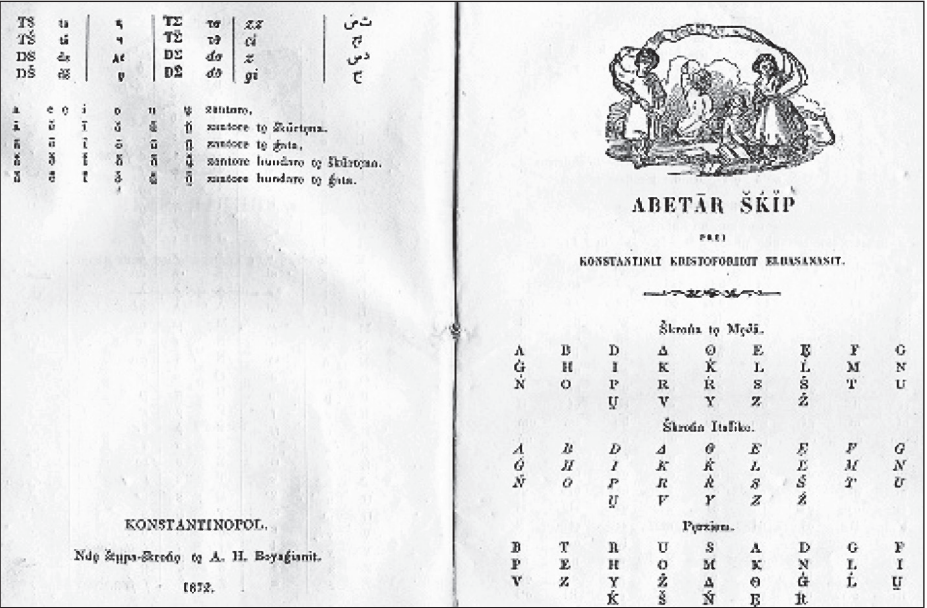
Botim i Shoqërisë së Broshurave Fetare, Londër.

Ka një vulë turqisht.

89 T 202

68. **Kristoforidhi, Kostandin**

ABETAR SHQIP / PREI / KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT
ELBASANASIT / KONSTANTINOPOL / Ndë Shtypa-shkronjë të A. H. Boyaxhianit / 1872. 31 f.: me il.; 19 cm.

Ribot. i redaktuar i abetares gegërisht të botuar më 1866 nga Shoqëria e Broshurave Fetare, ekzemplarë të të cilës nuk janë gjendur në koleksionet e BK. Botimi nuk ka fl. tit. Të dhënat janë marrë nga faqja e pasme e fl. panum. në fillim të botimit dhe nga f. 1. Siç shihet më poshtë, tre ekzemplarë të këtij botimi mbajnë vulën e librarisë së Lumo Skendos. Në vitet ’20-’30 albanologu dhe bibliofili i shquar Mithat Frashëri, i njohur me pseudonimin Lumo Skendo, pati ngritur në Tiranë një librari-bibliotekë që numëronte rreth 40.000 libra. Pas Luftës II Botërore kjo bibliotekë u sekuestrua nga regjimi i kohës dhe u përfshi në koleksionet e Bibliotekës Kombëtare. Përbën sot një nga vlerat më të rëndësishme të saj, kryesisht të karakterit albanologjik. Në respekt të kontributit të jashtëzakonshëm të këtij personaliteti në fushën e kulturës së librit dikasteri i kulturës dhe BK krijuan në vitin 2006 çmimin bibliofilik “Lumo Skendo”.

Al 31 G 50 ka 32 faqe, po ashtu edhe S 120 A 3, që është riprodh. i saj.
Al 31 G 51, S 56 U 64 dhe S 56 U 92 kanë vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO. TIRANË / Librairie Lumo Skendo / TIRANE (Albanië)” si edhe një vulë turqisht.

89 R 111 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe i mungon faqja e fundit.

S 120 A 3 dhe S 275 B 14 riprodh.

89 R 111	S 75 T 16
Al 31 G 50	S 275 B 14
Al 31 G 51	S 99 E 45
S 56 U 61	S 99 E 46
S 56 U 62	S 120 A 3
S 56 U 63	S 53 T 43
S 56 U 64	Mfa 3 L 39
S 56 U 92	Mfs 1 N 43

69. **PSALTERI**, / KETHYËM MBAS ÉBRAISHTËSE VIËTERE / SHKIP / NDE GJUHE GÉGENISHTHE / prei / KONSTANTINIT KRISTOFORIDIT, ELBASANASIT. / KONSTANTINOPOL / Ndë Shtupa-shkronjë të A. H. Boyaxhianit. / Shitunë ndë Stambol, udha Fildshandshiler-yokushu, ndë Magazinë të Biblësë / 1872.

[2] fl., 126 f.; 18 cm., [tirazhi 2000].

Ribot.

Tirazhi sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit ...* Dok. 86, f. 310.

S 12 E 65, S 55 U 65-66, S 11 E 58, S 12 E 58, S 91 S 63 dhe 89 E 115 bashkështypur me një vepër tjetër.

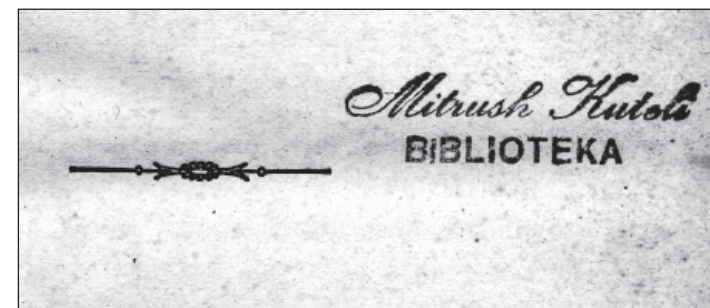
89 E 108 ka siglën P. Gj. Fishta dhe vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “Bibljeteka Franciskane Shkodër”.

S 57 R 110 ka vulën “Mitrush Kuteli BIBLIOTEKA”.

S 57 R 112 dhe S 56 T 106 kanë vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”

89 E 108	S 11 E 58
89 E 115	S 12 E 58
S 56 T 106	S 11 F 136

S 200 T 47	S 91 S 63
S 12 E 65	S 57 R 110
S 55 U 65	S 57 R 111
S 55 U 66	S 57 R 112

1873

70. **Alfonso Maria de Liguori, Santo**

T'VERTETA T'PAA-SOSME / KALZUE PREI SCEITIT ALFONSO M. DE' LIGUORI / E DO DIVOZIONE / A MSIME TIERA / KTHYE N' FIAL E N'GHIU ARBNORE / PREI GNI / MESCTARIT SCODRAN / ME SCTAMPEN T' SCÉITIT CUVÈN / T' PROPÀGANDS N' ROM / 1873.

302 f.; 14 cm.

Rishtypje e bot. 1 të vitit 1867 shenjuar në Legrand, *Bibliographie albanaise...* nr. 288 dhe Manek etj., *Albanesische Bibliographie...* nr. 12/1867, botim që nuk është gjendur në koleksionet e BK.

Përkthyes i këtij libri është Pashk Junku (rev. *Albania*, Bruxelles 1899, nr. 8, f. 144).

88 U 102

71. **Basile, Vincenzo**

RUGA E PARRISIT / CALZUEM KERSCTENVET ARBNIIS / PREI / P. VINCENZIT BASILE / T' SCIOCHNIET JESUS / N' ROM / TE STAMPUEMIN T' SCEITIT CUVEN DE PROPAGANDA FIDE / 1873.

119 f.; 14 cm.

Bot. 2 (Shuteriqi, *Shkrimet shqipe...* nr. 380).

F. 3-5 hyrje shkruar nga autori.

88 U 27 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “MISSIO. EXCURRENS ALBANIENSIS IHS”.

S 11 R 31 ka vulën “MISSIO. EXCURRENS ALBANIENSIS IHS”.

S 53 S 203 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

S 53 S 202 ka të stampuar “Martin e Mirash Ivanaj”.

88 U 27 **S 53 S 204**
S 53 S 202 **S 11 R 31**
S 53 S 203

72. Bellarmino, Roberto

DOTTRINA E KERSCTEN / CARDINÀLIT BELLARMINO / T'SCIOCHNIET JESUS / CSIÈLUN N'SCHYP / PREI P. ZEFIT GUAGLIATA / T'SCIOCHNIET E VET / N' ROM / TE STAMPÙEMIN T'SCÊITIT CUVÈN DE PROPAGANDA FIDE / 1873.

296 f.; 14 cm.

Bot. 3 (Shuteriqi, *Shkrimet shqipe*... nr. 379).

Fl. tit. paralele dhe teksti italisht dhe shqip.

S 11 R 10 dhe S 53 T 210 kanë vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.

89 T 176
S 11 R 10
S 53 T 210

73. De Rada, Jeronim

SCANDERBECCU I PA FAAN / STORIE / DEL SECOLO XV. / LIBRO II / CORIGLIANO CALABRO / TIPOGRAFIA ALBANESE / 1873.

176 f.; 17 cm. – (POESIE ALBANESI / DI / GIROLAMO DE RADA / VOLUME III)

Pjesa e dytë e poemës.

Teksti shqip dhe italisht në prozë.

I mungon kopertina, shkon deri në faqen 173 (nr. i faqeve sipas: *Bibliographie albanaise*... nr. 323). Riprodh.

Ar 57 A 12

74. De Rada, Jeronim

CANTI DI MILOSAO / FIGLIO / DEL DESPOTA DI SCUTARI / CORIGLIANO CALABRO / TIPOGRAFIA ALBANESE / 1873.

144 f.; 11 cm. - (POESIE ALBANESI / DI / GIROLAMO DE RADA / VOLUME I)

Bot. 3 (*Bibliographie albanaise*... nr. 323).

F. 3-7 hyrje shkruar nga autori.

Teksti shqip dhe italisht në prozë.

I mungon kopertina. Ka shënimin “Z. Vangjel Koçës, në shej nderimi e miradije. Andrea Shuli Tiranë, 29/III/39”.

Ar 103 G 72

75. De Rada, Jeronim

SCANDERBECCU I PA FAAN / STORIE / DEL SECOLO XV. [Libro III] / CORIGLIANO CALABRO / TIPOGRAFIA ALBANESE / 1873.

176 f.; 11 cm. – (POESIE ALBANESI / DI / GIROLAMO DE RADA / VOLUME IV).

Pjesa e tretë e poemës.

Teksti shqip dhe italisht në prozë.

I mungon kopertina.

Ar 111 G 36

1875

76. Pulevski, Đorđe M.

REČNIK / OD TRI JEZIKA / C. MAKEDONSKI / ARBANSKI / I / TURSKI / KĤIGA II. / NAPISAO / Đorđe M. Pulevski. = FJALTOR / NKA TRE GJUHA / SHKINISHT MAKE- / DONISE / SHKIP / EDE / TURKISH / LIBERTI II / E KASH[K]RUU / Đorđi Pules. = LUGAT / UÇ LISANIDEN / MISNIJMANCE / ARNAUDÇES / VE / S. MAKEDON- / LUÇES / ÇITAB II / JAZMISH / Đorđe M. Puleóglu. / MIJAK GALIČKI. / U Beograd / U DRŽAVNOJ ŠTAMPARIJI / 1875.

162, V, [5] f.; 24 cm.

Fjalor maqedonisht-shqip-turqisht (pjesa shqip dhe turqisht me alfabet cirilik).

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe firmën *R. Fico*.

Ar 116 B 37

77. Rossi, Francesco

VOCABOLARIO / DELLA / LINGUA EPIROTICA-ITALIANA / COMPILATO SUI VOCABOLARI / TANFANI, TRINCÈRA ED ALTRI / CON / TAVOLA SINOTTICA / DAL / P. FRANCESCO ROSSI DA MONTALTO LIGURE / DELL' ALMA PROVINCIA ROMANA / MIN. OSSERV. RIFORM. EX-PREFETTO APOSTOLICO / DELLE MISSIONI DI SERVIA / ROMA / TIPOGRAFIA POLIGLOTTA / DELLA S. C. DI PROPAGANDA FIDE / 1875.

XII, 1400 f., 1 tabelë; 24 cm.

F. VII-VIII hyrje e autorit në italisht.

85 B 108-1 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

81 B 17 i mungojnë 12 faqet e para dhe 39 faqet e fundit.

89 A 56

85 B 108-1

84^a C 3

81 B 17

F I 19-1

1876

78. **Dotrina** e Kerscten / ME MSIME E ME SPIEGHIME / CI I ZGODH E I MBLODH SCCIUP / Dom Egnell Radoja / PRIFT I ARCIDIOCESIT SCKODRS / N' SCKODER / Me Sctamp t' kolleg's t' Scciypniis / ci âsct nnen Scêitin At Pap. / 1876
[252] f.; 15 cm.

F. 3-6 parathënie e Engjëll Radojës.

Ky rezulton i pari libër shqip që u shtyp në shtypshkronjën *Zoja e Paperlyeme* (Fulvio Cordignano, *Veprat e etënvjet jezuitë në Shqipninë e Veriut, 1841-1828* në: rev. Diturija, nr. 6, prill 1928, f. 221).

S 11 G 156 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”. Ka numërtim të gabuar pas faqes 168 deri në faqen 185, pra jo lidhje të gabuar, sepse teksti ka vijimësi. Numërtim të gabuar ka edhe në fund të librit dhe konkretisht pas faqes 248 ku vijojnë 4 faqe të tjera, por me numërtim 237-240 (kjo vihet re edhe në ekzemplar me nr. vendi 88 U 18); pra ky botim ka 252 faqe. Katër faqet e fundit të fotokopjuara.

88 U 18

S 11 G 156

1877

79. De Rada, Jeronim

SCANDERBECCU I PA-FAAN. Storie del secolo XV. LIBRO IV.

NAPOLI / TIPOGRAFIA DI FRANCESCO MORMILE / 1877.

192 f. ; 13 cm. - (POESIE AALBANESI / DI / GIROLAMO DE RADA / VOLUME V)

Pjesa e katërt e poemës. Sipas Legrand, *Bibliographie albanaise...* nr. 323, ky botim përmban pjesën e fundit të poemës. Në të vërtetë poema ka edhe një pjesë të pestë dhe të fundit, e cila është botuar më 1884 (shih. regjistrimin nr. 102 të kësaj bibliografie).

F. 5-10 hyrje e autorit në italisht.

F. 186-192 gjykim mbi poemën e De Radës “Milosao” nga N[iccolò] Tommaseo.

Teksti shqip dhe italisht në prozë.

Al 31 G 47 riprodh.

Ar 103 G 54

Al 31 G 47

80. **Dotrina** e Kscten / MLEDHUN N' PAC FIAL / PER HYZMET / T' ARKIDIECESIT / E / SCKUPS / PREI / F. D. B. M. O. M. A. / N' SCKODER / Me Sctamp. t' kollegs t' Scciypniis / ci âsct nnen Scêitin At Pap. / 1877. 144 f.; 15 cm.

F. 8-11 parathënie italisht dhe shqip e përgatitësit të botimit.

Fl. tit. dhe teksti shqip dhe italisht.

Sipas: H. *Kontributi i françeskanëve në hapësirën shqiptare*, pjesa e dytë në: rev. *Shpresa*, boton Kuvendi Salezian, Prishtinë 2000, viti VIII, nr. 1, f. 16 përgatitës i botimit me inic. D. B. është Dario Bucciarelli.

Ka siglën *P. Jungg* si edhe vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

88 T 115

Mfs 2 F 37

81. **REGULLAT** E SULET / E CONGREGAZIONIT / T' Z'ois Nuziats / NGREHUN N' SCKODER / N' KAPELL T'GESUITVE / N' SCKODER / Me Sctamp t'Kollegs t' Scciypniis / ci âsct nnen Scêitin At Pap. / 1877. 86 f.; 16 cm.

F. 5-6 parathënie.

89 S 150 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.
S 278 G 8 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 S 150

S 278 G 8

82. **Ruso, Vasil Dhimitër**

PELASGIKA / SHKIP APLA ALFAVĪTAR / VASIL DIMITRI ROUSO, LINDOURĂ NDĂ KORCĂ / NDĂVLAE ŞKROETI KATOGRAMATE / OUADOURON DIEMVE NDĂ ŞKIPĂRI / ME / ETHIKA / EDE / ME THRESKEFTHIKA / TĂEMSOINA / EDE / TĂEKENA / SE ŞOUMĂPĂRPARA / DOTĂBENĂ / BOUKOURESTION / 20 APRILION 1877. 104 f.; 19 cm.

Titulli në kopertinë më i shkurtër: PELASGIKA / SHKIP APLA ALFAVĪTAR / ME / ETHIKA / EDE / ME THRESKEFTHIKA / TĂEMSOINA / EDE / TĂEKENA / SE ŞOUMĂPĂRPARA / DOTĂBENĂ / BOUKOURESTION / 20 APRILION 1877.

Në anën e jashtme të kopertinës së fundit është dhënë transkriptimi i fl. tit.: *Pellasgjika, shqip aplla allfavitar. Vasil Dhimitri Ruso, lindurë ndë Korçë, ndë Vllai shkrojti ketó gramati. U a dhuron diemve ndë Shqipëri. Me ithika edhe me thrishqefthika. Të i mësojnë edhe të i kenë se shumë përpara do te venë Bukuresht, 20 Apriliu [prill] 1877).*

Teksti shqip me alfabet grek, përzier me ndonjë shkronjë të alfabetit rumun.

89 S 91 ka shënimin “Pronar Asdreni”

87^a E 41 ka vulën “Dhimitër S. Shuteriqi. Biblioteka”.

S 12 F 30 ka me shkrim dore “Këjo librë është bërë / prej / Vasil Dimitri Ruso / lindur / ndë / Korçë / fjalët janë shqipe dhe / shkronjat gërqiisht / shtypur ndë Bukuresht më 20 Maj 1877”.

89 G 91

87^a E 41

S 12 F 30

1878

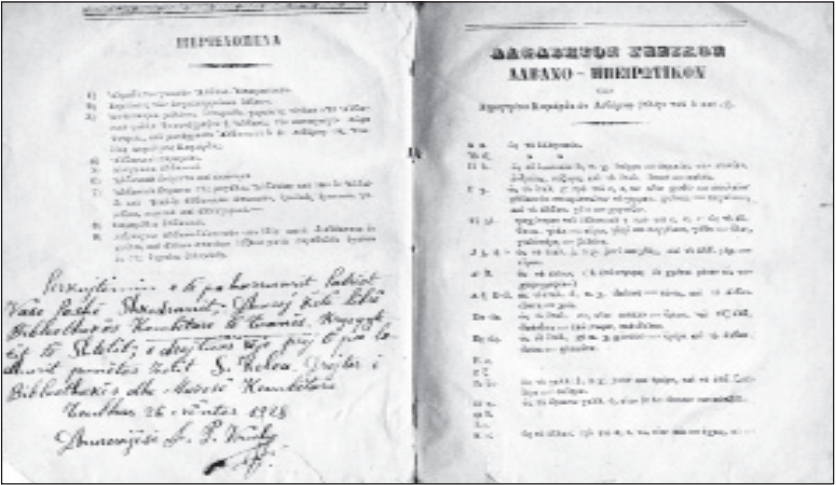
83. **Mitko, Thimi**

ALVANIKĪ MELISSA / (Bīlietta Sskiypitare) / SYNGRAMMA / [A]LVANO ELLĪNIKON / PERIECHON / Méros istorias “Dora ‘İstrias – ī Alvanikī fylī”, / ‘Alvano-‘Ellīnikas Paroimias kai Ainigmata, / ‘Alvanika kyria onomata, / “Asmata kai Paramythia ‘Alvanika, / kai ‘Alvano-‘Ellīnikon lexilogion metā paravolis / ‘Alvanikōn lekseōn pros archaias éllīnikas. / SYNTACHTHEN / YPO / E. MITKOU . / EKDIDOTAI DAPANI / TON FILOMMOUSŌN SYNDROMITŌN. / TI EPIMELIA TOU / D. A. / EN ALEXANDREIA. / Typois kai anaeōmasi Xenofōntos N. Salti. / 1878. 12 (të numërt. me shkronja greke), 233, 12 f. (të numërt. me shkronja greke); 22 cm.

Fl. tit. greqisht, titulli edhe shqip me alfabet grek, teksti shqip me alfabet grek dhe greqisht.
F. I-III parathënie greqisht e Thimi Mitkos.
Ekzemplari me nr. vendi A1 2 D 9 ka në fl. tit., para vendit të botimit, të shtypur MEROS PROTŌN (Pjesa e parë).

80 D 42 ka shënimin “Per kujtimin e të pa harruarit Patriot Vaso Pashë Shkodranit, Dhuroj këtë librë Bibleothekës Kombëtare të Tiranës, Kryeqytetit të Shtetit; e drejtuar prej të pa lodhurit punëtor Zotit S. Kolea. Drejtor i Bibleothekës dhe Muzesë Kombëtare. Toubhar 26 Nëntor 1928 Dhuronjësi J. P. Vruho”.

Ar 121 A 7
81 D 49
80 D 42
80 D 58
A1 2 D 9

Ekzemplar me autografin e dhuruesit

84. **TO / KATA MATTHAION / AGION EVANGELION / PARAFRASTHEN / EK TOU ARCHETIPOU ELLÍNIKOU = SHENJTI UNGJILL PAS MATTHEUT / KËTHYERË PREI GREQISHTESË VIETËRË / SHQIP /** ndë gluhë Toskerishte / KONSTANTINOPOLË / Ndë shtypa-shkronjë të A. H. Bojadxhianit / 1878.
92 f.; 22 cm.

Titulli dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.
Përkthim i Kristoforidhit (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 13/1878).

Ka shënimin “Legata Athinë”.

88 D 136

1879

85. **ALFABETARE / e /** Gluhësë shqip / Ndë Konstandinupojë / mbë 1879 / Ndë shkronjështypjet të A. Zelicit.
136, [2] f.; 17 cm.

Autorë të kësaj vepre, që njihet me emrin “Abetarja e Stambollit”, numërohen Jani Vreto, Sami Frashëri, Koto Hoxhi dhe Pashko Vasa (J. Rrota në: *Shkrimtarët shqiptarë*, Pjesa II, bot. i Ministris s’Arsimit, Tiranë 1941, f. 16).

Botim i *Shoqërisë së të Shtypurit Shkronja Shqip* të Stambollit, themeluar më 1879, e cila i kishte vënë vetes detyrë kryesisht lavrimin e gjuhës shqipe, çeljen e shkollave shqipe, botimin e librave (sidomos atyre shkollorë). Shih *Kanonizmë e Shoqërisë të shtypuri shkronja shqip, ndë Konstantinopojë mbë 1879*.

Legrand vë re se në kopertinë në titull është shkruar *gúhese*, ndërkohë që po kjo fjalë në fl. tit. gjendet në formën *gluhese*, çfarë ai e sheh si provë të faktit që “autorët nuk ishin shumë të vendosur për drejtshkrimin që do të ndiqnin” (*Bibliographie albanaise*, nr. 373).

S 125 T 10 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”, i mungon kopertina.

89 R 136 dhe S 11 F 100 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 R 136	S 125 T 10
A1 17 F 20	S 310 G 60
S 11 F 100	Mfs 1 E 42
S 12 G 131	

86. **DO T’ LUTANA / E DO KÂNGH / CI KNOHEN / N’ CONGREGAZION / T’ ZOIS NUNZIATS / N’ SCKODER / Me Sctamp t’ kollegs t’ Scciypniis /** 1879.
80 f.; 14 cm.

F. 78-80 është poezia “Scêites Cecilie” e Leonardo de Martinos.
Markus W. E. Peters në *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung, Bildung und Kultur : die “Buchdruckerei der Unbefleckten Empfängnis” zu Shkodra: (1870-1945)*, Hamburg, 2007, f. 541-542 në vijim të titullit në zonën e autorësisë vendos *E cjtiti P. Leonard Martini prei Grecit M. O. Mis. Ap. Talian-Sckyptaar*, shënim që nuk gjendet në fl. tit., por në fund të librit. Mendoj që ky shënim i përket vetëm poezisë së përmendur më sipër, nën të cilën edhe është vendosur.

88 U 110 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.
S 266 G 116 ka bashkëlidhur disa faqe të shtypura që nuk i përkasin këtij libri: 6 f. në krye., [4] f. midis f. 6 dhe 7 dhe 8 f. midis f. 10-11. Ka gjithashtu bashkëlidhur mjaft faqe të shkruara me dorë, sidomos në fund të librit. Ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” dhe dy vula turqisht.

88 U 110
S 266 G 116

87. **Ī / KAINĪ** DIATHĪKĪ / TOU KYRIOU KAI SŌTĪROS / ĪMŌN / ĪĪSOU CHRISTOU PARAFRASTHEISA / EK TOU ARCHETYPŌU ELLĪNIKOU = DHIATA E RE / E ZOTIT EDHE SHPETIMTARIT TENE / JIZU-KRISHTIT / KĒTHYERĒ PREJ GREQISHTESĒ VIETĒRĒ / SHQIP / NDĒ GLUHĒ TOSKĒRISHTE = KONSTANTINOPŌLE / Ndë Shtypa-shkrojë të A. H. Bojadxhianit / 1879.
724 f.; 23 cm.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.
Përkthim i Kristoforidhit (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 13/1879).

S 12 C 35 ka vulën “BIBLĒJOTEKA KOMBĒTARE – TIRANĒ”.
S 275 A 21 ka vulat “BIBLĒJOTEKA KOMBĒTARE – TIRANĒ” dhe “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANE - Librarie Lumo Skendo TIRANE (Albanië)”.

90 A 217
87^b F 7
S 12 C 35
S 275 A 21

88. **KANONIZME** / e / SHOQERISE / të shtypuri shkronja shqip / Ndë Konstantinopojë / mbë 1879 / Ndë shkronjështypëtoret të A. Zelicit.
16 f.; 27 cm.

Hartues i kësaj kanonizme është Jani Vreto (Alfred Uçi, *Jani Vreto, Vepra të zgjedhura*, Tiranë 1973, f. 35)

Ka vulën “BIBLIOTEKA E SHTETIT KORÇË”. Riprodh.

Ar 21 F 28

89. **TA** / TESSARA EVANGELIA / KAI AI PRAXEIS TŌN APOSTOLŌN / PARAFRASTHEISAI / EK TOU ARCHETYPŌU ELLĪNIKOU = KATĒR UNGJIJTĒ / EDHE PUNĒT E APOSTOJVET / KĒTHYERĒ PREJ GREQISHTESĒ VIETĒRĒ / SHKIP / nde gluhë Toskerishte = KONSTANTINOPŌLĒ / Ndë shtypa-shkronjë të A.H. Bojadxhianit / 1879.
[4], 423 f.; 23 cm.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.
Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 51).

Ar 2 C 78 ka vulën “Dr. Martin Ivanaj” dhe shënimin “Roma 15.XII.921”.

Ar 2 C 78
S 12 E 21
S 12 E 26
S 281 D 30

90. **TA** / TESSARA EVANGELIA / KAI AI PRAXEIS TŌN APOSTOLŌN / PARAFRASTHEISAI / EK TOU ARCHETYPŌU ELLĪNIKOY = KATĒR UNGJIJTĒ / EDHE PUNĒT E APOSTOJVET / KĒTHYERĒ PREJ GREQISHTESĒ VIETĒRĒ / SHKIP / nde gluhë Toskerishte = / KONSTANTINOPŌLĒ / Ndë shtypa-shkronjë të A. H. Bojadxhianit / 1879.
[4], 724 f.; 23 cm.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 51).

Ky është një variant i botimit pararendës me ndryshimin se, përveç katër ungjijve dhe punëve të apostujve, përmban edhe letrat e apostullit Pavël, ndaj edhe ka 301 faqe më shumë.

90 C 95

S 25 B 6

1880

91. **TË / BËRËTË** EDHE TË DALËTË / KËTHYERË PAS EVRAISHTESË VIETËRË / SHQIP / NDË GLUHË TOSKËRISHTË / KONSTANTINOPOLË / Ndë Shtypa-shkronjë të A. H. Bojadshianit / 1880. 188 f.; 19 cm.

Përkthim i Kristoforidhit (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 12/1880).

89 G 169 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 11 F 125 ka vulën “DREJT. E BIB. DHE MUZEU KOMBËTAR TIRANË”.

89 G 169

S 11 F 125

92. [T’ **MLEDHUNIT** / DOTRINS KERSCTEN / CI E KAA KTHTHYE SCIYP / DON NDRE LOGOREZZI / PRIFT’I DIOCESIT SCKODERS / N’ ROM, / ME SCTAMP T’ CUVENIT S. T’ PROPAGANDS / 1880]. 25 f.; 16 cm.

Kopertina dhe faqja e titullit mungojnë.

Të dhënat e bot. (titull, përkthyes, shtypshkronjë, vit dhe vend bot.) sipas Petta, *Appunti di Bibliografia albanese...* nr. 21.

90 U 41

Mfs 1 H 40

1881

93. **Alfonso Maria dei Liguori, Santo**

T’ VERTETA T’ PAA-SOSME / KALZUE PREI / SCEITIT ALFONSO M. DE’ LIGUORI / E DO DIVOZIONE / A MSIME TIERA / KTHYE N’ FIAL E N’ GHIÛ ARBNORE / PREI GNI / MESCTARIT SCODRAN / ME SCTAMPEN T’ SCËITIT CUVÈN / T’ PROPAGAND N’ ROM / 1881.

302 f.; 13 cm.

Përkth. Pascko Junki (*Tefteri i librave t’divocem...* në: *Elçija i zemers...* num. II, fruor 1897, f. 18).

Ka vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.

90 U 24

94. **De Martino, Leonardo**

L’ ARPA / D’UN / ITALO-ALBANESE / VENEZIA / TIPOGRAFIA DELL’ ANCORA / 1881.

442 f.; 19 cm., PREZZO DELL’ OPERA Italia Lire 6 / Dalmazia Fiorini 3 / Albania Piastre 30.

F. 7-179 POESIE VARIE / DEL / P. LEONARDO DE-MARTINO DA GRECI / MIN. OSS. / PARTE ITALIANA, brenda të cilës përfshihet korrespondenca e autorit dhe pjesë të tij në prozë.

F. 181-370 POESIE VARIE / DEL / P. LEONARDO DE-MARTINO DA GRECI / MIN. OSS. / PARTE ALBANESE (BÈITAARBNOORE / T’ PATER LEONARD DE-MARTINIT M.O. / MISSIONAAR APOSTOLIK / SCKJÛPTAAR PREI ITALIES); disa prej poezive me përkthimin italisht përbri.

F. 371-434 shkrime vlerësuese për autorin në italisht.

F. 435-441 tregues (index).

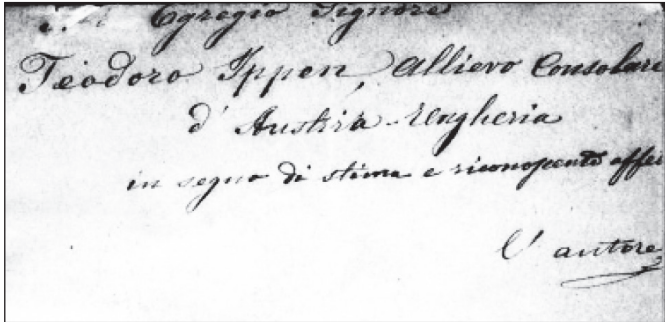
87^b T 22 ka vulën “SHOQNIJA E BIJAVE TË ZOJËS – SHKODËR”.

87 S 7 ka autografin “Egregio Signore Teodoro Ippen, allievo consolare d’Austria-Ungheria in segno di stima e riconoscente affetto l’autore”.

Ar 92 G 57 ka autografin “Al Reverendissimo chiarissimo Mons. Ignazio Masotti, Segret. dello S. C. de Propaganda Fide, omaggio dell’autore”.

S 277 G 7 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

Ar 92 G 57 87^b T 22
86 U 23 S 277 G 6
86^b E 23 S 277 G 7
87 S 7 PP 821 Mar

Autograf i Leonaredo de Martinos për Teodor Ipenin, konsull austro-hungarez në Shkodër

95. **Jungg, Giacomo**
ELEMENTI GRAMMATICALI / DELLA / LINGUA ALBANESE /
COMPILATI DA / GIACOMO JUNG G D. C. D. G. / AD USO / DEL COLL.
DI S. FRANCESCO SAVERIO / SCUTARI D'ALBANIA / 1881.
112 f.; 21 cm.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani,
Katalogu i librave të botuem nga shtypshkroja ‘Zoja e Paperlyeme’... nr. 18).

Të tre ekzemplarëve u mungon kopertina.
Ar 122 D 71 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku
është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand)
/ Lëpiskë / Dimëruar 1929” si edhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE –
TIRANË”.
80 G 1 ka vulat “OESTERREICHISCHES-UNGAR. WAISENHAUS
SCUTARI”, “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” dhe
BIBLËJOTEKA KOMBETARE-TIRANE”.
81 R 4 ka vulën “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”.

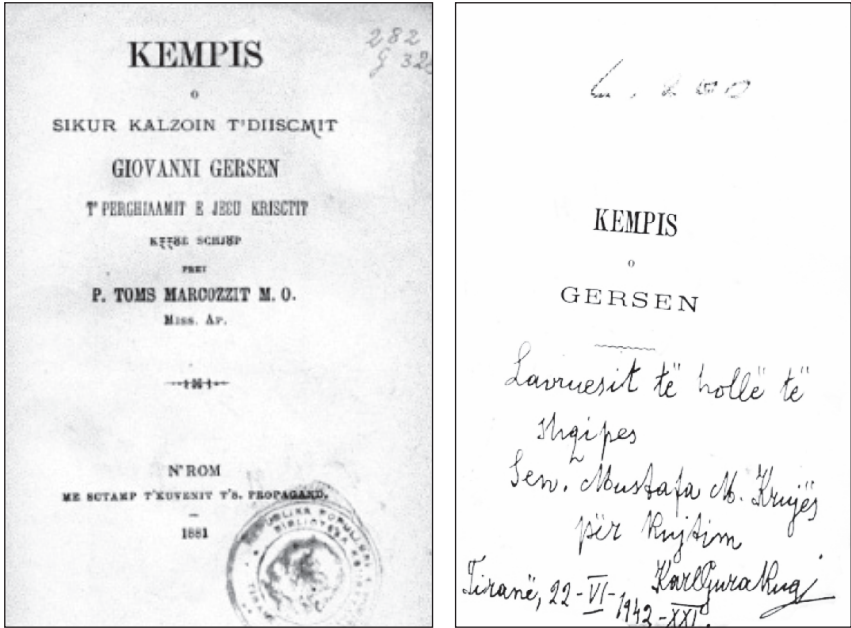
Ar 122 D 71
81 R 4
80 G 1

96. **KEMPIS / O / SIKUR / KALZOIN T’ DIISCMIT / GIOVANNI GERSEN /**
T’ PERGHIAAMIT E JEZU KRISCTIT / KTHYE SCHIYP / PREI / P. TOMS
MARCOZZIT M. O. / MISS. AP. / N’ ROM / ME SCTAMP T’ KUVENTIT T’
S. PROPAGAND / 1881.
XVII, 472 f., 1 fl. il.; 16 cm.

F. IV-XVII parathënie italisht dhe shqip e përkthyesit (nënshkruar *P. Toma Marcozzi prei Rapinit*).
Autorësia e kësaj vepre, më e përhapura pas Biblës në literaturën e krishterë perëndimore (titulli origjinal në latinisht *De Imitatione Christi*), mbetet e diskutueshme. U botua së pari në latinisht rreth vitit 1418 pa emër autori. Në historinë e kësaj literature këtë tekst disa studiues dhe botues ia atribuojnë Thomas à Kempis-it (1379 ose 1390-1471), shih *Original Catholic Encyclopedia*, vol. XIV, Robert Apleton Company, 1912, f. 661 ose një ribotim të hershëm të kësaj vepre: *Thomae a Kempis, De imitatione Christi*, Lugduni, 1634 (sipas Gian Luigi Bruzzzone, *La Biblioteca del magnifico Giulio Dionisio Pavese*(1667), në rev. *Accademie e biblioteche d’Italia*, LXIII, nr. 4, Ottobre-Dicembre 1995, f. 32) ose nga fondi i antikuarit të Bibliotekës Kombëtare *La Imitazione di Cristo*, Presso l’ Erede di Niccolo Pezzana, Venezia 1778 (një nga librat me format më të vogël të koleksioneve të kësaj biblioteke: 12.5 x 6 cm.); të tjerë Giovanni Gersen-it (1243-?), shih *Imitazione di Cristo*, parathënie, San Paolo Editore, Torino 2007. Përkthyesi në shqipe i këtij libri, italian Tommaso Marcozzi, dhe enti botues i Congregazione de Propaganda Fidei e kanë parë të udhës t’i paraprijnë titullit me dilemën *Kempis o, sikur kalzoin t’ diiscmit, Giovanni Gersen*.

89 T 128 dhe S 9 G 160 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 278 G 6 riprodh.
S 278 G 5 faqja e titullit është e grisur te vendi dhe viti i botimit. Viti i botimit është i shkruar me bojë. Ka shënimin “Lavruetit të hollë të shqipes Sen. Mustafa M. Krujës për kujtim Karl Gurakuqi. Tiranë, 22-VI-1943-XXI”; ka gjithashtu siglën *Matea Radiq* dhe shënimin “Pasquale Mathias. Yscup an. 1894”. Mungojnë faqet 353 dhe 354. Bashkëlidhur me një botim tjetër.

89 T 128 S 278 G 6
S 9 G 160 S 278 G 7
S 278 G 5

Kushtim për Mustafa Krujën

1882

97. **Kullurioti, Anastas**
ABAVATAR ARBËROR / PAS / PËRGLUHËS ARBËRORE SI FLITETË / ND’ ELADË / EPËRQËRUAR’ EDH’ EPËRNDREURË / IDIHMËS PRINTVET EDHE DORËMBAITORË / DIELMVET ARBËRORVET. / I’ imir’ Abavatar istë kerezvinai i gluhësë. / N’ ATHINË / Prei Shtypëshkroaima “Zër’ i Arbërisë” / 1882. = ALVANIKON ALFAVITARION KATA TO EN ELADI OMILOUMENON ALVANIKON IDIOMA EKKATHESISHTHEN KAI EPIDIORTHOTHEN VOITHIMA TON GONEON KAI EGHEIRIDION TON ALVANIKON TEKNON.
48 (të numërt. me shkronja greqisht), 164 f.; 18 cm.

Në kopertinë titulli ABAVATAR ARBËROR / PAS / PËRGLUHËS ARBËRORE SI FLITETË / ND’ ELADË / EPËRQËRUAR’ EDH’ EPËRNDREURË / ME GERMA TË RA HER’ E PARE ND’ ELADË / SHTYPËSHKROARE / PREI / A. I. KËLËRIOTI.
Fl. tit. dhe teksti shqip me alfabet grek dhe greqisht.
F. 1-48 parathënie greqisht e autorit.

F 1-64 Abetarja.
F. 65-164 materiale folklorike (përralla, legjenda dhe vjersha) të arbëreshëve të Greqisë, të përkthyer edhe në greqisht.

80 T 39 i mungon kopertina dhe ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilogruar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.
Al 16 F 13 i mungon kopertina.
80 S 36 i mungon kopertina.

89 R 154
80 S 36
80 T 39
Al 1 E 54
Al 16 F 13
Mfa 11 G 17
Mfa 2 H 1

98. **MUJ I MAJIT / SCIUGURUEM / ZOIS BEEKUEME / GODITUN SCCIYP / PREI / P. TOMS MARCOZZIT M. O. M. A. / Sctampuem per cialltii / t’ Fretnve t’ Scëtit sc’ Francesk / [Shkodër] n’senne 1882**
398 f.; 16 cm.

Fl. [1] hyrje italisht
Fl. [2] hyrje shqip shkruar prej përkthyesit.

88 S 183 ka të stampuar “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.
S 278 G 44 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” si dhe shënimet: “Ni her e ka pas n’dor Zef Meshka masanei tamarin kush t’don” dhe “tesh e muer Simon Daberdaku” (U pa e udhës të regjistrohen edhe shënime të këtij karakteri, thjesht për të treguar zakonet e kahershëm të disa lexuesve për të shkruar “informacione” të tilla në librat e koleksioneve të bibliotekave).

88 S 183
S 278 G 44

99. Schieffelin, Samuel

KLUMESH PER FOSHNIJA / A / NJ' E PERPRERTORE PERNDZERME /
 NGA / Të Metezoterikmete Ndodhura dhe Mbesime / TE / SHKROAIMESE /
 Mbe du Gluha Arberiot edhe Gerkisht / Per Ndihme të Printvet dhe Dorembaitore
 te Mbesimtoreset / PREI Samoeli Shieffelin / Shkroaitor' "i' kerezbinavet e'
 Historise" / (Nga Englezistete) / Periapme E pare / N' ATHINE / Nga Stamporia
 e' Lakonisë / 1882 = GALA DIA NĪPIA / ĪTOI / SYNOPTIKĪ EKTHESIS /
 TŌN KYRIŌTERŌN SYMBANTŌN KAI / DIDASKALIŌN / TĪS / GRAFĪS
 / PROSCHRĪSIN / GONEŌN KAI DIDASKALŌN NĪPIAGŌGEIŌN. / YPO
 / SAMOUIL SCHIEFFELIN, Syngrafeōs "tōn Themeliōn tīs 'Istorias." / [Ek
 tou Anglikou.] / Ekdosis tetartī epidiōrthōmenī. / EN ATHĪNAIS, / TYPOIS
 LAKONIAS / 1882

[4] fl., 111 (shqip), 111 f. (greqisht); 14 cm.

Fletët e tit. dhe teksti shqip me alfabet grek dhe greqisht.

Përkthim i dyfishtë në greqisht dhe shqip nga Anastas Kullurioti (Legrand,
Bibliographie albanaise, nr. 425).

89 U 84

100. **VAKINAT** / E T' LIGS HERSCME E T' LIGS REE / PER ATO GI
 MSOHEN N' SCKOOLL T' KOLEGIT / SC' FRANCESCK SAVERIT /
 I KTHEI SCCIYP / DOM PASCKO BABBI / PRIFT I ARKIDIECESIT
 SCKODERS N' FAMULLI T' SCELDIËS / N' SCKODER / Me Sctamp t'
 Kollegs t' Scciypniis / 1882.

325 f.; 20 cm.

F. 5-6 hyrje e përkthyesit.

I pari tekst shkollor i botuar në Shqipëri (R. Elsie, *Histori e Letërsisë
 Shqiptare*, f. 168).

89 F 97 ka vulat "BIBLĚJOTEKA KOMBĚTARE – TIRANĚ" dhe "MISSIO.
 EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS".

S 55 U 28 dhe S 55 U 31 kanë vulat "MISSIO. EXCVRRENS IHS
 ALBANIENSIS" dhe RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE"

S 55 U 30 ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII -
 SCODRAE".

89 F 97

88 C 163

S 55 U 31

S 9 E 136

S 12 E 42

S 12 D 17

1883

101. De Rada, Jeronim

Rapsodie Nazionali / Corigliano Cal. Tip. Letteraria / [1883].

248 f.; 20 cm. - (Biblioteca Nazionale Albanese).

Viti i botimit sipas: *Albanesische Bibliographie*, nr. 14/1883.

Vendi i botimit në f. 7.

Autori *Gerolamo de Rada* në krye të fl. tit.

F. 1-6 parathënie shqip dhe italisht e autorit.

F. 6-83 *Rapsodie Nazionali*.

F. 84-93 *Satira di Costa Belluci, al galantuomini di S. Demetrio
 Corone*.

F. 94-118 *Lexicon delle rapsodie*.

F. 119-120 *Osservazioni*.

F. 121-122 shënim pa titull nga Michele Calvosa.

F. 123-203 *La caduta della reggia d'Albania*, paraprirë nga një parathënie
 e shkurtër shkruar nga De Rada.

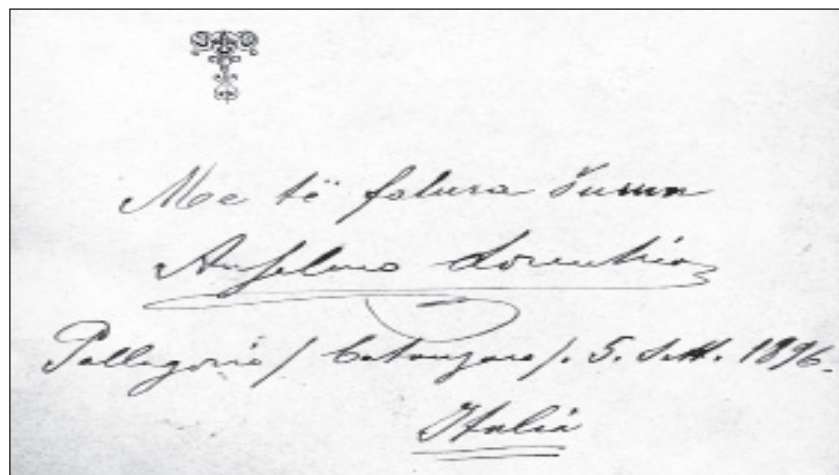
F. 203-248 *I dieci passati per le armi in Pizziglia*, dramma del calogero
 padre Fra Antonio Santori da S. Catterina.

Tekstet shqip dhe italisht.

91 B 96 ka shënimin "Me të falura shumë Anselmo Lorekios. Pallagoni
 (Catanzaro) 5 sett. 1896. Italia".

91 B 96

82 D 8

1884

102. **De Rada, Jeronim**

SCANDERBECCU I PA-FAAN / Storie del secolo XV / LIBRO V / NAPOLI / TIPOGRAFIA FRANCESCO MORMILE / 1884.

189 f.; 14 cm., Prezzo del volume L. 1,30 - (POESIE ALBANESI DI GIROLAMO DE RADA, VOLUME VI).

Pjesa e pestë dhe e fundit e poemës.

F. 185-189 shënime kritike në frëngjisht nga G. C. Camet.

Teksti shqip dhe italisht (në prozë).

Al 9 G 3 dhe Ar 20 G 1 riprodh.

S 278 G 10 i mungon kopertina.

Ar 110 G 30

87 U 18

Al 9 G 3

Al 16 G 15

S 278 G 1

S 278 G 9

S 278 G 10

103. **FIALËT** E URTA TË SOLLOMONIT / EDHE / VIVLIA E ISAIË / TË URTA / ISAIË / KËTHYERË / PAS EVRAISHTESË VIETËRË / SHQIP / NDË GLUHË TOSKËRISHTE / KONSTANTINOPOLË / NDË SHTYPASHKRONJË TË A. H. BOJADXHIANIT / 1884.

[2] fl., 150 f.; 18 cm.

Shqip me alfabet grek.

Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kostandin Kristoforidhi, Bibla...* f. 18).

S 282 g 27 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 11 G 4 riprodh.

88 R 103

Al 9 C 7

S 282 F 39

S 282 G 27

S 282 G 8

S 11 G 4

S 12 R 1

104. **KATËRË** KATEKISMA / Për / TSHUNAT’ E VËGJILË. / Dy për Emenat’ e Shkronjësë, / edhe dy për / Dotrinën e Krishtenë, edhe për detyrën’ e njeriut. / KONSTANTINOPOLË / Stampa A. H. Boyagian / 1884.
32 f. : me il.; 13 cm.

Përkthim gegërisht i Kristoforidhit (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 12/1884).

Ribotim nga Shoqëria e Broshurave Fetare (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 54).

89 T 162 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 T 162

S 52 V 110

S 52 V 139

S 52 U 151

S 54 V 161

S 11 R 54

S 98 T 82

105. **NOM I DYTË / KËTHYERË / PAS EVRAISHTESË VIETËRË / SHQIP / NDË GLUHË TOSKËRISHTE / KONSTANTINOPOLË, NDË SHTYPASHKRONJË TË A. H. BOJADXHIANIT / 1884.**
70 f.; 19 cm.

Shqip me alfabet grek.
Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 53).

89 R 139 ka vulën “LIBRARI LUMO SKENDO TIRANË”.
S 56 U 24 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANE / Librarie Lumo Skendo Tiranë (Albanië)”.

89 R 139
S 11 F 167
S 56 U 24

106. **TË BËRËTË, TË DALËTË / EDHE / TË DALËTË / KËTHYERË / PASEVRAISHTESË VIETËRË / SHQIP / NDË GLUHË TOSKËRISHTE / KONSTANTINOPOLË / NDË SHTYPASHKRONJË TË A. H. BOJADXHIANIT / 1884.**
[2] fl., 188 f.; 19 cm.

Shqip me alfabet grek.
Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 53).

S 11 F 159 ka vulën “LIBRARI LUMO SKENDO TIRANË”.

88 F 175
S 11 F 159
S 53 T 31
S 53 T 32
S 53 T 33
S 53 T 34

107. **TË BËRËTË, TË DALËTË / EDHE / NOM I DYTË / KËTHYERË / PAS EVRAISTESË VIETËRË / SHQIP / NDË GLUHË TOSKËRISHTE / KONSTANTINOPOLË / NDË SHTYPASHKRONJË TË A. H. BOJADXHIANIT / 1884.**
[2] fl., 188, 70, 150 f.; 19 cm.

Shqip me alfabet grek.
Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 51).

89 G 170
S 12 G 13

108. **TË BËRËTË, TË DALËTË / NOM I DYTË / TË URTA / ISAIË / KËTHYERË / PAS EVRAISTESË VIETËRË / SHQIP / NDË GLUHË TOSKËRISHTE / KONSTANTINOPOLË / NDË SHTYPASHKRONJË TË A. H. BOJADXHIANIT / 1884.**
[2] fl., 188, 70, 150 f.; 19 cm.

Shqip me alfabet grek.
Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 53).
Të dhënat marrë nga kopertina dhe fl. tit.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 G 168
S 282 F 39

1886

109. **Ferrari, Andrea**
T’ MLEDHUNIT / E DOTRINS KSCTEN / DAA N’ KATER ORT / SCKRUE / PREI MESCTARIT D. A. FERRARI / E / SIELLUN SCCIYP / PREI DOM NNRE LOGOREZZIT / PRIFTI I ARCIDIOCEZIT SCKODRS / SCKODRS / Me Sctamp t’ Kollegs t’ Scciypniis / 1886.
64 f.; 15 cm.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

90 U 1

110. Ferrari, Andrea

T' MLEDHUNIT / E DOTRINS KSCTËN / DAA N' KATER ÒRT / SCKRUE / PREI MESCTARIT D. A. FERRARI / E / SIELLUN SCCIYP / PREI DOM NNRE LOGOREZZIT / PRIFTI I ARCIDIOCEZIT SCKODRS / N' ROM / ME SCTAMP T' KUVENIT S. T' PROPAGANDS / 1886.

270 f.; 15 cm.

88 U 19 ka vulat "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË" dhe "MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS".

S 11 R 15 ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE".

88 U 19

S11 R 15

111. Frashëri, Naim

BAGËTI E BUJQËSIJA / PREJ / N. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË "DRITË" / BUKURESHT / NË SHTYPËTORET TË SHOQËRISË / 1886.

23 f.; 16 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: Lumo Skendo, *Libra të shtypura në Rumani*, në rev. *Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

Më 1884 nga shqiptarët e Rumanisë qe krijuar në Bukuresht shoqëria kulturore *Drita*, veprimtari e rëndësishme e së cilës ishin edhe botimet (shih regjistrimin nr. 154 *Qendrimi i shoqërisë shqiptarevet "Drita" = Statutele societatei albaneze "Drita" Bucuresti*). Ajo kishte siguruar një shtypshkronjë të vetën dhe në fillim të vitit 1886 nisi botimin e veprave letrare dhe teksteve mësimore të rilindësve tanë. Një veprimtari të dendur botuese pati edhe shoqëria tjetër kulturore *Dituria*, krijuar po në Bukuresht më 1887. Vetëm nga periudha 1886-1912 në koleksionet e BK gjenden mbi 80 tituj librash në gjuhën shqipe të botuar nga shqiptarët në Rumani.

S 12 R 6 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89^a S 65

S 12 R 6

S 12 R 81

112. Frashëri, Naim

E KËNDIMIT ÇUNAVET / KËNDONJËTOREJA / COPË E PARË / PREJ / N. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË "DRITA" / NDË SHTYPËSHKRONJËT TË SAJ / në / BUKURESHT / 1886.

55 f.; 16 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

89 R 172 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89 R 172

S 12 R 87

S 10 F 128

Mfs 1 N 38

113. Frashëri, Naim

E KËNDIMIT ÇUNAVET / KËNDONJËTOREJA / COPË E DYTË / PREJ / N. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË "DRITA" / NDË SHTYPËSHKRONJËT TË SAJ / në / BUKURESHT / 1886.

52 f.; 16 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

S 53 S 70 ka siglën *Christo A. Dako*.

S 140 E 29 riprodh.

89 S 138

S 53 S 70

S 12 R 88

S 53 S 69

S 140 E 29

Mfs 1 N 29

114. Frashëri, Naim

ISTORI / E / PËRGJITHËSHME / PËR / MËSONJËTORET TË PARA / PREJ / N. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DRITË” / BUKURESHT / NË SHTYPËTORET TË SHOQËRISË / 1886.

116, [3] f.; 17 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

88 S 26 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 S 141 bashkëlidhur me vepra të tjera.

S 3 V 125 ka vulën “KOMITETI ANTI-FASHIST SHQIPTAR NË RUMANI”.

88 S 26

88 S 141

S 3 V 125

S 11 G 22

S 282 G 97

S 282 G 101

115. Frashëri, Naim

VJERSHA/PËR/MËSONJËTORET TË PARA/PREJ/N. H. F./SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DRITË” / BUKURESHT / NË SHTYPËTORET TË SHOQËRISË [1886]

96 f.; 17 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

S 277 G 31 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 149 V 140 riprodh.

89 S 186

S 12 R 82

S 11 G 57

S 12 R 91

S 149 V 140

S 277 G 31

Mfs 1 E 42

116. Frashëri, Sami

ABETARE / E / GJUHËSË SHQIP / PREJ S. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DRITA” / NDË SHTYPESHKRONJËT TË SAJ / në / BUKURESHT / 1886.

78, [4] f.; 19 cm.

Aut. S. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

Ar 75 G 35

S 12 R 86

117. Frashëri, Sami

SHKRONJËTORE / E / GJUHËSË SHQIP / PREJ / S. H. F. / Shtypurë prej shoqërisë “DRITË” që ka qëndrim në Bukuresht / të Rumanisë / BUKURESHT / NË SHTYPËTORET TË SHOQËRISË / 1886.

128, [6], V, [3] f.; 17 cm.

Aut. S. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

E para gramatikë e gjuhës shqipe (Zyber Bakiu, *Bibliografi e zgjeruar e veprave të Sami Frashërit*, Ribotim i zgjeruar, Tiranë 2010, f. 31).

S 278 G 4 i mungon kopertina.

S 278 G 3 ka vulën “SOCIETATEA ALBANEZA “BASHKIMI” BUKURESHT 1906”.

88 S 5 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929” si edhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

Al 12 G 37 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 S 5

Al 12 G 37

Al 32 G 1

S 12 R 80

S 12 R 2

S 278 G 3

S 278 G 4

118. **TO** / KATA LOUKAN / AGION EVANGELION / PARAFRASTHEN / EK TOU ARCHETIPOU ELLÍNIKOU = SHENJTI UNGJILL PAS LUKËSË / KËTHYERË PREI GREQISHTESË VIETËRË / SHQIP / Ndë gluhë Toskërishte = / KONSTANTINOPOLË / Ndë shtypa-shkronjë të A. H. Bojadshianit / 1886. 100 f.; 22 cm.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

Sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 54 ky është ribot. i përkthimit të Kristoforidhit dhe përgatitës për shtyp i pjesës shqipe është Pandeli Sotiri.

Ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

88 E 134

119. **TO** / KATA MATTHAION / AGION EVANGELION / PARAFRASTHEN / EK TOU ARCHETIPOU ELLÍNIKOU = SHENJTI UNGJILL PAS MATHEUT / KËTHYERË PREI GREQISHTESË VIETËRË / SHQIP / Ndë gluhë Toskërishte = / KONSTANTINOPOLË / Ndë shtypa-shkronjë të A. H. Bojadshianit / 1886. [2] fl., 92 f.; 22 cm.

Fl. tit. dhe teksti greqisht dhe shqip me alfabet grek.

Sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 54 ky është ribot. i përkthimit të Kristoforidhit dhe përgatitës për shtyp i pjesës shqipe është Pandeli Sotiri.

S 311 B 32 ka emrin e Jashar Sadik Erebarës shkruar me alfabet cirilik si edhe një shënim të tij në gjuhën shqipe.

88^a E 81

S 311 B 32

120. **Vreto, Jani**

MIRËVETIJA / PREJ / I. VRETOSË / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DRITA” / Ndë shtypëshkronjë të sâj / NDË / BUKURESHT / mbë / 1886. 176, [6] f.; 17 cm., Shitetë franga 2.

89 S 40 ka vulat “SOCETATEA CULTURALA ALBANEZA BASHKIMI-BUKURESHTI 1906” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 75 T 25 ka stampën “Pronë e Karl Gurakuqit. Tiranë, më 1 Fruer 1926”.

S 10 G 19 ka shënimin “Bibliotekës Kombëtare Tiranë Kristo A. Dako 22/6/3(?)”.

S 80 T 48 ka vulën “SHTYPËSHKRONJA & LIBRËSHITJA “KORÇA”. Në Korçë. Mihal S. Xoxe”.

89 S 40

S 75 T 25

S 12 R 83

S 12 R 90

S 10 G 19

S 80 T 48

S 56 U 76

S 56 U 77

S 56 U 78

121. **Vreto, Jani**

NUMERATOREJA / PREJ / I. VRETOSË / PAS NUMERATORESË ELINISHT / të KH. VAFËSË / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “Drita” / Ndë shtypëshkronjë të saj / NDË BUKURESHT / mbë / 1886. 168 f.; 17 cm.

S 10 G 45 i mungon kopertina; ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “KLLUB I SHQIPËTARËVET “BASHKIMI” 1908 NË ELBASAN”.

Al 12 G 37 bashkëlidhur me vepra të tjera.

S 53 V 29 ka siglën *P. Jungu* dhe vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 75 T 19 ka vulën “SOCETATEA CULTURALA ALBANEZA BASHKIMI-BUKURESHTI 1906.

89 S 38 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, “Arts et Labor LIBRARIA SHPRESA IBRAHIM SHYTI VLONE” dhe shënimin “Dhuratë Libraris e Shtetit. I. Shyti 1922”.

AL 12 G 37 bashkëlidhur me vepra të tjera.

89 S 38 S 53 V 55
 AI 12 G 37 S 53 V 56
 S 99 E 48 S 10 G 45
 S 53 V 29 S 75 T 19
 S 53 V 52 S 12 R 85
 S 53 V 53 S 80 T 53
 S 53 V 54

1887

122. Jungg, Giacomo

KULSCEDRA / E / scpiirtit / ZBLUE T' RIIVE / PREI / P. J. JUNKUT T' SCOCNIIS JEZU. / SCKODER / Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece / [1887]. 104 f.; 16 cm.

Vendi i botimit dhe shtypshkronja marrë nga kopertina e ekzemplarit që ka si numër vendi S 278 G 2. Në këtë kopertinë emri i autorit *P. J. JUNG G S. I.*

Viti i botimit sipas: *Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme" t'ë etënve jezuitë në Shkodër prej vjetit 1871-1928*, f. 2, Shkodër 1965. Një ekzemplar i këtij katalogu, ndër më të plotët e librave të botuar nga Etërit Jezuitë në shtypshkronjën e tyre *Zoja e Paperlyeme*, gjendet në koleksionet e BK, fondi i dorëshkrimeve me nr. vendi Drs 2 B 4 (si fotokopje e daktiloshkrimit origjinal), dhuruar nga familja e autorit Luigj Shestani.

Bashkështypur me *Shahiri Elierz* të Ndre Mjedës dhe *Do beita* të Ndue Bytyçit.

F. 3-4 parathënie e autorit.

Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece u thirr për herë të parë këtë vit shtypshkronja *Zoja e Paperlyeme*, më e vjetra në Shkodër (1870), një ndër më të moçmet në Shqipëri. Kishte, njëkohësisht, edhe statusin e një enti botues. Shtypi dhe botoi libra në shqip, latinisht dhe italisht. Sipas *Kolegja Saverjane nder 50 vjetët e para*, Shkoder, Shtypshkroja "Zoja e Paperlyeme" 1928, f. 22: "Krejt botimet e kësaj tipografii kapen deri në 412 per 57 vjet, që prej vj. 1871 deri në vj. 1928; në perpjestim, 8

deri 9 per vjetë". Shtypi edhe botime të françeskanëve, të cilët e ngritën shtypshkronjën e tyre më 1916 (Gaetano Petrotta, *Svolgimento storico della cultura e della letteratura albanese*, Palermo 1950, f. 75). Nga kjo shtypshkronjë dolën deri në vitin 1945 mbi 700 tituj librash.

S 9 R 7, S 10 G 107, S 11 R 2, S 52 V 90, S 56 U 121 dhe S 278 G 2 nuk kanë kopertinë.

88 T 51 dhe S 283 G 26 kanë kopertinë, por në dy variante të ndryshme në pikëpamje të paraqitjes grafike dhe të informacionit që përmbajnë.

S 283 G 26 i mungojnë poezitë e Ndue Bytyçit dhe ka vulën "MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS".

S 10 G 107 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 56 U 121 ka vulën "Orfanotrofia e Zemers KRISHTIT SHKODER".

88 T 51 ka të bashkëlidhura në fund katër faqe të numërtuara (*Ceflivet henghut*), vulat "COLLEGIUM PONTEFICIUM ALBANIENSE - SCODRAE", "COLLEGIUMS. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE" dhe "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË" si dhe dy faqe në krye dhe 64 faqe në fund të librit me shënime me shkrim dore të bashkëlidhura. Ka siglën e autorit.

88 T 51 S 10 G 107
 S 278 G 2 S 11 R 2
 S 283 G 26 S 52 V 90
 S 9 R 7 S 56 U 121

123. Skirò, Zef

RAPSODIE ALBANESI / TESTO – TRADUZIONE – NOTE / V. MIGLIAIO / PALERMO / ANDREA AMENTA, EDITORE / Tip. M. Amenta / 1887. XV, 350 f.; 19 cm.

Autori në libër Giuseppe Schirò.

Teksti shqip dhe italisht.

F. VII – XV parathënie italisht e autorit.

Duke ndjekur traditën osianike të De Radës (shih regjistrimin nr. 44 dhe shënimin përkatës në këtë bibliografi), Zef Skiroi e paraqiti këtë krijim të vetin si antologji me poezi popullore.

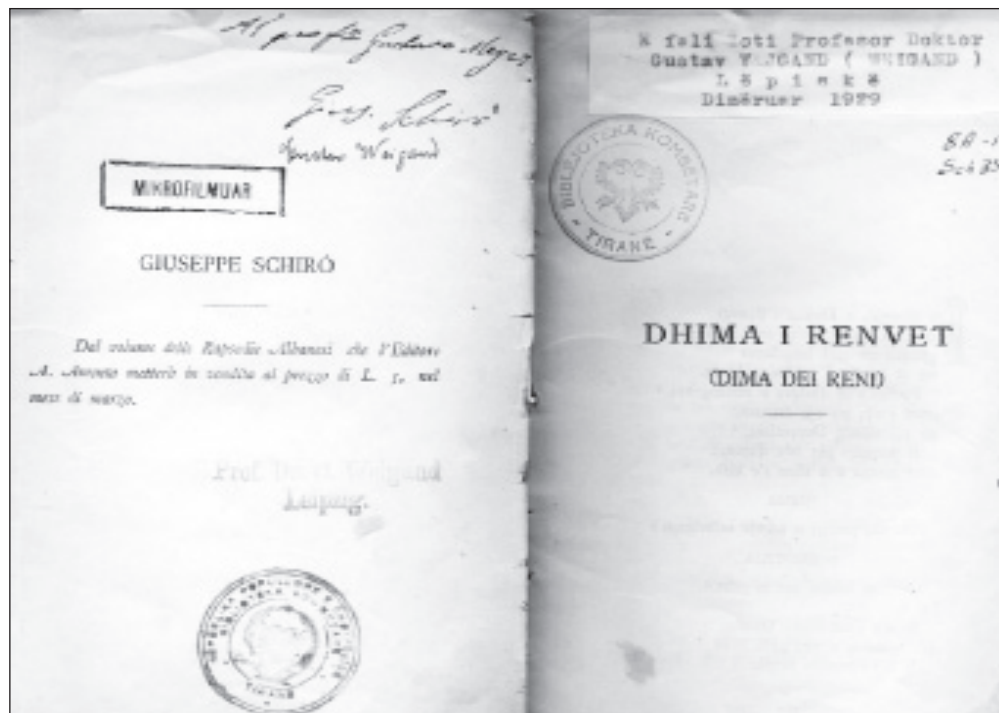
Ka vulën “BIBLIOTEKA ‘LUMO SKENDO’ 1897”. Kjo është vula që shënohet në pikën 6 të testamentit të Mithat Frashërit, depozituar në noterinë e Gjykatës së Tiranës më 4 mars 1929. Dëshira e testamentlënësit kishte qenë që kjo vulë t’u vihej librave që ai do t’i linte një Instituti Albanologjie, që do të krijohej në të ardhmen (bashkë me çdo pasuri tjetër të tijën “të tundshme ose të patundshme”). Gjithashtu ai linte amanet që këtyre librave t’u ngjiteshin Ex-libris (sipas: Uran Butka, *Gjeniu i kombit*, Tiranë 2000, f. 342).

83 T 50**Ar 119 F 68****124. Skirò, Zef**

RAPSODIE ALBANESI / DHIMA I RENVET / (DIMA DEI RENI) / Estratto dal volume che / vedrà la luce nel prossimo / marzo. / PALERMO / ANDREA AMENTA EDITORE / 1887.

f. 220-261.; 18 cm.

Autori në libër Giuseppe Schirò.
Teksti shqip dhe italisht.

Ka autografin e autorit “Al prof. Gustavo Meyer, Gius. Schirò”, siglën *Gustav Weigand*, vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929” dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

Ar 119 G 59

125. T’ DUKUNIT E ZOIS LURD / KALZUE / T’ DIVOCEMVE T’ SAI / SCKODER / 1887.

41 f.; 14 cm.

Sipas: H. *Kontributi i jezuitëve në hapësirën shqiptare* në: rev. *Shpresa*, boton famullia e Prishtinës, nr. 3-4, 1999, f. 24 përgatitës i këtij botimi është Domenico Pasi.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkroja ‘Zoja e Paperlyeme’...* nr. 24).

I mungon kopertina; ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 93**126. Terova, Jovan**

ABETAREA / ŞQIPE / PUNOARË PREJ / JOVANI RISTO LAZIT TEROVA / THENJE I / DAROVITURË PREJ / ZOTIT P. M. CUCU / ROMËN. / ŞOQËRISË “DRITA” / e bërë më 4 të kalendorit 1887 në Bukuresht / BUKURESCI / TIPO-LITOGRAFIA DOR. P. CUCU / 1887.

56 f. : me il.; 19 cm.

F. 3-4 parathënie.

I mungojnë f. 3-4. Ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” si dhe dy vula të padeshifrueshme në turqisht.

88 G 96

127. Terova, Jovan

ABETAREA / ŞQIPE / PUNOARË PREJ / JOVANI RISTO LAZIT TEROVA / THENJE I. / SHTYPURË PREJ ŞOQËRISË TË-MËSIMIT ŞQIP / “DRIDA” / e bërë më të kalendorit 1887 në Bukuresht / BUCURESCI / TIPO-LITOGRAFIA DOR. P. CUCU / 1887.

56 f. : me il.; 19 cm.

F. 3-4 parathënie.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 F 155

128. Terova, Jovan

LEÇITJEA / ŞQIPE / PUNOARË PREJ / JOVANI RISTO LAZIT TEROVA / THENJE I / DAROV’ E-KATËRTË DAROVITURË / ŞOQËRISË “DRITA” / e bërë më 4 të kalendorit 1887 në Bukurest / PREJ ZOTIT / N. GUSSI / MAQEDHONIT PREJ KRUSHOVE / BUCURESCI / TIPO-LITOGRAFIA DOR. P. CUCU / 1887.

48 f.; 19 cm.

F. 3-4 parathënie, siç duket, e autorit.

Ekzemplari i përshkruar në *Bibliographie Albanaise*, nr. 502 ka ndryshe në fl. tit., krahasuar me ekzemplarët e Bibliotekës Kombëtare, pjesën që lidhet me dhuruesin dhe konkretisht: *PREJ ZOTIT / STERJO STELIDI / MAQEDHONIT PREJ MAGAROVE*.

S 10 F 46 i mungon kopertina, ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929” dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 E 147 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”. S 288 C 45 riprodh., i mungon kopertina dhe fl. tit., f. 3 e dëmtuar. Ka vulën “BIBLIOTEKA SHTETNORE ELBASAN”.

89 E 147

S 10 F 46

S 288 C 45

1888

129. Bytyçi, Ndue

Do beita / T’ D. NNUE BYTYÇIT / Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece / [Shkodër], [1888].

f. 21-32; 16 cm.

Viti i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri i dytë*, f. 655. Legrand e vendos në botimet e vitit 1887 (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 506).

Bashkështypur me *Kulscedra e scpiirtit ...* të Jak Junkut dhe *Shahiri Elierz* të Ndre Mjedës.

88 T 51

S 10 G 107

S 11 R 2

S 278 G 2

S 283 G 26

130. Çami, Muhamet

ERVEHEJA / VJERSHUARË / PREJ / MUHAMET ÇAMIT / MBARUARË / PREJ / HAJDAR ARGIROKASTRITIT / edhe qëruarë fjalet’ e huaja / prej I. VRETOSË / SHTYPURË / NDË SHTYPËSHKRONJËTORET TË SHOQËRISË “Dituri” / ndë Bukuresht / 1888.

XIV, 40, [5] fl.; 17 cm.

F. V-XIV parathënie e Jani Vretos.

S 53 S 157 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

88 T 161

S 11 R 131

S 53 S 157

S 12 R 56

131. Frashëri, Naim

DITURITË / PËR MËSONJËTORET TË PARA / PEJ / N. H. F. / BUKURESHT / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DITURIA” / 1888.

212 f. : me il.; 19 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

F. 3-4 parathënie e autorit.

F. 212 është shtypur gabimisht nga shtypshkronja me numër 112.

S 313 F 31 i mungon kopertina.

89 R 115 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 56 U 67 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

Al 12 G 37 bashkëlidhur me vepra të tjera.

89 R 115

Al 12 G 37

S 71 T 98

S 71 T 99

S 56 U 67

S 54 U 140

S 54 U 141

S 54 U 143

S 313 F 31

132. Frashëri, Sami

ABETARE / E / GJUHËSË SHQIP / PREJ / S. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DITURI” / BUKURESHT / Në shtypëtoreset të shoqërisë / 1888.

78, [2] fl.; 19 cm.

Aut. S. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

89 G 182 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 G 182

S 11 F 153

S 201 V 7

133. Frashëri, Sami

DHESHKRONJË / PREJ / S. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DITURI” / BUKURESHT / Në shtypëtoreset të shoqërisë / 1888.

158, [2] f.; 18 cm.

Aut. S. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

88 R 37 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 11 E 64 i mungojnë fl. e tit. dhe faqja e fundit. Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 S 141 bashkëlidhur me vepra të tjera.

S 12 E 68 i mungon kopertina.

Al 12 G 37 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 R 37

88 S 141

Al 12 G 37

Al 4 E 45

S 278 F 76

S 11 E 64

S 12 E 68

S 55 U 50

134. HAZNA / E / FMIIVE / N' SCKODER / 1888.

95 f.; 13 cm.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botueme nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'...* nr. 28).

Ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

88 U 124

135. **HAZNA** / E / KONGREGHAZIONLIIVE / T' ZOIS BEEKUUME / N' SCKODER / 1888.

400 f.; 12 cm.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'...* nr. 26).

I mungon kopertina. Fl. tit. dhe faqet e fundit të librit janë të dëmtuara. Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 144

136. **JETA** / E / SCEITIT / SC' GNON BERCHMANS / T' SCOCNSIS JEZU KRISCTIT / KTHYE SCCYP / PREI NNREK MJEDS GEZUITIT SCKODRAN / N' ROM / ME SCTAMP T' KUVENNIT S. T' PROPAGANDS / 1888.

149 f.; 16 cm.

F. 3-5 parathënie.

Në kopertinë ka të shkruar si vit botimi 1889.

88 T 84 i mungon kopertina dhe ka vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”. S 283 G 17 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

88 T 84

S 283 G 17

S 278 G 11

137. **Mjeda, Ndre**

SCAHIRI ELIERZ / Do beita ci i kaa cit N. M. i S. J. SCKODER / Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece / [1888].

20 f.; 16 cm.

Autori dhe viti i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri i dytë*, po aty.

Legrand e vendos në botimet e vitit 1887 (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 506).

Bashkështypur me *Kulscedra e scpiirtit ...* të Jak Junkut dhe *Do beita* të Ndue Bytyçit.

88 T 51

S 278 G 2

S 283 G 26

S 9 R 106

S 11 R 2

138. **VAKINAT** E SCÊITES KISC / T' CITUNA N' GHIUH SCCYPTARE / PREI GIAKONIT / D' NNOZO NNJKAI / E T' KUSCTUUME N' EMEN / T' NNERUUSCMIT ZOTNII / PIETER DODMASSEI / n' scêi t' itaatit e t' gymertiis tii. / N' ROM / ME SCTAMP T' KUVENNIT S. T' PROPAGANDS / 1888.

320 f.; 15 cm.

88 U 11 ka vulat “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” si edhe shënimin *T' Oratorios t' E t' K.*

Al 22 G 5 riprodh.

88 U 11

Al 22 G 5

1889

139. **Akt** – Dhuratë Jovan M. Bangës. Pa vd. 1889.

9 f.; 17 cm.

Të dhënat u morën nga kopertina, sepse botimi nuk ka fl. tit.

Viti i botimit sipas datës që gjendet në kontratën që është edhe teksti i këtij botimi.

Ar 43 G 108

140. Dolammare, Lorenzo Petris de

[Letër baritore = Lettera pastorale] LORÈZI PETRIS DE DOLAMMARE / PER HIIR T' ZOTIT / E T' SELIIS SCEITE / IPESCKVI I PULTIT / PROTONOTAAR APOSTOLIK AD I. P. PRELAT SCPIJAK I / SCEITIT AAT PAP ETC. / Mesctariis e popullit scnet e beekim = LORENZO PETRIS DE DOLAMMARE / PER GRAZIA DI DIO / E DELLA SANTA SEDE APOSTOLICA / VESCOVO DI PULATI / PROTONOTARIO APOSTOLICO AD J. P. / PRELATO DOMESTICO DI SUA SANTITÀ ETC. / al Ven. Clero e Fedeli salute e benedizione. [Shkodër], [1889].
5, [1] f.; 29 cm.

Përshkrimi sipas kreut të f. 1.

Titulli sipas përmbajtjes, por edhe formës me të cilën ajo është shprehur.

Vendi dhe viti i botimit sipas shënimit në fund të f. 5.

Riprodh.

Ar 28 A 37

141. **JETA** / E SC' LUIGIT GONZAGA / YRNEKU E PAITORI I T' RIIVE / E CITI / P. I. JUNKU I S. J. / N' ROM / ME SCTAMP T' KUVENNIT S. T' PROPAGANDS / 1889.

164 f.; 16 cm.

Në kopertinë viti i botimit 1890.

F. 3-5 parathënie e përkthyesit.

88 T 94 dhe S 9 R 2 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 11 G 144 ka vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.

S 53 S 158 ka vulën “Bibliot. Circol. Immacolata”.

S 11 R 5 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII SCODRAE, IHS”.

88 T 94

S 9 R 2

S 11 R 5

S 11 G 144

S 53 S 158

142. Pasi, Domenico

LIBER/per m'umsue me lezue / SCCIYP / TYPOGRAPHIA / IMMACULATAE CONCEPTIONIS B. M. V. / 1889.

40 f.; 18 cm.

Aut. sipas: H. *Kontributi i jezuitëve në hapësirën shqiptare* në: rev. *Shpresa* nr. 3-4, 1999, f. 24.

I mungojnë 7 faqet e para.

89 S 6

Mfs 1 N 40

143. **TËBËRËTË** / KTHYERË / SHQIP / Ndë të folë Toskërisht / BUKURESHT / ndë shtypë-shkronjë të shoqërisë “Dituria” / 1889.

253 f.; 15 cm.

Sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 55 ky ribot. i përkthimit të Kristoforidhit u bë nën kujdesin e Gjerashim Qiriazit dhe u shtyp me alfabetin e Stambollit, pra, bashkë me ribot. e *Ungjilli pas Matheut*, “janë librat e parë, në të cilët ndryshon alfabeti i përdorur deri atëherë nga Kristoforidhi”.

88 T 181 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

S 53 T 194 ka siglën “Sevastia Kyriaz” dhe shënimin: “Zura ta këndoj nde 1890”, “Mbarova së kënduarë mbë mars 1. 1890”.

88 T 181

S 10 R 30

S 12 R 32

S 53 T 194

S 53 T 195

S 53 T 128

S 278 G 13

S 278 G 14

144. **UNGJILLI PAS MATTHEUT / KTHYERË PREJ ELINISHTESË / SHQIP /** Ndë të folë Toskërisht / BUKURESHT / ndë shtypë-shkronjë të shoqërisë “Dituria” / 1889.

154 f.; 15 cm.

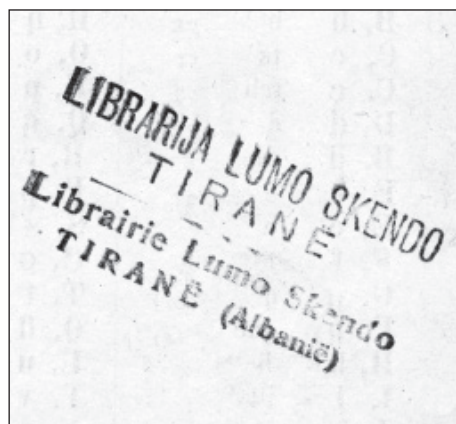
Sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 55 ky ribot. i përkthimi të Kristoforidhit u bë nën kujdesin e Gjerasim Qiriazit dhe u shtyp me alfabetin e Stambollit.

82 U 36, 89 U 6 dhe S 9 R 65 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 54 V 87 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 10 R 102 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANE / Librairie Lumo Skendo TIRANË (Albanië)”.

89 U 6
82 U 36
S 9 R 65
S 10 R 102
S 12 R 34
S 12 R 49
S 54 V 86
S 54 V 87
S 54 V 143
S 54 V 155

145. **Vreto, Jani**

RADHUASHKRONJE / prej / I. VRETOSË / Ndë shtypëshkronjë të shoqërisë “DITURI” / NDË BUKURESH / mbë / 1889.

157, [3] fl.; 11 cm.

Al 14 E 47 i mungon kopertina.

89 F 106
Al 4 E 47
S 81 G 57
S 89 G 95

1890

146. **Benusi, Gaspër**

ABETARE / E / GJUHESE SHQYP / prej Gaspër Benussit Shkodranit. / Ndë shtypëshkronjë të shoqërisë “Dituria” / ndë Bukuresht / 1890.

72 f.; 16 cm.

S 11 G 143 ka vulën “MISSIO EXCURRENS. IHS. ALBANIENSIS”.

88 S 132 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

S 53 T 171 ka vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE” dhe BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”

S 53 T 172 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

88 S 132
S 11 G 143

S 53 T 171
S 53 T 172

147. **Benusi, Gaspër**

Sciiptari / I MSUEM / N’ GHIUH T’ VET / PREI / G. BENUSSIT / Typographia Immaculatae Conceptionis B. M. V. / Scodrae 1890.

160 f.; 18 cm.

F. 3-4 parathënie e autorit.

90 B 167
S 54 S 116

148. **Frashëri, Naim**

LULETË / E / VERËSË / N. H. F. / Ndë shtypëshkronjë të shoqërisë “Dituria” / ndë Bukuresht / 1890.

[80] f.; 14 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

Nr. i faqeve sipas Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 539.

Ekzemplar i cunguar (ka vetëm 32 faqe).

88 S 200

1891**149. Lucchini, Luigi**

ELOGIO / DI / MARCO MALA / ALUNNO DEL COLL. PONTIFICIO ALBANESE / PER / L. LUCCHINI / D. C. D. G / SCUTARI 1891 / Tipogr. del Coll. Pontificio Albanese.
47 f.; 18 cm.

F. 5-6 parathënie e autorit.

Ar 74 G 97 ka vulën “DHURUARE DONATED prej from z. Andrea Shuli, Data April 1936”.
82 S 50 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE” dhe “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”.

Ar 74 G 97

82 S 50

1892**150. [Arias, Francisco]**

T' PERGHJAMIT / E / ZOJS BEKUME / KTHYE SCCYP / PREJ NNREK / MJEDS GEZUITIT SCKODRAN / N' ROM / ME SCTAMP T' KUVENNIT S. T' PROPAGANDS / 1892.
101 f.; 14 cm.

Sipas J. Kastrati, *Bibliografia e Ndre Mjedës*, në: *Bibliografi albanistike I*, f. 95, Prishtinë 2001 përkthimi është bërë nga spanjishtja. Sipas Alexander de Rouville autori i këtij libri, botuar së pari në Valencia më 1588, është jezuiti spanjoll Francisco Arias (parathënie në: *The imitation of Mary*, Catholic Book Publishing Co., New York 1991, f. 5).

S 278 G 12 ka vulën “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”.

88 T 147

S 11 R 1

S 278 G 12

151. **JETA** / E SCÈITES SC' DRANO VIRGIN / PREI VITERBOS / [Shtypshkronja e Zojës së Paperlyeme], [Shkodër], [1892].
16 f.; 18 cm.

I mungon faqja e titullit dhe kopertina. Të dhënat u morën nga f. 1.
Viti dhe vendi i botimit si dhe shtypshkronja sipas: *Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkronja “Zoja e Paperlyeme”*... nr. 50.
Sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag*... f. 547 përgatitës i këtij botimi është Giacomo Jungg.

S 10 G 37 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 G 137

S 10 G 37

S 49 A 20

S 281 G 84

152. Longo, Bartolo

NNANCIE / E ZOIS T' SCEITES RUZARE / T' POMPEIS / Per me zierr prei zois hiret / e nnimen nner nevoi e nner / idizaa ma t' madhaa e mâ t' zoorscme / KTHYE SCCIYP prei / P. T. M. d. R. M. O. / Typ. Immaculatae Concept. B. M. V. / Scodrae 1892.
72 f. : me il.; 12 cm.

F. 1-2 hyrje.

Përkth. P. T. M. d. R. M. O. (inic.) Tommaso Marcozzi da Rapino sipas: Malaj. *Kontributi i françeskanëve në letërsinë shqipe*... f. 176.

88 U 140 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 11 R 66 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.

88 U 140

S 11 R 66

153. **Marzia** / O / KSCTENIMI N' FILLES T' VET / E CITI N' GHIUH SCCYPTARE / D. NNOZ NJKAI / PRIFT SCKODRAN N' FAMULLII T' SCKRELIT / Typ. Immaculatae Conceptionis B. M. V. / Scodrae 1892.
71 f.; 17 cm.

S 280 G 22 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII IHS SCODRAE”. I mungon kopertina.

89 R 142 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE TIRANË”.

S 145 C 22 riprodh.

89 R 142

S 145 C 22

S 280 G 21

S 280 G 22

154. **QENDRIMI** / I / SHOQËRISË SHQIPETAREVET / “DRITA” = STATUTELE / SOCIETATEI ALBANEZE / “DRITA” / BUCURESCI / TIPO-LITOGRAFIA SI FOND. DE LETTERE DOR. P. CUCU. / 1892.

14, 12 f.; 18 cm.

Titulli dhe teksti shqip dhe rumanisht me numërtim faqesh më vete.

Riprodh.

Ar 21 F 49

155. **REGULLA** / E NISUR / E PARA-BËRË SKOLI MESONIËTORE MË GHUHËN / SHQIPE VËLAHÇE NË BUKURESHT DHE KANONET E SAJA = REGULAMENT / PENTRU / Fondarea, orgënisarea și administrarea primului institut cultural / ALBANO-ROMAN IN BUCURESCI = REGLÉMENT / SUR / L' institution, l' organisation et l' administration du premier institut de culture / ALBANO-ROMAN A BUCAREST / BUCURESCI / TIPO-LITOGRAFIA SI FONDERIA DE LITERE DOR. P. CUCU 1892.

14 f.; 19 cm.

Fl. tit. dhe teksti në shqip, rumanisht dhe frëngjisht.

S 120 A 1 dhe Al 3 A 11 riprodh.

89 G 185

86 G 44

83 E 44

Al 3 A 11

S 120 A 1

Mfs 1 N 9

156. **SCUITA** E SCPIIRTIT / AMANETI I MISIONIT / Typ. Immac. Coneptionis B. M. V. / Scodrae 1892.

216 f.; 12 cm.

F. 3-6 parathënie e Domenico Pasit, i cili është edhe përgatitës i botimit.

88 U 143 ka në frontespis ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 307 G 21 i mungon kopertina.

88 U 143

S 307 G 21

157. **Skirò, Zef**

RAPSODIE ALBANESI / TESTO, TRADUZIONE E NOTE / 2ª ristampata / PALERMO / GIUSEPPE PEDONE LAURIEL - EDITORE / 1892.

XV, 350 f.; 18 cm.

Teksti shqip dhe italisht.

F. VII-XV parathënia e autorit nga botimi i parë.

Ka vulën “BIBLIOTEKA ‘LUMO SKENDO’ 1897”.

Ar 120 G 21

1893

158. **KANONIZMOJ** / I SHOQERISE SHQIPETAREVET / NDE BUKURESHT / MBE EMERE “DITURI” / BUKURESHT / 1893.

7 f.; 14 cm.

S 121 S 2 dhe Al 4 F 63 riprodh.

89 T 170

Al 4 F 63

S 121 S 2

159. **MARZIA** / O / KSCTENIMI N' FILLES T' VET / E CITI N' GHIUH SCCYPTARE / D. NNOZ NJKAI / PRIFT SCKODRAN N' FAMULLII T' SCKRELIT / Typ. Immacolatae Conceptionis B. M. V. / Scodrae 1893.
71 f.; 18 cm.

Duhet të jetë shtesë tirazhi e botimit të vitit 1892 (shih regjistrimin nr. 152), me ndryshimin e vetëm që në fl. tit. viti i bot. është 1893. Në rast se botimi i 1892-shit pasqyrohet te Legrand, *Bibliographie albanaise* (nr. 557) dhe Manek etj., *Albanesische Bibliographie* (nr. 14/1892), ky botim i 1893-shit te ta mungon. Por gjendet te Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* nr. 55.

88 G 167 ka vulën "MISSIO. EXCVRENS IHS ALBANIENSIS".
S 280 G 26 ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE".

88 G 167
S 56 U 79
S 280 G 26

1894

160. **Bilota, Bernard**
VERSI LUGUBRI [viershe të përlyppem] / DI / BERNARDO ARC. BILOTTA / CASTROVILLARI / TIPOGRAFIA DI F. PATITUCCI / 1894.
34 f.; 20 cm.

Teksti shqip dhe italisht në prozë.

Ar 122 D 69

161. **Frashëri, Naim**
MËSIME / prej N. F. / BUKURESHT / 1894.
60 f.; 17 cm.

Aut. N. F. (inic.) sipas: Dh. S. Shuteriqi në *Historia e Letërsisë Shqipe*, vëll. II, Tiranë 1960, f. 297.
Bashkështypur me "Parajsa dhe fjala fluturake VJERSHA të N. F. BUKURESHT 1894" (f. 61-126).

88 S 141 bashkëlidhur me vepra të tjera.
88 T 119 ka vulën "Shprësa e Shcypeniis" / "Nade Albanije" / "LA SPERANZA DELL'ALBANIA".

88 S 141
88 T 119
S 9 G 169
S 278 G 102

162. **Frashëri, Naim**
Parajsa dhe fjala fluturake / VJERSHA të N. F. / BUKURESHT / 1894.
f. 61-126; 17 cm.

Aut. N. F. (inic.) sipas: Shuteriqi, *Historia e Letërsisë Shqipe*, vëll. II, f. 297.
Bashkështypur me "MËSIME / prej N. F. / BUKURESHT / 1894", 60 f.

88 S 141 bashkëlidhur me vepra të tjera.
88 T 119 ka vulën "Shprësa e Shcypeniis" / "Nade Albanije" / "LA SPERANZA DELL'ALBANIA".

88 S 141
88 T 119
S 9 G 169
S 278 G 102

163. **REGOLE** / PER GLI ALUNNI / DEL SEMINARIO / PONTIFICIO ALBANESE / II EDIZIONE / SCUTARI / Tipogr. del Seminario / 1894.
17 f.; 12 cm.

Në gjuhën italiane.
Sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag...* f. 549
përgatitës i këtij botimi është Giovanni Pietro Bettini.

89 U 39

164. **RREGULLAT** E SULLET / E KONGREGAZIONIT / T' ZOIS NUNZIAT / N' SCKODER / 1894.
24 f., 1 fl. il.; 13 cm.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'...* nr. 62). Sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein...* f. 402 përgatitës i këtij botimi është Giacomo Jungg.

88 U 76

1895

165. [Crocioni, Giovanni Maria]
NOZIONI DI FISICA / AD USO / DEL COLL. DI S. FRANCESCO SAVERIO / D. C. D. G. / Edizione 2^a corretta ed aumentata / SCUTARI D' ALBANIA / 1895.
62 f.; 18 cm.

Në gjuhën italiane.
Autori sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag ...* f. 550. Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'...* nr. 66).

89^a E 96

166. **Ferrari, Andrea**
T' MLEDHUNIT / E DOTRINS KSCTËN / DAA N' KATER ÒRT / SCKRVE / PREI MESCTARIT D. A. FERRARI / E / SIELLUN SCCIYP / PREI DOM NNRE LOGOREZZIT / PRIFT I ARCIDIOCEZIT SCKODRS / N' ROM / ME SCTAMP T' KUENIT S. T' PROPAGANDS / 1895.
269 f.; 15 cm.

S 11 G 94 ka vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”.

89 S 159
S 11 G 94

167. **Frashëri, Naim**
GJITHËSIJA / BUKURESHT / 1895.
140, IV f. : me il.; 22 cm.

Ribotim i “Dituritë” (1888), sipas: *Fjalori Enciklopedik Shqiptar*, T. 1985, f. 289.

89 E 19 dhe S 11 C 78 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 11 C 78 ka vulën “Shpresa e Shcypeniis” / “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL' ALBANIA”.

S 55 B 93 ka vulën “Bibljotheka Franciskane Shkoder” si dhe shënimin “Asht i P. Shtiefnit Gjeçov O. M.”.

S 55 B 94 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.
84 D 88 bashkëlidhur me një vepër tjetër; ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 E 19	S 55 B 91
84 D 88	S 55 B 92
S 10 B 73	S 55 B 93
S 10 D 23	S 55 B 94
S 11 C 78	S 80 D 25
S 12 E 25	

168. **Halili, Tahir**
Kaside e Mevludit / [Stamboll], [1895].
16 f.; 23 cm.

Shqip me alfabet arab.

88^b B 14
S 169 R 38

169. **Jungg, Giacomo**
FIALUUR / I VOGHEL / SCCYP E LTINISCT / MLEDHUN / PREI / P. JAK JUNKUT T' SCOCNIIS JEZU / N' SCKODER T' SCCYPNIIS 1895.
XII, 200 f.; 17 cm.

F. V-VI parathënie italisht e autorit.

F. VII-XII shënime për përdorimin e fjalorit po në italisht.

F. 178-180 njoftim bibliografik për Pjetër Bogdanin.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkroja ‘Zoja e Paperlyeme’... nr. 67).*

89 T 1 ka vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE” dhe “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”.

Fe 36 G 9 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe siglën “Prof. Dr. G. Weigand Leipzig” si dhe shënimin “E fali Zoti Profesor Doktor GUSTAV VAJGAND (WEIGAND) Lëpiskë Dimëruarë 1929”.

89 T 1

82 U 25

Al 22 G 4

Fe 36 G 9

Fe 36 G 23

170. **PSALLTIRI** / KTHYERE ME KUJDES / PAS / EBRAISHTESE / KONSTANTINOPOJE / Nde shtypeshkronjet te A. H. Bojaxhianit / 1895. 241, [4] f.; 14 cm.

Shqip me alfabetin grek.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit; kaloi përmes disa peripecive si për përgatitjen për shtyp (ndryshimet në tekst, në krahasim me botimin e Kristoforidhit, që kanë prekur edhe përmbajtjen), ashtu edhe për marrjen e lejes së botimit nga qeveria turke (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit... f. 56).*

Kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 U 30

S 11 R 62

171. **QENDRIMI** / I SHOQERISE SHQIPETAREVET / “DESHIRE” / NE SOFJE / BUKURESHT / 1895. 9 f.; 15 cm.

Bashkëlidhur me vepra të tjera.

Ka të shkruar “Z. Hristo Prift Stefani” dhe vulën “COQERIA E SHQIPETAREVET “DESHIRE” I KOLLOZHEG 1893 SOFJE”.

88 S 150

172. **SCOCNIA BÂMIRSE** / e / SCËITIT SC’ JOZEF / N’ SCKODER T’ SCCYPNIIS / DIFTIMI I ESAPIT T’ VIETS 1894. Pa vd. [1895]. [10] f.; 18 cm.

Viti i botimit sipas logjikës së botimeve të tjera të kësaj serie, pra raporti i veprimtarisë së çdo viti është botuar në vitin pasardhës.

Të dy ekzemplarët kanë vulën “SOCIETA DI BENEFICENZA DI S. GIUSEPPE. SCUTARI D’ ALBANIA”.

89 G 163 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 11 F 19 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.

89 G 163

S 11 F 19

1896

173. **ANTOLOGIA ALBANESE** / TRADOTTA FEDELMENTE IN ITALIANO / DA / GIROLAMO DE RADA / NAPOLI / Stab. Tipo-Stereotipo del Cav. A. Morano / 1896.

82 f.; 24 cm. L. 1,50 - (APPENDICE ALLA GRAMMATICA).

Teksti në shqip dhe italisht.

F. 3-5 parathënie e përkthyesit.

S 279 A 26 ka një shënim italisht të 28 nov. 1897 (emri i autorit të shënimit i palexueshëm) si dhe një citim nga De Rada.

91 B 97

80 E 35

Al 7 B 19

S 279 A 25

S 279 A 26

174. [Crocioni, Giovanni Maria]

ALGEBRA / COMPEMDIO ELEMENTARE / AD USO / DELL COLL. DI S.
FRANC. SAV. / D. C. D. G. / SCUTARI D' ALBANIA, 1896.
58 f.; 18 cm.

Në gjuhën italiane.

Autori sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag ...* f. 551.
Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani,
Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme' ... nr. 78).

89a E 92

175. [De Rada, Jeronim]

ABECEDARIO / DELLA LINGUA ALBANESE / APPROVATO ED
ADOTTATO DAL CONGRESSO NAZIONALE / UNITO IN CORIGLIANO
CALABRO / NELL' OTTOBRE DEL 1896 / EDITO A SPESE DEL / CAV.
UFF. ANSELMO NOBILE LORECCHIO / VICE PRESIDENTE DELLA
SOCIETA ALBANESE / CORIGLIANO CALABRO / STABILIMENTO
TIPO-LITOGRAFICO DELL “POPOLANO” / 1896.
8 f.; 21 cm.

Autori sipas: Jup Kastrati, *Jeronim De Rada* (jeta dhe veprat), Rilindja,
Prishtinë 1980, f. 221.

Ar 121 C 20

Mfa 1 G 15

176. De Martino, Leonardo

ARBENORVE T' KERSCTEN / T'GRISCIUN FESTUER / PER DITEN
E KRËMTE / T'MREKULLORES ZOJE RUZARE / PREI POMPEIT / CI
LUTET N'KISC T'FRANCESKAJVE / TE' ARRA - MADHE N'SCKODER
= AI CATTOLICI ALBANESI / INVITO SACRO / PER FESTEGGIARE
SOLENNEMENTE / LA TAUMATURGA MADONNA / DEL SSmo.
ROSARIO DI POMPEI / CHE SI VENERA NELLA CHIESA / DE'
FRANCESCANI MINORI OSSERVANTI / DI ARRA-MADHE IN SCUTARI
D' ALBANIA / OVVERO / Inno Popolare / ALBANESE-ITALIANO /

COMPOSTA A TALE SCOPO DAL MISS APOST / P. Leonardo de Martino
M. O. / Italo-Albanese.
[Shkodër] [1896].
6 f.; 21 cm.

Titulli dhe teksti shqip dhe italisht.

Vendi dhe viti i botimit sipas Manek etj., *Albanesische Bibliographie*,
nr. 17/1896.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani,
Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme' ... nr. 72).

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

Ar 5 E 80

177. Guerini, Pasquale

LETRA/E ZOTNIIS ARCIPECKVIT/T'SCKODERS/PASCKO GUERINI
/ POPULLIT T'VET / [Sckoder], [1896].
7 f.; 26 cm.

Vendi dhe viti i botimit në fund të librit.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani,
Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme' ... nr. 71).

89 A 115

178. Homeri

ILIADHË / E / OMIRIT / KËNGË E PARË / KTHYERË PREJ / N. H. F. /
SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DITURI” / BUKURESHT / NDË
SHTYPESHKRONJËT TË SHOQËRISË / 1896.
76 f.; 20 cm.

Emri i autorit *Omir* në fl. tit.

Përkth. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*,
1927, nr. 3, f. 89.

F. 3-13 parathënie e përkthyesit.

F. 63-76 pasthënie po e përkthyesit.

S 300 G 63 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
Al 5 E 23 riprodh.

88 R 4
81 R 67
Al 5 E 23
S 11 D 164
S 300 G 63
S 300 G 64
Mfs 1 N 65

179. [Melchiori, Francesco]
SULLET E REGULLA / E VLLAZNEVE E T’ MOTRAVE / T’ TRETIT
URDHEN / T’ SCEITIT SC’ FRANCESK / PREI ASIZIT / MAS
EMERNAMEVE / E MAS LIRIMEVE T’ JA / T’ SCEITIT AT PAP LEONIT
XIII / SCKODER / ME Sctamp. t’ Kolegs Papnore / 1896.
108 f. : me il.; 15 cm.

F. 3-4 hyrje pa autor.

Aut. sipas: H. Kontributi i françeskanëve në hapësirën shqiptare... f. 16.

S 53 S 182 dhe 88 T 167 kanë vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII.
SCODRAE HIS”.
S 55 V 163 dhe S 11 R 33 kanë vulën “SCOCNIA E T’ TRETIT URDHEN S.
FRANCESK N’ SCKODER”.
S 10 R 98 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 T 167
S 10 R 98
S 11 R 33
S 53 S 192
S 55 V 163
S 53 S 190
S 278 G 106

180. **MËSIMË TË-VËJYERË** / A / FJALË SHPIRTËRISHTË / Të-folura
ndë mësonjëtoreset të / çupave ndë Korçë / KONSTANDINUPOJË / Ndë
shtypëshkronjë të A. H. Bojaxhianit / 1896.
96 f.; 17 cm.

Të dhënat u morën nga kopertina, sepse botimi nuk ka fl. tit.

Libri ndahet në disa pjesë, secila një fashikull: *Dashuri e perëndisë* (f. 1-16), *Drita e Botësë* (f. 17-32); *Besa* (f. 33-48), *Ç’ është faj* (f. 49-64); *Pemët e fajit* (f. 65-80) dhe *Shërim’ i fajit* (f. 81-96), në krye të të cilëve përsëritet shënimi në turqisht sipas të cilit libri është botuar me lejen e Ministrisë së Arsimit të Perandorisë nr. 450, dt. 17 dhjetor 1896 prej Shoqërisë misionare amerikane të Stambollit.

Katër nga gjashtë fashikuj të këtij botimi dhe konkretisht fashikulli 2 *Drita e Botësë* (f. 17-32), fashikulli 3 *Besa* (f. 33-48), fashikulli 4 *Ç’ është faj* (f. 49-64) dhe fashikulli 6 *Shërim’ i fajit* (f. 81-96) gjenden të regjistruar si njësi bibliografike më vete me nr. vendi përkatësisht 89 S 127, 89 S 128, 89 S 126 dhe 89 S 123. Është e njohur praktika e shtypjes dhe qarkullimit të botimeve me fashikuj, kryesisht 16 faqësh, para se libri të botohej dhe tregtohej i plotë, pra duke mbledhur bashkë gjithë fashikujt e tij. Siç shihet, në koleksionet e BK, përveç ekzemplarëve të këtij libri, gjenden edhe katër fashikuj të tillë të veçantë të tij, të cilët u janë nënshtruar të gjithë rregullave të inventarizimit, katalogimit dhe vendosjes së nr. të vendit: pra, janë konsideruar njësi bibliografike më vete.

S 53 U 57 dhe S 11 G 35 nuk kanë kopertinë.

89 S 139	S 54 V 71
S 11 G 35	S 53 V 102
S 11 G 50	S 56 U 104
S 53 U 57	S 277 G 36
S 53 T 42	S 277 G 37
S 54 V 70	(89 S 123 dhe 89 S 126-8)

181. [Pasi, Domenico]

DISAA HABERE / PERMII / APOSTOLLIM T' URATS / Me sctamp t' Kolegs t' Scypniis. [Shkodër], [1896].
10 f.; 18 cm.

Autori dhe viti i bot. sipas: Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* nr. 72.

Ka vulën "RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE".

88 R 48

182. [PJETRI EDHE VASIL] Pa vd. [1896].
14, [2] f.; 17 cm.

Viti i botimit nga shënimi në turqisht në krye të f. 1, sipas të cilit libri është botuar me lejen e Ministrisë së Arsimit, Stamboll nr. 450, dt. 17 dhjetor 1896 prej Shoqërisë misionare amerikane atje.
Për nga paraqitja tipografike është identik me botimin e regjistrimit bibliografik nr. 180 *Mësime të-vëjyerë a fjalë shpirtërishte...*, Konstandinupojë 1896. Nga numërtimi 1 (1-16) rezulton të jetë fashikulli i parë i lidhur më vete i një botimi të një natyre me të.

89 S 125
S 11 G 168

183. SCOCNIA BÂMIRSE / E SCÊITIT SC' JOZEF / COLLEGI I SCÊITIT SC' FRANCESK SAVERIT / N' SCKODER T' SCCYPNIIS / DIFTIMI I HESAPIT T' VIETS 1895. Pa vd. [1896].
10 f.; 18 cm.

Viti i botimit gjithnjë sipas logjikës së botimeve të tjera të kësaj serie, pra raporti i veprimtarisë së çdo viti është botuar në vitin pasardhës.

89 G 162 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".
S 56 U 40 ka vulën "SOCIETA DI BENEFICENZA DI S. GIUSEPPE SCUTARI D' ALBANIA".

89 G 162
S 56 U 40

1897

184. Benusi, Gaspër

SCCIYPTARI I MSUEM / N' GHIUH T' VET / PREI / G. BENUSSIT / E dyta dor godit e setue prei Bâasit vet / Liber i nevoisem per skolla e per popull / Typographia Immaculatae Conceptionis B. M. V. / SCODRAE 1897.
183 f.; 17 cm.

F. 3-4 parathënie e autorit.

S 53 T 5 ka vulat "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII – SCODRAE IHS" dhe "VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE".
S 10 G 23 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89 S 117
S 10 G 23
S 53 T 5
S 53 T 167

185. De Rada, Jeronim

Uno specchio di umano transito / NAPOLI / TIPOGR. EDITR. F. DI GENNARO & MORANO / 1897.
137 f.; 25 cm. - (POESIE ALBANESI VOL. II).

Emri i autorit *Gerolamo de Rada* në krye të fl. tit.
Sipas: Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 663, numri i faqeve 189. Po aty shkruhet që viti i botimit në kopertinë është 1898.
F. 5-6 parathënie italisht marrë nga botimi *Skanderbeu i pa-faan* 1870.
Teksti shqip dhe italisht në prozë.

Ekzemplar i cunguar (i mungojnë kopertina dhe f. 47-137).

Ar 116 A 21

186. Ferrari, Andrea

T' MLEDHUNIT / E DOTRINS KSCTEN / SCKRUE / PREI MESCTARIT D. A. FERRARI / E / SIELLUN SCCYP / PREI DOM NNREE LOGHOREZIT / Prifti i Arcidiocezit Sckoders / E MANNEI / Arcipesccki i Sckupit / SCKODER / Me Setamp t' Kolegs t' Scypniis / 1897.
61, 1 f. il.; 16 cm.

89 T 122 ka vulën “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”.
 S 9 G 64 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
 S 53 T 84 ka vulën “VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN
 PJETRIT TIRANE”.

89 T 122
S 9 G 64
S 53 T 64
S 53 T 84

187. **HAZNA** / E / KONGHREGHAZIONIT / T’ ZOIS BEEKUUME / N’
 ROM / me sctamp t’ Kuvennit Scëit / t’ Propaghands / 1897.
 444, [2] f.; 14 cm.

Përmban edhe pjesë në latinisht.
 Sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag ...* f. 534
 përgatitës i këtij botimi është Giacomo Jungg.

88 U 136 ka siglën “Maria Paluca” dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE
 – TIRANË”.
 S 278 G 45 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
 S 54 V 167 ka shënimet “Uspomena na prvu svetu pričest od Franje Gurasci-a.
 21 Sipnja 1902” dhe “Ricardo Della prima comunione Gurasci F. 21/6 1902”.

88 U 136
S 54 V 167
S 278 G 45

188. **Le Scuole** Religiose / IN / SCUTARI D’ALBANIA / ANNO 1897 /
 Tipogr. priv. dell’ Imm. Concezione / [Shkodër] / [1897]
 18 f.; 19 cm.

Vendi dhe viti i botimit sipas: Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und
 sein Beitrag ...* f. 552.

Riprodh.

Ar 122 D 72

189. [**Pasi, Domenico**]
 REGHULHIMI I PERSCPIRTSCEM / PER / ZELHTAR E ZELHTARE / T’
 APOSTULHIMIT T’ URATS / E CITI / GNI MESCTAR / I S. J. / N’ ROM /
 me sctamps t’ Kuvennit Scëit / t’ Propaghands / 1897.
 109, [2] f.; 12 cm.

Aut. sipas: J. Rrota, *Për historin e alfabetit shqyp*, f. 71.

89 U 50 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 U 50 **S 256 G 102**
S 53 S 186 **S 256 G 103**
S 53 S 217

190. **RELAZIONE** SCOLASTICA / DEL / COLLEGIO DI S. FRANCESCO
 SAVERIO D. C. D. G / All’ Illmo. Signor / TEODORO IPPEN / Console d’
 Austria-Ungheria / IN / SCUTARI D’ ALBANIA / [Shkodër], [1897].
 7 f.; 20 cm.

Viti i botimit sipas Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 36/1897.
 Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani,
Katalogu i librave të botuem nga shtypshkroja ‘Zoja e Paperlyeme’... nr. 79).

Ar 122 D 73

191. **SCYHRETI** / I / DIVOCEM. [Shkodër], [1897].
 32 f.; 14 cm.

Viti i bot. sipas: *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja “Zoja e
 Paperlyeme”...* nr. 88.
 Është botuar me numër të ndryshuar faqesh edhe në vitet 1902 dhe 1912
 (shih. nr. 236 dhe 527 në këtë bibliografi).

90 U 18 i mungon kopertina.
 S 9 R 36 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

90 U 18
S 9 R 36
S 11 R 35

192. Skirò, Zef

Kënkat e luftës / (I CANTI DELLA BATTAGLIA) / CON NOTE E OSSERVAZIONI / sulla / QUESTIONE D'ORIENTE / PALERMO / Remo Sandron – editore / Tip. G. Spinatto / 1897.
189 f.; 22 cm.

Teksti shqip dhe italisht.

F. 5-11 parathënie italisht e autorit.

F. 39 – 189 shënime gjithashtu në italisht.

Ar 114 B 46

193. [Urat' per t'u than' para Mescs t'famulliis ...]. [1897].
7 f.; 15 cm.

I mungon kopertina dhe fl. tit.

Titulli sipas f. 1.

Titulli dhe viti i bot. sipas: *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"* ... nr. 89.

Ar 112 G 23**1898****194. Bilota, Bernard**

STIMA AGLI OTTIMI / BIASIMO AI TRISTI / CASTROVILLARI / TIPOGRAFIA FRANCESCO PATITUCCI / 1898.
12 f.; 21 cm.

Poezi shqip; përkthyer në italisht, një pjesë në vargje nga arbëreshi Abramo Basta, një pjesë në prozë nga vetë autori. Tri poezitë e fundit nuk janë të përkthyer.

Ka vulën "BIBLIOTEKA DHIMITER S. SHUTERIQI".

Ar 122 D 70**195. Bytyçi, Ndue**

URDHNIMET E TENZOT / E / T' SCÊITES KISC / prei / D. Ndue Bytycit [1898].
14 f.; 14 cm.

Viti i bot. sipas: Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag* ... f. 355.

88 U 145 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 U 109**88 U 145****S 9 R 37****196. Chidichimo, Demetrio**

Fiaalja të Skanderbecut cê delj ka varri = [La parola di scanderbeg che sorge della tomba] / Corigliano Calabro, Stabilimento Tipo-litografico del Popolano [1898].
4 f.; 28 cm.

Tit. dhe teksti shqip dhe italisht në prozë në krye të f. 1.

Botimi nuk ka kopertinë, as fl. tit.

Viti i botimit sipas: Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 660.

Vendi i botimit dhe shtypshkronja marrë nga faqja e fundit.

Ar 119 A 39**197. [Curani, Stefan]**

T' nnollunat e Scypniis / prei / gni Gheghet ci don vënnin e vet / Skenderie / 1898.
V, 148 f. : me il.; 19 cm.

Aut. *prei gni Gheghet ci don venin e vet* (pseud.) sipas: J. Rrota, *Për historin e alfabetit shqyp*, f. 74, (në formën *Tef Curani*). Lidhur me autorësinë e këtij libri ka diskutime (shih, p.sh., Armin Hetzer, *Armenier und Albaner. Philologisch-historische Materialien zur Stellung zweier Minderheiten im Osmanischen Reich*, Balkan-Archiv N. F. 12, 1987, f. 109).

Po sipas J. Rrotës vendi i botimit Skenderie është një fals. "... Aleksandrija e Egjiptit është vû për arsye oportunitetit politik të kohës, mbasi realisht libri u botue në Vjenë" (*Për historin e alfabetit shqyp*, f. 74). Edhe Faik Konica në rubrikën *Bibliographie*, rev. *Albania*, nr. 3-1898, f. B. 52 shënonte si vend botimi *Alexandrie*.

F. III-V parathënie e autorit.

E para histori e Shqipërisë botuar në gjuhën shqipe. A. Plasari thekson se me këtë vepër dhe me veprën e Ndoc Nikajt *Historia e Shcypniis ch' me fillesë e deri më kohë kur ra në dorë të turkut*, Bruksel 1902 (shih regjistrimin nr. 256) hidhen themelet e historiografisë shqiptare si shkencë kombëtare (*Hyrje në albanologji...* 2010).

S 280 g 20 dhe Al 31 G 58 kanë vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 11 E 66 ka siglën "D. Pekmezi" dhe vulën "BIBLIOTH. O. K. K. ÖFFENIL. LEHRANSTALT F. ORIENT. SPRACHEN".

S 75 T 17 ka shënimet "Zotit Pietro Shahinit për miqësi e kujtim. A. Zako" dhe "Z. Koleás ja dhoris. P. Shahini. 22. 3. 1930".

90 B 146 ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE".

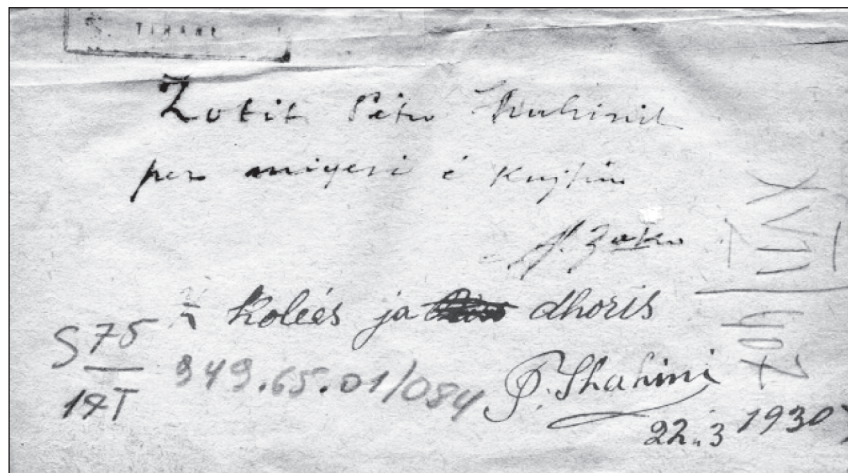
90 B 146

Al 31 F 7

S 11 E 66

S 75 T 17

S 280 G 20

Ekземplari S 75 T 17

198. **Dodani, Visarion**

MËALT' É MBLÉTESE / PIÉS' É PARE / BUKURESHT / 1898.

Titulli në kopertinë:

MËALT' É MBLÉTESE / PIÉS' É PARE / a / Fare-FARESH VIERSHA, KENGE, TE-THENA, / NJERA-TIATRA, / DHE FYTYRA SHQIPETARESH MÉ JETEN E TYRE / MBLEDHURE DHE BERE / PRÉI / Vissar. A. Dodanit / BUKURÉSHT / SHYTPESHKRONJA E SHQIPTETAREVÉT / 1898.

a, b, c, 234, [33] f. : me il.; 15 cm., shitëte... Fr. 1.50.

Të dhënat marrë nga kopertina.

Në faqet a, b dhe c parathënie e V. Dodanit.

88 T 79 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 9 G 140 ka vulën e mësipërme si dhe vulën "Prof. Dr. G. Weigand Leipzig".

88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 S 150

88 T 79

S 9 G 140

199. [Farini, Pelegrino]

VAKINAT / E T' SCKRUEMIT SCÊIT / CITUN N' GHIUH SCCYPTARE / PREI / P. JAK JUNKUT S. J. / SCKODER / Me Sctamp t' Kolegs Papnore / 1898.

112 f. : me il., [4] f.; 18 cm.

F. 5 hyrje italisht e përkthyesit, prej nga është nxjerrë edhe emri i autorit.

S 10 G 66 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89 S 7 ka vulën "SHOQNIJA MOTRAT STIGMATINE Bijat e Zojës. Tiranë".

S 289 G 19 dhe S 277 G 32 kanë vulën "MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS".

S 53 V 41 ka vulën "VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE".

89 S 7 **S 53 V 41**
S 10 G 66 **S 53 V 42**
S 11 G 2 **S 53 V 43**
S 11 F 158 **S 277 G 32**
S 53 V 40 **S 280 G 19**

200. [Frashëri, Naim]

ISTORI' E SKENDERBEUT / BUKURESHT / TIPOGRAFI E SHQIPETAREVET / 1898.

309 f.; 24 cm., shitetë ... Franga 2.

Aut. sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 96.

89 C 3 dhe S 11 B 63 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
 S 284 C 25 ka vulën “VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE”.

S 9 D 64 ka shënimin “Ket’ Istorie Jashar Erebara” dhe vulën “Shprësa e Shcypeniis”/ “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA”.

89 C 3
S 8 C 51
S 9 D 64
S 11 B 63
S 30 A 70
S 89 D 87
S 284 C 25

201. Frashëri, Naim

QERBELAJA / PREJ / N. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DITURIA” / BUKURESHT / NË TIPOGRAFI TË SHOQËRISË / 1898.

347 f.; 16 cm.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: Lumo Skendo, *Libra të shtypura në Rumani*, në rev. *Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

S 55 R 183 ka vulën “Shprësa e Shcypeniis” / “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA”.

S 80 T 56 i mungon kopertina.

88 T 61
S 10 R 31
S 55 R 183
S 80 T 56
S 282 G 84

202. I. D.

MUSTAFA PASHA / I SHKODRËS / Prej I. D. / Shtypur nga shoqëria “PERLINDJA É SHQIPETAREVÉ” BRUXELLES, 1898.

19 f.; 12 cm., Kio flëtorë dergohët gratis (pa kushtim) neper ghithe Shqiperi. Ghétke kushton 1/2 fr. - (BIBELSHTRAK I VOGEL SHQIP = Petite bibliothèque albanaise NUMER I)

Në të vërtetë botimi ka 18 faqe, sepse në numërtimin e tyre nuk ka faqe 17, pra nga faqja 16 kalohet në faqen 18.

Botimi nuk ka fl. tit., kështu që të dhënat janë marrë nga kopertina.

Al 4 F 69 dhe S 121 S 6 riprodh.

89 U 86
Al 4 F 69
S 121 S 6
Mfs I N 35

203. [Ippen, Theodor]

Albania / Nozioni geografiche / [Shkodër], [1898].

34 f.; 18 cm.

Aut., vendi dhe viti i botimit sipas: *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja “Zoja e Paperlyeme”* ... nr. 98.

Riprodh.

Al 9 G 21

204. Lamartine, Alphonse de

GYJOM TELLI / PREJ / LAMARTIN / Shqipëruarë prej: / LUMO SKENDO / SOFJE / NDË SHTYPËSHKRONJËT “MBROTHESIA” / 1898.

54, [1] f.; 15 cm., Çenimi 60 qindarka (3 gr.)

F. 52-53 pasthënie e përkthyesit.

Shtypshkronja *Mbrothësia*, një ndër të parat dhe më të rëndësishmet, u ngrit në Sofje më 1897 nga shqiptarët me banim në Bullgari. Ndër drejtuesit kryesorë të saj ishte Kristo Luarasi, më vonë pronar, botues dhe drejtor i saj. Atë vit ajo nxori *Ditërfenjësin Kombiar*, njohur më vonë me titullin *Kalendari Kombiar*. Me atributet e entit botues ajo shtypi dhe botoi mjaft libra letrarë, shkollorë etj. duke u angazhuar kështu drejtpërsëdrejti në lëvizjen kulturore të Rilindjes sonë Kombëtare. Në vitin 1923 shtypshkronja rifilloi veprimtarinë në Tiranë. Pas viti 1934 ajo u shndërrua në ent botues të mirëfilltë dhe u quajt shtëpia botuese *Kristo Luarasi*, e para e llojit të vet në vend. Në periudhën 1897-1915 në shtypshkronjën *Mbrothësia* në Sofje u realizuan 115 tituj librash dhe periodikësh (Luka Nase, *Si u ngrit shtypshkronja “Mbrothësia” në Sofje* në: *Kristo Luarasi-vizionar i shtetit shqiptar*, Tiranë 2008, f. 184).

88 U 15 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 U 15

88 S 150

S 9 R 22

S 54 V 113

S 54 V 115

S 54 V 114

S 278 G 47

205. [Marchese, Domenico Antonio]

CARME NUZIALE / Napoli - Stab. Tipo-Stereot. F. di Gennare & A. Morano. [1898].

11 f.; 18 cm.

F. 3 parathënie e autorit.

Autori dhe viti i botimit marrë nga parathënia.

Teksti shqip dhe italisht.

Ar 119 G 58

206. Marchese, Domenico Antonio

MËRII / (TRISTEZZA) / VERSI / CORIGLIANO CALABRO / STABILIMENTO TIPO LITOGRAFICO DEL Popolano / 1898.

17 f.; 18 cm.

Titulli dhe teksti shqip dhe italisht në prozë.

89 G 229

207. RJEGULHAT É SHOQERISE / “Përlindja e shqiptarëve” / BRUXELLES / 1898.

8 f.; 14 cm.

89 T 196 ka shënimin “Jashar Erebara. Bukuresht”.

S 121 S 5 dhe Al 4 F 65 riprodh.

89 T 196

Al 4 F 65

S 121 S 5

208. RRUGHA / E / SCELBIMIT / SCKODER 1898 / Me Sctamp t’ Kolegs Papnore.

139, [5] f.; 13 cm.

Sipas: H. *Kontributi i jezuitëve në hapësirën shqiptare...* po aty, përgatitës i këtij botimi është Domenico Pasi.

89 U 32 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 U 32

S 54 V 170

209. SCOCNIA BÂMIRSE / E SCEITIT SC’ JOZEF / COLLEGI I SCËITIT SC’ FRANCESK SAVERIT / N’ SCKODER T’ SCYPNIIS / DIFTIMI I HESAPIT T’ VIETS 1897 / SCKODER 1898 / Me Sctamp t’ Kolegs Papnore. 13 f.; 18 cm.

89 G 160 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”
S 11 F 31 dhe S 56 U 39 kanë vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E
PAPERLYEME” SHKODER”.

89 G 160
S 11 F 21
S 56 U 39

210. **Serembe, Kozmo**
KËNKA LIRIE / NDË BUKURESHT / Ndë Tipografi të Shoqërisë “Dituria” /
1898.
21 f.; 15 cm.

Emri i autorit *Kosimo Serembe* në fl. tit.
F. 5 parathënie e autorit.

88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 S 150
S 11 G 148

211. **Sino, Athanas**
NUMURËTORE / PREJ / ATHANAS TH. SINOSË / SHTYPURË PREJ
SHOQËRISË “DITURIA” / BUKURESHT / NE SHTYPËSHKRONJËN TË
SHOQËRISË / 1898.
159 f.; 21 cm.

S 9 D 39 ka siglën *D. Beratti* dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE –
TIRANË”.

90 A 88
S 9 D 39

1899

212. **ABETAR** / I GHUHES SHQIP / BRUXELLES: / “PERLINDIA É
SHQIPTAREVÉ” / 1899.
64 f.; 18 cm.

Titulli në kopertinë edhe në osmanisht.

88 F 192
Mfs 1 P 4

213. **ABETARI** / I CITUN / PREI / Shocniet t’ bashkimit / T’ GIUHES
SHCYPE, [Shkodër], [1899].
34 f.; 18 cm.

Vendi i botimit sipas: Theodor Anton Ippen në *Dokumente arkivore të
Vjenës mbi alfabetin dhe arsimin shqiptar*, “Vjetari i Arkivit të Kosovës”,
1974-1975, X-XI, f. 457, Prishtinë 1979.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani,
Katalog i librave të botuem nga shtypshkroja ‘Zoja e Paperlyeme’...
nr. 159).

Ky botim përshkruhet te Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 709,
rubrika *Pa vit botimi - Sans date*, bibliografi që përfshin botime deri në
vitin 1899 dhe meqë Shoqëria Bashkimi është krijuar në vitin 1899 kjo
abetare rezulton të jetë botuar pikërisht në këtë vit.

Në periudhën 1899-1908 (Kongresi i Manastirit) shoqëria Bashkimi
botoi 32 tituj librash (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691-2)

S 11 F 145 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 286 G 77 i mungon kopertina; ka vulën “Bibljioteka Franciskane Shkoder”.
Te S 11 F 145 ka mjaft ndërhyrje të bëra me bojë shkrimi, mbase nga ndonjë
lexues, të cilat e dëmtojnë tekstin, sidomos në pikëpamje të historisë së alfabetit
të gjuhës shqipe.
89 R 103 ka në kopertinë vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME”
SHKODER”.
S 12 G 17 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.
89 S 46 bashkëlidhur me një vepër tjetër.

89 S 46
89 R 103
S 11 F 145

S 12 G 17
S 286 G 77

214. **Bacci, Pietro Giacomo**

JETA / E SCEITIT SC' FILIP NERIT / PREI FIRENZET / TEMELUESI / KONGREGAZIONIT T' RREZZATORIT / SCKRUEMUN / PREI / P. PIETER JAK BACCIT / KTHYEMUN SCCYP / PREI / D. LORENZ NENSCIATIT / PRIFT I DIOCEZIT T' ZADRIMS / SCKODER / Me Sctamp t' Kolegs Papnore / 1899.
224 f.; 18 cm.

89 R 132 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 55 T 153 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.
S 55 T 152 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE” dhe “BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”.
S 53 V 50 dhe S 54 U 142 kanë vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII IHS SCODRAE”.

89 R 132
S 10 F 69
S 53 R 55
S 55 T 152

S 55 T 153
S 53 V 50
S 54 U 142

215. **Dizdari, Nasuf**

JETA / É / KARA MAHMUT / PASH SHKODRES / PREJ / N. B. D. / BRUXELLES / “PERLINDIA E SHQIPTAREVÉ” / (LIBERSHTRAK I VOGEL SHQIP / LE BIBLIOTHEQUE ALBANAISE. Numer 2) / 1899.
24 f.; 16 cm.

Aut. N. B. D. (inic.) sipas: Palok Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash të përdorura në shtypin shqiptar dhe në botime të tjera gjatë viteve 1743-1944*, Tiranë 1998, f. 82.

89 R 193
S 12 R 29

216. **Frashëri, Naim**

ISTORI / E / SHQIPËRISË / PREJ / N. H. F. / SOFJE / NDË SHTYPËSHKRONJËT SHQIPE “MBROTHËSIA” / 1899.
43, [3] f.; 16 cm., çmimi 60 qin. 3 gr.

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

89 T 91 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII – SCODRAE IHS”.
88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.
S 54 S 130 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 T 91
88 S 150
S 12 R 37

S 54 S 130
S 80 T 71

217. **[Frashëri, Sami]**
SHQIPËRIA / Ç' KA QENË, Ç' ËSHTË E Ç' DO / TË BËHETË? / MENDIME PËR SHPËTIMT TË MËMËDHEUT / NGA REZIKET QE E KANË RETHUARË / [shtypur prej shoqërisë “Dituria”] BUKURESHT / 1899
96 f.; 16 cm., çmimi 1 fr.

Aut. dhe botuesi sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 96.

88 R 164
Al 26 F 7

218. **Negovani, Papa Kristo**
ISTORI/e/DHIATESEVIETERE/BUKURESHT/NDESHTYPESHKRONJE TE SHOQERISE “DITURIA” / 1899.
65, [3] f.; 16 cm., shitetë 50 bane, 2 1/2 grosh.

Emri i autorit marrë nga kopertina.

S 155 E 55 riprodh.

89 T 99
S 9 G 154
S 11 G 146
S 13 V 51

S 53 S 105
S 155 E 55
S 278 G 101
S 307 G 22

219. Negovani, Papa Kristo

VJERSHE SHKRESETOREJA / PREJ / P. H. HARALLAMBIT / SOFJE / NDE SHTYPESHKRONJET “MBROTHESIA” / 1899.

78, [2] f., 15 cm., çmimi 40 qin.(2 gr.).

88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.

S 52 V 55 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 153 S 59 riprodh.

88 T 74	S 52 V 57
88 S 150	S 52 V 58
S 19 S 168	S 54 S 129
S 52 V 55	S 153 S 59
S 52 V 56	S 278 G 105

220. Nikaj, Ndoc

BLETA / NNER LULE T’ PARRIZIT / O / SCPIRTI I GHZUUM / me t’ lutuna gjithfarsc / T’ MLEDHUNA E T’ CITUNA / prei / D. Nnoz Njkait / Prift i Arkidiocezit Sckoders / SCKODER / Me Sctamp t’ Kolegs Papnore / 1899.

498 f. : me il., [6] f.; 14 cm.

F. 5 – 8 parathënie e Ndoc Nikajt.

88 U 24 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

S 10 R 70 dhe S 307 G 23 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 24
S 10 R 70
S 307 G 23

221. Oroë / Permi Abétaar Shcyp / [Shkodër], [1899].

23 f.; 18 cm.

Teksti shqip dhe italisht.

Botimi nuk ka kopertinë dhe fl. tit.

Vendi dhe viti i botimit sipas: Kastrati, *Histori e gramatologjisë shqipe (1635-1944)*, Prishtinë 1980, f. 225.

Shtypur në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (Shestani, *Katalog i librave të botuëm nga shtypshkroja ‘Zoja e Paperlyeme’*... nr. 153).

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691).

89 S 2 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografiuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë/Dimëruar 1929”; gjithashtu ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 53 V 35 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODËR”.

S 11 v 135 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” si dhe shënimin “Coll. S. Franc Xav Scodrae”

89 S 2
Al 23 G 46
S 53 S 68
S 53 V 35

222. Qiriazi, Gjergj

FISIKA/PREJ/G. QIRIAZIT/SHTYPURË PREJ SHOQERISE “DITURIA” / BUKURESHT / NDE TIPOGRAFI TE SHOQERISE / 1899.

98 f. : me il.; 19 cm.

S 301 F 36 i mungon kopertina.

S 279 C 65 i mungon kopertina.

89 F 2 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 10 E 16 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografiuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

89 F 2	S 81 G 50
S 9 E 9	S 279 C 65
S 10 E 16	S 301 F 36
S 55 T 102	Mfs 1 H 32
S 55 T 101	

223. SCOCNIA BÂMIRSE / E SCEITIT SC’ JOZEF / KOLEGI I SCÊITIT SC, FRANCESK SAVERIT / N’ SCKODER T’ SCCYPNIIS / DIFTIMI I HESAPIT T’ VIETS 1898 / SCKODER / Me Sctamp t’ Kolegs Papnore / 1899.

190 f.; 18 cm.

89 G 159
S 11 F 22

224. Terova, Jovan

AFRON-DITA / PER ÇCIMIN É COMBIT SHCIPETAR / Réducj' é percoheshimé / PJÉS' É PARE / PUSHTON / I. MBARIMÉ TE PERGITHESHMÉ PER GIU- / HEMESONËT SHCIP. II. COHET' TE SHCIPERISE DHÉ / COMBIT SHCIPETAR / PUNOARE PRÉJ / I. H. LAZIT / I. CALÉNDOR 1899 / BUCURESHT / SHTËPA-SHCRONË' É PUNETOREVE SHOCETOAR / MARINESCU & SHERBAN / 1899.

36 f.; 16 cm.

Aut. sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 96.

88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.

90 B 248

88 S 150

Al 23 G 44

S 9 G 48

1900

225. ABETARE / E / GJUHËSË SHQIP / Ndë të folë Gegënisht / SOFJE / NDË SHTYPËSHKRONJËT SHQIPE “MBROTHËSIA” KRISTO P. LUARASI / 1900.

16 f.; 19 cm., kushton 20 q. (1 gr.)

89 R 95 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “BIBLIOTECA. MISS. VOL. ALB.”.

89 R 95

S 11 F 133

226. Camodeca de' Coronei, Pietro

DIZIONARIO / PELASGO-ALBANESE ED ITALIANO / COMPILATO / DA / PIETRO CAMODECA DE' CORONEI / ROMA / TIPOGRAFIA A. BEFANI / 1900.

VIII, 50 f.; 22 cm.

F. 3-4 hyrje italisht e autorit.

I mungojnë f. 3-16.

Ar 121 B 33

227. Catalogo caratteri, fregi e vignette, Scutari, Tip. Privata 1900.

[118] f. : me il.

Libri nuk u këqyr drejtpërsëdrejti, sepse në kohën e marrjes së informacionit për të koleksionet e ndërtesës së vjetër të BK, ku ai gjendet, ishin në proces riorganizimi. Kjo është arsyeja që në përshkrim mungon një element i tillë fizik si lartësia e librit. Të dhënat bibliografike u morën nga *Skedari i librit të huaj* deri në vitin 1988, kutia IX-1.

206 U 100**228. Frashëri, Sami**

ABETARE / E / GJUHËSË SHQIP / PREJ S. H. F. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “DITURI” / BUKURESHT / Në shtypëtoret të shoqërisë / 1900. 75 f., [4] f.; 21 cm.

Aut. S. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.

S 58 B 188 dhe 88 G 105 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 G 105

84 E 47

Al 31 G 52

S 11 D 104

S 12 D 131

S 58 B 188

S 58 B 189

S 58 B 190

S 81 G 53

229. Hofmann, Franz

BËJE TË MIRËN / PA HIDHE NË DET / PREJ FRANC HOFMAN. Shqipëruarë nga gjermanishtja pej LUMO SKENDO / SOFJE / NDË SHTYPËSHKRONJËT SHQIPE “MBROTHËSIA” / KRISTO P. LUARASI dhe KOSTA / TREBICKA / 1900.

142, [2] f.; 18 cm. - (PRALLË PËR DJEMTË).

88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.
 88 T 200 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
 S 10 R 51 ka shënimin “POSHT Fashizmi V.F.L.P.” dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
 S 3 U 6 i mungon kopertina.

88 S 150 **S 54 V 131**
88 T 200 **S 63 V 39**
S 3 U 6 **S 65 R 152**
S 10 R 51

230. Najdeni, Said

FE - RËFENJËSEJA / E MYSLIMANËVET / PREJ / HOXHË VOKËS / SOFJE / NDË SHTYPËSHKRONJËT SHQIPE “MBROTHËSIA” / 1900.
 63 f.; 15 cm.

Aut. Hoxhë Voka (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 168, i cili “...pati i pari mendimin të përdorë gjuhën shqipe për rrëfim të fesë muhamedane...” (rev. Albania, Bruxelles, 1901, nr. 2, f. 29).

S 278 G 43 dhe S 54 V 153 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE–TIRANË”.
 S 54 V 152 ka shënimin “Malo Tabaku. Data 15/8/927”.
 88 S 150 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 S 150
88 S 199
S 54 V 152
S 54 V 153
S 278 G 43

231. **PESMDHET** BISEDA / T’ SCËITIT SC’ LEONARD / PREI PORTO MAURIZIO / PERMII T’ HYINUUSCMIN SAKRAMËNN / KTHYE SCCYP / prei gni Fratit O. M. / SCODRAE / Typ. Immaculatae Concept B. M. V. / 1900.
 100 f. : me il.; 19 cm.

Sipas Malaj, *Kontributi i françeskanëve në letërsinë shqipe...* f. 177, përgatitës i këtij botimi në origjinal është Camillo Libardi.
 F. 5-9 hyrje latinisht e përkthyesit.

89 S 25

232. **SCOCNIA** / BÂMIRSE / E SCEITIT SC’ JOZEF / KOLEGJI I SCËITIT SC’ FRANCESK SAVERIT / N’ SCKODER T’ SCCYPNIIS / DIFTIMI I HESAPIT T’ VIETS 1899 / SCKODER / Me Sctamp t’ Kolegs Papnore / 1900.
 10 f.; 18 cm.

88 G 158 dhe S 11 F 23 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 G 158
S 11 F 23

233. Skirò, Zef

Te Dheu i huaj / (Nella terra straniera) / poema / MILI e HAIDHIA / idillio / PALERMO / Tip. G. Spinnato / 1900.
 136 f.; 27 cm.

F. 5-9 parathënie italisht.
 Teksti shqip dhe italisht.

83 A 4 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe të shkruar *P. Gj. Fishta ofm.*

89 A 12
83 A 4
S 12 B 24

1901

234. **Abétari** / për / Shkolla Filltarë / t' Shcypniis / LIBRI I PARE / [Shkodër], [1901].
41 f.; 22 cm.

Vendi dhe viti i botimit sipas Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 38(1)/1901.

Kjo abetare, bashkë me *T' Mlédhunit e Msimévë t' Kshtëna* (nr. 236), *Grammatika ia Folmarmia Shcyptaré* (nr. 239), *Libri i dytë i Knnoitorës Shcypé* (nr. 240) dhe *Numertoria per Msoitorét fillëstoré* (nr. 243) janë botime të shoqërisë “Bashkimi” të Shkodrës të shtypura në vitin 1901 (po ai, po aty).

S 10 C 101 ka vulat “S. KOLEA TIRANË” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 C 126

S 10 C 101

S 41 A 33

235. **DEVOZIONI** / I TREMDHET T' MARTEVE T' SCNA NNOUT / PREI PADOVET / SCKODER / Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece / 1901.
63 f.; 14 cm.

Sipas *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja “Zoja e Paperlyeme”* ...nr. 112 përgatitës i këtij botimi është Anton Xanoni.

89 U 25 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 U 25

S 53 T 215

S 307 G 11

236. **Ferrari, Andrea**

T' Mlédhunit / E Msimévë t' Kshtëna / t' daamé nner kater rënné / shkruie prëie Méshtarit D. Nnree Férrarit / e siéllun shcyp préie / T' Pernnrichmit Xotnii Nnree Logorétsit / Arghipëshkvit t' Shkupit / Libri i pare / [Sctypsckroja e Zojs zanun pa kurr lece], [Shkodër], [1901].
50 f.; 23 cm.

Botim i shoqërisë “Bashkimi” (sipas Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 38(1)/1901).

Vendi dhe viti i botimit sipas: Henri Guys, *Bibliographie Albanaise*, Tiranë 1938, nr. 27.

Shtypshkronja sipas: *Dokumente arkivore të Vjenës mbi alfabetin dhe arsimin shqiptar*, “Vjetari i Arkivit të Kosovës”, 1974-1975, X-XI, f. 481.

88 C 141 ka vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE” dhe “BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”

S 10 C 99 ka vulat “S. KOLEA TIRANË” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 C 141

S 10 C 99

237. **Frashëri, Mithat**

NAIM BE FRASHERI / PREJ / MALI KOKOJKA / SOFJE / SHTYPESHKRONJA “MBROTHESIA” / KRISTO P. LUARASI / 1901.
38., 6 f. të il.; 15 cm.

Aut. Mali Kokojska (pseud.) sipas: *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash* f. 154.

88 U 17 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 3 V 124 ka vulën “SOFOCLI ÇAPI”.

88 U 17

Al 31 G 53

S 3 V 124

S 11 R 25

S 278 G 80

238. Frashëri, Sami

BESA / DRAMË ME GASHTË PAMJE / PREJ / SAMI BEJ FRASHËRIT / Shqipëruar nga Tyrgishtja / prej / AB. A. YPI KOLONJA / SOFJE / NDE SHTYPESHKRONJËT SHQIPE “MBROTHESIA” / KRISTO P. LUARASI / 1901.

108, [3] f.; 19 cm., 5 grosh (1 fr.), e lidhur 10 grosh (2 fr.).

Ar 6 E 69 bashkëlidhur me të njëjtën vepër në sllavisht.

88 G 149 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 55 U 40 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

Al 4 E 46 i ka të fotokopjuara f. 1-18 dhe 93-108.

Ar 6 E 69

S 55 U 39

88 G 149

S 55 U 40

Al 4 E 46

S 278 F 40

S 55 U 38

Mfs 2 F 38

239. [Koleci, Dodë]

Grammatika / ia / Folmarmia Shcyptaré / e / permbledhmé me pak fiale / per / perdorim t' fmiivé / [Shkodër], [1901].

73 f.; 23 cm.

Botim i shoqërisë “Bashkimi” (sipas Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 38(1)/1901).

Autori sipas: Kastrati, *Histori e Gramatologjisë Shqiptare (1635-1944)*, f. 242.

Vendi dhe viti i botimit sipas: Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 23.

88 C 114 ka vulën “S. KOLEA TIRANË”.

S 54 A 36 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII SCODRAE”.

S 54 A 38 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

S 55 S 99 ka vulën “Shpresa e Shcypeniis”/ “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL'ALBANIA”.

88 C 114

S 54 A 36

S 54 A 37

S 54 A 38

S 55 S 99

S 10 C 93

240. Libri i dytë / I Knnoitorés Shcypé / per Shkollë n' Shcypnii / [Vjenë], [1901].

44 f.; 21 cm.

Botim i shoqërisë “Bashkimi” (sipas Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 38(1)/1901).

Në lidhje me vendin dhe vitin e botimit ka mendime të ndryshme:

- Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 38(2)/1901 jep si vit botimi 1901.

- H. Guys në *Bibliographie albanaise*, nr. 24, mendon se libri mund të jetë shtypur në Shkodër më 1901.

- Rev. “Albania” Bruxelles, nr. 7, 10 korrik, 1901, f. 105 merr si vit botimi po ashtu 1901.

- J. Rrota, *Për historin alfabetit shqyp* në “Hyllin e Dritës”, Shkodër, nr. 2, 1936, jep si vend botimi Vjenën dhe vitin 1900.

S 61 A 93 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”. 89 C 57 ka vulat “S. KOLEA TIRANË” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 10 C 100-2 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË” dhe siglën e Karl Gurakuqit me shënimin *Shkodër, I-IV-1919*.

89 C 57

S 10 C 100

S 10 C 101

S 10 C 102

S 61 A 93

S 61 A 94

S 281 C 46

241. [Mjeda, Ndre]

E DILIA / NNER KISCA / T' KATUNNEVE / Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece [Shkodër], [1901].

61 f.; 15 cm.

Shtypshkronja marrë nga faqja e fundit.

Autori dhe viti i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3* : Libri i parë, f. 111.

Për autorësinë dhe vitin e botimit të këtij libri ka mendime të ndryshme.

Kështu, sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag...*

f. 560, autor i këtij libri është Lazër Mjedja (vëllai i poetit) dhe vit i

botimit 1904. Ndërsa sipas Shestani, *Katalogu i librave të botuëm nga*

shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'... nr. 136 autor është Ndre Mjedja dhe

vit botimi 1904.

88 U 31 ka vulën “Bibliot. Circol. Immacolata”.

S 9 R 73 i mungon kopertina.

88 U 145 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” dhe është e bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 U 97 bashkëlidhur me vepër tjetër.

88 U 31

88 U 97

88 U 145

S 9 R 73

242. Naçi, Nuçi

KORÇA / DHE / Pshatrat per qark / PREJ / N. D. N. / Nga Korça / SOFJË / NDË SHTYPËSHKRONJËT SHQIPE “MBROTHESIA” / KRISTO P. LUARASI / 1901.

168 f. : me il., [3] f.; 20 cm., 60 qindarka.

Aut. N. D. N. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 168.

Al 31 G 54 dhe 89 R 79 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 56 T 112 ka vulën “BIBLIOTEKA H. REÇI”.

S 56 T 111 ka vulën “Mitrush Kuteli BIBLIOTEKA”.

S 153 S 58 riprodh.

S 12 F 27 ka shënimin “Jashar Erebara Bukuresht. I lumtë dora ktij që ka shkruë këtë libër të vlefshme”.

89 R 79 **S 56 T 111**

Al 31 G 54 **S 56 T 112**

S 10 F 67 **S 81 G 61**

S 12 F 27 **S 153 S 58**

243. Numertoria / per / Msoitorët fillëstorë. [Shkodër], [1901].

38 f.; 22 cm.

Botim i shoqërisë “Bashkimi” (sipas Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 38(1)/1901).

Vendi dhe viti i botimit po ai, po aty.

S 10 C 98 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe siglën *Dr. Pekmezi*.

S 56 A 106 ka vulën “Shpresa e Shcypeniis”/ “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ALBANIA”.

S 56 A 107 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

89 C 76

S 10 C 98

S 56 A 105

S 56 A 106

S 56 A 107

S 56 A 108

244. **SCOCNIA BÂMIRSE** / E SCËITIT SC’ JOZEF / KOLEGI I SCEITIT SC’ FRANCESK SAVERIT / N’ SCKODER T’ SCCYPNIIS / DIFTIMI I HESAPIT T’ VIETS 1900 / SCKODER / Sctypsckroja e Zojs zanun pa kurr lece / 1901.

[10] f.; 19 cm.

89 G 157 ka vulat “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 G 157

S 11 F 24

245. Skirò, Zef

CANTI POPOLARI DELL’ ALBANIA / PALERMO / STAB. TIPO-LITOGRAFICO FRATELLI MARSALA / 1901.

XVII, 78 f.; 30 cm.

Teksti shqip dhe italisht.

F. XIII-XVII parathënie italisht e Zef Skiroit.

F. 67-77 shënime po italisht.

Ar 117 A 16

85 A 92

Mfa 3 H 15

246. **T’ Nnollunat** shëitë / T’lighes moçhmë e t’Lighes ree / Kthye n’giûhe shcyptarë / per Shkolle n’Shcypnii. / [Shkodër], [1901].

98 f.; 22 cm.

Vendi dhe viti i botimit sipas shënimit pas fl. tit.

S 275 B 13 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “S. KOLEA TIRANË”.

89 C 71 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

Al 31 A 6 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

S 51 A 107 ka vulën “Shpresa e Shcypeniis”/“Nade Albanije”/“LASPERANZA DELL’ALBANIA”.

89 C 71

Al 31 A 6

S 10 C 97

S 51 A 107

S 275 B 13

1902

247. **ABETARE** / SHQIP / PERSHTYPJE E DYTE / SOFJE / SHTYPESHKRONJA “MBROTHESIA” / KRISTO P. LUARASI / 1902.

16 f.; 19 cm.

89 G 208

Mfs 1 P 5

248. **Ahn, F.**

METODE PRAKTIKE / Për të mësuarë lehtë dhe çpejt / GJUHA FRENGISHT / Cop’e Parë / Prej Dr. F. AHN / Shqipëruarë nga gjermanishtja prej Lumo Skendo / BUKURESHT / Në Shtypëtoret të Shoqërisë “DITURIA” / 1902.

240, [2] f.; 20 cm., shitetë fr. 1.50.

S 55 T 28 dhe S 89 G 89 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 E 85

S 12 C 134

S 55 T 28

S 55 T 29

S 89 G 89

S 301 F 37

249. **Çajupi, Andon Zako**

BABA-TOMORRI / Vjërsha / PRÉJ / A. Z. CHAJUP / Ndë KAIRO / 1902. 190, [2] f.; 19 cm.

F. 3-5 parathënie e autorit.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe shënimin “DËRGUAR PREJ SOFOKLI ÇAPI KAIRO”.

89 F 161

250. **Dhëshkroié** / e / permlédhmé me pak fiale / per / Msoitoré t’ Shcypniis [Vjenë], [1902].

69 f.; 22 cm.

Vendi dhe viti i botimit sipas: *Dokumente arkivore të Vjenës mbi alfabetin dhe arsimin shqiptar*, “Vjetari i Arkivit të Kosovës”, 1974-1975, X-XI, f. 491, Prishtinë 1979.

S 281 C 45 ka shënimin “Ndrec Prënga prejë Oroshit n’ Shkoder me 12 Tetuer...”.

S 55 S 68 dhe S 38 A 102 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 10 C 104 ka shënimin “Dono del M. R. P. Dubini S. I. + all’ alunno Lazzaro Scantoja”.

90 A 93

S 10 C 104

S 38 A 101

S 38 A 102

S 55 S 68

S 281 C 45

251. **Frashëri, Mithat**

DHETREGONJE / PREJ / LUMO / Nga pjesa Diturake e kalendarit 1902 / Xbukuruar me 10 fytira / SOFJE / SHTYPESHKRONJA “MBROTHESIA” / KRISTO P. LUARASI / 1902.

32 f. : me il.; 16 cm. - (LIBRE PER NE SHKOLLE).

Aut. Lumo Skendo (pseud.) sipas: *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 111.

S 278 G 79 ka ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 54 V 133 i mungon kopertina.

Ar 8 G 18 dhe S 10 R 40 kanë vulat “BIBLËJOTHEKË E SHTETIT” dhe “SHTYPESHKROJA MBROTHESIA. KRISTO LUARASI. SOFIA-BULGARIE IMPREMERIE ALBANAISE”.

Ar 8 G 18

S 11 G 147

S 10 R 40

S 54 V 133

S 278 G 79

252. Frashëri, Naim

SHQIPERIA / (VJERSHE) / PREJ / NAIM BE FRASHERIT / SOFIA / Shtypeshkronja “Mbrothesia” Kristo P. Luarasi / 1902.

6 f.; 15 cm., kushton 20 qin. (1 gr.).

88 T 176

S 98 T 68

253. [Ippen, Theodor]

Schypnia / T’ GNOFTMÉ DHËSHKRIMTARÉ / T’ SHTUMUNA E T’ NNRÉCUNA. / SHCYPNUEMÉ / MAS T’ DYTËS DORE LTËNISHTÉ / SHKODER / Në shtyp. t’ Xoies zanun pa mkat t’rriédhshëm / 1902.

45 f.; 18 cm.

Aut. sipas: Markus Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und ein Beitrag zu Nationalbewegung, Bildung und Kultur : die “Buchdruckerei der Unbefleckten Empfängnis” zu Shkodra: (1870-1945)*, Hamburg, 2007, f. 558.

Përkth. Anton Xanoni (*Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkronja “Zoja e Paperlyeme”*... nr. 121).

Al 26 F 11 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

Al 26 F 11 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

89 R 117

Al 26 F 11

S 11 F 130

254. **Liber** i trëte / i Knnoitorés / per / msoitoré t’ Shcypniis. Pa vd, [1902]. 60 f.; 23 cm.

Viti i botimit marrë në anën e prapme të fl. tit.

S 62 A 7 ka vulën “Shpresa e Shcypeniis” / “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA”.

S 62 A 6 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 61 A 95 ka siglën “Ndue Paluca 1908”.

88 D 70

S 61 A 95

S 62 A 6

S 62 A 7

S 10 C 100

S 10 C 101

S 10 C 102

S 10 C 103

255. [Mjeda, Ndre]

Esposizione / DELL’ ALFABETO / Adottato nella Conferenza dei Vescovi Albanesi / in Scutari / [Shkodër], [1902].

8 f.; 22 cm.

Titulli dhe teksti italisht.

Autori, vendi dhe viti i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3* : Libri i parë, f. 178.

Al 10 C 6 i mungon kopertina.

Ar 114 B 45 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

Ar 114 B 45

Al 10 C 6

256. Nikaj, Ndoc

Historia é Shcypniis / CH' ME FILLÉSE / E / DÉRI ME KOHE KU RA NE DORE / TE TURKUT. / PRÉJ / N. D. N. / BRUSEL / "PERLINDIA É SHCYPETAREVÉ" / 1902.

415 f. : me il.; 18 cm. - (LIBERTORÉ HISTORIAKÉ)

Aut. N. D. N. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 169.

Viti i botimit sipas *Fjalori Enciklopedik Shqiptar*, f. 757.

F. 9-30 hyrje e botuesit, po ashtu një shënim i tij si edhe një parathënie e Ndoc Nikajt.

S 306 G 42 ka vulën "INSTITUTI VASO PASHA 11 SHTATOR 1927".

Al 26 F 12 i mungon kopertina.

S 56 U 88 ka vulën "Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig" si dhe etiketën ku është daktilografuar "E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929".

S 2 S 21 ka vulën "BIBLIOTEKA FAMILJARE OSMAN M. KABA".

S 155 E 56 riprodh.

89 R 112

Al 26 F 12

S 2 S 21

S 11 E 113

S 56 U 88

S 155 E 56

S 306 G 41

S 306 G 42

Mfs 1 E 48

257. Nikaj, Ndoc

HISTORIA E TURKIIS / E DIFTUEMÉ GHINNVE T' SHCYPNIIS / PREI / N. D. N. / LONDON / PERLINDIA E SHCYPETAREVE / 1902.

105 f.; 18 cm. - (LIBERTORÉ HISTORIAKE).

Aut. N. D. N. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash ...* f. 169.

F. 5 parathënie e autorit.

89 G 172 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË", vulën "Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig" si dhe etiketën ku është daktilografuar "E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929".

S 153 S 57 riprodh.

89 G 172

S 54 T 79

S 54 T 80

S 153 S 57

258. **PERDORSCMIA** E VOGHEL / PER ME DEK MIR E N' HIIR / T' ZOTIT / DAAMUN N' DYY HISE / SCKODER / Në Sctyp. t' Zois zanun pa mkat t' rriedhscem / 1902.

83 f. : me il., [3] f.; 16 cm.

F. 5-6 parathënie.

Sipas *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme" ...* nr. 120 përg. i librit është Engjëll Serreqi.

S 10 R 104 dhe S 54 V 106 kanë vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 54 V 107 i mungon kopertina; ka vulat "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE" dhe "VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE".

S 54 V 105 ka vulat "RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE" dhe "BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.".

88 T 122

S 10 R 104

S 54 V 105

S 54 V 106

S 54 V 107

259. **POMËNIA** E POROSIJA E MISIONIT / SCPORNIU PREI FARS T' ZEZ / CI JAN FIALT E NNYTA / SCKODER / Ne sctyp. t' zois zanun pa mkat t' rriedhscem / 1902.

34 f.; 15 cm.

88 U 37 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 52 U 169 ka vulën "VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE".

88 U 37

S 9 R 83

S 52 U 168

S 52 U 169

S 52 U 164

S 278 G 107

260. [Qiriaz, Gjerasim]

HRISTOMATHI / ME KATËR PJESË / I Vjersha / II Këngë / III Diallogë / IV Përalla. / GJËRA TË NDRYSHME E TË VËLEJTURA PËR KËNDIM / EDHE PËR DOBI TË MËSONJËTOREVET SHQIPE / A / UDHËHEQËS PER Ç' DO SHTËPI SHQIPËTARI / TË GATUARA EDHE NJË PJESË NGA DIALLOGËT TË KTHYERA / PREJ / Një Mëmëdhetari / SOFJE / SHTYPËSHKRONJA SHQIPE "MBROTHESIA" / KRISTO P. LUARASI / 1902.

317, II f.; 19 cm., çmimi 2 fr. (10 grosh).

F. I-II parathënie.

Autori i përmbledhjes sipas: *Radhua për librat e shtypshkronjës "Mbrothesia"*, Selanik 1909, f. 5.

S 54 S 55 ka vulat "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË" dhe "Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig" si dhe etiketën ku është daktilografuar "E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929".

S 11 F 96 i mungon fl. tit.; ka vulën "VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE".

88 G 119 ka vulën "VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE".

S 12 E 82 i mungon kopertina.

88 G 119

S 3 S 11

S 11 F 96

S 11 E 2

S 12 E 82

S 12 G 126

S 54 S 55

S 54 S 53

261. Ribecco, Agostin

VJERSHA MALLI / PREJ / AGOSTINO REBEKU / Pas dialektit të Shqipëtarëve t' Italisë / NDARE NE 3 PIESE / SOFJE / SHTYPËSHKRONJA "MBROTHESIA" / KRISTO P. LUARASI / 1902.

35 f.; 15 cm.

90 T 82 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 53 T 163 dhe S 53 T 165 fl. tit. dhe fashikulli i parë të fotokopjuar.

S 10 R 107 ka vulat "Arts et Labor LIBRARIA SHPRESA IBRAHIM SHYTI VLONE" dhe "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË" si dhe shënimin "Dhuratë Libraris shtetit I. Shyti 1922".

90 T 82

S 10 R 107

S 53 T 163

S 53 T 164

S 53 T 165

S 54 V 158

262. **SCOCNIA BÂMIRSE** / E SCËITIT SC' JOZEF / KOLEGI I SCËITIT SC' FRANCESK SAVERIT / N' SCKODER T' SCCYPNIIS / DIFTIMI I HESAPIT T' VIETS 1901 / SCKODER / Sctypskroja e Zois zanun pa kurr lece / 1902.

10 f.; 19 cm.

Të dyja kanë vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89 G 156

S 11 F 25

263. **SCYHRETI** I DIVOCES / E dyta door e sctueme / SCKODER / 1902. 77, [3] f.; 15 cm.

Shtypur në shtypshkronjën e "Zojës së Paperlyeme", Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botueme nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'...* nr. 118).

88 u 32 ka vulat "SHTYPSHKROJA "ZOJA E PAPERLYEME" SHKODER" dhe "Bibliot. Circol. Immacolata".

88 U 145 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 U 32

88 U 145

S 11 R 34

1903**264. Dodani, Visarion**

TRINGELHIM / A / SERB' É ZUZAREVÉT / PREJ / V. A. D. / Pjes' é-pare
ghér ne 8. shkurt. / BUKURESHT / Tipografia si fonderia de litere DOR. P.
CUCU / 1903.

57 f.; 17 cm., shitetë 50 bani.

Aut. V. A. D. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927,
nr. 4, f. 143 (*Viskë A. Dodani*).

89 T 43 ka vulën “Shpresa e Shcypeniis”/ “Nade Albanije” / “LA SPERANZA
DELL'ALBANIA”.

S 278 G 98 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 T 43

S 278 G 98

265. NANN ZYRET / JOSË / ZEMRA E J. KRISCTIT / NNERUE / PREI
NANN VETVE / SCKODER / Ne Sctypsckroje / t' Zois zanun pa mkat t'
riedhssem / 1903.

39 f.; 12 cm.

89 U 40 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

S 9 R 162 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 U 40

S 9 R 162

S 52 V 195

S 52 V 196

266. Negovani, Papa Kristo

HIEJËTORE ISTORI / ME URATA TË THËNA / EDHE /
MIRËMIESHTËRAKE KORA / PËR / Të a) edhe të b) rreshtë të shkollësë /
PREJ / P. H. H. N. / SHTYPURË PREJ DEGËS SË SHOQËRISË “DITURIA”/
NDË KONSTANCË / SOFJE / NDË SHTYPËSHKRONJËT SHQIPE
“MBROTHËSIA” / KRISTO P. LUARASI / 1903.

48, [4] f.; 19 cm., çmimi 60 qin. (3 grosh).

Aut. P. H. H. N. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh
e siglash...* f. 94.

89 G 71 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 11 D 179 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”,
“BIBLËJOTHEKË E SHTETIT” dhe “SHTYPESHKROJA MBROTHESIA.
KRISTO LUARASI. SOFIA-BULGARIE IMPREMERIE ALBANAISE”.

S 153 S 54 riprodh.

89 G 71

S 11 D 179

S 54 S 165

S 54 S 166

S 54 S 167

S 54 S 168

S 153 S 54

S 280 G 25

267. Negovani, Papa Kristo

PRISHËJA / E / HORMOVËSË / Vjershuarë prej: / P. H. H. N. / SOFJE / Ndë
shtypëshkronjët shqipe “Mbrothësia” / KRISTO P. LUARASI / 1903.

II, 27, III, [2] f.; 17 cm., çmimi 40 qin.

F. I-II parathënie e autorit.

F. I-III (në fund të librit) pasthënie po e tij.

Aut. P. H. H. N. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh
e siglash...* f. 94.

89 T 190 bashkëlidhur me një vepër tjetër.

S 278 G 96 dhe S 9 G 90 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE –
TIRANË”.

S 152 T 21 riprodh.

89 S 101

89 T 190

S 9 G 90

S 11 G 31

S 12 R 12

S 152 T 21

S 278 G 96

S 282 G 98

268. **SCOCNIA BÂMIRSE** / E SCEITIT SC' JOZEF / KOLEGI I SCEITIT SC' FRANCESK SAVERIT / N' SCKODER T' SCCYPNIIS / Diiftimi i hesapit t'viets 1902 / Sckoder / Sctyp. e Zois zanun pa mkat t 'riedhssem / 1903. [10] f.; 20 cm.

89 G 155 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 G 155
S 11 F 26
S 56 U 41

1904

269. **Asdren**
RÉZE DJËLLI / VJËRSHA LIRIKE / BUKURËSHT / SHTYPESHKRIM' I “PERGHITHESHME” / 1904.
224 f. : me il.; 19 cm.

F. 5-10 parathënie e autorit.

89 G 176 i mungon kopertina.
S 10 E 74 ka siglën *Josef Trespi* dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 G 176
S 10 E 74

270. **Cocci, Giacomo**
NER / KUJTIME / t' Majit (t' Divocohem) 1900 / TRIESTE / TIPOGRAFIA AUGUSTO LEVI / G. Cooci, editore 1904.
14 f.; 22 cm.

Shifra e fundit e vitit 1900 te titulli është e zbehtë dhe mezi lexohet.
Përmban tri poezi, ndër të cilat e dyta (6-14) *La Ressurezione=T' Gnadhunit (e Krishtit)* është në italisht dhe shqip.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89^a D 20

271. [**Duçi, Milo**]
Ghaku / [dramë në vargje] / pa vd., [1904].
[2], 48, [1] f.; 18 cm.

Aut. Lulo Malsori (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 73.
Viti i botimit sipas datës së vënë në fund të botimit 24.12.1904 (f. 48).

I mungon kopertina dhe fl. tit.
Ka shënimin “Këndue më 26.XI.1922 në Graz” dhe siglën *Lil Goxhamani*.

89^a E 77

272. [**Fishta, Gjergj**]
LAHUTA E MALTSIIS / Kânge Popullorë / BLËE I PARE / TE URA E RXHANITSES / [Zadar], [Shtyp. Vitaliani], [1904/1905].
48 f.; 17 cm.

Autori, vendi i botimit dhe shtypshkronja sipas: Benedikt Dema, *Veprimi letrar i At. Gjergj Fishtës O. F. M.*, Shkodër 1943, f. 12.
Për vitin e botimit studiuesit ndahen në dy grupe: disa shënojnë vitin 1904, të tjerë atë 1905.
Me këtë libër fillon botimi i këngëve të *Lahutës...*, e cila do të botohej e plotë vetëm në vitin 1937.

S 278 G 97 i mungon kopertina.

89 R 232
S 278 G 97

273. **Frashëri, Naim**
DESHIRA E VERTETE / E / SHQIPETAREVET / VJERSHE KOMBIARE / Prej N. H. F. / Shqipëruarë nga greqishtja prej * * * SOFJE / Shtypëshkronja shqipe “Mbrotësia” Kristo P. Luarasi / 1904.
20 f.; 17 cm., kushton 20 qin. (1 grosh).

Aut. N. H. F. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 3, f. 89.
Përkth. Kristo Floqi (sipas Petrotta, *Popolo, lingua e letteratura albanese*, f. XXIX).

Ar 63 G 59

274. **Gjeçovi, Shtjefën**

Pajtorja e Durzit / A se / SC' LUCIA V. e M. / N' kreme gasctmdhetcinnore t' veten / Jetsckroie e skurt / Cit per kudes / T' P. Sctiefnit Kost. Ghecov O. F. M. / 1904 / SCKODER / Ne sctypskroje t' Zojs Zânun pa mkat t' rriedhscem. 37 f.; 16 cm.

F. 7-9 parathënie e autorit.

S 52 U 162 ka vulën “BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”.

Ar 1 G 98 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.

88 T 121 dhe S 10 R 55 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 278 G 103 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

88 T 121 **S 278 G 99**
S 10 R 55 **S 278 G 103**
S 52 U 162 **S 278 G 104**
S 52 U 163

275. **Kristoforidhi, Kostandin**

LËXIKON / TËS / ALBANIKËS GLËSSËS / UPO / KËNSTANTINOU HRISTOFORIDOU / EN ATHËNAIS / TUPOSS / P. D. SAKELLARIOU / 1904.

502 f.; 23 cm., [tirazhi 1000], çmimi [10 franga].

Tirazhi sipas: Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit ...* Dok. 196, f. 402. F. I-II parathënie greqisht, për të cilën Xh. Lloshi shkruan: “Gjuha shqipe nuk kishte parë deri atëherë libër tjetër, në të cilin parathënia të ishte në kundërshtim aq të thellë me vetë përmbajtjen” (*po aty*, f. 130).

Çmimi sipas: Faik Konica, rev. Albania, nr. 9-1904, f. 109.

Fjalor shqip-greqisht, pjesa shqip hartuar me alfabet greqisht, plotësuar me disa shkronja latine. Më këtë alfabet Kristoforidhi hartoi dhe botoi gjithë veprat toskërisht, kurse për veprat gegërisht përdori alfabetin latin (A. Xhuvani, parathënie në: *Fjalor shqip-greqisht prej Konstandin Kristoforidhit, hartuar së pari me alfabet greqisht dhe botuar në Athinë më 1904-transkriptuar tani me alfabet shqip dhe përpunuar prej prof. Aleksandër Xhuvanit, Tiranë 1961*, f. 7).

Botuar nën kujdesin e Diogjen Haritos (rev. Albania, nr. 9-1904, f. 109).

Studiuesi Xh. Lloshi shkruan se ky është libri, që ndër veprat shqipe, ka ndoshta historinë më të gjatë e më të ndërlikuar si të hartimit ashtu edhe të botimit (*Kristoforidhi përmes dokumentimit ...* f. 111). Xhuvani sqaron se Kristoforidhi punimin e këtij fjalori e ka nisur bashkë me hartimin e veprave të tjera të tij dhe se mbledhjen e materialit për të, pra punën paraprake, duhet ta ketë filluar më përpara kur “simbas një dëshmie të Jan Vretos ... shetiti Shqipninë bashkë me konsullin austriak të Janinës Dr. J. G. Hahn ... Me këto data, 1860 fillimi sistematik i punës, 1870 redaktimi i veprës dhe më 1880 mbarimi i saj, del e vërtetë ajo që i shkroi Naços më 1889 se i u-desht 20 vjet që të punojë për Fjalorin (parath. në: *Fjalor shqip-greqisht prej Konstandin Kristoforidhit ...* f. 5).

Fe 24 D 19 i mungon kopertina.

80 B 149 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, “BIBLIOTHEKA KOMTARE”, “Arts et Labor LIBRARIA SHPRESA IBRAHIM SHYTI VLONE” dhe “LIBRAIRIE & PAPETERIE “HERMES”, LE CAIRE –EGYPTE” si dhe shënimin “Dhuratë Libraris e Shtetit, 1922 I. Shyti”.

Al 2 C 1 ka vulën “INSTITUTI FEMNUER NANA MRETNESHE TIRANE”.

89 B 1 **Al 5 C 51**
80 B 149 **Fe 24 D 19**
86^b B 22 **Fe 37 B 1**
Al 2 C 1 **Fe 37 B 2**

276. **[Mjeda, Ndre]**

Këndime / per / shkollë të para / të Shkypëniësë / Pjesa e parë / [Vjenë], [1904]. 140 f. : me il.; 21 cm., [tirazhi 2.000].

Autori, vendi dhe viti i botimit sipas: Jup Kastratit, *Anton Xanoni* në rev. *Shkodra*. 1962, f. 90.

Tirazhi sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 331.

89 E 92 dhe S 12 D 75 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 E 92
S 12 D 75
S 88 C 37

277. [Mjeda, Ndre]

Numeratore / per / shkollë të para të Shqypëniësë. / Pjesa e I: Shkalla e parë. / [Vjenë], [1904].

88 f.; 20 cm., [tirazhi 2.000].

Autori, vendi, viti, dhe tirazhi i botimit sipas: *Mjeda 3: Libri parë*, f. 311-335.

89 R 37

278. Negovani, Papa Kristo

I VOGELI / DONAT / ARGJENDI / PREJ / P. H. H. N. / SHTYPURE PREJ DEGES' SE SHOQERISE "DITURIA" / NDE KONSTANCE / SOFJE / Ndë shtypëshkronjet shqipe "Mbrothesia" Kristo P. Luarasi / 1904.

59, II f.; 19 cm.

S 280 G 24 ka në vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

88 R 46 ka vulën "SHOQËRIA E STUDENTËVE SHQIPTARE, WIEN".

S 99 E 51 ka vulën "DEG' E COQ'BRIS' "DITURIA" NDË KONSTANC'".

S 10 G 9 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 53 R 95 ka vulat "SHQIPËRI' E RE. La Nouvelle Albanie. Constanza".

S 153 S 53 riprodh.

88 R 46

S 153 S 53

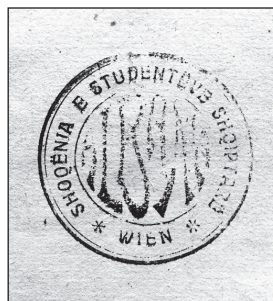
S 10 G 9

S 280 G 23

S 53 R 95

S 280 G 24

S 99 E 51

279. Nikaj, Ndoc

BLËTA / e / REE / NNER LULË T' PARRIXIT / D. N. N. / E dyta dorë / SHKODER / Ne shtyp. t' Xoies / zanun pa mkat t' rriedhshem / 1904.

398, [6] f.; 14 cm., bân 3 grosh.

Aut. N. D. N. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 82.

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691).

Ar 23 G 142 ekzemplar me vlera bibliofilike të veçanta: lidhje speciale me cohë të kadifenjtë në ngjyrë si të myshkut, zbukuruar me metal të çmuar dhe me një mbërtheckë po të tillë, paçka se e dëmtuar, si dhe me buzinat të lyera me ngjyrë bojë gjake.

S 9 R 93 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE–TIRANË".

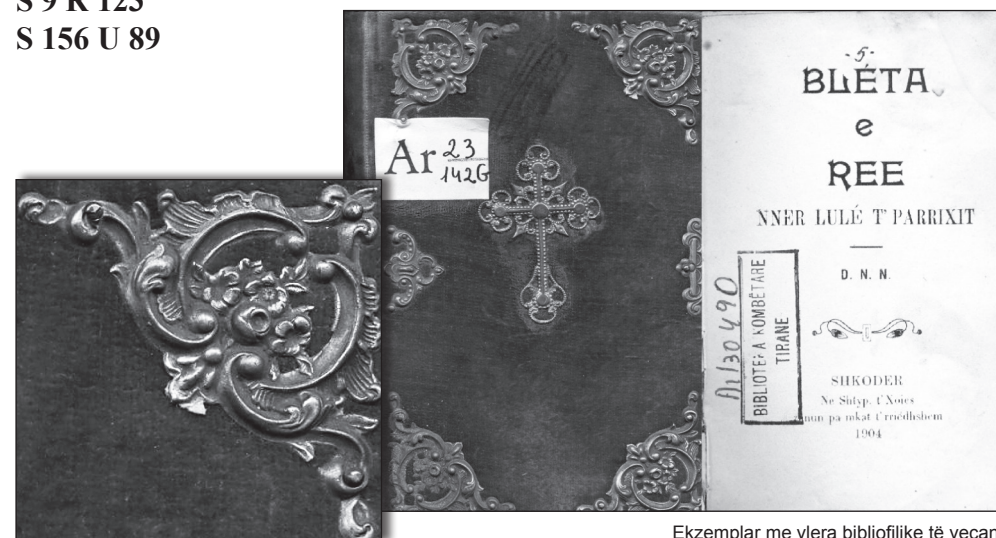
S 156 U 89 riprodh.

Ar 23 G 142

S 9 R 93

S 9 R 123

S 156 U 89

Ekzemplar me vlera bibliofilike të veçanta

280. SCOCNIJA BÂMIRSE / E SCEITIT SC' JOZEF / KOLEGI I SCËITIT SC' FRANCESK SAVERIT / N' SCKODER T' SCCYPNIIS / Diçtimit i hesapit t' viets 1903 / Sckoder / Sctyp. e Zois zanun pa mkat t' rriedhscem / 1904. [10] f.; 19 cm.

89 G 154 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89 G 154

S 11 F 27

1905

281. **Abétari** / per / Msoitoré Filltaré / t’ Shcypniis / LIBRI I PARE / NAPOLI / TIPOGRAFIA EDITRICE / Cav. A. Tocco e A. SALVIETTI / 1905.
83 f. : me il., [4] f.; 18 cm.

S 55 R 68 ka vulën “Shprésa e Shcypeniis” / “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ALBANIA”.

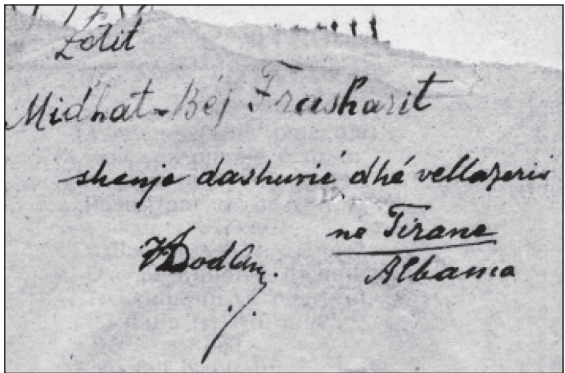
89 R 124 **S 75 T 15**
S 11 F 150 **S 81 G 72**
S 54 T 140 **Mfs 1 P 3**
S 55 R 68

282. [**Dodani, Visarion**]
TRINGELLIM / A / SERB’ É ZUZAREVÉT / Botonj’ é II-të / Perqyrur,
Perndréqur édhé shtuar mé / istorin’ é çeshtjëse dhé jéteshkrimen te / zuzarevét / VJERSHE SATIRIKE / BUKURESHT / 1905.
70 f.; 17 cm., çmimi 12 lei.

18 T 21 ka shënimin “Zotit Mid’hat Frasharit shenje dashurié dhé vëllazërié në Tiranë Albania. V. Dodani”.

S 12 G 27 është i mbushur me shënime të Jashar Erebarës.

88 T 21
S 12 R 22
S 12 G 27

Autograf i autorit për Mithat Frashërin

283. **Grameno, Mihal**
MALLKIMI / I GJUHËS SHQIPE / PREJ / M. G. / Pjesë kombiare në vjershë / me / tre pamje / ngjarë në Korçë më 1886 / BUKURESHT / Në shtypëtoret N. N. VOICU / 1905.
86, [1] f.; 20 cm., shitetë fr. 1.50*.

Aut. M. G. (inic.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 4, f. 143.

89 F 86 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 F 86
S 9 E 49
S 81 G 44

284. [**Gurakuqi, Luigj**]
Knimé t’para / per / Msoitoré Filltaré / t’Shcypniis / LIBRI I DYTE / NAPOLI / TIPOGRAFIA EDITRICE / Cav. A. Tocco & A. SALVIETTI / 1905.
96 f.; 19 cm., kushtim: fr. 0, 90.

Autori sipas: Vehbi Hoti, *Luigj Gurakuqi për shkollën shqipe dhe arsimin kombëtar*, Shkodër 2002, f. 246.

S 310 F 32 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

90 B 124 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 56 U 7 ka emrin Berdizza Antonio dhe vulat “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE” dhe “R. BEMP. ORAD & FIGLIO. FILIALE DI ROMA. Via dello MURATTO N=27 a 29”.

90 B 124 **S 56 U 5**
S 11 E 109 **S 56 U 7**
S 12 E 71 **S 310 F 31**
S 56 S 215 **S 310 F 32**

285. **KOMITETI I / SHQIPETAREVE** / per / LIRINE E SHQIPERISE / KANONIZME. [Manastir], [1905].
8 f.; 16 cm.

Vendi dhe viti i botimit sipas: *Historia e Shqipërisë* II, Tiranë 1984, f. 361.

Ka shënimin “Sjellë dhe ndarë ndë Bukuresht, prei Gr. Çilkës ndë vitin 1904-905.-”.

88 U 16
S 12 R 68

286. [Mjeda, Ndre]

Këndime / per / shkollë të para / të Shqypëniësë / Libri i dytë / [Vjenë], [1905].
140 f. : me il.; 20 cm., [tirazhi 2.000].

Autori, tirazhi, vendi dhe viti i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 338.

90 A 177

287. Negovani, Papa Kristo

BENJATE / TE / Shënjtorëvet Dërgimëtarë ME SHUME TE GJATE NDASARIM / për / MËSIMËTARËT E RIESHTËSË PESËTË / Edhe për cilinë-do orthodhoks të krishterë / prej / Papa KRISTO H. NEGOVANI / Shtypurë prej shoqërisë “DJALËRIA SHQIPËTARE” / Që qëndron ndë BRAILLE (Rumani). / SOFJE / Ndë shtypëshkronjë shqipe “Mbrothësija” Kristo P. Luarasi / 1905.

II, 122 : me il., IV f.; 19 cm., Citetë 1 fr. (5 grosh).

Në kopertinë ka vitin 1906.

F. I-II parathënie e autorit.

S 277 G 33 ka vulat “SHQIPËRI’ E RE. La Nouvelle Albanie. Constanza”, “SHOC. DIALERIA SHCIPETARE BRAILA” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 F 177 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

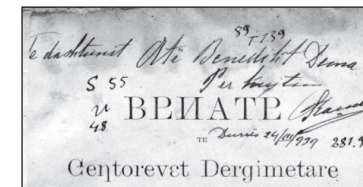
S 277 G 35 ka vulat “BIBLJOTHEKE E SHTETIT” dhe “CTYPECKROJA “MBROTHESIA” KRISTO LUARASI. SOFIA-BULGARIE. IMPRIMERIE ALBANAISE”.

S 55 U 48 ka vulën “Bibljoteka Franciskane Shkoder” dhe shënimin “Të dashtunit Atë Benedikt Dema. Për Kujtim Tefë Kaçulini. Durrës 24. III. 939”.

S 153 S 55 riprodh.

88 F 177
S 11 F 64
S 12 E 61
S 12 F 17
S 55 R 140
S 55 U 48

S 55 R 140
S 54 T 161
S 153 S 55
S 277 G 33
S 277 G 34
S 277 G 35

Kushtim për At Benedikt Dema

288. SCOCNIA BÂMIRSE / E SCËITIT SC’ JOZEF / KOLEGI I SCËITIT SC’ FRANCESK SAVERIT / N’ SCKODER T’ SCCYPNIIS / Diftimi i hesapit t’ viets 1904 / Skoder / Sctyp. e Zois Zânun pa mkat t’ rriedhscem / 1905.
10 f.; 19 cm.

89 G 153 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJAE PAPERLYEME” SHKODER”.

89 G 153
S 11 F 28

1906

289. Dara (I ri), Gavril

Kënka e spràsme e Balës / Viershë e pa ljeciturë / e / Gavriljit i Dharënjëvet / KATANZARE / Në STIPËSHKRONJËT TË SEPËS TË KALIOIT / 1906 = IL CANTO ULTIMO DI BALA / POEMA INEDITO / DI /GABRIELLO DARA / CATANZARO / OFFICINA TIPOGRAFICA DI GIUSEPPE CALIÒ / 1906.
277 f.; 19 cm.

Fl. tit. dhe teksti shqip dhe italisht.

F. 5-11 hyrje me të dhëna për Gavril Darën dhe familjen e tij në italisht.

F. 17-19 shënim i përkthyesit, gjithashtu në italisht.

F. 22-55 parathënie shqip dhe italisht e autorit.

F. 58-75 pasthënie po e autorit, po shqip dhe italisht.

89 R 131 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

87 R 6 ka vulën “Nga Librat e N. Lako-s”.

89 R 131
87 R 6
87 R 7

290. [Ferrari, Andrea]

Msimé t' kshhtëna / per / Msoitoré Filltaré t' Shcypniis / Piése I: Rênn I e II / NAPOLI / TIP. EDIT. CAV. TOCCO E SALVIETTI / 1906.

60 f.; 19 cm., Prezzo L. 0,85.

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691).

89 R 122-1 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 R 122-1 **S 56 U 73**

S 11 F 154 **S 56 U 74**

291. [Ferrari, Andrea]

Të mbledhunitë / e / Mbësimeve të Kështëna / për / shkollë të para të Shqypënisë. / Shkalla e tretë. [Vjenë], [1906].

72 f.; 18 cm., [tirazhi 1.800].

Autori, përkthyesi (Ndre Mjeda), vendi, viti dhe tirazhi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 380.

Ar 41 F 10

292. Grameno, Mihal

VDEKJA / E PIROS / DRAME ME 4 PAMJE / prej M. G. / Ngjarë më 372 para Krishtit / SOFJE / Shtyp. ne shtypeshkronjet shqipe “Mbrothesia” Kr. P. Luarasi / 1906.

45, [1] f.; 19 cm., shitet 1 fr.

Aut. M. G. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 155.

89 S 4 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 S 4

S 81 G 70

293. Gurakuqi, Luigi

ABETAR I VOGEL SHCYP / MAS Abévét t' Bashkimit é t' Stambollit, mé trégimé n' t' dy dhialéktét / PREJ / LEK GRUDES / BUKURESHT / Ne shtypetoret N. N. VOICU / 1906.

27 f.; 22 cm., kushtim, fr. 0,75.

Aut. Lek Gruda (pseud.) sipas: *Libra të shtypura në Rumani, Diturija*, 1927, nr. 4, f. 143.

F. 5-7 hyrje e autorit.

89 B 112 ka “P. PASHKO BARDHI O. F. M.”.

S 10 D 12 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 B 112

Al 3 C 28

S 10 D 12

S 12 E 17

S 55 T 5

S 55 T 6

294. [Gurakuqi, Luigi]

FJALORTH / Shcyp-Frângisht e Frângisht-Shcyp / i fjalevé t' reja / Napoli / Te Tip. Edit. Cav. TOCCO E SALVIETTI / [1906].

30 f.; 18 cm., kushtim : Fr. 0,50.

F. 3-7 parathënie e autorit.

Viti i botimit është marrë në f. 8, mbas parathënies.

Aut. sipas: Fjalori Enciklopedik Shqiptar, f. 328.

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691).

89 R 107 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

B IV 47 dhe B IV 49 kanë vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

89 R 107

B IV 47-9

295. [Gurakuqi, Luigi]

Vargënimi / n'gjuhë Shcypé / me gni Fjalorth Shcyp-frangisht / n'marim / Napoli / shitët / TE TIP. EDIT. CAV. TOCCO e SALVIETTI / [1906].

142 f.; 18 cm.

Aut. sipas: *Fjalori Enciklopedik Shqiptar*, f. 328.
Viti i botimit sipas: Guys, *Bibliographie albanaise*, f. 33.
F. 11-16 parathënie e autorit.

Të dy ekzemplarët kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 G 178
S 11 E 111

296. **Këndime** / per / shkollë të para të Shkypëniësë / Pjesa e tretë / [Vjenë], [1906].
207 f. : me il.; 21 cm., [tirazhi 2.400].

Vendi, viti dhe tirazhi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 375-6. Për autorësinë e këtij botimi ka tre mendime: 1. sipas Kastrati, *Bibliografi albanistike I*, f. 96 autor i librit është Ndre Mjeda, 2. sipas Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 405 autor është Anton Xanoni dhe 3. sipas Karl Gurakuqi në *Shkrimtarë shqiptarë*, vëll. II, f. 83 “... libri i tretë i këndimeve asht gadi krejt vepër e tija (Anton Xanonit - R. V.)”.

89 F 96
S 63 A 87

297. **KËNKË** / TË / SHËNJTËRUARA / PËR / FALËTORET SHQIPE / Të kthyer prej / Anglishtesë, Greqishtesë edhe Bullgarishtesë / Nga / G. D. QIRIAS / SOFJE / Shtypurë në shtyp “Mbrothësia” Kristo P. Luarasi / 1906. 109, III f.; 21 cm., çmimi 1 fr. (5 grosh).

F. 3 parathënie e përkthyesit Gjergj Qirjazi, i cili shkruan aty se gjysmat e këngëve janë përkthyer nga i vëllai Gjasim Qirjazi.
Në kopertinë si vit është shënuar 1907-a.

S 12 D 54 ka vulat “BIBLIOTEKA H. REÇI” dhe “INSTITUTI VASO PASHA. 11 SHTATUER-TIRANE”. Në f. 3 ka siglën *H. Reçi*.
S 9 E 31 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 11 D 96 ka shënimin “Bibliotekës Kombëtare Tiranë, 2er - 22/38” (Gerasim - Gjergji Kyrias).
S 12 D 54 i mungon kopertina.

89 E 111
S 9 E 31
S 11 D 96

S 12 D 54
S 56 T 192
S 50 B 47

298. [**Mjeda, Ndre**]
Numeratore / per / Shkollë të para të Shqypënisë / Pjesa e II: Shkalla e mjeseshme / [Vjenë], [1906].
96 f.; 20 cm. [tirazhi 3.000].

Autori, vendi, viti dhe tirazhi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 376.

88 F 67

299. **Muji** / Cersorit / SCUGHURUE / ZEMERS T’ JEZU KRISCTIT / Cit per kudes t’ gni Mesctarit / T’ SCOCNIS JEZUS / SCKODER / Në Sctypsckroje / t’ Zois Zânun pa mkat t’ rriedhscem / 1906.
76, [3] f.; 15 cm., 5 metelik, - 6 me post.

F. 5-8 parathënie.
Sipas *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja “Zoja e Paperlyeme”*... nr. 148 përgatitës i këtij botimi është Engjëll Serreqi.

S 52 V 178 dhe S 52 V 179 kanë vulën “VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE”.
S 9 R 132 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 11 R 50 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

88 U 112
S 9 R 132
S 11 R 50
S 52 V 178

S 52 V 179
S 52 V 180
S 52 V 181

300. **Negovani, Papa Kristo**
I DRUNJËTI KRYQ / NDARË MË DY PJESË / PJESË E PARË / TREGIM I MIRËVETIJËSHIM / pas / MBISHKRESËSË SMISHITIUT / PJESË E DYTË / VJERSHA / prej / PAPA KRISTO HARALLAMBI / Shtypurë prej shoqërisë “Djalëria Shqipëtare” / Që qëndron në Braile (Rumani) / SOFJE / Ndë shtypëshkronjët shqipe “Mbrothësia” Kristo P. Luarasi. / 1906. 44, [2] f.; 19 cm., shitetë 50 qindarka (1/2 fr.).

89 G 37 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “SHOC. DIALERIA SHCIPETARE BRËILA”.

S 10 F 49 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, “BIBLËJOTHEKË E SHTETIT”, “SHOC. DIALERIA SHCIPETARE BRËILA”, “SHTYPESHKROJA MBROTHESIA. KRISTO LUARASI. SOFIA-BULGARIE” dhe të shkruar emrin Gheorghe A. Martinesku.

S 153 S 56 riprodh.

S 222 G 110 ka vulën “DREJT. E BIB. DHE MUZEU KOMBËTAR TIRANË”.

89 G 37
S 10 F 49
S 11 F 92
S 99 E 47

S 153 S 56
S 222 G 110
S 284 F 46
S 313 F 30

301. Peci, Sotir

METHODE / PER TE MESUAR / GHUHEN ENGLISHCHE / PRÉJ S. P. / Boston Mass / SHTYPESHKROJ E “KOMBIT” / 1906.

110 f.; 18 cm., shitet gne dollar.

Aut. S. P. (inic.) sipas: Rev. *La nazione albanese*, Pallagorio (Catanzaro), 1908, nr. 18, 30 shtator, f. 3.

F. 3 hyrje e autorit.

Kavulat “SHOC. “DIALERIA SHCIPETARE” BRAILA” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 R 149

302. Peta, Eugenio

La Rondinella / CARME NUZIALE ALBANESE INEDITO / con parafrasi / PUBBLICATO DA UN MANOSCRITO DEL SECOLO XVIII / CON / PREFAZIONE E TRADUZIONE JUXTALINEARE / DA / MICHELE MARCHIANÒ / FOGGIA / STAB. TIP. PAOLO DE NIDO / 1906.

XXI, 16 f.; 24 cm., Prezzo L. 1,00.

Teksti shqip dhe italisht.

Aut. sipas parathënies, f. VII – XXI, shkruar nga Mikele Markiano.

87 C 105 bashkëlidhur me vepra të tjera.

Ar 121 C 19
87 C 105

303. **RENGEZIMËT** / É SHOCERISE SHCIPETARÉ / “MALL’ I MEMEDHËUT” / BUCAREST / IMPREMERIE DE L’ “INDÉPENDANCE ROUMAINE”, 1906.

10 f.; 15 cm.

Al 4 F 70 dhe S 121 S 4 riprodh.

89 G 231
Al 4 F 70
S 121 S 4
Mfs 1 N 42

304. Scaglione, Pietro

VIERSHA TRIMOSHE / DI / PIETRO SCAGLIONE / Con prefazione del Prof. Tommaso Carnesi Russotto / PALERMO / STAB. TIPO-LIT. FRATELLI MARSALA / 1906.

18 f.; 24 cm., prezzo L. 1.

89 B 130 ka vulën “Shpresa e Shcypeniis” / “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA”.

Al 12 C 52 riprodh.; ka një autograf të autorit: “Të dashurit mik e atdhetar Dimitri Cerava, për kujtim dashurie e mikësisje, të parën veprë time i fal. New York, 11. 9. 1921. Petro Scaglione”.

89 B 130
Al 12 C 52
Mfs 1 H 56

305. **SCOCNIJA BÂMIRSE** / E / SCEITIT SC’ JOZEF / KOLEGI I SCÊITIT SC’ FRANCESK SAVERIT / N’ SCKODER T’ SCCYPNIIS / Diftimi i hesapit t’viets 1905 / Sckoder / Sctyp. e Zois Zânun pa mkat t’rriedhscem / 1906.

[10] f.; 19 cm.

89 G 152 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
 S 11 F 29 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPËRLYEME” SHKODER”.

89 G 152
S 11 F 29

306. **VIÉRRSHA** T' PERSHIPRTESHEM / T' KTHYEM SHCYP / PRÉJE / P. Ghergh Fishtë / O. F. M. / 1905 / SHKODER / Ne Shtypshkrojtë t' Xoies Zânun pa mkat t' rriédhshem / 1906.
94 f.; 18 cm.

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691).

I mungon kopertina; ka a vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

89 R 121

1907

307. **Benusi, Gaspër**

ABETARE / E / GJUHESE SHQYP / prej GASPËR BENÛSSIT SHKODRÀNIT / Bukuresht / Nde Shtypshkronjet të Shoqërisë “Bashkimi” / nde Bukurësht / 1907.
72 f.; 16 cm.

88 T 76 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 T 76

S 53 T 173

Mfs 1 N 11

308. **Diftime** t' Sckurta / PERMË JET / P. JAK IUNGG-UT S. J. / SCKODER / Sctyp. e Zois Paperlyeme / 1907.
23 f.; 17 cm.

Vendi dhe viti i botimit marrë nga kopertina.

88 T 5 dhe S 9 G 60 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 53 T 48 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOA E PAPERLYEME” SHKODER”.

88 T 5

S 53 T 48

S 9 G 60

S 53 T 49

S 53 T 47

309. **DOTRINA** E VOGHEL / PJESA E PAR / E / SCKURTORES / T' DOTRINS T' KRISCTËN / E DHANUN DIOCEZEVE T' PROVINCES T' ROMS / PER URDHUN / T' SCEITIT AAT PAP PIO I X / SCKODER / Ne sctypshkrojtë t' Zois Paperlyeme / 1907.
72 f.; 17 cm., KUSCTON 2 Ghr.

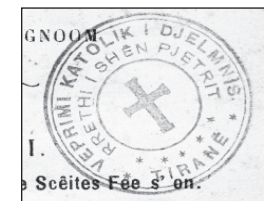
Të dhënat nga kopertina, pasi botimi nuk ka fl. tit.

Sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag ...* f. 514 përgatitës i këtij botimi është Anton Xanoni.

90 B 199 ka vulën “VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE”.

90 B 199

S 52 U 56

310. **DY** VJERSHA GEGENISHT / E PARA prej / Vaso Pashë Shkodranit / E DYTA prej / M.... çerdhes petritit. / SOFJE / Shtypur në shtypshkronjët shqipe “Mbrothësia” Kr. P. Luarasi / 1907.
15 f.; 12 cm.

F. 3-6 *Vjersh e Vaso Pashës pri Shkodre.*

F. 7-15 *Vëllazënis vorfën mamdhetarve (Më kam trimnia).*

Ka vulën “Biblioteka Sezai Haxhiademi”.

89 T 214

Mfa 3 M 26

311. **Ferrari, Andrea**

Msimë t' kshtëna / per / Msoitorë Filltarë t' Shcypniis / Piése II : Rënn III / NAPOLI / Tip. Edit. Cav. TOCCO & SALVIETTI / 1907.
96 f.; 19 cm., KUSHTIM: fr. 145.

Aut. në fl. tit. D. N. Ferrari.

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691).

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 R 122-2

312. [Fishta, Gjergj]

ANXAT / E PARNASIT / N' Sarajev "Bosn. Post" / 1907.

67 f.; 18 cm.

Autori sipas: Dema, *Veprimi letrar i At. Gjergj Fishtës*, f. 12.

S 285 G 24 i mungon kopertina; ka shënimin "Karl Gurakuqi në Trashân 1913 në muez të korrikut" dhe vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË"; i mungon kopertina.

S 53 U 17 ka vulën "Shpënësia e Shcypeniis - LA SPERANZA DELL' ALBANIA".

S 10 G 51 ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE".

89 S 121

S 10 G 51

S 50 G 65

S 53 U 17

S 285 G 24

313. [Fishta, Gjergj]

KOMSIHA / e / Kléri katolik / Préje gni Méshtarit Shcypaar / [Shkodër], [Shtyp. e së Paperlyemes] / 1907.

29 f.; 20 cm.

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691)

Autori sipas: Dema, *Veprimi letrar i At. Gjergj Fishtës*, f. 12.

Shtypur në shtypshkronjën e "Zojës së Paperlyeme", Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'...* nr. 158).

S 63 a 141 ka vulën "MARTIN E MIRASH IVANAJ".

89 F 150 ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE".

S 63 A 140 ka vulën "Shpërësia e Shcypeniis - LA SPERANZA DELL' ALBANIA" si dhe shënimin "Nikoll bey Ivanajt ci me mûnne e pune t'padamé Reghineshe na kunorj Shcypniin Ket vepër ja kushton auktori. Datum Scodrae anno 0,101 $\frac{3}{4}$ apud conventum eiusdem diabuli seu patris ex ordine S. Francisci nomine". S 56 U 8 ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE" dhe siglën *P. Zannoni S. I.*

89 F 150

S 11 E 6

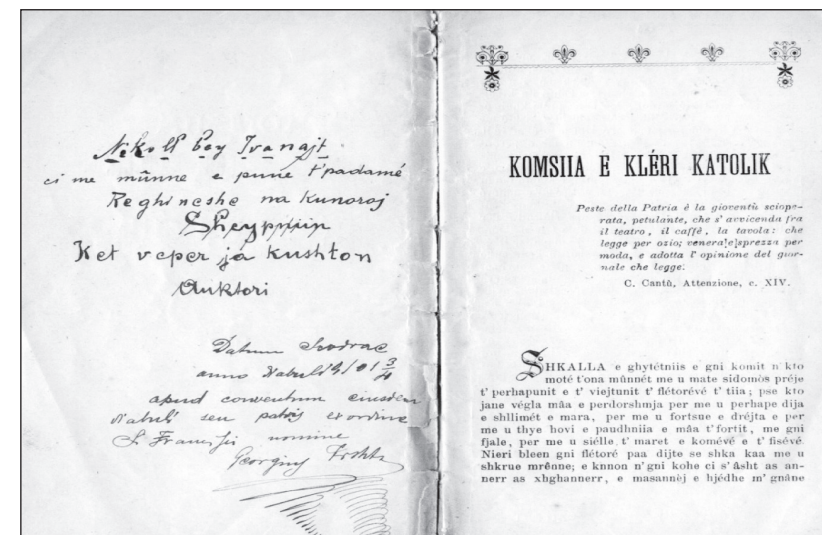
S 12 D 161

S 56 U 8

S 63 A 140

S 63 A 141

S 278 F 77

Autograf i autorit për Nikoll Ivanajn

314. [Fishta, Gjergj]

LAHUTA / E / MALTSIIS / Kânge popullore / BLËE I DYTE / VRANINA / [N' Zader, Shtyp Vitaliani], [1907].

52 f.; 18 cm.

Aut., vendi dhe viti i botimit sipas: Dema, *Veprimi letrar i A. Gjergj Fishtës*, f. 12.

89 G 225 ka vulën "KLUBI SHQYPTAR N' SHKUP", siglën e Jashar Erebarës dhe shënimin e tij "Klubi shqypetarë në Shkup; sa u ba - shpallë hyrieti u hap dhe Klubi".

S 282 G 45 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

Të dy ekzemplarëve u mungon kopertina.

89 G 225

S 282 G 45

315. Frashëri, Sami

SHQIPERIA / Ç' KA QENE, Ç' ESHTË E Ç' DO TE / BEHETE? / Mendime per shpetimt te memedheut nga reziket qe e / kanë rethuarë / prej Sami Bej Frashërit / PERSHTYPJE E DYJTE / SOFJE / Shtypeshkronja "Mbrothesija" / 1907.

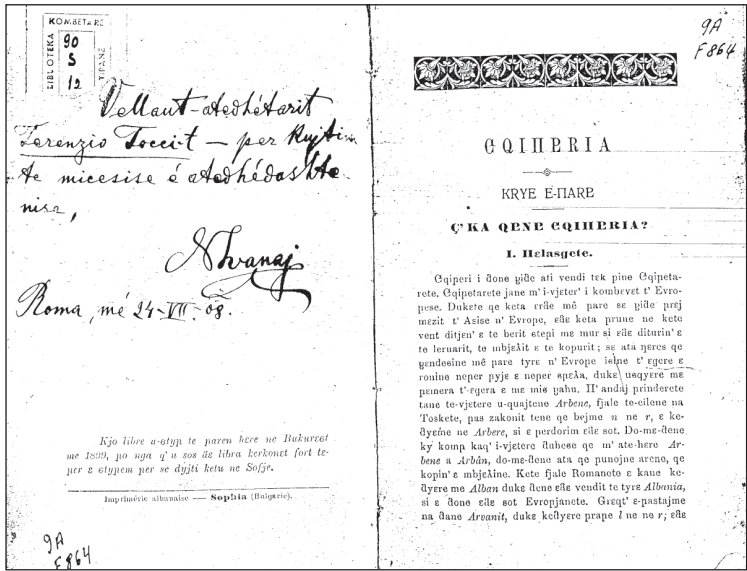
96 f.; 17 cm.

Ribotim i botimit të shoqërisë “Dituria”, Bukuresht 1899.

Ekzemplar i cunguar, shkon deri në f. 82. I mungon kopertina.

Ka vulën “Shpresa e Shcypeniis” Roma. “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA” si edhe shënimin “Vëllaut - atdhetarit Terenzio Tocit - per kujtim te micesic e atëdhëdashënisë, N. Ivanaj. Roma, më 24. VII. 08”.

90 S 12

Kushtim i Nikoll Ivanajt për Terenc Toçin

316. **Gjakova, Tahir**
EMNI VEHBIIJE / SHKRUARE ME SHKRONJA TURQISHT / PREJ / TAHIR EFENDIS GJAKOVES / Kthyerë me shkronja shqip / PREJ / I. H. T. G. / SHTYPURË PREJ SHOQËRISË “BASHKIMI” NE BUKURESHT / SOFJE / Ne shtypeshkronjet shqipe “Mbrothesija” Kristo P. Luarasi / 1907.
23 f.; 24 cm.

89 C 27 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 C 27
S 10 B 74

317. **KANUNTORE** EDHE / PAS-LIGHAT / TE / SHOCERISE SHCIPE / “BESA-BESEN” = CONSTITUTION AND / BY LAWS / OF THE / ALBANIAN SOCIETY / “BESA-BESEN” / BOSTON, MASS / SHTYP. É “KOMBIT” / 1907.
16 f.; 18 cm.

Titulli anglisht në kopertinë.
F. 1-8 teksti anglisht; f. 9 -16 shqip.

Ka vulat “SOCIETY BESA-BESEN JAN. 6, 1907 - BOSTON, MASS.” dhe “Shpresa e Shcypeniis” / “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA”.

90 B 233

318. [Mjeda, Ndre]
Historija shëjte / per / shkollë të para / të Shkypëniësë / [Vjenë], [1907].
67 f. : me il.; 22 cm., [tirazhi 2.000].

Autori, vendi, viti dhe tirazhi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 390-4.

89 D 49 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe shënimin “Ninja Zef Saraçit n’ Shkoder me 27 tetur 1913”.

88° D 54 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe siglën Dr. Pekmezi.

89 D 49
S 44 A 25

319. **MSIMET** / MÂ T’ PARAT / E DOTRINS / T’ KRISCTËN / PER FMII T’GNOOM / SCKODER / Ne Sctypsckroje t’ Zois Paperlyeme / 1907.
12 f.; 18 cm., Ghr. 0 . 20 Dhet cop Ghr. 4.20.

89 R 129 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 53 S 77 i mungon kopertina dhe ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.

89 R 129
S 53 S 77

320. **Noli, Fan S.**
ISRAILITE DHE FILISTINE / DRAME ME 3 AKTE / PREJ / FAN NOLIT /
BOSTON MASS / NGA TYPOGR. E “KOMBIT” / 1907.
48, [6] f.; 18 cm.

F. 47-48 pasthënie e autorit.

S 9 G 128 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe ““Prof.
Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografiuar “E fali Zoti
Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”. I
mungon kopertina.

90 T 90
S 9 G 128
S 157 E 22

321. [Qiriaz, Gjasim]
HRISTOMATHI / A / UDHËHEQËS PËR ÇDO SHTËPI SHQIPËTARI / ME
GJASHTË PJESË / I. Vjersha / II. Këngë / III. Diallogë / IV. Gjëra të-vëjejtura
e vetiare / V. Përalla / VI. Gjëra të shënuara / GJËRA TË NDRYSHME E
TË VËJEJTURA PËR KËNDIM / NDËR MËSONJËTORET SHQIPE / Të-
gatuara e më të-shumatë të-përkthyer nga / gjuhëra të-huaja / PREJ / NJË
MËMËDHETARI / SOFJE / Shtypurë ndë shtypëshkronjët shqipe “Mbrothësia”
Kristo P. Luarasi / 1907.
317, III f.; 21 cm., pa tir., kushton fr. 3 (grosh 15).

F. I-II parathënie.
Autori i përmbledhjes sipas: *Radhua për librat e shtypëshkronjës*
“*Mbrothësia*”, f. 7.

90 A 173 ka. vulën “BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”.
S 56 T 196 i mungon kopertina.

90 A 173 **S 54 S 50**
S 9 F 12 **S 54 S 52**
S 54 S 47 **S 56 T 195**
S 54 S 48 **S 56 T 196**
S 54 S 49

322. **REGHULLAT** / E / KONGHREGHAZIONIT / T’ ZOIS PAPERLYEME /
PER NANA T’ KSCTENA / N’ SCKODER / SCKODER / Në Sctypckroje t’
Zois Paperlyeme / 1907.
46 f., [2] f.; 14 cm.

S 9 R 146 dhe S 53 S 214 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE –
TIRANË”.

89 U 87 **S 53 S 213**
S 9 R 146 **S 53 S 214**
S 28 T 88 **S 53 S 215**
S 53 S 212

323. **SCOCNIJA BÂMIRSE** / E SCËITIT SC’ JOZEF / KOLEGI I SCËITIT
SC’ FRANCESK SAVERIT / N’ SCKODER T’ SCCYPNIIS / Diçtimi i hesapit
t’viets 1906 / Sckoder / Sctyp. e Zois Paperlyeme / 1907.
[10] f.; 18 cm.

89 G 151 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 11 F 30 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME”
SHKODER”.

89 G 151
S 11 F 30

324. **Scpataraku, Banucs**
HIJA / E / SKANDERBEUT / Mretit Scscypnies / PREI / BANUCS
SCPATARAKUT / Shtypun / NE / ELBASAN / 1907.
16 f.; 19 cm.

Studiuesit Kujtim Bevapi dhe Abdullah Ballhysa mendojnë që kjo vepër
është e Lef Nosit, pra pseudonimi Banucs Scpataraku i përket këtij autori.
Për ta e dhëna e botimit për Elbasanin si vendi ku është shtypur libri
konsiderohet *fals*. Sipas tyre ky libër është shtypur në shtypshkronjën
e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër (*Rrezatime të trashëgimisë kulturore*
shkodrane në fushën e botimeve - “Hija e Skanderbegut” e Banush
Shpatarakut – në Shkodra në shekuj, seminari i 6-të ndërkombëtar 26
nëntor 2005, vëll. II, Shkodër 2006, f. 65-69). Megjithatë, duke patur

parasysh që vepra është shkruar në të folmen e Shkodrës dhe me alfabetin e shoqërisë “Agimi” të Mjedës, duhet shtuar si hollësi që mund të ndihmojë për identifikimin e mëtejshëm të emrit të autorit të këtij botimi faktin që në qytetin e Shkodrës ka familje ortodokse me mbiemrin Shpataraku.

89 R 138 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 10 F 57 ka kushtimin “Bajos t’em, Banushi”.

89 R 138
S 10 F 57
S 12 E 78
S 56 U 34

325. **Siljani, Llazar**

BESA / A / FEA / E / SHQIPËTARËVET TË VJETËR / PREJ / LI. Siljanit / SOFJË / Shtypurë ndë shtypëshkronjët shqipe “Mbrothësia” Kristo P. Luarasi / 1907.

78, [2] f. : me il.; 21 cm., kushton 1 franga (5 grosh).

F. 3-7 parathënie e autorit.

S 11 D 53 dhe S 11 C 98 u mungon kopertina.

90 A 157
S 11 C 98
S 11 D 53
S 55 U 26

S 55 U 27
S 55 U 42
S 81 G 45

326. **Skirò, Zef**

CANTI SACRI / delle Colonie Albanesi di Sicilia / NAPOLI / TIPOGRAFIA EDITRICE BIDERI / 1907.

XXXII, 160 f.; 19 cm.

Aut. në fl. tit. Giuseppe Schirò.

Titulli para fl. tit. *Kænka tæ pærshpyrtæshme tæ Shhjyptarævet tæ Sikjilîs*.

Teksti shqip dhe italisht.

F. IX – XXX parathënie italisht e autorit.

Ar 119 F 64 ka vulën “Prof. Dr. GJERGJ KOKOSHI TIRANË”.

Ar 119 F 64
83 T 15

327. **Skirò, Zef**

Mili è Haidhia / Idhyll nde gjuhe shcypé (i perkethyér édhtë italisht / fjale pas fjalé) / Shpàllejë é tréte / NAPOLI / Té Tip. Edit. Cav. Tocco e Salvietti / [1907].

XV, 65 f.; 23 cm., kushtim fr. 2.

Aut. në fl. tit. Giuseppe Schirò.

Teksti shqip dhe italisht.

F. VIII – XV parathënie shqip dhe italisht e L. Grudës [Luigi Gurakuqi].

F. 57 – 65 shënim italisht i autorit.

Bot. i shoqërisë *Bashkimi* (rev. *Hylli i Dritës*, Shkodër, nr. 12-1938, f. 691)

Viti i botimit nga parathënia (mars 1907) dhe sipas: *Zef Skiroi, Vepra I*,

Transkriptimin, shkrimet hyrëse dhe përgatitjen për shtyp Matteo

Mandalà, Shtëpia Botuese Faik Konica, Prishtinë 2001, f. 279.

Ka kushtimin “Të lavduashmes Kurorë të Mbretit t’ Bullgaris. Giuseppe Schirò”.

88 C 61

1908

328. **Abeja** shqip. Stamboll 1324 H. [1908]

38 f.; 20 cm.

Me alfabet arab.

Ar 119 F 65 ka një vulë me alfabet arab.

Ar 119 F 65
Mfs 1 K 33

329. **ABETARE** / GEGENISHT / PERSHTYPJ' E DYTE / SOFJE / Shtypshkronja shqipe "Mbrothesija" Kristo P. Luarasi / 1908. 16 f.; 19 cm., kushton Fr. - '20.

S 122 C 3 dhe A1 9 G 7 riprodh.

88 R 26
A1 9 G 7
S 122 C 3

330. **ABETARE** / TOSKËRISHT / PERSHTYPJ' E TRETË / SOFJË / Shtypshkronja shqipe "Mbrothesija" Kristo P. Luarasi / 1908. 16 f. : me il.; 20 cm., kushton Fr. - '20.

88 G 99 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË", vulën "Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig" si dhe etiketën ku është daktilografuar "E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929".

88 G 99
S 81 G 54

331. **Ahn, F.**
METODË PRAKTIKE / PER TE MËSUARË ÇPEJT DHE LEHTË / GJUHA INGLISHT / PREJ / Dr. F. AHN / Shqiperuare prej Lumo Skendo / SOFJE / SHTYPESHKRONJA "MBROTHESIA" / KRISTO LUARASI / 1908. 112 f.; 20 cm., kushton fr. 1.50 (7 grosh e 1/2). E lidhur kushton fr. 2.50.

S 12 G 125 i mungon kopertina; fl. tit. dhe 18 faqet e para të fotokopjuara.

90 B 89
S 3 S 22
S 12 G 125
S 55 T 99

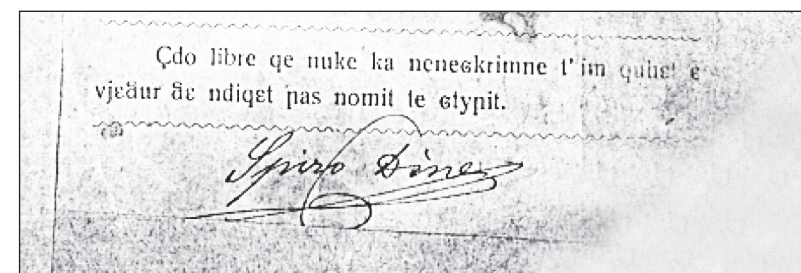
332. **Dine, Spiro**
VALET E DETIT / PREJ / SPIRO RISTO DINE / SOFJE / SHTYPURË NË SHTYPËSHKRONJËT SHQIPE "MBROTHËSIA" KRISTO P. LUARASI / 1908.

IV, 1 fl. portr., 856, [2], IV, [2] f.; 24 cm., frenga 10.

F. I-IV parathënie e përmbledhësit.

S 12 E 1 ka firmën e autorit.
90 A 32 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

90 A 32
S 10 B 5
S 12 E 1

Nënshkrim i autorit si kërkesë për respektimin e copyright-it

333. **FIALUER** / i Rii i Shcypës / Perbâam / Prëie Shocniët t' Bashkimit [Shtypshkroja "Zoja e Paperlyeme Shkodër"], [1908]. XII, 538 f.; 18 cm.

Vendi dhe viti i botimit sipas parathënies (f. V-VI) nga "Parsimi i Shocniis Bashkimit t' Giuhes Shcypë", Shkodër, 9 Kallnuer 1908. Legrandi e rendit këtë fjalor në botimet e vitit 1897 (*Bibliographie albanaise*, nr. 631), por, siç dihet, shoqëria "Bashkimi" është themeluar dy vjet më vonë, pra më 1899.

Sipas rev. *Përparimi*, Shtyp. e Zojës s'Paperlyeme, Shkodër, nr. 3-1915, f. 46 "*Folmarmja*, a Gramatika edhe *Fjalori i Bashkimit* janë gadi krejt fryti i mundit t' Nder. Dom Dodë Kolecit".

Shtypshkronja sipas: *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"* ... nr. 168.

Fe 27 G 6 është rilidhje në shpinën të të cilës është shtypur *FIALUER I RII I SHEYPES* dhe *K. CIPO*.

89 S 80 ka vulat “INSTITUTI ALOISIANI S. J. BIBLIOTHECA-TIRANAE”, “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII. SCODRAE”, “RESIDENTIA SS. CORDIS JESU-TIRANAE” dhe “Collegium Topallaj. Societatis Jesu. TIRANAE” si edhe shënimin *Shkolla Filllore e Jezuitvet-Tiranë*.

89 S 80

Fe 27 G 6

Fe 36 G 16

Fe 36 G 17

Fe 36 F 29

334. [Filja, Nikollë]

CANTI / POPOLARI ALBANESI / DELLE COLONIE D' ITALIA / PUBLICATI DA UN MANOSCRITTO DELLA PRIMA METÀ DEL SECOLO XVIII / CON TRADUZIONE IUXTALINEARE / INTRODUZIONE, NOTE E UN FACSIMILE IN AUTOTIPIA / DA / MICHELE MARCHIANÒ / FOGGIA / TIPOGRAFIA FRANCESCO PAOLO DE NIDO / 1908.

LXX, 94 f.; 21 cm., Prezzo L. 300.

Aut. sipas: *Historia e Letërsisë Shqiptare*, Tiranë, 1983, f. 79 dhe 130.

F. V-LXX hyrje italisht e Mikele Marchiano.

Teksti shqip dhe italisht.

Ky dorëshkrim njihet edhe si *Kodiku i Kieutit*, sipas emrit të fshatit arbëresh ku u zbulua në fillim të shek. XX nga studiuesi arbëresh Michele Marchianò.

Ar 75 B 54

81 R 15

83 F 42

Mfa 1 G 68

335. **Filja, Nikollë; Brankati, Nikollë**

POESIE SACRE ALBANESI / CON PARAFRASI ITALIANA O DIALETTALE / LA PIÙ PARTE INEDITE / publicate da un codice manoscritto della I^a metà del sec. XVIII / CON TRADUZIONE, INTRODUZIONE, NOTE E FACSIMILE / PER / MICHELE MARCIOANÒ / PARTE PRIMA / NAPOLI / STAB. TIPOGRAFICO DELLA R. UNIVERSITÀ / Achille Cimmaruta / 1908.

XXXII, 143 f.; 20 cm.

Teksti shqip dhe italisht.

Autorët sipas hyrjes së librit.

F. I-XXXIII hyrje italisht e Mikele Markianoit.

F. 127-138 tri shtojca po në italisht.

Ar 4 D 58 i mungon kopertina.

Ar 4 D 58

81 R 36

83 R 35

Mfa 4 C 31

336. **Frashëri, Naim**

FLETOR / E / BEKTASHINJET / PREJ / Naim bej Frashërit / PERSHTYPJ' E DYTE / SOFJE / SHTYPESHKRONJA “MBROTHËSIA” / KRISTO P. LUARASI / 1908.

32 f.; 16 cm., kushton 20 qind.(1 grosh).

88 T 101 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 T 101

S 54 V 156

337. [Hebbel, Friedrich]

GENOVEVA / DRAME / ME PESE PUNERA / Përkthyerë / K. J. TREBICKA / SOFJE / SHTYPURE NE SHTYPESHKRONET “MBROTHESIA” Kristo Luarasi / 1908.

III, 69, [3] f.; 20 cm., kushton 1 fr. (5 grosh).

Aut. sipas: *Meyers Neues Lexikon*, Leipzig 1973, Band 6, f. 177.
F. 3-5 parathënie e përkthyesit.

S 282 F 40 dhe S 11 F 71 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 E 113 **S 140 S 38**
S 11 F 71 **S 268 E 50**
S 12 D 132 **S 282 F 40**

338. **JETA** / E / SCËITIT STANISLAV KOSTKA T’ SCOCNIIS JEZUS / PAITORIT T’ RIIVE / SCKODER / Ne Sctypsckroje t’ Zois Paperlyeme / 1908.
44 f.; 19 cm., kushtimi Ghr. 1.08.

Sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag ...* f. 514
përgatitës i këtij botimi është Anton Xanoni.

S 282 G 99 nuk ka kopertinë.
S 10 G 5 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 E 151
S 10 G 5
S 11 G 7
S 282 G 99

339. **JETA** SCNA NNOUT ABAT / PATRIARKA I VETMITARVE / SCKODER / Ne Sctypesckroje t’ Zois Paperlyeme / 1908.
36 f.; 17 cm., Kushtimi Ghr. 1.08.

Sipas Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag...* f. 514
përgatitës i këtij botimi është Anton Xanoni.

S 10 F 125 nuk ka kopertinë.
S 310 G 59 i mungon kopertina dhe ka vulat “BIBLIOTHECA INSTITUTI ALOISIANI S. J. TIRANAE” dhe “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.
89 S 29 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 11 F 111 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.
S 53 V 51 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.
S 10 F 125 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 S 29
S 11 F 111
S 10 F 125
S 53 V 51
S 310 G 59
S 310 G 121

340. **KANONIZMA** / A / Lig’ e Klubit te Shqipetarevet ne Manastir / “BASHKIM” / Shtypure me pelqim te shoqevet / e te / Pleqesise Klubit / SOFJE / Ne shtypshkronjet shqipe “Mbrotthesia” KRISTO P. LUARASI / 1908.
15 f.; 16 cm., kushton 1 grosh.

Al 4 F 64 dhe S 12 S 3 riprodh.

88 T 197
Al 4 F 64
S 121 S 3
Mfs 1 N 31

341. **KANONIZMA** / E / KLUBIT TE GJIROKASTRES / “DRITA”/ me pëlqim të shokëvet të klubit / NE GJIROKASTRE / 1908.
16 f.; 14 cm.

Fl. tit. e dëmtuar.
Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89^a S 104

342. **M. S.**
RRNËSA E BULKUT / N’ T’ MAAITUN T’ BAKTIIS / CITUN / Prei M. S. [1908].
23 f.; 18 cm. - (LIBRA PER POPULL / LIBER I PARE).

Shtypshkronja dhe viti i bot. sipas *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja “Zoja e Paperlyeme”* ... nr. 164.

S 57 R 126 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.
 S 57 R 127 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.
 S 39 A 76 ka vulën “Klubi “Gjuha shqype” SHKODËR”.
 S 11 F 163 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

89 G 139 **S 57 R 126**
S 11 F 163 **S 57 R 127**
S 39 A 76

343. **REGULORE** / E / SHOQERIS’ SE MUZIKES / “Band e Lirisë” / Ne KORÇE / Themeluarë me 1 të vjeshtes’ së 2-të 1908. Pa vd. [1908]
 15 f.; 14 cm.

Viti i botimit sipas vitit të themelimit të shoqërisë.

Ka vulën “SHOQËRI E MUZIKËS ‘BANDA E LIRISË’ KORÇË 1908” dhe shënimin “Bibliotekës së Korçës kujtim nga Milto Sotir-Gurra 20.VII.1962”.
 Riprodh.

Ar 23 G 86

344. **REGULLORE** / E / SHOQERIS’ SE SHQIPETAREVET / NE JANINE / Themeluarë me 5 vjesht’ e parë 1908 (1324) / NE JANINE / Selanik / Shtypur në shtypshkronjet “Mbrothësija” 1908 .
 7 (shqip), 7 f. (turqisht); 16 cm.

Teksti shqip dhe turqisht.
 Vendi i botimit marrë pas faqes 7.

88 R 204
Al 26 F 9

345. **REGULLORE** / E / SHOQERIS’ SË SHQIPËTARËVET / NË SELANIK / Themeluarë më 24 gusht 1908(1324). / SELANIK / 1908. Shtypurë në shtypshkronjet Shqipe “Mbrothesija” Selanik.
 7 f.; 15 cm.

Vendi i botimit dhe shtypshkronja marrë në fund të librit.

Ka vulat “SPIRO C. DINE. EGYPT. CHAIN-EL-COM” dhe “BIBLIOTEKA E SHTETIT. KORÇË”. Riprodh.

Ar 23 G 83

346. **Scocnija** / Bâmirse / E / SCÊITIT SC’ JOZEF / Kolegi i Sc. Sc’ Francesk Saverit / N’ Sckoder t’ Scypniis / Diftimi i hesapit t’viets 1907 / SCKODER / Shtypskroja e Zois Paperlyeme 1908.
 7 f.; 19 cm.

89 G 150 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 G 150
S 11 F 31

347. **SHERBES’** E JAVES / SE MADHE / KETHYÉR NGA GRÉCISHTJA / PREJ / PRIFTIT ORTHODOX / FAN S. NOLIT / BOSTON MASS. / Nga Shtypografi’ é “KOMBIT” / 1908.
 103, [7] f.; 18 cm., N’ Amerikë : \$ 0.40, Për jashta Fr. 2.

F. 106 pasthënie nga përkthyesi.

Ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

89 R 126

1909

348. **ABETARE** / TOSKERISHT / PERSHTYPJ’ E KATERTE / SELANIK / Shtypeshkronja shqipe Mbrothësija / KRISTO LUARASI / 1909.
16 f. : me il.; 20 cm., kushton 0.20 grosh.

88 G 100 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929” si edhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.
Al 9 G 4 dhe S 122 C 2 riprodh.

88 G 100
Al 9 G 4
S 11 D 156
S 81 G 58
S 122 C 2

349. **Defoe, Daniel**
ROBENSON / PREJ / DANIEL DE FOE / Shqipëruarë Shkurtazi / prej / LUMO SKENDO / SELANIK / Shtypeshkronja dhe librarija “Mbrothesija”.
KRISTO LUARASI / 1909.
110 f.; 15 cm., ; kushton 2 grosh.

Në kopertinë viti i botimit është 1910.

89 T 173 ka një vulë që nuk lexohet mirë deri në fund e ku mund të dallohet “EMBELTOREJA MANUSHAQE. VANGJEL & GJIKA KORÇE”.

89 T 173
S 11 R 36
S 283 G 3

350. **Delvina, Namik**
DASHURIJA / E / MEMEDHEUT / THJATRO ME TETE PAMJE / PREJ / NAMIK S. DELVINA / SELANIK / SHTYPURE NE SHTYPESHKRONJET “MBROTHESIJ” KRISTO LUARASI / 1909.
128 f.; 16 cm., kushton 4 grosh.

89 T 191 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.
S 53 S 141 ka vulat “INSTITUTI VASO PASHA 11 SHTATOR 1927” dhe “BIBLIOTEKA H. REÇI”.
S 53 S 210 ka shënimin “Karl Gurakuqi Tiranë, 14-11-1923” dhe firmën e tij.
S 53 S 211 ka vulën “ALIZOT EMIRI. LIBRARI-KARTOLERI. AGJENSI GAZETASH (Shqipëri) GYROKASTER”.
S 53 S 194 ka vulën “LIBRARI LUMO SKENDO TIRANE”.

89 T 191	S 53 S 209
S 12 R 75	S 53 S 210
S 53 S 141	S 53 S 211
S 53 S 142	S 53 S 194
S 53V S 140	S 283 G 4

351. **Delvina, Namik**
HIDHERIMETE / ZEMERES / (SHKRUAR PERPARALIRISE) / 4 VJERSHA KOMBIARE / PREJ / N. S. DELVINA / SELANIK / Shtypeshkronja shqipe MBROTHESIJ” Kristo Luarasi / 1909.
32 f.; 15 cm., kushton 2 grosh.

88 U 12 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

88 U 12
S 53 T 156

352. **DIFTIME** HISTORIJET / PERMBË / KOLEGJEN PAPNORE / T’ SHQYPËNIIS / [Shkodër] / Ne shtypshkroje t’Zojis Paperlyeme / 1909.
20 f.; 16 cm.

Vendi i botimit sipas vendndodhjes së shtypshkronjës.

89 T 101 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

89 T 101
S 11 G 120

353. **FE-RREFEJES** / A / MESIME MYSLIMANE / Permbledhun / NGA DISA LIBRA FETARE TYRQISHTË, ENE KETHYMUN SHQIP NE DIALEKT T' ELBASANIT / PREJ / I. H. M. / ELBASAN / 1909 / Shtypur në shtypëshkronjët / “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / SELANIK. 60, IV f.; 19 cm., kushton 3 grosh.

Viti i botimit në kopertinë 1910.

Shtypshkronja marrë nga kopertina e prapme.

89 R 56
S 282 F 41

354. **Fishta, Gjergj**
PIKA VOËSET / N' ZADER / SHTYPSHKROJË ERNESTOS VITALIANI-T / 1909. 62 f.; 20 cm.

S 281 G 38 ka shënimin “Një kujtim të vogël për shumë të dashtunin Gurakuqi. Avni Zajmi. Tiranë 16/III/37”.

89 G 93
S 11 F 74
S 12 G 4
S 56 R 116
S 281 G 38

355. **Frashëri, Naim**
LULET / E / VERËSË / PREJ / NAIM BE FRASHËRIT / Shtypurë herën e parë prej shoqërisë “DITURIA” / NË BUKURESHT / SELANIK / Shtypëshkronja dhe librarija “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1909. [6], 64 f.; 16 cm.

Ar 39 G 94

356. **Frashëri, Sami**
ABETARE / E / GJUHËSË SHQIP / Prej / SAMI BEJ FRASHËRIT / Konstantinopojë / Në shtypëshkronjët “Rrufeja” / 1909. 62, [2] f.; 22 cm.

89 E 20 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.
S 281 D 29 i mungon kopertina dhe fl. tit.; ka vulën “BIBLIOTEKA H. REÇI”.
S 11 C 18 ka të shkruar emrin *Jashar Erebara* dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 E 20
Al 5 F 37
S 11 C 18
S 55 R 11
S 55 R 42
S 281 D 29
Mfs 1 N 12

357. **Grameno, Mihal**
E PUTHURA / ROMAN DRAMATIK / SELANIK / Shtypurë në Shtypeshkronjët “Mbrothesija” Kristo Luarasi / 1909. 32 f.; 17 cm., çmimi 2 grosh - (BIBLETEKE POPULLORE N. 3).

S 53 S 103 ka vulën “Mitrush Kuteli BIBLIOTEKA”.
S 82 T 12 dhe S 53 S 104 kanë të stampuar siglën *M. Grameno*.

88 T 12
S 53 S 103
S 53 S 104
S 82 T 12
S 9 G 143

358. **Grameno, Mihal**
OXHAKU / ROMAN DRAMATIK / KORÇE SELANIK / Shtypurë në shtypëshkronjët “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1909. 63 f.; 17 cm., çmimi 2 grosh - (BIBLETEKE POPULLORE N. 1).

S 53 S 147 ka siglën e stampuar *M. Grameno* si dhe të shkruar emrin e poseduesit *Kasem Frashëri*.

89 R 223
S 53 S 145
S 53 S 146
S 53 S 147
S 282 G 83

359. Grameno, Mihal

VAR' I / PAGEZIMIT / ROMAN DRAMATIK / KORÇE / SELANIK /
Shtypshkronja dhe librarija "Mbrothësija" KRISTO LUARASI / 1909.
61 f.; 15 cm., çmimi 2 grosh - (BIBLETEKE POPULLORE N. 2).

Vendi i botimit dhe botuesi nga kopertina e prapme.

88 T 88 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANE".

S 52 V 52 ka siglën *Sevasti H. Kyrias*.

S 9 G 166 i mungon kopertina.

88 T 88	S 52 V 52
S 9 G 144	S 52 V 53
S 9 G 166	S 25 T 30
S 52 V 51	S 282 G 1

360. Griffith, Thomas

Kish' e / Perëndisë / prej / Z. W. H. Griffith Thomas D. D. / Director' i Wycliffe
Hall, Oxford / Manastir / Shtypshkronja "BASHKIM' I KOMBIT" / 1909.
16 f.; 13 cm.

Shtypshkronja *Bashkimi i Kombit* u ngrit nga Fehim Zavalani në korrik të vitit 1909. Pas një viti u quajt *Shtypshkronja Tregtare Ndërkombëtare*. Ishte një ndër më të mirëpajisurat në Perandorinë Osmane. (*Shoqëria "Botonjëse Literare"*, *shtypshkronja "Tregtare Ndërkombëtare"* edhe *esapet' e saj që kur se filloj punën Korik 1909 gjer ndë Gusht 1910*, Manastir 1911, f. 5).

Ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË".

89a S 80

361. Kemal, Namik

SILISTRA (VATAN) / PREJ / NAMIK QEMAL / MEMEDHEU / Shqipëruarë nga turqishtja / PREJ / SABRI QYTEZES / DRAME ME KATRE PAMJE / SELANIK / Shtypurë në shtypshkronjët "Mbrothësija" Kristo Luarasi / 1909. 72 f.; 17 cm., kushton 4 grosh.

S 9 G 89 ka shënimin "Ja kushton Bibliotek Komb. D. Pekmezi" dhe vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË".

90 B 241

S 9 G 89

S 12 R 17

S 80 T 55

S 98 T 63

Dhuruar Bibliotekës Kombëtare nga Dr. Gjergj Pekmezi

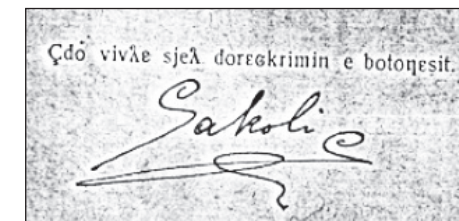
362. **KENGAT** / SHQIPE / Përmbledhur / PREJ / SAKOLIT / VELLIM' i I-rë / KORÇE 1909 / Selanik / Shtypur ne Shtypshkronja "Mbrothësija" / 1909. 64 f.; 16 cm., kushton grosh 2^{1/2}.

F. 5 parathënie e mbledhësit Hilë Mosi [pseud. Sakoli].

S 56 U 106 ka siglën *Sevasti D. Kyrias*.

89 S 147

S 56 U 106

Nënshkrim i mbledhësit për të drejtën e autorit

363. Korça, Ali Hafiz

MEVLUD / PREJ / Hafez Ali-ut Hatib i Korçës / Mbaruar : 1326 (1909) 27
Ramazan / KORÇE / Shtypur në shtypshkronja "Korça" / 1325 (1909).
16 f.; 20 cm.

Autori sipas: Ali Korça, *Veptra*, Logos – A, Shkup 2006, V. 7, f. 43.

Studiuesi P. Pepo shkruan se shtypshkronja *Korça* është "tipografia e parë kombëtare me shkronja shqipe e greqishte filloi të funksiononte në Korçë në vitet 1908-1909 (P. Pepo, *Një letër e korçarëve e vitit 1845*, dërguar Naum Veqilharxhit ... f. 206)

I mungon kopertina. Ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË" dhe siglën *D. Pekmezi*.

89a E 85

364. Lako, Nikolla

STËRVITJETORE / për nxënës / SHQIPËTARË / COP' E PARE / ABETARE /
Imprimerie Polyglotte A. Reiff / S. HEYMANN / PARIS / 1909.
36 f. : me il.; 18 cm. (Nr. 1°).

Shtypshkronja nga kopertina e mbrapme.

89 S 68 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 10 G 71 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”, vulën “Prof.
Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti
Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

89 S 68

S 10 G 71

S 56 U 97

S 80 T 52

365. Lako, Nikolla

Stërvitjetore / PER NXENESIT SHQIPETARE PREJ / N. Lako / 1909.
4 f.; 19 cm.

Prospectus i titulluar “Zëdhënie”, shkruar nga Nikolla Lako, që
paralajmëron botimin e tij të mësipërm “STËRVITJETORE / për nxënës /
/ SHQIPËTARË ... PARIS, 1909”.

Ar 7 E 64

366. LIBRË / E / SHËRBESAVE / TË SHËNTA / TË / KISHËS ORTHODOXE /
KTHYER NGA GËRQISHTIA / PREJ / PRIFTIT ORTHODOX FAN S. NOLI
/ BOSTON, MASS. / 1909.

244 f., 2 fl. port.; 19 cm.

F. 7 parathënie e përkthyesit.

S 174 S 29 ka etiketën “ALBANIAN ORTHODOX ARCHDIOCESE IN
AMERICA. 529 EAST BROADWAY, SOUTH BOSTON, MA 02127” dhe
një stemë, siç duket, të kësaj kishe.

89 G 192

S 10 G 27

S 174 S 29

367. [Metastasio, Pietro]

SH' EUSTAKI / O / FAMILIA E MARTIRVE / TRAGEDI ME PËS HOVA /
Kthye shqyp mbas italishtes / prejë / KOL THAÇIT / Msues n' Kolegjë t' Shejtit
Sh' Françesk Saverit / SHKODER / Ne Shtypshkrojë t' Zojës Papërlyeme /
1909.

126 f.; 15 cm. - (T' KÂNDSHME / T' VEPRËS PIJORE / I)

Mbititulli nga kopertina.

Aut. sipas: *Shkrimtarët shqiptarë*, Pjesa II, f. 363.

S 9 R 50 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBETARE-TIRANE”.

S 53 T 122 ka vulën “BIBLIOTEKA H. REÇI”.

89 T 152

S 9 R 50

S 12 R 101

S 53 T 122

S 54 V 160

S 282 G 5

368. Metastasio, Pietro

ZEFI I NJOFTUN / DRAM I METASTASIT / kthye shqyp / prejë / KOL
THAÇIT / shok i Rrethit Sh' Jozefit / SHKODER - Ne Shtypshkrojë t' Zojës
Paperlyeme / 1909.

52 f.; 14 cm. - (KNDIME T' KÂNDSHME T' VEPRES PIJORE 2).

Mbititulli nga kopertina.

Emri i plotë i autorit sipas: *Enciclopedia Hoepli*, Milano 1963, vol.
quarto, H – M, f. 967.

Vepra pijore qe thirrur një shoqëri, bashkim a fondacion me atributet e
një shtëpie botuese themeluar në Shkodër më 1907 pranë Kongregacionit
të Zonjës Nunciatë nga Shtjefën Zadrime dhe Francesco Genovizzi. E
ngritur sipas modelit gjerman të *Pius Verein* në nder të Papës Piu IX, ky
organizim yni u quajt *Vepra Pijore* në shenjë të papës së asaj kohe Piu X.
Për nga programi dhe botimet e shumta (37 të tilla nga fillimet më 1909
deri më 1926) rezulton që kjo të jetë ndër entet e para botuese tonat.
Botimet i shtypi në shtypshkronjën e “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër
(shih rev. *Leka*, *Shoqninat giuhsore të Rilindjes*, XXX vjetori i “*Veprës*

Pijore", nr. 5, f. 233-235 dhe *Veprimi i V. P. – Vargu i botimevet*, nr. 6, f. 268-270, Shkodër 1937; Fulvio Cordignano, *Veprat e etënvjet jezuitë në Shqipnjin e Veriut, 1841-1828* në: rev. *Diturija*, nr. 6, prill 1928, f. 222).

S 282 G 6 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË".

Ar 45 G 85

S 53 S 183

S 282 G 6

S 282 G 7

369. Negovani, Papa Kristo

ISTORISHKROJA / E / PLIKATIT / ME VJERSHE / PREJ / PAPA KRISTO
NEGOVANIT / SELANIK / Shtypeshkronja dhe librarija "Mbrothësija"
KRISTO LUARASI / 1909.

16 f., 1 fl. port.; 16 cm., tirazhi 1.000; shitet 30 para copa.

F. 3-4 parathënie e autorit.

89 T 119 ka vulat "BIBLIOTHEKË E SHTETIT", "BIBLËJOTEKA
KOMBËTARE-TIRANË" dhe "SHTYPËSHKRONJA "MBROTHESIA" -
KRISTO LUARASI. SOFIA BULGARIE. IMPREMERIE ALBANAISE".

S 52 U 55 ka vulën "SHTYPËSHKRONJA "MBROTHESIA" - KRISTO
LUARASI. SOFIA BULGARIE. IMPREMERIE ALBANAISE".

89 T 119

S 52 U 55

S 12 R 72

S 65 R 153

370. Qiriaz, Parashqevi

ABETARE / Prej / P. D. Qirias / Për shkollat e para / Shtypurë prej Shoqërisë /
"Botonjëse Literare" / MANASTIR / Shtypeshkronja "Bashkim" I KOMBIT" /
1909.

32 f. : me il.; 22 cm., kushton 20 para.

Kjo abetare është teksti i parë shkollor që u shkrua në alfabetet që vendosi
Kongresi i Manastirit (Sh. Osmani-Nj. Kazazi, *Abetaret shqipe...* f. 166).
Shoqëria "Botonjëse Literare" ishte një shoqëri aksionere në fushën e
botimeve në Manastir (1909-1910), e cila kishte shtypshkronjën e vet
(shih *Shoqëria "Botonjëse Literare"*... Manastir 1911).

90 A 124 ka të stampuar siglën *Christo A. Dako*.

90 A 124

S 12 C 19

371. **RADHUA** / PËR / LIBRAT E SHTYPËSHKRONJËS / "MBROTHËSIJA" /
SELANIK / SHTYPËSHKRONJA DHE LIBRARIJA / "MBROTHËSIJA" /
KRISTO LUARASI-SELANIK / 1909.

16 f.; 16 cm.

Në historinë e librit shqip ky është katalogu i parë i botuar nga një ent
botues, kryesisht për qëllime tregtare. Në fund të këtij radhoi janë edhe
tri lista me tituj librash: *Librat e Bukureshtit*, *Librat e Shoqërisë Biblike*
dhe *Librat e Shkodrësë* (të Shtypshkronjës Zoja e Paperlyeme-R. V.), të
cilat reklamoheshin për t'u shitur edhe ato prej "Mbrothësisë", e cila
kishte hyrë në një cikël të mbyllur të procesit nëpër të cilin përvijohet
libri: botim, shtypshkronjë dhe tregtim (librari).

S 10 R 13 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË".

89 T 53

S 10 R 13

S 53 S 41

S 53 S 42

S 283 G 4

372. **RREGULLORE** / e / Shoqnisë "AFËRDITA" / Elbasan / MANASTIR /
Shtypeshkronja "Bashkim" i Kombit" / 1909.

10 f.; 16 cm.

S 12 R 69 ka vulën "SHOQËRIA AFERDITA
ELBASAN 1909".

89 T 212

S 12 R 69

373. **RREGULLORE** / e / Shoqnisë mësojtorevet shqip / “PERPARIM” / në Korçë 1909=1325 / MANASTIR / Shtypëshkroja “BASHKIM’ I KOMBIT” / 1909.
9 , 12 f.; 15 cm.

Teksti edhe turqisht.

88 U 14 ka vulën “SHOQËRI E MËSOITOREVE SHQIP PËRPARIMI NË KORÇË”.

88 U 14
S 12 R 65
S 12 R 70
S 52 U 171
Mfs 1 N 44

374. **SHOQNIJA** BAMIRSE / e Shëjtit Sh’ Jozef / KOLEGJA E Sh. Sh’ FRANÇESK SAVERIT / N’ SHKODER T’ SHQYPNIIS / Llogorija e Vjetes 1908. Shkoder / Shtypshkroja e Zois Paperlyeme / 1909.
[9] f.; 19 cm.

S 11 F 32 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME”-SHKODER”.
S 53 R 179 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANE”.

88 R 67
S 11 F 32
S 11 E 125
S 53 R 179

375. **Ulqinaku, Ali Hafiz**

Mevludi Sherif shqip / Shtypur dhe përhapur nga biblioteka e Emnijetit, Stamboll, botim i dytë, viti 1327 (hixhri) 1909, Shtypshkronja e Shoqërisë Osmane të Sahafije.
48 f.; 24 cm.

Litografi.
Teksti shqip me alfabet arab.

Përshkrimi sipas: F. Luli-I. Dizdari, *Mevludet në gjuhën shqipe*, “Camaj-Pipa”, Shkodër, 2002, f. 81.
Përkthim nga turqishtja i *Mevludit* të Sulejman Çelebisë, vdekur më 1422, (sipas Njazi Kazazi, *Mevludet në gjuhën shqipe*, në rev. *Univers*, Tiranë, nr. 11-2009, f. 144).

88^b B 13
87^a E 47

376. **UNGIILLI** / PAS MARKUT / Kthyerë prej Elinishtesë / Shqip / Ndë të folë Toskënisht / MANASTIR / Shtypshkronja “Bashkim’ i Kombit” / 1909.
64 f.; 17 cm.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, me alfabetin e sotëm, ndihmuar edhe nga Naim Frashëri, transliteruar nga Athanas Sina (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 58-9).

Ar 112 G 12 bashkëlidhur me një vepër tjetër.
S 22 U 47 ka vulën “INSTITUTI HERBERT-TIRANE, BIBLIOTEKA PER DJELMERINE”.
S 9 G 37 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

Ar 112 G 12
89 R 177
S 9 G 37
S 22 U 47
S 282 G 2

377. **VENDIMET** / E / Kongresit të Dibrës / Më 10 të korrikut 1909. / Shitet 1 grosh / MANASTIR / Shtypshkronja “BASHKIM’ I KOMBIT” / 1909-1325.
6 (shqip), 6 f. (turqisht).; 16 cm.

Teksti shqip dhe turqisht.

S 10 R 44 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 R 221
85 F 14
S 10 R 44

378. **Voka (Tetova), Rexhep**
Kujtimet të Kongresit “Dibrësë” / Ca këshilla për vëllazënit e / dashun shqiptarë /
Prej / Rexhep Vok Tetovës / Myfti i Manastirit / MANASTIR / Shtypëshkronja
“BASHKIM’ I KOMBIT” / 1909-1325.
9 f.; 16 cm., shitet 20 para

89 T 129 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 T 129
S 283 G 5

379. **Xanoni, Anton**
Gramatika / Shqyp / Qi perdorohet N’ Seminarë e n’ Mbësuitoire / t’ Sh’ Françesk
Saverit / n’ Shkoder / SHKODER / Shtypshkroja e Zojes Paperlyeme / 1909.
172, 8 f.; 20 cm., kushton 5 grosh.

F. 3 hyrje e autorit.

88 G 117 ka vulat “Collegium Topallaj. Societatis Jesu. TIRANAE”,
“BIBLIOTHECA INSTITUTI ALOISIANI S. J. TIRANAE” dhe
“RESIDENTIA S. S. CORDIS JESU. TIRANAE”.
S 89 G 115 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII. SCODRAE”.
S 89 G 115 ka shënimin “Enrik Gurashi klase I Gatimore. Shkoder me 15/VII
1925”.
S 71 T 46 ka vulat “BIBLIOTHECA INSTITUTI ALOISIANI S. J. TIRANAE”
dhe “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII. SCODRAE”.
S 55 T 115 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII. SCODRAE”.
S 55 T 116 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO. Librarie Lumo Skendo.
TIRANE (Albanië)”.

88 G 117 **S 55 T 117**
S 11 C 12 **S 71 T 46**
S 55 T 115 **S 89 G 114**
S 55 T 116 **S 89 G 115**

1910

380. **ABETARE** / GEGENISHT / PERSHTYPJ’ E KATERTE / SELANIK /
Shtypëshkronja Shqipe “Mbrothësia” KRISTO LUARASI / 1910.
16 f.; 20 cm.

88G95 kavulat “BIBLËJOTEKAKOMBËTARE-TIRANË”, “BIBLIOTHEKË
E SHTETIT” dhe “SHTYPESHKRONJA “MBROTHESIA” KRISTO
LUARASI. SOFIA-BULGARIE. IMPRIMERIE ALBANIJE”.
S 56 T 171 dhe S 122 C 4 riprodh.

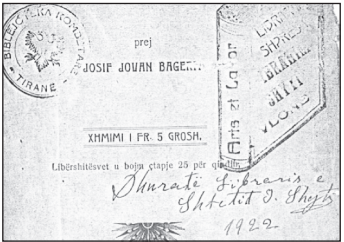
88 G 95 **S 56 S 171**
A19 G 5 **S 56 S 172**
S 12 D 87 **S 81 G 60**
S 54 T 105 **S 122 C 4**
S 54 T 106 **S 281 G 42**
S 54 T 107

381. **Bageri, Josif**
KOPËSHT MALSORI / MSIME TË SHQYPTARUETA DHE VJERSHA /
prej / JOSIF JOVAN BAGERIT / XHMIMI 1 FR. 5 GROSH / Libërshitësve
u bojme çapje 25 për qindin / SOFIJA / Peçatnica “Vitosha” na G. Boydanov i
C-ie / 1910.
80 f.; 21 cm.

F. 3-5 parathënie e autorit.
F. 78-79 pasthënie, gjithashtu e autorit.

S 63 A 91, S 63 A 90 dhe S 62 A 104 u mungon kopertina.
S 11 C 92 ka vulën “Arts et Labor LIBRARIA SHPRESA IBRAHIM SHYTI
VLONE” dhe shënimin “Dhuratë Libraris Shtetit. I. Shyti -1922”.

89 D 60
S 11 C 92
S 62 A 104
S 63 A 90
S 63 A 91

382. Busetti, Antonio

GRAMMATICHETTA / della / LINGUA ALBANESE / ad uso dei / PRINCIPIANTI / di / A. B. / SCUTARI D' ALBANIA / Tipografia dell' Immacolata / 1910.

71, [1] f.; 19 cm.

Aut. A. B. (inic.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash* ... f. 7.

Në gjuhën italiane.

Ar 63 F 7 ka vulën “MISSIO ALBANIENSIS IHS STATIO SCOPIENSIS”.

Ar 63 F 7

82 S 57

83 T 26

383. Cammarano, Salvatore

TROVATORÉ / MÉLLODRAME MÉ PÉSE PAMJA / PREJ / SALLVATOR KAMARINES / Muzik' é VERDIUT / Shkurtuar, Shqiperuar dhé kuptimne Vjersheruar / NGA / VISSARION A. DODANI / Atelieres graphiques “Eminesco” / BUKURESHT / 1910.

20 f.; 20 cm., shitëte 50 bani.

Aut. sipas veprës në origj. *Il trovatore*: dramma in quattro parti di Salvatore Cammarano, posto in musica da G. Verdi, Milano, 1871.

88 F 118

S 11 D 119

S 54 R 61

S 81 G 51

S 281 G 45

384. Çajupi, Andon Zako

PAS VDEKJES / Komedi / PREJ / A. ZAKO-ÇAJUP / BOTIM' I PARE / Vënë në Shtyp / prej / SOFOKLI ÇAPI / KAIRO / 1910.

41 f.; 20 cm.

Vendi dhe viti i botimit nga kopertina.

S 9 E 144 ka shënimin “Bibliotekës Kombëtare” dhe siglën *Th. Çapi*; nuk ka kopertinë.

Të dy ekzemplarët kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE - TIRANË”.

89 G 96

S 8 R 14

S 9 E 144

385. Çami, Muhamet

ERVEHEJA / VJERSHUARË / PREJ / MUHAMET ÇAMIT / MBARUARË / PREJ / HAJDAR ARGJIROKASTRITIT / edhe qëruarë fjalët' e huaja / prej / I. VRETOSË / PËRSHTYPJ' E DYTË / SELANIK / Shtypëshkronja dhe librarija “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1910.

XVI, 42, [3] f.; 16 cm., kushton 2 grosh.

F. III-XVI parathënie e Jani Vretos.

89 U 5

S 10 R 63

386. Dako, Kristo

ARITHMETIKË / Praktike / për / Shkollat e Para / prej / Kristo A. Dako / ELBASAN / EDITOR LEF NOSI / 1910 / MANASTIR / Shtypëshkronja “Bashkim' i Kombit” / 1910.

192 f.; 20 cm.

F. I-III parathënie e autorit.

Të dy ekzemplarët nuk kanë kopertinë.

89 G 167 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 G 167

S 10 E 45

387. **DHIATA** E = RE / e Zotit edhe shpëtimtarit t' ënë / JISU KRISHT / kthyerë prej Elinishtesë / Shqip / Ndë të folë Toskënisht / MANASTIR / Shtypëshkronja “Bashkim' i Kombit” / 1910.

764 f.; 18 cm.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, me alfabetin e sotëm, transliteruar nga Athanas Sina (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 59).

S 12 G 130 ka shënimin “Tahir Koçi. Mat, 28-I-1918”. Siç shihet, posedues i këtij libri ka qenë një person i përkatësisë myslimane në një krahinë si Mati, kaq larg zonave të banuara nga komuniteti ortodoks. Alexander Thomson, përgjegjës i Agjencisë së Stambollit të British & Foreign Bible Society shkruan në raportin vjetor për vitin 1871 se “Z. Kristoforidhi ka vizituar krahinën e Matit, një vend i egër krejt i pavarur nga sulltani” (*po ai, po aty*, Dok. 80, f. 301)-pse jo, mbase edhe për të marrë të dhëna për një treg të mundshëm të librave të asaj shoqërie, pra për ta futur ungjillin edhe ndër myslimanë. Po në këtë raport përmendet që Kristoforidhi shpërndante libra në gjuhën shqipe në Shqipërinë Qendrore dhe se jo pak myslimanë kanë mësuar të lexojnë dhe se “ata më të arsimuarit prej tyre e pranojnë letërsinë kombëtare si të vetmin mjet për të siguruar bashkimin kombëtar dhe përparimin”.

S 282 G 15 ka vulën “MISSIO. EXCVRENS IHS ALBANIENSIS”.

S 53 V 145 ka vulën “INSTITUTI HERBERT TIRANE. BIBLIOTEKA PER DJELMERINE”.

Ar 7 E 17 **S 53 V 145**
S 10 G 67 **S 53 V 147**
S 12 G 130 **S 282 G 14**
S 22 U 53 **S 282 G 15**

388. **DHIATA** E = RE / e Zotit edhe Shpëtimtarit t’ ënë / JISU KRISHT / kthyerë prej Elinishtesë / Shqip / Ndë të folë Toskënisht / MANASTIR / Shtypëshkronja “Bashkim’ i Kombit” / 1910.
 96 f.; 18 cm.

Në kopertinë ka titullin “Ungjilli pas Mattheut”.

S 53 V 148 nuk ka kopertinë.

88 R 174 ka vulën “INSTITUTI HERBERT TIRANE. BIBLIOTEKA PER DJELMERINE”.

Ar 112 G 12 bashkëlidhur me vepra të tjera, ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 53 V 148 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 22 U 48 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

Ar 112 G 12
88 R 174
S 22 U 48
S 53 V 148

389. **Floqi, Thanas**

GRAMATIKE / E GIUHES SHQIPE / Për shkollat e MESME edhe te LARTRAT / PREJ / Thanas V. Floqit / Drejtorit të Shkollës shqipe në Korçë / KORÇE / Shtypur në shtypëshkronjën “Korça” / 1910.
 III, 16 f.; 22 cm.

F. I-III parathënie e autorit.

Shtypshkronja “Korça” e Dhori Kotit, tipograf, botues dhe librar. Qysh nga viti 1911 vijoi punën e shtypshkronjës që ishte ngritur në Korçë më 1908.

I mungon kopertina.

Ar 7 C 41

390. **Frashëri, Mithat**

DHESHKRONJA / PAS PROGRAMIT TE MESONJETOREVET / TE PARA / pej / LUMO SKENDO / STAMBOLL / Në Shtypëshkronjë të SHTATIT / 1328-1912.
 92 f. : me il.; 21 cm.

Aut. Lumo Skendo (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 111.

Ka vulën “Nga Librat e N. LAKO-s”. Riprodh.

Ar 21 F 24

391. Frashëri, Mithat

KËNDIME / PËR / RESHTATË FILLTARE / PREJ / Lumo Skendo / Selanik / Shtypshkronja “Mbrothesija” KRISTO LUARASI / 1910.
24 f. : me il.; 22 cm., shitetë 1 grosh.

Aut. Lumo Skendo (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 111.

S 61 A 21 ka vulat “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANE = Librarie Lumo Skendo TIRANE (Albanië)” dhe “INSTITUTI SHQIPTAR PER STUDIME E ARTE. BIBLIOTEKA”.

S 62 A 109 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANË = Librarie Lumo Skendo TIRANË (Albanië)”.

S 11 C 60 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”, “BIBLIOTHEKË E SHTETIT” dhe “SHTYPESHKROJA MBROTHESIA. KRISTO LUARASI. SOFIA-BULGARIE” IMPREMERIE ALBANAISE”.

S 56 T 214 ka vulat “BIBLIOTEKA H. REÇI” dhe “SHOQNIJA DITUNIJA KOMBTARE TIRANA”.

89 F 6	S 62 A 109
S 11 C 60	S 62 A 110
S 61 A 19	S 56 T 214
S 61 A 20	S 56 T 215
S 61 A 21	S 56 T 216
S 61 A 22	S 56 T 152

392. Frashëri, Mithat

KËNDIME / PËR SHKOLLAT E PARA / PREJ / LUMO SKENDO / SELANIK / SHTYPESHKROJA “MBROTHËSIJA” KRISTO LUARASI / 1910.
97 f.; 19 cm., kushton 3 grosh.

Aut. Lumo Skendo (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 111.

Titulli në kopertinë “KËNDIME PËR RESHTATË FILLTARE”.

Në ekzemplarët me nr. vendi 89 R 83 dhe S 56 T 44 në kopertinë mbi pjesën e titullit “PËR RESHTATË FILLTARE” është ngjitur një etiketë mbi të cilën shtypshkronja ka shkruar “PËR SHKOLLAT E PARA”.

89 R 83	S 56 T 44
S 56 T 42	S 281 G 39
S 56 T 43	

393. Frashëri, Naim

BAGETI / E / BUJQESIJA / PREJ / NAIM BE FRASHERIT / Shtypurë herën e parë prej shoqërisë DRITA / NE BUKURESHT / SELANIK / Shtyp. “MBROTHESIA” KRISTO LUARASI / 1910.
16 f.; 17 cm., kushton 1 grosh.

S 53 V 63 dhe S 53 U 59 nuk kanë kopertinë.
88 S 78 ka vulën “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”.
S 282 G 100 nuk ka kopertinë e prapme.

88 S 78
S 53 V 63
S 53 U 59
S 54 S 110
S 282 G 100

394. Frashëri, Naim

FLETORË / E / BEKTASHINJET / PREJ / NAIM BE FRASHERIT / PERSHTYPJË E TRETE / SELANIK / Shtyp. dhe librarija “Mbrothesija” KRISTO LUARASI / 1910.
32 f.; 17 cm.

89 S 78 nuk ka kopertinë.
S 11 G 30 ka vulën “Mitrush Kuteli BIBLIOTEKA”.

89 S 78
S 11 G 30
S 98 T 62

395. Gabrielle de*, Mademoiselle**

Kryqi i Margaritaritë / Tregim i mirëvetijshim / PREJ / M-Ile Gabrielle*** / Shqipëruar nga Frëngishtja / prej dëshmorit / Papa Hristo Harallambit [Negovani] / Shtypur prej / M. S. Xoxe Negovani / KORÇË / Shtypur në shtypshkronjën “Korça” / 1910.
16 f.; 20 cm., tirazhi 1.000, kushton 1 grosh.

F. I-III ka një parathënie dhe një poezi, që të dyja të përkthyesit.
F. 13-15 është vjersha “Varfëria” e vëllimit “Lulet e Verës” të N. Frashërit, ndërsa në f. 15-16 vjersha “Vrasja e Ivikut” (përkthim).
Në f. I portreti i Papa Kristo Negovani.

S 57 R 7 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANE / Librarie Lumo Skendo TIRANE (Albanie)”.

89 G 95
S 11 F 67
S 57 R 7

396. **Grameno, Mihal**
VDEKJA / E / PIROS / DRAME ME 4 PAMJE / PREJ / MIHAL GRAMENO /
NGJARE ME 272 PARA KRISHTIT / SELANIK / Shtypurë në shtypëshkronjët
Mbrothesija KRISTO LUARASI / 1910.
48 f.; 17 cm., kushton 2 grosh (PERSHTYPJ’ E DYTE).

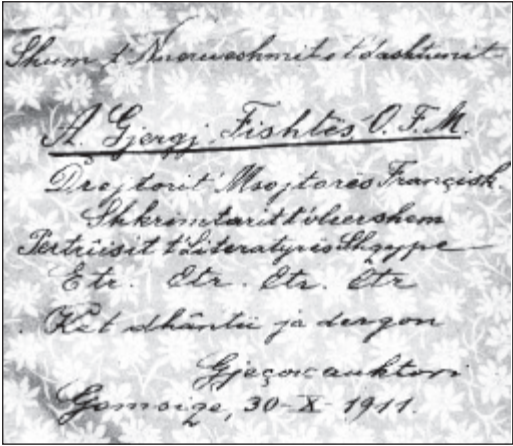
88 T 86
S 12 R 73
S 52 V 49
S 52 V 50

397. **Gjeçovi, Shtjefën**
AGIMI / I GJYTETNIIS / Shkoder / Shtypshkroja “NIKAI” / 1910.
144 f.; 18 cm., kushtimi : Gr. 3.

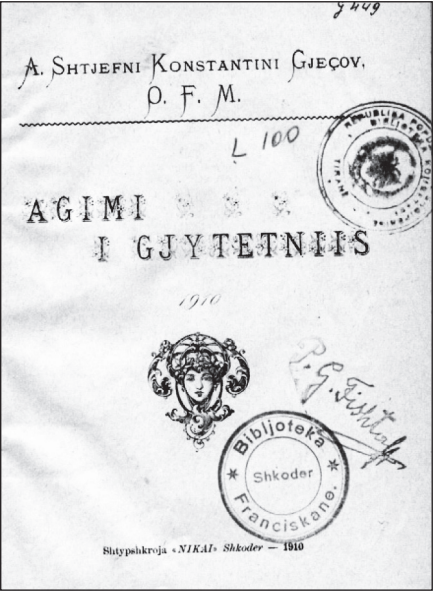
Aut në fl. tit. *A. Shtjefni Konstantini Gjeçov O. F. M.*
F. 7 parathënie e autorit.

89 R 148 ka një autograf të autorit: “Shum t’ Nnerueshmit e t’ dashtunit A. Gjergj Fishtës, O. F. M. Drejtorit’ Msojtorës Françisk. Shkrimtarit t’ vleershem Pertrëisit t’ Literatyrës Shqype Etc.Etc.Etc. Ket dhântii ja dërgon Gjeçov-auktori Gomsiqe, 30-X-1911”. Ka siglën *P. G. Fishta* dhe vulën “Biblējoteka Françiskane-Shkodër”.
Me përjashtim të S 56 U 93, ekzemplarët e tjerë nuk e kanë kopertinën , ndërsa 89 R 148 është me lidhje speciale.
S 10 F 114 ka vulën “BIBLĚJOTEKA KOMBĚTARE-TIRANĚ”.

89 R 148
S 10 F 114
S 11 R 80
S 56 U 93
S 56 U 94

Autograf i Gjeçovit për At Gjergj Fishtën

Sigla e Gjergj Fishtës

398. **Gjuka, Salih**
GABIM-DLIRSA NDO / NDRYSHIM-LIRSKA / Musahhihul hataja jahud /
dafine-ihtilaf / SHKROLARIA E-SHQYPES / Arbani grameri / PJESA E-PAR /
Kismi evel / BAZASH E SHIHZASH / Ameli venazari / Msitsi / Gjuk-
Dukagjini / MUELIFI / Salih Gjuka / MANASTIR – “BASHKIM’ I KOMBIT”
MATBASENDA TAB / ALUN MUSHTUR 1326 [1910]
209 f.; 19 cm.

Shkruar në gjuhën turke me alfabetin arab-osman.
Në kopertinë titulli në shqip dhe turqisht.
Të dhënat dhe transliterimi sipas: Dukagjini, Salih Gjukë, *Shkrolaria e Shqypes*, Prishtinë 1991.
S. Gjuka e përdorte fjalën *shkrolari* me kuptimin *gramatikë* (sipas: Dukagjini, Salih Gjukë, *Shkrolaria e Shqypes*, Prishtinë 1991, f. 64).

S 99 G 13 i mungon kopertina; ka siglën *Veli Hashorva*.

90 D 134
85 F 10
Al 3 F 60
S 99 G 13
S 281 G 37

399. Hahn, Johann Georg

Shenimé permi shkrimin é vjéter / Péllazgjit / PERKETHYÈRE / préj / EQRÈM B. VLORA / STAMBOLL / Imprimerie F. LÆFFLER / 1910.

57, [11] f.; 24 cm., ÇEMIMI ESHT 5 Gr. - (Abécéja shqip / Albanesishe Studien I).

F. 5-10 parathënie e përkthyesit.

Përkthim i një kapitulli të *Albanesische Studien*, Jena/Wien 1853/1854.

89 B 3 ka shënimin “Dhuratë shoqëris “Drita” Enver Hoxha. Gjiro. 4-/7-/23” dhe vulën “SHOQERIA DRITA. GJINOKASTRË 1923”.

S 9 C 31 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË” dhe “Arts et Labor LIBRARIA SHPRESA IBRAHIM SHYTI VLONE” si dhe shënimin “Dhuratë Librarisë Shtetit I. Shyti 1922”.

89 B 3

S 9 C 31

S 41 A 1

S 41 A 2

S 41 A 3

S 55 A 64

400. **I MADHI ALI** / E / MAVIJA / NGJARJA “SAFIN” / Përkthymun / PREJ / RRAS’ E BARDHE / SELANIK / Shtypëshkronja dhe librarija “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1910.

38 f.; 14 cm., kushton 1 grosh.

Përkthyes Josif Haxhimima sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash ...* f. 106.

S 63 V 67 i mungon kopertina.

88 U 108

S 11 R 42

S 63 V 67

S 283 G 2

401. Korça, Hafëz Ali

ABETARE / PREJ / Hafëz Ali-ut / Hatib i Korçës / KORÇE / Shtypur në shtypëshkronjën “Korça” në Korçë / 1910 (1326).

24 f.; 20 cm., kushton 30 para.

89 E 280 ka vulën “SHTYPËSHKRONJA & LIBRËSHITJA “KORÇA”. Në Korçë. Mihal S. Xoxe”.

88 G 42 i mungon kopertina.

89 E 280

S 292 F 48

Mfs 1 H 49

402. Lako, Nikolla

MIREZIA / DHË / LIGESIA / PREJ / GHINIT KROJES / PARIS / SHTYPESHKRONJA SHUMEGJUHESHË S. HEYMANN / 1910.

158 f.; 19 cm.

Aut. Ghini Krojes (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash ...* f. 45.

S 281 G 40 i mungon kopertina; autografin “Zotit Dimitri N. Molle per kujtim miqesie Paris 21.3.11 Ghini” dhe i mungon kopertina.

89 R 90 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 R 90

S 281 G 40

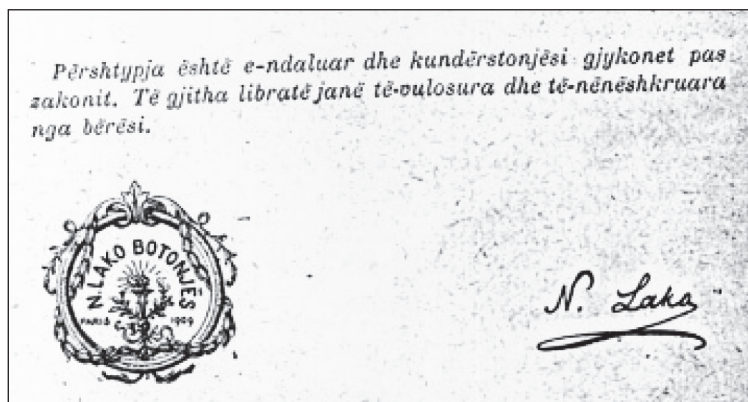
403. Lako, Nikolla

Shkronjëtoe / e GJUHESHE SHQIP / ME NJE / SISTEME / FARE TE RE, ME SHENIME / ME SHUME / SHEMBELLIME / DHE STERVITJE / PREJ / N. LAKO / Cop’ e parë / Radh’ e dytë / PARIS / 1910.

32 f. : me il.; 18 cm., 2 grosh.

Ekzemplari S 12 G 18 ka kopertinë të rishtypur. Kështu grafika e saj nga e zezë tek ekzemplari me nr. vendi 89 S 120 kthehet në të kuqe. I është shtuar gjithashtu vendi dhe viti i botimit (Paris 1910). Po kështu ka ndryshime të pjesshme edhe në kopertinën e prapme duke filluar që nga paraqitja grafike e deri te teksti. Në f. 4 nuk e ka shënimin e autorit të titulluar “Zëdhën-je” ku i kërkohet ndjesë lexuesit për “ca gabime shtypi”.

89 S 120
S 12 G 18

404. [Mjeda, Ndre]
Këndime / për / Shkollë të para / të Shqypnis / Libri i dytë / [Bot. 2] / [Vjenë 1910]
132 f. : me il; 20 cm., [tirazhi 1.600].

Autori, vendi, viti, tirazhi dhe numri i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 616.

S 12 D 76 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

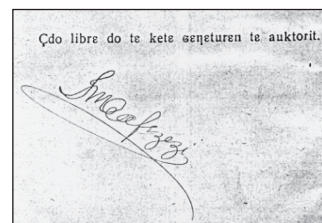
88 G 14
S 12 D 76

405. **Qafëzezi, Ilo Mitkë**
RRESKU / ARBEROR / TREGONJEZA POPULLORE SATIRIKE / NDE VJERSHA / Volym' i I-rë / SELANIK / Shtypure nde Shtypeshkr. “Mbrothesija” KRISTO LUARASI / 1910.
148, IV f.; 17 cm., shitet në Turqi 5 grosh, jasht kudo nga 1 frang' e 25 qind.

Të dhënat e shtëpisë botuese dhe vendi i botimit marrë nga nga kopertina.
F. I-II parathënie e autorit.

89 S 98 ka nënshkrimin e autorit.

89 S 98
AI 4 G 26
S 11 G 75

406. [Roti, Carlo]
Bardhi e Fernandi / TU VORRI / I / KARLIT IV / DUKA I AGRIXHENTIT / DRAMË ME PËS HOVA / kthye shqyp mbas italishtes / prejë / PASHKO GURAKUQIT / mbsues n' Kolegjë t' Shëjtut Sh' Françesk Saverit / SHKODER / Ne shtypshkroje t' Zojës Paperlyeme / 1910.
93 f.; 18 cm. - (KENDIME T' KANDSHME T' VEPERS PIJORE III).

Mbititulli nga kopertina.

Aut. sipas veprës në origjinal *Bianca e Fernando alla tomba di Carlo IV, duca di Agrigento*: dramma in cinque atti, Milano, 1889.

S 10 F 129 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.
S 55 U 88 ka vulën “VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS. RRETHI I SHEN PJETRIT. TIRANE”.

89 R 137
S 10 F 129
S 55 U 58

407. **Rrusárii** / i Zonjës Virgjæræ / e Shæn Mærii / PALERMÆ / te shtipëshkronja “Boccone del Povero” / 1910.
27 f.; 16 cm.

F. 3-5 parathënie.

Ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

88 T 148

408. **Serreqi, Jak**
LETER BARITORE / E ÊMZ. JAKË SEREGGIT / Argjipeshkvit t' Shkoders / E KNNUEME N' KISHE T' MADHE / N' DITE T' GZUESHME / QI MUER SUNNIMIN / E ARGJIPESHKVËIS T' SHKODERS / ME 5 T' QERSHORIT 1910 / Shkoder, Shtyp. “NIKAI” 1910.
12 f.; 26 cm.

Vendi dhe viti i botimit në fund të librit.

Ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII-SCODRAE”.

89 B 5

409. **SHKURTORIA** E HISTORES S' MOTÇME / Qi perdorohet / N' Seminarë e n' Mbësotore / t' Sh' Françesk Saverit / n' Shkoder / E Shqypnueme / prei / ANTON M. XANONIT S. J. / BLËNI i I / [Shkodër] / Në Shtypshkroje t' Zojës Paperlyeme / 1910.
41 f.; 21 cm.

S 9 E 88 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.
S 38 A 148 ka vulat “INSTITUTI VASO PASHA - 11 SHTATUER 1927 – TIRANË” dhe “BIBLIOTEKA H. REÇI” si dhe siglën H. Reçi.
89 F 13 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO, TIRANE = Librarie Lumo Skendo, TIRANË (Albanië)”.

89 F 13
S 9 E 88
S 38 A 148

410. **SHKURTORIA** E HISTORES S' MOTÇME / Qi perdorohet / N' Seminarë e n' Mbësotore / t' Sh' Françesk Saverit / n' Shkoder / E Sqypnueme / prei / Anton M. XANONIT S. J. / BLËNI i II / [Shkodër] / Në Shtypshkroje t' Zojës Paperlyeme / 1910.
26 f.; 21 cm.

S 54 T 5 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANE / Librarie Lumo Skendo TIRANË (Albanië)”.
S 10 D 79 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

88 E 83
S 10 D 79
S 54 T 5
S 54 T 6
S 54 T 7

411. **SHOQNIJA** BÂMIRSE / e Shëjtit Sh' Jozef / KOLEGJA E SH' FRANÇESK SAVERIT / N' SHKODER T' SHQYPNIIS / Llogarija e vjetes 1909 / SHKODER / Shtypshkroja e Zois Paperlyeme / 1910.
7 f.; 20 cm.

89 G 148 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.

89 G 148
S 11 F 33

412. **Treqint-e-tri** / FJALET TE IMAMI ALIUT / PREJ / Hafez Ali-ut / Hatib i Korçës / Mbaruarë në Rexeb 1326 / KORÇE / Shtypur në shtypshkronjen “Korça” në Korçë / 1910 (1326).
20 f.; 20 cm., kushton 1 grosh.

Mbledhur, përkthyer dhe pajisur me parathënie nga Hafiz Ali Korça (sipas *Ali Korça, Vepra*, vëll. 7, Shkup 2006).

S 11 D 152 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.
S 281 G 43 ka vulën “INSTITUTI VASO PASHA TIRANE -11 SHTATUER 1927”.

91 U 159
S 11 D 152
S 281 G 43

413. **UNGJILI** / PAS LLUKAJT / kthyerë prej Elinishtesë / shqip / Ndë të folë Toskënisht / MANASTIR / Shtypshkronja Treg. Ndërkombëtare / 1910.
106 f.; 17 cm.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, me alfabetin e sotëm, transliteruar nga Athanas Sina, ndihmuar edhe nga Naim Frashëri (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 58- 59).

Ar 112 G 12 bashkëlidhur me një vepër tjetër.
S 22 U 51 ka siglën *Themi I. Mele*. Pas faqes së fundit ka të shkruar me laps një vjershë të titulluar “Apollonija”. Po aty ka të shkruar me bojë shkrimi një dialog me titull “Librat”, siç duket përkthim.
S 9 G 33 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANE”.
S 2 U 49 ka vulën “INSTITUTI HERBERT-TIRANE, BIBLIOTEKA PER DJELMERINE”.
S 22 U 50 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII SCODRAE”.

Ar 112 G 12
88 G 173
S 9 G 33
S 22 U 49
S 22 U 50
S 22 U 51
S 22 U 52

1911

414. **Abeja** shqip. Stamboll 1329 H. [1911]
35 f.; 20 cm.

Me alfabet arab.

Ar 122 D 67

415. **ANIETHYERIT** / KOMEDI NJE PAMJE / Përkthyer nga Frëngjishtja /
Prej : / P. K. Korçarit / KORÇE / SHTYPUR NE SHTYPESHKRONJA
“KORÇA” / 1911.
16 f.; 20 cm.

88 F 75 ka vulat “BIBLIOTEKA H. REÇI” dhe “Libratorijs “BAKIU” në
TIRANE ...”.

89 R 60 ka vulat “SHTYPESHKRONJA & LIBRESHITJA “KORÇA” në
Korçë” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 12 E 75 ka vulën “Libratorijs “BAKIU” në TIRANE ...”.

S 11 D 167 ka vulën e mësipërme dhe i mungon kopertina.

S 55 R 88 ka vulën “Mitrush Kuteli BIBLIOTEKA”.

89 R 60

S 11 D 167

S 12 E 75

S 12 D 45

S 55 R 88

S 311 C 24

416. **Benusi, Gaspër**

Ushtrime giûhet / SHQYP-ITALIAN / prei / G. BENUSSIT = Esercizi di
lingua / ALBANESE-ITAL. / per G. BENUSSI / Piesa e parë. / T’mbledhunit
e di- / saa fialve t’ nevoishme / me xânë giûhen shqy- / pe e italiane. / SHKODER /
Shtypshkroja e Zojës Paperlyeme / 1911.
33 f.; 22 cm.

S 10 D 99-1 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 80 D 26 pas f. 33 ka të shkruar me laps *Mita. Mihal Kreshpanji*.

89 C 135

S 10 D 99-1

S 80 D 26

417. **Benusi, Gaspër**

Ushtrime giûhet / SHQYP-ITALIAN / prei / G. BENUSSIT = Esercizi di lingua /
ALBANESE-ITAL. / per G. BENUSSI / Piesa e dytë. / T’mbledhunit e di- /
saa bisedave t’ nevoishme / me xânë giûhen shqy- / pe e italiane. / SHKODER /
Shtypshkroja e Zojës Paperlyeme / 1911.
38 f.; 22 cm.

S 10 D 99-2 ka shënimin “Besim Petrela Tiranë Shqypnija” si edhe vulën
“BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 54 S 18 nuk ka kopertinë.

89 D 40

87 F 22

S 10 D 99-2

S 54 S 18

S 54 S 19

418. **Buseti, Antonio**

VOCABOLARIO / Italiano-Albanese / compilato dal / P. ANTONIO BUSETTI
S. J. / SCUTARI D’ALBANIA / Tipografia dell’ Immacolata / 1911.
1147 f.; 18 cm.

F. 5 parathënie e autorit.

89 S 49 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.

87 G 42 fillon në f. 577.

87 G 42

89 S 49

Al 1 D 8

Fe 20 F 22

419. Dako, Kristo

CILËT JANË / SHQIPËTARËT? / MANASTIR / Shtypëshkronja “Tregëtare Nërkombëtare” / 1911.

37 f.; 15 cm.

S 11 G 118 ka vulat “BIBLIOTEKA H. REÇI” dhe “INSTITUTI VASO PASHA TIRANE-11 SHTATUER 1937”.

88 T 13

S 11 G 118

S 54 V 144

S 54 V 145

S 54 V 146

S 54 V 147

S 80 T 59

420. Defoe, Daniel

ROBENSON / PREJ / DANEIL DE FOE / Shqipëruarë shkurtazi / Prej / LUMO SKENDO / PERSHTYPJ’ E DYJTE / SOFJE / Shtypëshkronja dhe librarija “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1911.

88 f.; 17 cm., kushton 50 qind. (2 grosh).

Në kopertinë mban vitin e botimit 1912.

S 9 R 35 i mungon kopertina; ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 52 V 120 nuk ka kopertinë; ka vulën “INSTITUTI HERBERT TIRANE-BIBLIOTEKA PER DJEMËRINE”.

88 S 162

S 9 R 35

S 65 R 155

S 52 V 117

S 52 V 118

S 52 V 119

S 52 V 120

421. Ebubeqir, Dervish

HISTORIË / E / TË SHTATË UDHËTIMEVET / TË / SEBAH DETTARIT / SHKRUARË NDË GJUHËT ARABISHT / PREJ TË DITURIT / DERVISH EBUBEQIR / Shqipëruar prej Th. A. / KORÇË / Shtypur në shtypëshkronjët “Korça” / 1911.

71 f.; 20 cm., kushton grosh 2.

Përkth. Th. A. (inic.) Thoma Avrami.

89 D 127 dhe S 281 G 41 kanë vulën “Mitrush Kuteli. BIBLIOTEKA”.

89 D 127

S 10 E 27

S 12 D 97

S 281 G 41

422. Filja, Nikollë

IL CRISTIANO ALBANESE / (DA UN MANOSCRITTO DEL SECOLO XVIII) / (Estratto dal *Bessarione* Rivista di studi Orientali) / ROMA / TIPOGRAFIA PONTIFICIA NELL’ ISTITUTO PIO IX / (ARTIGIANELLI DI S. GIUSEPPE) / 1911. 32 f.; 24 cm.

Teksti shqip dhe italisht.

F. 3-13 parathënie italisht e Mikele Markianoit.

Aut. sipas parathënies së librit.

87 C 105 bashkëlidhur me vepra të tjera.

87 C 105

Ar 121 B 35

80 E 67

423. GABIMI / I / TMERUARE / Roman Dramatik / Përkëthyer nga greqishtja / prej TH[OMA] AVRAMI / BOTONJES / IDHOMENE J. KOSTURI / KORÇE / Shtypur në shtypëshkronjët “Korça” / 1911.

86 f.; 20 cm.

89 R 19

S 11 G 8

424. [Golia, Giuseppe]

L' ALBANIA / NOZIONI GEOGRAFICHE / STATISTICO – AMMINISTRATIVE / Edizione terza migliorata. / SCUTAR D' ALBANIA / Tipografia dell' Immacolata Concezione / 1911.

59, [2] f.; 20 cm., Prezzo Fr. 0,55, ovvero Piastre 3

Posta " 0,20, " " 1

Në gjuhën italiane.

Aut. sipas: *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* nr. 198.

Ka vulat "BIBLIOTHEKA KOMTARE" dhe "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

Ar 122 D 66

81 S 25

425. Gurra, Milto Sotir

RËFENJA / PREJ / A. GURRA / VASKA, HYSINI E TOLSTOJ / dhe / DJAL' I PA PROKOPSUR / SOFJE / Shtypshkronja dhe librarija "Mbrothësija" KRISTO LUARASI / 1911.

31 f.; 16 cm., kushton 25 qin. (1 grosh).

Aut. A. Gurra (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 156.

S 10 R 24 ka vulat "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË" dhe "SHTYPESHKRONJA MBROTHESIA KRISTO LUARASI SOFIA BULGARIE IMPREMERIE ALBANAISE".

89 T 75

S 9 G 150

S 10 R 24

S 54 S 119

S 100 S 101

426. **I MADHI** ALI / E / ZONJ' E MADHE AJISHE / (Ngjarja "Xhemel") / Përkëthenjës : Rras' e Bardhë / SOFJE / Shtypshkronja dhe librarija "Mbrothësija" KRISTO LUARASI / 1911.

21 f.; 17 cm., kushton 25 qind. (1 grosh).

Në kopertinë viti i botimit 1912.

Sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 106 Rras'e Bardhë është pseudonimi i përkthyesit Josif Haxhimima.

S 53 S 101 ka vulat "SHTYPËSHKRONJA "MBROTHËSIA" KRISTO LUARASI. SOFIA BULGARIE. IMPRIMERIE ALBANAISE" dhe "BIBLIOTHEKË E SHTETIT"

S 10 R 60 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANE".

89 T 123

S 10 R 60

S 53 S 101

427. **Java** e Lutjes / Radhitur prej / Shoqërisë / Bashkimit Ungjillorëvet / MANASTIR / Shtypshkronja Tregëtare Nërkombëtare / 1911.

12 f.; 18 cm.

S 10 G 44 i mungon ka kopertina; ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË".

89 R 96

S 10 G 44

S 80 T 50

428. **Këndime** / për / Shkollë të para / të Shqypnis / Libri i tretë / Shtampa e dytë / [Vjenë], [1911].

206 f. : me il.; 20 cm. [tirazhi 2.000].

Vendi, viti dhe tirazhi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 622.

Ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89 F 94

429. **KNDIME** T' PARA / PER / T' RRITSHEM / SHKODER / Shtypshkronja "NIKAI" / 1911.

48 f.; 21 cm., çmim : Grosh 1. 20. - (KLUBI "GJUHA SHQYPE" N' SHKODER 1).

Përpjekjet për ngritjen e klubit *Gjuha Shqype* ishin bërë nga Mati Logoreci që në vitin 1908 (*Gne tjetër lëtër nga Shkodra*, në: gaz. *Kombi*, Boston, nr. 106, 26 tetor 1908, f. 3). Ky klub qe rihapur në vitin 1911 (gaz. *Drita*, Tiranë, 28 nëntor 1937, f. 5). Veprimtaria e tij botuese shtrihet në vitet 1911-1914. I shtypi botimet në shtypshkronjën "Nikaj", Shkodër.

89 G 8 ka shënimin "Prej Klubi "Gjûha Shqype" t' Shkoders".

S 12 D 50 i mungon kopertina.

89 G 8

S 12 D 50

430. **LIBRE** / É TE / KRÉMTÉVÉ / TE MEDHA / TE / KISHES ORTHODOXE / KTHYÉR NGA GREQISHTIA / PRÉJ / PRIFTIT ORTHODOX FAN S. NOLI / BOSTON, MASS / 1911.

315 f.; 19 cm.

F. 7 parathënie e përkthyesit.

I mungon kopertina.

89^a E 86

431. **Logoreci, Mati**

NDOLLINA / HISTORIJET T' MOTSHME / t' permbledhuna prejë / M. LOGORECIT / Blëe i I / SHKODER / Shtypshkroja "NIKAI" / 1911.

112 f.; 21 cm., ÇMIM Grosh 4.20. - (KLUBI "GJUHA SHQYPE" N' SHKODER 2).

Ka vulën "COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE".

89 E 38

432. **Logoreci, Mati**

NDOLLINA / HISTORIJET T' MOTSHME / t' permbledhuna prejë / M. LOGORECIT / Blëe i II / SHKODER / Shtypshkroja "NIKAI" / 1911.

201 f.; 21 cm. - (KLUBI "GJUHA SHQYPE" N' SHKODER 3).

89 E 75

S 11 C 31

433. **Luarasi, Petro Nini**

Mallkim / i Shkronjavet Shqipe / dhe / çpërfojla e Shqipëtarit = EPITIMION / tōn / ALVANIKŌN GRAMMATŌN / KAI / Ī APOLOGIA TU ALVANOU / PETRO N. LUARASI MANASTIR / Shtypshkronja "TREGËTARE NËKOMBËTARE" / 1911.

96, 80 f.; 19 cm. Në Shqipëri grosh 5, jasht 10.

Titulli dhe teksti greqisht (f. 1-96) dhe shqip (f. 1-78).

F. 5-14 parathënie greqisht e autorit.

F. 1-8 parathënie shqip.

S 281 G 46 ka vulën "Biblioteka Franciskane Shkodër"; i mungon kopertina.

89 D 105

87 G 38

Al 3 F 61

S 11 F 68

S 12 E 67

S 54 U 110

S 54 U 111

S 281 G 46

434. **MÉMOIRE** / sur la décision prise par l' Assem- / blée des Chefs Albanais / à Gertché le 10/23 Juin 1911 / en réponse à la proclamation de / Chewket Pacha. = MÉMORANDUM / mbi vëndimët é dhânuna préj Ku- / vëndit te pergjitheshem te Krénevët / Shqypetare ne Gerçë me 10/23 te / Qershorit 1911 / si pergjigjeje te proklamacionit te / Shëfqët Turgut Pashes. Pa vd, [1911].

15 f.; 21 cm.

Viti i botimit sipas datës së memorandumit.
Tit. dhe teksti frëngjisht dhe shqip.

Ar 122 D 68
Mfa 2 L 66

435. [Mjeda, Ndre]
Historija shëjte / per / shkollë të para / të Shqypnis / Shkalla e I. / Shtampa e dytë. / [Vjenë], [1911].
67 f. : me il.; 22 cm.

Autori, vendi, viti, tirazhi dhe numri i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 623.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe siglën *Dr. Pekmezi*.

88^c D 54

436. [Mjeda, Ndre]
Këndime / për / Shkollë të para / të Shqypnis / Libri i parë / Shtampa e dytë / [Vjenë], [1911].
116 f.; 20 cm, [tirazhi 2.500].

Autori, vendi, viti dhe tirazhi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 619-20.

88^c D 63

437. [Mjeda, Ndre]
Numeratore / per / shkollë të para të Shqypnis. / Pjesa e I: Shkalla e parë / [Bot. 2] / [Vjenë], [1911].
88 f.; 20 cm., [tirazhi 2.000].

Autori, vendi, viti dhe tirazhi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 619-20.

Ar 113 E 57

438. [Mjeda, Ndre]
Numëratore / per / shkollë të para të Shqypnis. / Pjesa e II: Shkalla e mjeshtme. / Shtampa e dytë. / [Vjenë], [1911].
99 f.; 20 cm.

S 11 D 28 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” si edhe shënimin “Ja kushton biblioth. Komb. Dr Pekmezi”.

89 F 95
S 11 D 28
S 54 U 154
S 54 U 155

439. **MOJI** / QERSHORIT / josë / MOJI I ZËMERS T’ J. KRISHTIT / qitun n’ giuhë shqype / prei / P. ÊNJELL SEREQIT i Shoqniis t’ Jezu / SHKODER / N’ shtypshkroje t’ Zojës Paperlyeme / 1911.
320 f.; 14 cm., çmimi 5 metelik. - (VEPRA PIJORE N. IV)

Bot. 2.
F. 5-8 parathënie e përkthyesit.

S 283 G 1 ka shënime dhe ndreqje gabimesh të bëra me dorë. Ky ekzemplar është rilidhur në Parma të Italisë (sipas vulës së lidhtores në krye të librit). Ka edhe 93 fl. të bardha të panumërtuara të shtuara nga libërlidhja e dytë.
89 U 9 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.
S 10 R 95 i mungon kopertina; ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 U 9 **S 10 R 25**
S 9 R 95 **S 11 R 27**
S 9 G 177 **S 283 G 1**

440. **MSIME POPULLORE** / per me ju ruejt / kolerës / Shkoder / Shtypshkroja “Nikai” / 1911.
8 f.; 23 cm.

Vendi dhe viti i botimit si edhe shtypshkronja marrë nga f. 8.

Ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

90 A 72

441. Paparisto, Dhimitër

ABETARE / PER / SHKOLLA FILLORE / Meshkujsh e Femnash / Në ligjërojë t' Elbasanit / me pak ndryshime / SHTYPJ' E PARE / Editor: LEF NOSI / ELBASAN / MANASTIR / Shtypur në Shtyp. "Tregëtare Nërkombëtare" / 1911.

86 f. : me il.; 20 cm., kushton 1, 20 grosh.

Aut. në fl. tit. T. P. (inic.) sipas: Bevapi, *Meditim pedagogjik mbi abetaret shqipe*. Tiranë, Onufri 1996, f. 95-98 .

F. I-VI parathënie e autorit.

Ka një sigël të stampuar të Lef Nosit.

89 E 227

S 282 E 48

442. PER KUITESË / t' Pershndritshmit Emz. / Pashko Guerinit / Argjipeshkvit t' Melitenes. [Shkodër], [1911].

16 f.; 18 cm.

Vendi dhe viti i botimit sipas "Lajmtari i Zemrës së Krishtit", 1911 – 2, f. 1-17.

Shtypur në shtypshkronjën e "Zojës së Paperlyeme", Shkodër (Shestani, *Katalogu i librave të botuëm nga shtypshkroja 'Zoja e Paperlyeme'...* nr. 191).

S 11 F 143 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

89 R 130

S 11 F 43

443. PSALLTIRI / KTHYERE PREJ EVRAISHTESE / SHQIP / Nde te=fole Toskerisht / MANASTIR / Shtypeshkronja Tregëtare Nërkombëtare / 1911.

189 f.; 17 cm.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, me alfabetin e Stambollit, transliteruar nga Athanas Sina, ndihmuar edhe nga Naim Frashëri (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 58-59).

S 56 U 129 ka shënimin me laps "Ilanun prej zoti ilija qi kemi pjekur në ulltimte prej dursit në pîre. viti 1328 [1911]".

S 9 G 45 ka vulën "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË".

S 56 U 134 ka vulën "INSTITUTI HERBERT. BIBLIOTEKA PËR DJELMËRINË. TIRANË".

S 56 U 133 ka vulat "INSTITUTIVASO PASHA. TIRANË" dhe "BIBLIOTEKA H. REÇI".

88 S 127 ka vulën "LIBRARIJA LUMO SKENDO-TIRANË = Librarie Lumo Skendo - TIRANË (Albanie)".

88 S 127

S 9 G 45

S 56 U 128

S 56 U 129

S 56 U 130

S 56 U 131

S 56 U 132

S 56 U 133

S 56 U 134

S 282 G 13

444. Qiriaz, Parashqevi

Abetare / PREJ / P. D. QIRIAS / PËR SHKOLLAT E PARA / BOTIM' I DYTË / MANASTIR / Shtypëshkronja "TREGËTARE NËRKOMBETARE" / 1911.

31 f. : me il.; 20 cm.

89 E 189

S 81 G 55

Mfs 1 H 42

445. REGULLIM / I VELLAZERIS' SE SHQIPETAREVET' / TE MISIRITE / "BASHKIMI" / ALEXANDRIE / Imprimerie Donato Mordo / 1911.

14 f.; 20 cm.

89 E 201 ka vulën "VËLLAZËRIJ' E SHQIPËTARËVET TË MISIRITË - BASHKIMI 1910".

S 10 F 33 ka vulat "S. KOLEA TIRANE", "BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË" dhe "VËLLAZËRIJ' E SHQIPËTARËVET TË MISIRITË - BASHKIMI 1910".

Al 9 G 13 riprodh.

89 E 201

Al 9 G 13

S 10 F 33

446. Siljani, Llazar

AFËRIMI / I / BULLGARISHTES SOTME / ME / GJUHEN SHQIP / PREJ /
L. SILJANIT / SOFJE / Shtypëshkronja “Mbrothësija” / 1911.
66 f.; 13 cm., kushton 40 qind. (2 grosh).

F. 56-66 pasthënie e autorit.

S 9 R 116 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 94

S 9 R 116

S 11 R 56

S 52 V 129

S 54 V 138

S 54 V 139

447. SOLENNE / DISTRIBUZIONE DEL PREMI / NEL COLLEGIO / S.
FRANCESCO SAVERIO / Diretto dai Padri della Compagnia di Gesù / IN
SCUTARI D’ALBANIA / 24 Novembre 1911 / SCUTARI / Tipogr. Dell’
Immacolata Concezione / 1911.
[28] f.; 20 cm.

Ar 75 G 58

448. SHOQËRIJA / “BOTONJËSE LITERARE” / Shtypëshkronja /
“Tregëtare Nërkombëtare” / edhe / Esapet’ e saj që kur se filloj punën / Korik
1909 gjer ndë Gusht 1910 / MANASTIR / 1911.
32 f.; 19 cm.

89 S 1

449. SHOQNIJA BÂMIRSE / e Shëtitit Sh’ Jozef / KOLEGJA E SH. SH’
FRANÇESK SAVERIT / N’ SHKODER T’ SHQYPNIIS / Llogarija e vjetës
1910 / Shkoder / Shtypshkroja e Zois Paperlyeme / 1911.
[7] f.; 19 cm.

89 G 147 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”

S 11 F 34 ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.

89 G 147

S 11 F 34

450. Shuteriqi, Simon

Abetareja shqip / RRIESHTUARË / NË GJUHE TË-PERBASHKËME /
PREJ / SIMON SHUTERIQI / N’ ELBASAN / MANASTIR / Shtypëshkronja
TREGËTARE NËRKOMBËTARE / 1911.
62 f. : me il.; 21 cm., çmimi 50 para.

Al 9 G 6 i mungon kopertina; ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-
TIRANË”.

S 122 C 1 riprodh.

S 282 E 49 riprodh.

89 E 192

Al 9 G 6

S 122 C 1

S 282 E 49

451. Shuteriqi, Simon

JETE-SHKRIMI / I / KONSTANDIN / KRISTOFORIDHIT / Rrieshtuar në gjuhë të=për / bashkëme dhe në mënyrë që të / përdoret në rent të parë të më / simorevet të=dyta / prej / Simon Shuteriqi / N' Elbasan / Shtypur me të=prishunat e z. G. D. / MANASTIR / Shtyp. Tregëtare Nërkombëtare / 1911. 29 f., 1 fl. portr.; 20 cm., çmimi 50 para.

F. 3-4 parathënie e autorit.

90 B 117 ka vulën “MISSIO. EXCVRENS IHS ALBANIENSIS”.

S 10 F 13 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 281 D 40 ka siglën e Kristo Dakos.

S 63 A 120 ka shënime të vitit 1914 nga Musa Shehu dhe Rrapush Stringa prej Elbasani.

90 B 117

S 10 F 13

S 63 A 112

S 63 A 119

S 63 A 120

S 281 D 40

Mfa 2 L 29

452. Tiranasi, Fazli

Sarfi ibtidâi arnaûdî [Gramatika fillestare e shqipes] / Istanbul / Shtypshkronja “Ebu’ z-Ziya” / 1327 [1911].

32 f.; 18cm.

Teksti shqip me alfabet arab.

F. 2-4 parathënie turqisht e autorit.

Përshkrimi dhe shënimet sipas: Hasan Kaleshi, *Gramatika shqipe e Fazli tiranasit*. Rev. *Përparimi*, I, 5, 270-3, Prishtinë, shtator 1955.

Ar 120 G 22 ka shënime të ndryshme me shkrim dore nga Jashar Erebara (Shkup 1912).

Ar 120 G 22

85 F 25

453. Tolstoj, Lev

I. / Mbreti i / Assirisë Assarhadoni / II. / TRI PYETJE / Përkëthyer nga rusçja / prej : / Aleks N. Koçi / KORÇE / Shtypur në Shtypëshkronjët “Korça” / 1911. 18 f.; 19 cm.

89 G 114

S 11 C 40

S 12 G 8

454. **UNGJILLI** / PAS JOANIT / Kthyerë prej Elinishtesë / Shqip / ndë të folë Toskënisht / MANASTIR / Shtypëshkronja Treg. Nërkombëtare / 1911. 79 f.; 18 cm.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, me alfabetin e Stambollit, transliteruar nga Athanas Sina, ndihmuar edhe nga Naim Frashëri (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 58-9).

Ar 112 G 12 bashkëlidhur me vepra të tjera.

89 G 171 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”; i mungon kopertina.

S 9 G 2 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 22 U 46 i mungon kopertina.

Ar 112 G 12

89 G 171

S 9 G 2

S 22 U 46

S 75 T 63

455. Villavicencio, Karlos

LIGJERATË / mbii / FUGUREN E GJENACANIT / jose / T’ ZOJES T’ SHKODERS / prei / P. Karlos Villavicencio t’ Sh. I. / SHKODER / Shtypshkroja e Zojës Paperlyeme / 1911. 20, [3] f. : me il.; 20 cm.

89 G 77 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANE” në kopertinë.

S 281 G 44 i mungon ilustrimi me ngjyra pas kopertinës.

S 55 T 141 ka vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE” dhe “Orfanotrofia e Zemers KRISHTIT SHKODER”.

89 G 77
S 55 T 141
S 281 G 44

456. **VISARI**KOMTAAR/I./KÂNGË POPULLORE/BLËE IPARË/KÂNGË POPULLORE GEGNISHTË/MLEDHË E RRESHTUE PREJË/P. VINÇENC PRËNNUSHIT O. F. M. = ZUR KUNDE DER / BALKANHALBINSEL / II. QUELLEN UND FORSCHUNGEN / HERAUSGEGEBEN VON / DR CARL PATSCH / LEITER DES BOSN.-HERCEG. INSTITUTS FÜR BALKANFORSCHUNG / IN SARAJEVO / HEFT 1: / P. VINÇENC PRËNNUSHI O. F. M., / KÂNGË POPULLORE GEGNISHTË / ALLE RECHTE, EINSCHLIESSLICH DES ÜBERSETZUNGSRECHTES, / VORBEHALTEN / SARAJEVO, 1911 / DRUCK UND VERLAG VON DANIEL A. KAYON.
 X, 172 f.; 24 cm., Preis 4-kronen = 3.50 mark.

F. I-X parathënie pa autor, për të cilën Aurel Plasari është i mendimit se i përket Vinçenc Prennushit (*Palajt çka i takon Palajt*, gaz. “Drita”, 2 prill 1995, f. 4).

Ishte arkeologu dhe historiani austriak Carl Patsch, që sponsorizoi realizimin e këtij botimi (Alfred Çapaliku, *At Vinçenc Prennushi-jeta dhe veprat*, Shkodër 1996, f. 99). Sipas këtij modeli të Prennushit do të realizohej më 1937 nga Bernardin Palaj dhe Donat Kurti botimi monumental *Visaret e Kombit*.

Në pjesën e brendshme të kopertinës së parme dhe atë të jashtme të kopertinës së mbrapme botuesi Daniel A. Kayon ka paraqitur një listë me tituj të botimeve të veta me titull *Zur Kunde der Balkanhalbinsel* (Njohuri mbi gadishullin ballkanik), prej të cilave 12 kanë vlera albanologjike dhe u takojnë autorëve të huaj, por edhe atyre shqiptarë.

S 10 D 46 kanë fl. tit. vulat “BIBLIOTHEKAKOMTARE” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANE”.

89 C 2
S 10 D 46
S 12 E 27

457. **Voilla, Naum**

VARR’ I / DASHNOREVET / përkthyer lirisht / prej / Simon Shuteriqi / N’ ELBASAN / Botuar prej G. M. Cilka MANASTIR / Shtyp. Tregëtare Nërcombëtare / 1911.
 102 f.; 19 cm.

88 G 91, S 54 R 159 dhe S 51 A 130 iu mungon kopertina.
 S 54 R 158 ka vulën “BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”.

88 G 91
S 11 E 81
S 51 A 130
S 54 R 157
S 54 R 158
S 54 R 159

458. **Voka, Rexhep**

Abeja shqip. Bot. 2, Stamboll 1327 H. [1911]
 22 f.; 18 cm.

Abetare me alfabet arab.

Ar 120 G 20

459. **Voka, Rexhep**

Elifba shqip / Stamboll / Mahmud Bey Matbáasi / 1327
 21 f.; 20 cm.

Abetare me alfabet arab.

Ar 16 E 47
87^b F 18

1912

460. **ABETARE** TOSKERISHT / PERSHTYPJ' E GJASHTTE / SOFJE / Shtypëshkronja “Mbrothësija” / 1912.
16 f.; 19 cm.

89 G 111

Al 17 F 21

461. **Abetari** / i vogel / SHQYP / SHKODER / Shtypshkroja “NIKAI” / 1912.
29, [3] f.; 19 cm.

Ar 7 E 67

Mfs 1 A 30

462. **ABETARI** / PËR FMIT QI MËSOJNË / SHQIP-ITALISHT = IL SILLABARIO / PER I BAMBINI CHE STUDIANO / ALBANESE-ITALIANO / Për mësimoret e Shqipëriës = Per le scuole d'Albania / MILANO - ANTONIO VALLARDI-EDITORE / Via Stelvio, 2 / MILANO Via S. Margherita, 9 / GENOVA P.^a Font Marose, 14 / ROMA Corso Vitt. Em., 35 / NAPOLI Via Roma, 37-38. / Milano. Coi tipi dello Stabilim. dell'Editore ANTONIO VALLARDI / 15 - I- 1912.
64 f. : me il., 1 f. hartë; 19 cm.

F. 3 parathënie italisht.

Fl. tit. dhe teksti edhe italisht.

89 R 101 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

81 T 32 ka nënshkrimin Shehget Cosova

S11 F 144 ka vulën “MARTIN E MIRASH IVANAJ”

S 162 G 12 i mungon kopertina.

89 R 101

81 T 32

S 11 F 144

S 162 G 12

463. **Arnautça** elifba / 1329 [1912].
35 f.; 20 cm.

Abetare shqip me alfabet arab.

Ar 114 G 4

464. **Asdren**

ENDRA E LOTE / VJERSHA / BUKURESHT / SHTYPESHKRIMI “GUTENBERG” / 1912.
248, [2] f.; 21 cm.

F. 7-11 parathënie e autorit.

S 53 R 61 ka shënimin “Dhuratë “Zgjimit”” dhe më poshtë “Edhe un të dashurit t'im Z. V. Koçës” që mban datën 7.VI.1932 dhe ka siglën *P. Pano*.

89 E 114

S 11 E 82

S 53 R 61

465. **Beltoja, Gaspër**

Fllad Moralit/prejë/G. BELTOJ S/ÇMIMI Gr.2.20/SHKODER/Shtypshkroja “NIKAI” / 1911.
42 f.; 18 cm., çmimi Gr. 2.20. - (KLUBI “GJUHA SHQYPE” N' SHKODER 6)

Emri i plotë i autorit sipas: Osmani-Kazazi, *Abetaret shqipe* ... f. 212.

F. 3 parathënie e autorit.

S 53 U 88 ka vulat “INSTITUTI VASO PASHA - 11 SHTATUER 1927 – TIRANË”, “BIBLIOTEKA H. REÇI” dhe “Libratorija “BAKIU” në TIRANE”. Ka siglën e Hasan Reçit. Gjithashtu ka një shënim sipas të cilit libri është i “studentit Gani Keta”. Shënimi është bërë në Shëngjergj të Tiranës më 19. IX. 922 dhe ka siglën *A. Keta*.

S 53 U 89 ka vulën “COLLEGIUM PONTEFICIUM ALBANIENSE - SCODRAE”.

S 10 G 11 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 R 133

S 10 G 11

S 53 U 87

S 53 U 88

S 53 U 89

S 53 U 90

466. **Bellkameni, Mihal**
“Burim’ i Shqipërisë” / VJERSHA / PREJ / M. V. N. B. / 1912 / KORÇE /
Shtypur në shtypëshkronjën “Korça” / 1912.
45, [3] f.; 20 cm., çmimi 2 grosh.

Aut. M. V. N. B. (inic.).
F. 3-4 parathënie e autorit.

Ar 7 E 68

467. **Bellkameni, Mihal**
FATIN / DËFTYER ME KARTRA / PREJ / Mih’ V. N. / KORÇE / Shtypur në
shtypëshkronja “Korça” Mihal S. Xoxe / 1912.
16 f.; 21 cm.

Aut. Mih’ V. N. (inic.).

Ka vulën “CTYPECKPOHA & LIBRECITJA = KORÇA = Ne Korçe Mihal
S. Xoxe”.

89 E 36

468. **Dako, Kristo**
MËSIME FILLTARE / TË / ALLGJEBRËS / ELEMENTARE / Kristo A. Dako /
KORÇË / MANASTIR / Shtypëshkronja “Tregëtare Ndërkombëtare” / 1912.
94 f.; 20 cm., kushton 5 grosh.

F. 3 parathënie e autorit.

88 F 71 ka të ngjitur një etiketë ku lexohet “Kushton 10 grosh”.
S 56 S 65 ka vulën “Shtypeshkroia & Libreshitja =KORÇA= në Korçë. Mihal
S. Xoxe”.
S 10 E 99 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 F 71	S 55 R 63
S 10 E 99	S 55 R 64
S 54 T 108	S 55 R 65
S 56 S 65	S 55 R 66
S 56 S 64	

469. **Dako, Kristo**
MËSIMET E PARA / TË / GJEOMETRISË / ELEMENTARE / për /
Shkollat Filltare / Kristo A. Dako / MANASTIR / Shtypëshkronja “Tregëtare
Nërkombëtare” / 1912.
75 f. : me il.; 21 cm., kushton 3 grosh.

F. 3 parathënie e autorit.

89 F 47 ka vulat “Shtypëshkroia & Librëshitja = KORÇA = Në Korçë Mihal S.
Xoxe” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 11 D 7 ka siglën *L. Gaxhamani* dhe shënimin “Lil Gaxhamani. Berat 15-VI-
921. Wehbi Frashëri. Stud. Real.”.

89 F 47
S 10 E 13
S 11 D 7

470. **Dal-Gal, Niccolo**
SHNA NDOU I PADUES / SHQYPTUE / MAS / A. N. DAL-GAL, O. F.
M. / PREJË / A. SHTJEFEN KONSTANTINIT GJEÇOV, / O. F. M. / 1912 /
Shtypshkroja “NIKAI” Shkodër.
166 f.; 18 cm.

Emri i autorit sipas: *Catholic Encyclopedia*, vol. I, online edition 2003.

S 201 V 9 ka shënimin “Z. Gjeorgj Kokosheviq. Sh. K. Gjeçov o.f.m. 7-III-
919”.
S 53 T 14 i mungon kopertina; ka vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU
IHS - TIRANAE” dhe “Orfanotrofia e Zemers KRISHTIT SHKODER”.

Ar 45 E 46
S 53 T 14
S 53 V 45
S 53 V 46
S 201 V 9
S 201 V 10
S 201 V 11

471. **DESHMIMI** / I / TE MADHIT DESHMOR / SHEIT GJERGJIT / Shqipëruarë prej Thoma Theodhos S. Katundi / GARDNER MASS. / SOFJE / Shtypëshkronja dhe librarija “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1912. 45, II f.; 16 cm., kushton: në Shqipëri 2 grosh Jashtë 50 qindarka N’ Amerikë 15 sen.

88 S 166 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”. S 10 R 57 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, “BIBLJOTHEKË E SHTETIT” dhe “Shtypshkronja “Mbrothësia”- Kristo Luarasi - Sofia - Bulgarie Imprimerie Albanaise”.

88 S 166
S 9 R 14
S 10 R 57
S 12 R 40
S 28 T 79
S 53 T 157
S 53 T 158
S 53 T 159
S 288 G 5

472. **DY VJERSHA** GEGENISHT / E PARA / prej / Vaso Pashë Shkodranit / E DYTA / prej / M... çerdhes petritit / SOFJE / Shtypëshkronja dhe librarija “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1912. 15 f.; 14 cm., shitet 10 qindarka.

S 9 R 152 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 126
S 9 R 152
S 52 V 192

473. **Faurrès, Rogatien**

SKENDER BEU / OSE / HERO-I SHQIPETAR / Përkthyer nga frëngjishtja / prej T. / Punuar ndë gjuhë shqip / prej Risto Dedes / Dramë istorike mbë 4 akte / Ngjarë mbë 1440 mbas Krishtit / SOFJE / E jep dhe e shtyp shtypëshkronja shqipe “Mbrothësija” / Kristo Luarasi / 1912. 68 f., 1 fl. portr.; 21 cm., kushton 1 fr. (5 grosh).

Faurrès Rogatien është anagrami i Frère Rogatinus (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 540).

S 11 D 109 ka vulën “Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig” si dhe etiketën ku është daktilografuar “E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

89 E 76
Al 6 F 16
S 11 D 109
S 12 D 119
S 19 F 105
S 41 A 91

S 41 A 93
S 41 A 133
S 81 G 46
S 283 B 17
Mfs 1 N 15

474. **Faustini** / e / Gustav Seghetti / SHKODER / Shtypshkroja e Zojës Paperlyeme / 1912. 44 f.; 23 cm., çmimi Gr. 1.20 - (VEPRA PIJORE N. IX)

F. 1-19 pjesa me titull *Faustini*, në fund të së cilës janë inic. U. G.
 F. 20-44 pjesa e titulluar *Gustav Seghetti*.
 Sipas rev. *Leka, Veprimi i V. P. – Vargu i botimevet*, nr. 6, f. 268-270, Shkodër 1937 përkthyes i këtij libri është Gjon Ujka.

89 C 61 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”. S 10 C 9 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE TIRANË”, ka të shkruar emrin Engjëll Angoni dhe siglën e tij.

89 C 61
S 10 C 9

475. **Fishta, Gjergj**

LAHUTA E MALCHIC / Te ura e Rzhanicës / Kângë popullore / E DYTA DORË / BLËE I PARË / Shkodër / Shtyp. “NIKAI” / 1912. 48 f.; 18 cm., ÇMIMI: Gr. 1.20.

S 282 G 46 ka të shkruar emrin *Sander Bushati*.

88 R 114
S 81 G 73
S 282 G 46

476. [Fishta, Gjergj]

LAHUTA / E / MALCIIS / VRANINA / E DYTA DORE / BLËE I DYTE / SHKODER / SHTYP. “NIKAI” / 1912.
54 f.; 17 cm.

89 R 239

477. Fishta, Gjergj

SH’ FRANÇESKU / I ASIZIT / MELODRAM. / P. GJ. F. / Shtyp. “NIKAI”
Shkoder / 1912.
99 f.; 20 cm., çmimi: Gr. 2.16 (Vllaznija)

Aut. P. GJ. F. (inic.).

89 F 112 dhe S 11 D 116 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.
S 54 U 120 ka vulat “BIBLIOTHECA INSTITUTIALOISIANIS.J. TIRANAE”,
“RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”, “Collegium Topallaj
So.....Jesu TIRANAE” dhe “ Leshnore Shqypetare D’ITRIA – ÇEFFA & C.
I Shkodër”.
S 54 U 121 ka vulën “VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN
PJETRIT TIRANE”.

89 F 112
S 11 D 116
S 12 C 139
S 52 V 12
S 54 U 120
S 54 U 121
S 281 D 41

478. FJALËT’ E = URTA / TË SOLLONIT / KTHYERË PREJ
EBRAISHTESË / SHQIP / NDË TË = FOLË TOSKËRISHT / MANASTIR /
Shtyp. ndë Shtyp. “Tregëtare Nërcombëtare” / 1912.
77 f.; 18 cm.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, me alfabetin e sotëm, transliteruar
nga Athanas Sina (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 59).

89 R 164, S 10 G 57 dhe S 282 G 3 bashkëlidhur me “TË=BËRËTË / edhe /
FJALËT’ E=URTA / kthyerë prej Ebraishtesë / SHQIP / ndë të=folë Toskërisht”.
S 25 T 74 ka shënimin: “P. P. Kryegjyshata Bektashiane Tiranë Ramazan
Dema”.

S 9 G 10 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 282 G 3 ka një shënim të gjatë shkruar nga Dhimitri Taja, mbase ish-posedues
i këtij ekzemplari të librit, si edhe firmën e tij.

89 R 164

89 S 124

S 12 R 4

S 25 T 74

S 9 G 10

S 10 G 57

S 98 T 61

S 282 G 3

479. Frashëri, Mithat

KENDIME / PAS PROGRAMIT TE MESONJETOREVET / TE PARA / prej
/ Lumo Skendo / STAMBOLL / Ne shtypëshkronjë të SHTATIT / 1328-1912.
86, [4] f. : me il.; 21 cm.

Aut. Lumo Skendo (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh,
anagramesh e siglash...* f. 111.

89 E 126

S 11 D 163

S 56 T 46

480. Frashëri, Naim

DËSHIR’ E VËRTETË / E / SHQIPËTARËVET / PREJ / NAIM BE
FRASHËRIT / Shqipëruar në vjershë nga Greqishtja / prej / Kr. Floqit /
ÇPALLJ’ E 2-të / E shtuar, e qëruar e e zbukuruar / SOFJE / Shtypur ndë
shtypëshkronjët shqipe “Mbrothësija” / 1912.
16 f.; 20 cm., shitet 30 qindarka.

89 E 142 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.
S 10 F 60 ka vulat “SHTYPËSHKROJA “MBROTHËSIA” KRISTO LUARASI
SOFIA BULGARIE - IMPRIMERIE ALBANAISE”, “BIBLËJOTEKA
KOMBËTARE – TIRANË” dhe “BIBLJOTHEKË E SHTETIT”.
S 54 S 94 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”

89 E 142
S 10 F 60
S 54 S 94
S 281 D 38

481. Frashëri, Naim

FLETORË / E / BEKTASHINJET / prej / NAIM BE FRASHËRIT / Shtypur herën e parë prej Shoqërisë “Drita” / NË BUKURESHT / KORÇË / Shtypur në shtypëshkronja “Korça” Mihal S. Xoxe / 1912.
 17 f.; 20 cm., kushton 30 para, 20 qind. - (LIBRËSHITJA “KORÇA”).

Ka vulën “Shtypëshkronja & Libërshitje - Korça - Në Korçë Mihal S. Xoxe”.

Ar 47 F 39

482. Frashëri, Naim

ISTORI / E / SHQIPERISE / PER / SHKOLLAT E PARA / PREJ / Naim be Frashërit / Nxjerë nga “ISTORI E PERGJITHESHME” që është / shtypur në Bukuresht prej shoqërisë / “DRITA” më 1886 / KORÇË / Shtypur në Shtypëshkronjën “Korça” / 1912.
 29 f.; 15 cm., kushton 1 grosh, IV. - (LIBRËSHITJA “KORÇA”)

89 T 201

483. Frashëri, Naim

PARAJSA / DHE / FJALA FLUTURAKE / VJERSHA / PREJ: / Naim Be Frashërit / Shtypur herën e parë prej shoqërisë “DITURIA” / më 1894 në BUKURESHT / KORÇË / Shtypur në shtypëshkronjën “Korça” / 1912.
 76, IV f.; 15 cm.- (LIBRËSHITJA “KORÇA”)

Ar 122 G 7

484. Frashëri, Naim

VJERSHA / PER / MESONJETORET TE PARA / prej: / Naim be Frashërit / shtypur herën e parë prej Shoqërisë “DRITA” / NE BUKURESHT / KORÇË / Shtypur në shtypëshkronja “Korça” Mihal S. Xoxe / 1912.
 61 f.; 21 cm. - (LIBRËSHITJA “KORÇA”)

Ka vulën “Prof. Perikli Mborja”. Riprodh.

Ar 21 F 46

485. Grameno, Mihal

KENGETORË SHQIPE / “PLAGET” / prej / MIHAL GRAMENOS / Përmbledh këngët më të reja / KORÇË 1912 / MANASTIR / Shtypëshkronja “Tregëtare Nërkomëtare” / 1912.
 64 f.; 17 cm., kushton 2 grosh.

F. 3 parathënie e autorit.

88 T 111 ka vulën “SHTYPËSHKROIA & LIBRËSHITJA “KORÇA” në Korçë”.

88 T 111
S 11 G 138
S 52 V 89

486. GRAMMATIKA / APO / FOLMARMJA SHQYPE / PËR / Shkolla të para të Shqypnisë / e dame më katër pjesë mbas / methodhës t’ Josef Lehmann / PREJ / Shoqnisë “DIJA” në Vjenë / SOFJE / Shtypur ndë shtypëshkronjët shqipe “Mbrothësia” Kristo Luarasi / 1912.
 25, [2] f.; 19 cm., kushton 50 qind.

S 10 F 72 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”, “BIBLIOTHEKË E SHTETIT” dhe “SHTYPËSHKROJA “MBROTHËSIA” KRISTO LUARASI SOFIA BULGARIE IMPRIMERIE ALBANAISE”.
 S 55 R 86 dhe 88 F 161 kanë vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANË - Librarie Lumo Skendo TIRANË (Albanië)”.
 S 55 T 137 ka vulën “LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANË - Librarie Lumo Skendo TIRANË (Albanië)”.
 S 55 T 138 ka vulën “BIBLIOTEKA H. REÇI”.

88 F 161	S 19 R 14
S 2 E 118	S 53 R 23
S 10 F 72	S 55 R 86
S 19 R 10	S 55 T 137
S 19 R 11	S 55 T 138
S 19 R 12	S 89 G 113
S 19 R 13	

487. [Gurakuqi, Luigi]

ABËTARI / I / GJUHES SHQIPE / ATHINE / 1912.

62 f. : me il.; 22 cm., shitet 1 grosh. - (MOT I PARE).

Autori sipas: Hoti, *Luigj Gurakuqi për shkollën shqipe ...* f. 243.

S 281 C 44 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 E 42**S 11 C 46****S 281 C 44****Mfs 1 N 24****Mfs 1 H 31**

488. [Gurakuqi, Luigi]

KENDIMËT Ë PARA / PER ÇUNAT / PRËJ / D. H. / ATHINE / 1912.

103 f. : me il., 20 cm., shitët 2 grosh - (MOT I DYTE).

Inicialet D. H. në fl. tit. janë të botuesit Diogjen Harito.

Autori sipas: Hoti, *Luigj Gurakuqi për shkollën ...* f. 250.

S 12 D 15 ka vulën “INSTITUTI HERBERT TIRANE. BIBLIOTEKA PER DJELMËRINË”.

89 G 7**S 12 D 15****S 56 T 206****S 56 T 207****S 281 D 42****S 314 D 35**

489. [Gurakuqi, Luigi]

KENDIMËT Ë DYTA / PER ÇUNAT / PRËJ / D. H. / ATHINE / 1912.

143 f. : me il.; 20 cm., Gr. 3 - (MOT I TRËTE).

Inicialet D. H. në fl. tit. janë të botuesit Diogjen Harito.

Autori sipas: Hoti, *Luigj Gurakuqi për shkollën shqipe...* f. 250.

S 56 T 208 i mungon kopertina.

Ar 6 E 54**S 56 T 208****S 281 D 43****Mfs 1 N 23**

490. [Gurakuqi, Luigi]

KENDIMËT Ë TRËTA / PER ÇUNAT / PRËJ / D. H. / ATHINE / 1912.

148 f. : me il. ; 20 cm., shitët 4 grosh - (MOT I KATERTE).

Inicialet D. H. në fl. tit. janë të botuesit Diogjen Harito.

Autori sipas: Hoti, *Luigj Gurakuqi për shkollën shqipe ...* f. 250.

S 9 E 117 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe shënimin “Falë prej L. Narasit”.

S 56 T 210 i mungon kopertina.

89 F 33**S 9 E 117****S 56 T 210****S 281 D 44**

491. Gurra, Milto Sotir

Goca e Malësisë / (Rëfenjë) / SOFJE / Shtypëshkronja dhe librarija “Mbrothësija” KRISTO LUARASI / 1912.

32 f.; 16 cm., kushton: në Shqipëri 1 grosh, jashtë 30 qindarka.

Aut. A. Gurra (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 156.

S 9 R 109 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 54 V 121 ka vulën “INSTITUTI HERBERT TIRANE - BIBLIOTEKA PER DJELMERINE”.

88 T 96 ka një autograf të autorit “Të dashurit dhe të pa haruarit Miti Berati”.

88 T 96**S 9 R 109****S 9 R 12****S 19 S 87****S 34 U 45****S 54 V 119****S 54 V 120****S 54 V 121****S 54 V 122****S 54 V 123**

492. Gurra, Milto Sotir

TABORI / prej / Shqipëtarësh në radhët / e / ushtërisë së Napoleonit / SOFJE / Shtypshkronja dhe librarija “Mbrothësia” K. LUARASI / 1912.
11 f.; 15 cm., kushton 20 qin. (1 grosh).

Aut. A. Gurra (pseud.) sipas: Daka, *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash...* f. 156.

S 10 R 49 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

88 S 157 **S 10 R 49**
AI 4 G 42 **S 54 S 174**
S 9 R 13

493. GJENDJETORE / E / PËRJETËSHME / (Evretirion Aionion) / e Ungjillit dhe Apostollit / që këndohet të Djelave / dhe ç’do të kremte në / kishët Orthodhokse / Përmbledhur me kujdes nga gërqishtja / dhe nga librat e shenjta të At Fan S. Nolit / Prej vivllëshitës të shkronjavet shenjta / Thanas Visso Mborja / Shtypur në shtypshkronjën “Korça” / KORÇË / 1912.
24 f.; 14 cm., kushton 1 grosh.

S 283 G 6 ka vulën “SHTYPESHKROIA & LIBRESHITJA “KORÇA” në Korçë”.
S 9 R 148 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 46
S 9 R 148
S 11 R 63
S 283 G 6

494. [Gjilo, Miti]

VOJTE TARE / AMERIKA / SA E MIRA / SHQIPERIJA / [1912].
26 f.; 22 cm.

Autori dhe viti i botimit sipas shënimit në fl. e panum. në krye të librit (1912 Biddeford, Maine. Gj[i]lo, Mitti S. Bythkuqi).
Titulli sipas kopertinës së ekzemplarit që gjendet në bibliotekën “Thimi Mitko” të Korçës.

I mungon kopertina dhe fl. tit.

Ka shënimin “Ja dërgonjë zotit Spiro Dine. N. Athanas Vithkuqi”. Riprodh.

Ar 21 F 48

495. Harito, Diogjen

ISTORI / É / KRYË-NGRITJËS / ÉLINVÉT / ME 1821 / PRÉJ / D. H. / ATHINE / 1912.
71 f.; 21 cm., shitët 2 grosh.

Aut. D. H. (inic.) sipas: Bevapi, *Meditim pedagogjik mbi abetaret shqipe*, f. 100.

S 7 S 7 ka vulën “LIBRARIA LUMO SKENDO – TIRANË”.

S 9 E 54 ka shënimin “Dhunti e L. Naracit Bibljotekës popullore” si dhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 F 44
S 7 S 7
S 9 E 54
S 54 T 15

496. Homeri

ILIADHË / E / OMIRIT / KËNGË E PARE / KTHYERË PREJ: / Naim Be Frashërit / Shtypur herën e parë prej shoqërisë “DITURIA” më 1896 në BUKURESHT / Korçë / Shtypur në shtypshkronjën “Korça” / 1912.
80 f.; 15 cm., kushton 2 grosh. - (LIBRESHITJA “KORÇA”).

Emri i autorit *Omira* në fl. tit.
F. 3-16 parathënie e përkthyesit.

Ar 111 G 42

497. I MADHI HYSEJN / E / JEZIDI I MAVIJES / NGJARJA E PERGJAKSHME / QERBELA / SOFJE / Shtypshkronja shqipe “Mbrothësia” / 1912.
30 f.; 15 cm., kushton 25 qindarka (1 grosh).

S 9 R 107 ka vulat “SHTYPESHKRONJA “MBROTHESIA” - KRISTO LUARASI –SOFIA BULGARIE - IMPREMERIE ALBANAISE”, “BIBLIOTHEKË E SHTETIT” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

88 U 36
S 9 R 107
S 11 R 28
S 12 R 28

498. **JETESHKRIMET** / E / të gjashtë dëshmorëve shqipëtare / 1 BAJAZIT REHOVA, 2 ODISEA KOTA / 3 KOSTAQ S. KOSTURI, 4 KRISTAQ FURXHI / 5 PETRAQ KRISTOFILAKU, 6 NUÇI LAPI / U-vranë nga ushtëria tyrke në fushën / e Korçës më 16 e 17 korrik 1911 / për të fituar të drejtat kombiare / Prej / një shokut të tyre / SOFJE / Shtypëshkronja shqipe “Mbrothësia” / 1912. 31 f. : me portrete; 16 cm., kushton për në Shqipëri 1 grosh copa, për jashtë kudo 30 qindarka.

F. 3-4 parathënie e autorit.

S 12 G 28 i mungon kopertina, ka shënimin “Ja kushton biblioth. Komb. D. Pekmesi” si edhe vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”. S 53 S 115 ka vulën “INSTITUTI HERBERT-TIRANE, BIBLIOTEKA PER DJELMERINE” si edhe shënimin “Dhuruarë Bibliotekës për Djelmërinë Sh. Skifteri”.

88 T 208
S 12 G 28
S 53 S 115

499. **JOBİ** / edhe / EKKLISIASTIU / Kthyerë prej Evraishtesë / MANASTIR / Shtypëshkronja Treg. Nërkombëtare / 1912. 104, 26 f.; 17 cm.

Numërtimi i faqeve veç për jetëshkrimin e Jobit dhe veç për Ekklesiastin. Përkthim i Kristoforidhit (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 72)

89 R 166
S 64 S 156

500. **Karafil, Llluka**
 DESHIR’ E / DASHURISE / Prej / L. Llluka H. Karafil Pulqerupas / KORÇE / Shtypur në shtypëshkronjën “Korça” Mihal S. Xoxe / 1912. 48 f.; 19 cm., kushton 60 para.

F. 7-8 parathënie e autorit.

89 R 88 ka vulën “BIBLIOTEKA PER DJELMERINE INSTITUTI HERBERT-TIRANE”. S 11 E 83 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 R 88
S 11 E 83

501. **KANONIZMA** / E / SHOQERIS SE DJELMURISE / SHQIPTARE / “VELLAZERIA” / KORÇE / Filluar më 1 të vjeshtës së I-rë 1912 / KORÇE / Shtypur në shtypëshkronjën “Korça” / 1912. 8 f.; 16 cm.

Riprodh.

Ar 11 G 18

502. **KANONIZMA** / E / SHOQËRISË ZONJAVET / “YLL’ I MËNGJEZIT” / KORÇË / Shtypur në shtypëshkronjën “Korça” / 1912. 7 (shqip), 8 f. (turqisht); 14 cm., kushton 2 grosh.

Teksti shqip dhe turqisht.

89 T 166	S 52 V 132
S 11 R 21	S 52 V 133
S 52 V 130	S 52 V 134
S 52 V 131	S 54 S 175

503. **KANUNI** / per t’ zgjedhun / T’ DEPUTETVE / SHKODER / Shtypshkroja “NIKAI” / 1912. 28 f.; 20 cm., kushtimi: Gr. 1.20 - (KLUBI “GJUHA SHQYPE” N’ SHKODER, 5)

89 E 31 ka vulën “Klubi “Gjuha shqype” SHKODER”.
 S 10 E 34 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË” dhe nuk ka kopertinë.
 S 62 A 112 nuk ka kopertinë.
 S 57 R 49 ka vulën “MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”.

89 E 31
S 10 E 34
S 57 R 49
S 62 A 112

504. **KATIQISM** / I / VOGËL / Me Proba nga Shkresa e Shënjtëruarë / MANASTIR / Shtypëshkronja “Tregëtare Nërkombëtare” / 1912.
 56 f.; 20 cm.

Ka vulën “BIBLIOTEKA VANGJEL KOÇA TIRANE”.

90 B 73

505. **La Piana, Marco**
 IL / CATECHISMO ALBANESE / DI / LUCA MATRANGA / (1592) / DA UN MANOSCRITTO VATICANO / GROTTAFERRATA / TIPOGRAFIA ITALO-ORIENTALE “S. NILO”. / 1912.
 [3], 53 f.; 27 cm.

Në kryetitull është vënë emri i Marco la Piana-s nisur nga parimi i regjistrimit fotografik që është ndjekur në këtë bibliografi. Në të vërtetë ai është përgatitës i këtij libri, i cili nuk është gjë tjetër veçse botim i njërit prej tri dorëshkrimeve të vitit 1592 të ruajtura në BAV të katekizmit të përkthyer nga Lekë Matrënga. La Piana zgjodhi dhe riprodhoi integralisht në këtë botim drsh. e parë. Në *Hyrje* të këtij botimi (f. 6) ai nënvizon se nuk ekzistonte asnjë kopje e variantit të shtypur në Romë më 1592 e këtij katekizmi, pra as ekzemplari i zbuluar dhe i fotografuar më 1909 nga Pal Skiroi në BVA (shih regjistrimin nr. 2 në këtë bibliografi), ndaj edhe u ishte drejtuar dorëshkrimeve të këtij përkthimi që kishin zbuluar po atë vit në po atë bibliotekë murgjit e Grottaferrata-s.
 F. 3-11 *Hyrje* në italisht e përgatitësit të botimit.
 F. 12-14 *Kushtim* në italisht nga Luca [Lekë] Matranga.

F. 15 këngë e përshtirshme shqip (shih shënimin bibliografik në regjistrimin nr. 2 të kësaj bibliografie)..
 F. 16-53 teksti i katekizmit “E MBÆSUAME E CHRÆXTERÆ ...” në shqip dhe italisht, shoqëruar me shpjegime të shumta në italisht.

80^a R 67 ka shënimin “Mer këtë si kujtim prej një udhëtim që bëmë me z. Erickson në Manastri të Sht. Nilos. Në Groto Ferata amfër Romës ku 10 kalogjerë janë shqipëtarë nga të Italisë një prej ata e ka bërë këtë. Mbesoj të të interesonjë (...) G. M. Tsilka”.

Ar 116 A 22
80^a R 67

506. **LIBER DASHURIE** / DRAME ME 1 PAMJE / Përkthyer prej: / Zejnel Qamil Frashërit / KORÇE / Shtypur në shtypëshkronja “Korça” Mihal S. Xoxe / 1912.
 15 f.; 20 cm., kushton 1 grosh.

89 G 35

507. **Lufta** e Malçorve / SHKODERS / Qi filloj me 25 Març e maroj / me 3 Gusht 1911 / Shtypur me të prishurat é L. T. Princ Kastriotit / PARIS / IMPRIMERIE A REIFF. - HEYMANN / 1912.
 14 f.; 13 cm.

Ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 33
Mfs 1 N 30

508. **Markiano, Mikele**
 CANTI POPOLARI ALBANESI / della CAPITANATA e del MOLISE / MARTINA FRANCA / CASA EDITRICE “APULIA” / 1912.
 44 f.; 23 cm.

Aut. në fl. tit. M. Marchiano’.
 F. 3-17 parathënie e autorit, i cili është mbledhës dhe botues i këtij materiali folklorik.
 Teksti shqip dhe italisht.

Ar 112 A 16
80 B 119
84 A 77
S 281 A 61

509. **Marrëveshtje** / Radio Telegrafike Nerkombëtare / [1912], pa vd.
 15 f.; 16 cm.

Viti i botimit sipas datës së nënshkrimit të marrëveshjes 5 korrik 1912.

89 R 174

510. **Metastasio, Pietro**

Atil Rreguli / Dramë me trii pamje / Shqyptimi i lirë / mas / PJETER
 METASTASIT (1905) / PREJË / A. SHTJEFEN KONSTANTINIT GJEÇOV /
 O. F. M. / (Pro manoscrito) / Çmimi Gr. 3 / SHKODER / Shtypshkroja
 “NIKAI” / 1912.
 64 f.; 19 cm. - (KLUBI “GJUHA SHQYPE” N’ SHKODER 7).

Fleta e titullit me të dhëna jo të plota. Përshkrimi bëhet sipas kopertinës.

89 F 163 ka vulën “Klubi “Gjuha Shqype” SHKODËR” si dhe shënimin
 “Dhuratë-Shkodër 7-6-1912”.
 S 53 U 1 i mungon kopertina.
 S 10 F 134 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 F 163
S 10 F 134
S 53 U 1

511. **Mikeli, Gaspër**

DHEESHKROJE / PER / MSOJTORE POPULLORE E GJYTETNORE /
 prejë / G. MIKELIT / Blëe i I. / SHKODER / Shtypshkroja “Nikai” / 1912.
 188 f.; 20 cm., Gr. 7. 20 - (KLUBI “GJUHA SHQYPE” N’ SHKODER N. 8)

S 53 R 73 ka një autograf të Karl Gurakuqit; i mungojnë faqet 161-191.
 S 53 R 76 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

89 F 90
S 12 D 100
S 53 R 73
S 53 R 76

512. **NASTRADIN** / HOXHA / Mbledhur prej / Mihal S. Xoxe / KORÇE /
 Shtypur në Shtypëshkronja “Korça” / 1912.
 32 f.; 20 cm. (LIBRESHITJA “KORÇA N. 1”).

F. 3-4 parathënie e mbledhësit.

Ka vulën “SHTYPSHKROIA & LIBRËSHITJA “KORÇA” në Korçë. Mihal
 S. Xoxe”.

Ar 7 D 24

513. **Nikaj, Ndoc**

DIFTIME T’ NATYRSHME / PER MSOITORE T’ SHQYPNIIS / PREJË / D.
 N. NIKAJ / SHKODER / Shtypshkroja “NIKAI” / 1912.
 202 f. : me il.; 20 cm.

F. 3 parathënie e autorit.

89 G 36 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
 S 150 D 48 riprodh.

89 G 36
S 150 D 48

514. **NOMII-DYTË** / Kthyerë prej Evraishtesë / MANASTIR / Shtypëshkronja
 Treg. Nërkombëtare / 1912.
 119 f.; 17 cm.

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, transliteruar nga Athanas Sina,
 (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 59).

Në kopertinën e prapme ka shënimin “Togger Spiro Zheji, Ajutanti i Kumandës fuqisë Armate Tiranë. Ndë rrugë të Durrësit. Shtëpija e tij mbë krahë të shtëpisë Kristo Luarasi”.

Ar 111 G 51

515. **ORDO** / DIVINI OFFICII RECITANDI / MISSÆQUE CELEBRANDÆ / Ad Normam Constitutionis Apostolicae / “Divino Afflatu” / SS. MI D. NI N. RI PII PAPAE X / DIEI I NOVEMBRIS MCMXI / PRO CLERO ALBANIÆ / JUSSU ET AUCTORITATE S. CONGREGAT DE PROP. FIDE / EDITUM / PRO ANNO DOMINI MCMXIII / SCODRAE / Typis Nikai / 1912.
234 f.; 14 cm.

Ka vulën “BIBLIOTEKA SHTETNORE ELBASAN”.
F. 131-138 janë lidhur gabimisht midis f. 146-147.

89 U 80

516. **Peci, Sotir**
VITI PREMTAR / I / GRAMMATIKES / PREJ / Prof. Sotir Pecit / THEORIË, FJALIM, BASHKËVËNJE DHE 147 USHTRIME / KORÇE / Shtypur në Shtypeshkrojet “Korça” / 1912.
II, 102, [4] f.; 19 cm., çmimi 3. 20 grosh. - (Shkolla FILLTARE - Rend i III dhe IV)

F. 1 parathënie e autorit.

89 R 82 ka siglat *Sotir Peci* dhe *Abas Sejamit Miçani*; bashkëlidhur me një vepër tjetër.
S 9 F 99 ka vulat “Libratorijs “BAKIU” në TIRANË” dhe “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANE”.

89 R 82
S 9 F 99
S 81 G 62

517. Pellico, Silvio

Ligjëratë / Mî / DETYRAT E TRIMIT / perkthye shqyp / prejë Gjon Shirokës / SHKODER / Shtypshkroja e Zojës Paperlyeme / 1912.
153, [3] f.; 18 cm. - (VEPRA PIJORE N. IX)

89 F 174 ka vulën “VEPRIMI KATOLIK I DJELMËNIS RRETHI I SHËN PJETRIT TIRANË”.
S 10 G 22 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 F 174
S 10 G 22
S 53 T 50
S 53 T 51
S 53 T 98

518. **Prîsi** / N’ RRUGË T’ NIERZIIS / PER PERDORIM / T’ DJELMVE T’RII E T’ XÂSVE / T’ SHKOLLAVE / SHQYPE / përmbledhë e shqypnue / prejë / KOLË KODHELIT / Msues / Shtypshkroja “NIKAI” / Shkoder 1912.
118 f.; 15 cm. ÇMIMI: Grosh 3. - (KLUBI “GJUHA SHQYPE” / N’ SHKODER / 9)

F. 5-8 parathënie e përkthyesit.

S 283 G 7 ka vulat “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE” dhe “Orfanotrofia e Zemers KRISHTIT SHKODER” .
89 T 114 ka shënimin “Zot Dr. Gj. Pekmezi përmbledhësi i a kushton K. Kodheli”.
S 282 G 44 i mungon kopertina.
S 12 R 94 i mungon kopertina.

89 T 114
S 12 R 94
S 282 G 44
S 283 G 7

519. Q. M.

Abeja shqip. Stamboll 1328 H. [1912]
22 f.; 20 cm.

Abetare me alfabet arab.

I mungon kopertina.

Ar 119 F 66

Mfs 1 K 32

520. Qennedy, Ph. B.

LËÇITJE / TË FOLURA / Prej Z. Ph. B. Qennedy / NË KORÇË / MANASTIR /
Shtypëshkronjë “Treg. Nërkombëtare” / 1912.
32 f. : me il.; 20 cm.

S 56 S 183 dhe 89 F 113 kanë vulën “CTYPECKPOHA & LIBRECITJA =
KORÇA = Ne Korçe Mihal S. Xoxe”.

89 F 113

S 12 D 134

S 56 S 183

521. Qiriaz, Sevasti

GRAMATIKË / ELEMENTARE / për Shkollat Filltare / Sevasti Qirias Dako /
MANASTIR / Shtypëshkronja “Tregëtare Nërkombëtare” / 1912.
100, [3] f.; 20 cm., çmimi 2 grosh.

F. 5 parathënie e autorit.

89 R 82 bashkëlidhur me një vepër tjetër dhe i mungon kopertina dhe fl. tit.

89 G 29

89 R 82

S 288 G 5

522. RAPORTI / I / VEPRAVET dhe LLOGARIVET / TE / SHOQERISE
“PERPARIM” / qe me / Vjeshten’e I = rë 1909 / per / me 1 te Majit 1912 /
KORÇE / Shtypur ne Shtypeshkronja “KORÇA” Mihal S. Xoxe / 1912.
29 f.; 20 cm.

Al 9 G 18 riprodh.

89 R 18

Al 9 G 18

Mfs 1 H 34

523. Regullorëja – Programi / i / Organizacionit Kombëtar të Shqipërisë /
(Organisation Nationale d’Albanie) / Shqipërija, Kadhnori, 1912. / Albanie,
Janvier, 1912.
12 f.; 16 cm.

Ka vulën “Martin e Mirash Ivanaj”, vulën e vetë organizatës dhe shënimin “Për
Këshillin e Naltë” me firmë të Mirash Ivanajit.

90 T 76

524. Seeburg, Franz von

Muzhiktari i verbët / Shkoder - Shtypshkroja e Zojës Paperlyeme [1912].
44 f. : me il.; 22 cm. - (VEPRA PIJORE-N. VI)

Aut. në krye të f. 1.

Përkthyesi Anton Xanoni dhe viti i botimit sipas: *Veprimi i V. P. – Vargu
i botimevet*, f. 268-270,

Të dhënat u morën nga kopertina, sepse libri nuk ka fl. tit.

Franz von Seeburg është pseudonimi i autorit gjerman Franz Xaver.

88 D 119

525. Siliqi, Risto

“Pasqyra” / Diteve Pergjakshme / NË TË PESTIN SHEKULL SHQYPËNIIS
TË ROBËNUME / SHKRUE / RISTO LL. SILIQI / (Libri i parë) / [Trieste],
1912.
176 f.; 23 cm., çmimi frs. 3

Viti i botimit nga kopertina.

Vendi i botimit sipas: Risto Siliqi, *Vepra të zgjedhura*. Redaktimi dhe shënimet nga Dhimitër Fullani, Tiranë 1956, f. 11.

F. 3-4 parathënie e autorit.

F. 135-137 dhe 173-174 dy pasthënie të tij.

89 C 77 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

S 12 B 115 i mungon kopertina dhe fl. tit. Kjo e dyta është zëvendësuar me një fletë të daktilografuar në të cilën lexohet: “Pasqyra (e) ditëve të përgjakëshme. Risto Ll. Siliqi. Trieshtë (1912)”.

S 10 C 129 i mungon kopertina.

89 C 77

S 10 C 129

S 12 B 115

S 55 A 77

S 57 A 78

526. **SHOQNIJA** BÂMIRSE / e Shêjtut Sh’ Jozef / KOLEGJA E SH’ FRANÇESK SAVERIT / N’ SHKODER T’ SHQYPNIIS / Llogarija e vjetës 1911. / Shkoder / Shtypshkroja e Zojës Paperlyeme / 1912. [9] f.; 20 cm.

89 G 146 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

S 11 F 35 ka “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” – SHKODER”.

89 G 146

S 11 F 35

527. **Shyhreti** / i / Divoçem / e treta dor’ e shtueme / SHKODER / N’ Shtypshkroja t’ Zojës s’ Paperlyeme / 1912. 116 f.; 15 cm. - (VEPRA PIJORE N. VIII).

S 10 R 101 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

88 U 45

S 10 R 101

528. **TË = BËRËTË** / edhe / FJALËT’ E=URTA / kthyerë prej Ebraishtesë / SHQIP / ndë të=folë Toskërisht / MANASTIR / Ndë Shtypësh. Tregëtare Nërcombëtare / 1912.

162, 77 f.; 18 cm.

F. 3-162 “TË = BËRËTË”

Ribot. i përkthimit të Kristoforidhit, me alfabetin e sotëm, transliteruar nga Athanas Sina (Lloshi, *Kristoforidhi përmes dokumentimit...* f. 59).

Pas saj bashkëlidhur “FJALËT’ E=URTA TË SOLLOMONIT KTHYERË PREJ EBRAISHTESË SHQIP NDË TË=FOLË TOSKËRISHT” me fl. tit. më vete.

S 10 G 57 ka vulën: “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË”.

89 R 164

S 10 G 57

S 282 G 3

529. **Toska, Tito**

TE BURGOSURIT / DRAME ME NJE PAMJE / Ngjarja në Shqipëri / Kohë e tanishme / SOFJE / Shtypshkronja dhe librarija “Mbrodhesija” K. LUARASI / 1912.

16 f.; 16 cm., kushton 25 qin. (1 grosh).

Tito Toska është pseud. i Vangjel Garos (*Të njohim atdhetarët tanë...*, gaz. *Zagoria*, tetor 1998, f. 4). Në kryetitull ka mbetur pseud., sepse kjo e dhënë u gjet pasi lënda bibliografike, përfshirë Treguesit, qe organizuar. F. III-V parathënie e autorit.

88 T 73

S 9 R 77

S 9 R 21

S 10 R 58

530. **Uratë** / T’ PERDITÇME / E DO T’ LUTUNA TIERA / SHKODER / Shtyp. e Zojës s’ Paperlyeme / 1912.

32 f.; 12 cm., çmimi 1 metelik - (VEPRA PIJORE N. VII).

88 U 106

S 9 R 155

531. Villavicencio, Karlos

LIGJERAT' E DYTË / mîi / FUGUREN E GJENACANIT / josë / T' ZOJËS T' SHKODERS / prei / P. Karlos Villavicencio t' Sh. J. SHKODER / Shtypshkroja e Zojës s' Paperlyeme / 1912.
19 f. : me il.; 21 cm.

S 55 T 140 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 54 U 100 ka vulën “Orfanotrofia e Zemers KRISHTIT SHKODER”.

89 G 76

S 54 U 100

S 55 T 140

S 281 D 39

532. Voka, Rexhep

Mendime / [Stamboll] Matbaâi Ebuzziya. 1328 [1912].
16 f.; 18 cm.

Teksti shqip me alfabet arab.

Ar 17 E 8

85 F 26

533. Xanoni, Anton

Prîsi n' Lâmë / t' Letratyrës / për shkollë t' Seminarit e t' Mbesoitores / t' Sh' Françesk Saverit / n' Shkoder / Shtypshkroja e Zojës s' Paperlyeme / N' SHKODER / 1912.
80 f.; 19 cm.

Botimi nuk ka fl. tit. Të dhënat marrë nga kopertina.

Ekzemplari me nr. vendi 88 S 76 është shtypur me 72 faqe.

89 R 104 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

S 282 G 102 nuk ka kopertinë; ka vulën “BIBLIOTEKA H. REÇI”.

89 R 104

S 282 G 102

S 310 G 58

534. Ziko, Zisi

KENDIME / PER / RADHEN' E DYTE / SOFJE / Shtypur në Shtypëshkronjë Mbrotësija Kristo Luarasi / 1912.

63 f. : me il., 23 cm., shitet në Shqipëri 2 grosh, jashtë 50 qindarka.

F. 3-4 parathënie e autorit.

Kopertina është e ilustruar grafikisht.

S 11 B 60 ka vulat “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË” dhe “Arts et Labor LIBRARIA SHPRESA IBRAHIM SHYTI VLONE” si dhe shënimin “Dhuratë Libraris Shtetit I. Shyti 1922”.

88 C 93

S 11 B 60

S 61 A 132

S 62 A 5

PA VIT BOTIMI

535. Elifba shqip. Pa vd.

34 f.; 20 cm.

Abetare me alfabet arab.

Ar 112 D 74

84 E 43

87^b U 28

536. [HIETORE ISTORI]. Pa vd.

63 f.; 15 cm.

Titulli sipas f. 1.

I mungon kopertina dhe fl. tit.; ka vulën “BIBLIOTEKA E SHTETIT KORÇE”.
Riprodh.

Ar 21 F 51

537. **KANUNORE** / E / FEDERATES PANSHQIPTARE / VATRA / (THE HEARTH) / Njohur nga Qeveria në Boston / Më 13 të Qershorit, 1912 / BOSTON / MASSACHUSETTS.
8 f.; 18 cm.

89 R 220
S 12 G 128
S 132 V 183

538. **Kënca** / e / S. FRANKISCUT / TIP. TOCCO & SALVIETTI - NAPOLI.
10 f.; 19 cm.

89 F 213

539. **Këndime** / për / shkolla të para / të Shqypënisë / Libri i tretë / Botim i tretë / [Vjenë].
206 f. : me il.; 20 cm.

Vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 619-20.

S 11 D 20 ka shënimin “Karl Gurakuqi. Tiranë, me 10-IV-1924”.
S 63 A 85 ka vulën “SHKOLLA E MOTRAVE STIGMATINE - SHKODËR”.
89 F 26 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 F 26
S 10 E 9
S 11 D 20
S 63 A 83
S 63 A 84
S 63 A 85
S 63 A 86

540. **KOMITETI I** / SHQIPËTARËVE / për / LIRIN’ E SHQIPËRISË / KANONIZMË. Pa vd.
8 f.; 15 cm.

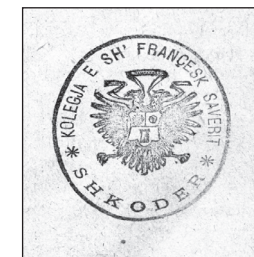
88 U 16

541. [**Mjeda, Ndre**]
Historija shëjte / per / shkolla të para / të Shqypënisë. / Shkalla e I. / Botimi i tretë. / [Vjenë].
67 f. : me il.; 22 cm.

Autori dhe vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 390-4.

S 54 S 32 ka shënimin “Enrik Gurashi Klasë ‘Gatim’”.
S 54 S 35 ka shënimin “Lec Shkreli Kl. III Fillore” dhe vulat “KOLEGJA E SH’ FRANÇESK SAVERIT SHKODER”, “INSPEKTORI e ARSIMIT SHKODER” dhe një vulë sllavisht që nuk lexohet.

88 E 62 **S 54 S 33**
S 10 D 114 **S 54 S 34**
S 54 S 32 **S 54 S 35**

542. [**Mjeda, Ndre**]
Këndime / për / Shkollë të para / të Shqypënisë. / Libri i parë / Botimi i tretë. / [Vjenë].
119 f.: me il.; 20 cm.

Autori dhe vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 619-20.

90 D 67 ka vulën “DREJTORIA E PERGJ. E ARSIMIT TIRANË – LIBRA”.
S 11 D 21 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 63 A 78 ka shënimin “Mexhit Jegeni Lulia e Kujtimit. Dram më (6) pamje prej Foqian Postolit Korçë. Tiranë 23 / VI / 29”.

90 D 67
S 11 D 21
S 63 A 78

543. [**Mjeda, Ndre**]
Këndime / për / Shkollë të para / të Shqypënisë / Libri i dytë / Botimi i tretë. / [Vjenë] 132 f. : me il.; 20 cm.

Autori dhe vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 619-20.

89 F 93 dhe S 11 D 22 kanë vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.
S 63 A 80 ka vulën “RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”.
S 63 A 82 ka vulën “INSPEKTORI e ARSIMIT VLONË”.

89 F 93 **S 63 A 80**
S 11 D 22 **S 63 A 81**
S 63 A 79 **S 63 A 82**

544. [Mjeda, Ndre]
Numëratore / për / shkollë të para të Shqypnis. / Pjesa e III. Shkalla e eprë. / [Vjenë].
132 f.; 20 cm.

Autori dhe vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 333.

89 E 185 ka vulën “DREJTORIJA E SHK. PLOTORE SHIJAK”.
Ar 113 e 55 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE-TIRANË” dhe shënimin “Ja kushton biblioth. Komb. D. Pekmezi”.

Ar 113 E 55
89 E 185

545. [Mjeda, Ndre]
Numëratore / për / shkolla të para të Shqypënisë. / Pjesa e III : Shkalla e epër. / Botimi i tretë. / [Vjenë].
132 f.; 20 cm.

Autori dhe vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 333.

S 54 U 159 ka vulën “SHKOLLA FILLORE STIGMATINE “SANIJE ZOGU” TIRANE, 10-10-1930”.
S 11 D 37 ka vulën “MINISTRIA E ARESIMIT TIRANË LIBRA”.
90 B 26 ka vulën “COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”.

90 B 26 **S 54 U 157**
S 11 D 37 **S 54 U 158**
S 35 D 108 **S 54 U 159**
S 54 U 156

546. [Mjeda, Ndre]
Numëratore / për / shkolla të para të Shqypënisë / Pjesa e II: Shkalla e mjesme / Botimi i tretë / [Vjenë].
100 f.; 20 cm.

Autori dhe vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 333.

89 E 134
S 12 E 47
S 54 U 151
S 54 U 152
S 54 U 153

547. [Mjeda, Ndre]
Numëratore / për / shkolla të para të Shqypënisë. / Pjesa e I: Shkalla e parë. / Botimi i tretë / [Vjenë].
88 f.; 20 cm.

Autori dhe vendi i botimit sipas: Quku, *Mjeda 3: Libri parë*, f. 316.

S 11 D 87 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 G 67 **S 11 D 87**
S 10 E 40 **S 54 U 150**
S 10 E 41 **S 58 B 172**

548. Mulla, Shaban
Elifba shqip. Pa vd.
63 f.; 20 cm.

Abetare me alfabet arab.

Ar 119 F 67

549. NNIMA E ZOIS E SC' JOZEFIT / J. M. J. / ELEMOSINE SOCIETÀ DI SOCCORSO / 1897-98.
8 f.; 17 cm.

Teksti në italisht.

89 R 146

550. **NNIMA** E ZOIS E SC' JOZEFIT / J. M. J. / ELEMOSINE RACCOLTE / DALLA SOCIETÀ DI SOCCORSO / 1898-1899.
8 f.; 17 cm.

Teksti në italisht.

89 R 147

551. **PARKALESI** / PER TE / VDEKURITE / Scuola Tipografica Salesiana – Palermo.
24 f.; 15 cm.

89^a S 111

552. [**Per** Kshnnélla] / Pa vd.
15 f.; 21 cm.

I mungon kopertina dhe fl. tit.
Titulli sipas vjershës me të cilën çelet libri.

89^a D 27

553. **SMUETORIA** / E / Austri-Hunghariis / N' SCKODER / E MAITUN / PREI MOTRAVE T' DASCTNIIS / N' VIET 1904 / SCKODER / Ne Sctap. t' Zois Zânun pa mkat t' rriedhscem.
16 f.; 20 cm.

Ka vulën “SHTYPSHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”.

89 G 110

554. **SHAHIRI** ELIERZ. Pa vd.
32 f.; 14 cm.

Mungon fl. tit. dhe kopertina te të dy ekzemplarët.
S 9 R 106 ka vulën “BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”.

89 U 10
S 9 R 106

555. **T' MLEDHUNIT** / e fialve maa t' nevoishme per me zan ghiuhen italiance / Pa vd.
30 f.; 17 cm. (PIESSA E IV.)

90 B 238

556. [**URAT** E MSIME]. Pa vd.
21 f.; 1 fl. il., 15 cm.

I mungon fl. tit.
Titulli sipas f. 1.

Bashkëlidhur me një libër tjetër.

S 278 G 5

557. **Zarishi, Pjetër**
Dita e gjyqit. Pa vd.
4 f.; 13 cm.

Aut. në fund të librit D. P. Zarisci.

88 U 145 bashkëlidhur me vepra të tjera.

88 U 29
88 U 145

INFORMACION BIBLIOGRAFIK PËR TITUJ¹
QË NUK GJENDEN NË KOLEKSIONET E
BIBLIOTEKËS KOMBËTARE

- *L'infallibile verità della Cattolica Fede...* di Monsignor Pietro Bogdano, ... Et in due parti divisa. Venetia M.DCCII [1702]², [26] fl., 182 f. + [2] fl., 162 f., [13] fl. (Sipas Emile Legrand, *Bibliographie albanaise*, Paris-Athenes 1912, nr. 85).
- *Dottrina cristiana del card. Bellarmino...* Tradotta in Albanese dal P. Giuseppe Guagliata... Roma 1845³, 288 f. (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 198).
- *Ruga e Parrisit calzuem kersctënvvet arbniis prej P. Vincenzit Basile...* Romë 1845⁴, 144 f. (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 201).
- Kristoforides *Kater katekisma per tshunat e vogele*, shtypshkronja A. H. Bojadxhiani, Konstandinopojë 1867, 32 f. (Manek, F.; Pekmezi, G.; Stotz, A. *Albanesische Bibliographie*, Wien 1909 = *Bibliografija shqype*, Viene 1909, nr. 10/1867).
- Marcozzi *Urat*. Kthye sccup prei ltinit P. Congr. Propag. Fide in Rom, 1867 (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 11/1867).

¹ Janë tituj që plotësojnë kriteret e përfshirjes në këtë bibliografi.

² Ribotim i *Cuneus Prophetarum*, për të cilin studiuesi arbëresh Gaetano Petrotta mendon se është “një shtyp i ri i simuluar i veprës në fjalë”, pra një fals (Populli, gjuha dhe letërsia shqiptare, Tiranë 2008 - viti i botimit të veprës në italisht: 1932 - f. 105). Por gjendet në koleksionet e BK një ribotim më i hershëm, ai i vitit 1691, përveç vetë *Cuneus Prophetarum* të 1685-ës.

³ Por gjenden dy ribotime të kësaj vepre (1856 dhe 1873).

⁴ Por gjendet ribotimi i vitit 1873.

- *T' hîmit n' Cumpagnii t' Zemres Sciuguruescmes Jëu Krisctit*, 1870, 8 f. (Sipas Zef Valentinit *Bibliografi* në rev. LEKA 8-1936, f. 514 një kopje e këtij botimi ruhej në arkivin e Kolegjit Saverian).
- *Alfavitar shqip* (toskërisht), prej Konstandin Kristoforidhit (me alfabet grek) [Konstandinopojë 1872], 32 f. (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 318).
- [Giacomo Jungg] *Urat n' nneer e lavd t' Zemers Sciuguruescme t' Jëu Krisctit*, 1873, 16 f. (Markus W. E. Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung, Bildung und Kultur : die "Buchdruckerei der Unbefleckten Empfängnis" zu Shkodra: (1870-1945)*, Hamburg, 2007 (9.2 Bibliographie des Verlages der Unbefleckten Empfängnis zu Shkodra 1870 - 1945, 9.2.1 Chronologische Bibliografie 1873/6).
- [Giacomo Jungg] *T' lutuna me i-u bâa Scëitit Sc' Joëf*, 1873, 15 f. (Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung...* 1873/7).
- Munnimi i Jëu Krisctit josë Kânga e Divotcme Ab. Pieter Metastasit permi Udhen e Scëites Kryc. Kthye sckjyp prei P. Leonard Martinit, 1875, 15 f. (Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung...* 1875/7).
- *Urat per me ju baa gadi fests t' Scëites Elisabet*. Kthye scciyyp prei P.T.D.R.M.O., 1876 (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 3/1876).
- *Urat m'u than nnân dit resct para t'leemit e Jëu Krisctit*. Kthye scciyyp prei P.T.D.R.M.O., 1876 (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 2/1876).
- [Giovanni Maria Crociolani] *Aritmetica per corso preparatorio 1*, 1879, 15 f. (Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung...* 1879/34).
- [Giovanni Maria Crociolani] *Nozioni di fisica speciale ad uso del Coll. di S. rancesco Saverio*, 1880, 32 f. (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 14/1880; Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung...* 1880/39).
- *Regole grammaticali sulla lingua Albanese* compilate da P. Giacomo Jungg d. C. d. G., 1880, 112 f. (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga*

- shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 15/1880; Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung...* 1880/40).
- Hafëz Ali Ulqini *Hoda rabbim terxhymes* (shqip me alfabet arab) [Stamboll] [1295 (1880)], litografi, 48 f. (Lumo Skendo, *Bibliografi shqipëtare, Shtim ne bibliografi e Emile Legrand-it*, rev. Diturija 1926, nr. 1, f. 36).
- Kristoforidis, Konst. *Nom i düte...*, 1882 (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 3/1882).
- [Giovanni Maria Crociolani] *Elementi di trigonometria...* 1886 (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 22/1886).
- [Giovanni Maria Crociolani] *Aritmetica per corso preparatorio 2*, 1886 (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 23/1886).
- *Numeri complessi...*, 1888 (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 27/1888).
- [Giacomo Jungg] *Do urat e msime per fmii t' dotrins kscten*, 1890, 20 f. (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 4/1890).
- Muhammed Tahir bin Halil (Kosovë), *Manzumet-yl-mevlud, fi efdalil mevxhud, bilisanil arnaud* (shqip me alfabet arab) Stamboll, me leje të Ministrisë së Arsimit nr. 109, [1890], litografi, 16 f. (Lumo Skendo, *Bibliografi shqipëtare...* rev. Diturija 1926, nr. 1, f. 36).
- *Kengetore*. Hymna per nde Faletoret te Unghilllorevet. Mimeografisur (litografuar-R. V.) nde Korce (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 9/1893).
- [Giovanni Maria Crociolani] *Nozioni di fisica ad uso del Coll. di S. Francesco Saverio*, Edizione 2. corretta ed aumentata, 1895, 62 f. (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 66/1895; Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung...* 1895/112).

- *Fletore e bektashinjet* prej Naim bej Frashërit, Bukuresht 1896⁵, 32 f. (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 608).
- Viktor Falk, *Fushat e vdekura të Sibirit ose e fshehura ndë pallat të mbretit Rusisë...* Bukuresht 1896, 16 f. (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 623; Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 34/1896).
- *Le nozze d'oro* di Sua Ecc. III. Ma R.ma Mons. Raffaele D' Ambrosio, 1898, 16 f. (Luigj Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme" të etënve jezuitë në Shkodër prej vjetit 1871-1928*, Shkodër 1965, 91/1898).
- *Luleime n' lavd t' Zojës Ruzare*, 1906 (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 147/1906).
- *Tabula Dislocatoria Fratrum Minorum Provinciae Albaniae pro anno Domini 1908*, 1908, 16 f. (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 165/1908).
- *Salmi per i Vespri di S. Giuseppe, S. Ignazzio di Lojola, S. Francesco Saverio e S. Luigi Gonzaga*, 1908 (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...* 174/1908).

Pa vit botimi

- *Selteri i par për Shkolla filltare t' Shqypniis*. Libri i par, pa vit dhe vend botimi, 42 f. (Legrand, *Bibliographie albanaise*, nr. 722).
- *Bukurshkroia Shcyptarë* Shoq. "Bashkimi" (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 19/pa vit botimi).
- *Bukurshkroje* K. K. H. V. St. DR. Shoq. "Agimi" (Manek etj., *Albanesische Bibliographie*, nr. 20/pa vit botimi).

Tituj të shtypshkronjës "Zoja e Paperlyeme" përsëritur në disa vite, por që nuk kanë tregues numerikë, pra nuk mund të konsiderohen botime seriale (periodikë) si:

- *Regole per gli alunni del Seminario Pontificio Albanese*
- *Catalogvs Provinciae Venetae Societatis Iesv invente anno...*
- *Sollemnis praemiorum distributio apud Collegium Pont. Alb. Scodrae institutum*
- *Solenne distribuzione de' premi nel Collegio di S. F. Saverio della Compagnia di Gesù*
- *Società di Beneficenza sotto Patrocinio di S. Giuseppe in Scutari d' Albania*
- etj. (Shestani, *Katalogu i librave të botuem nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme"...*; Peters *Der Älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung ...*).

⁵ Por gjendet "përshtypja e dytë", Sofje 1908.

BIBLIOGRAFI

I

- *Albania*, Bruxelles 1899, nr. 8; 1901, nr. 2, 7
- *Albanica, vepra të botuara në shek. XVI- XVIII*, punuar nga A. Çoba dhe Z. Prela, Biblioteka Kombëtare, Tiranë 1965
- *Albanica I, bibliografi e shekujve XV-XVIII*, nga Shpëtim Mema dhe Afërdita Sharrëxhi, Biblioteka Kombëtare, Tiranë 1998
- *Albanica II, bibliografi e viteve 1800-1849*, nga Shpëtim Mema dhe Lindita Bubsj, Biblioteka Kombëtare, Tiranë 1987
- *Catalogo di Biblioteca Badia Greca di Grottaferrata*, Fondo Albanica, fino al 1991
- *Catholic Encyclopedia*, vol. I, online edition 2003
- *Dokumente arkivore të Vjenës mbi alfabetin dhe arsimin shqiptar*, “Vjetari i Arkivit të Kosovës”, 1974-1975, X-XI, Prishtinë 1979
- *Drita*, Tiranë 1937
- *Enciclopedia Hoepli*, Milano 1963
- *Fjalor Enciklopedik Shqiptar*, vëll. 1&2, Akademia e Shkencave, Tiranë 2008
- *Fjalori Enciklopedik Shqiptar*, Akademia e Shkencave, Tiranë 1985
- *Historia e Letërsisë Shqipe*, vëll. I, Universiteti Shtetëror i Tiranës, Tiranë 1959
- *Historia e Letërsisë Shqipe*, vëll. II, Universiteti Shtetëror i Tiranës, Tiranë 1960
- *Historia e Letërsisë Shqiptare*, Akademia e Shkencave, Tiranë 1983
- *Historia e Shqipërisë II*, Tiranë 1984
- *Imitazione di Cristo*, San Paolo Editore, Torino 2007

- *Kolegja Saverjane nder 50 vjetët e para*, Shkoder, Shtypshkroja “Zoja e Paperlyeme” 1928
- *Kombi*, Boston 1908
- *Kristo Luarasi-vizionar i shtetit shqiptar*, Tiranë 2008
- *La nazione albanese*, Pallagorio (Catanzaro), 1908, nr. 18, 30 shtator
- *La piccola Treccani*, Roma 1995
- *Leka*, Shkodër 1937, nr. 5, 6
- *Meyers Neues Lexikon*, Leipzig 1973
- *Original Catholic Encyclopedia*, vol. XIV, Robert Apleton Company, 1912
- *Parsimi i Shocniis Bashkimit t’ Giuhes Shcypé*, Shkodër, 9 Kallnuer 1908
- *Përparimi*, Shtyp. e Zojës s’Paperlyeme, Shkodër 1915- 3
- *Radhua për librat e shtypëshkronjës “Mbrothësia”*, Selanik 1909
- *Shkrimtarët shqiptarë*, Pjesa I& II, bot. i Ministris s’Arsimit, Tiranë 1941
- *Shpresa*, boton famullia e Prishtinës, nr. 3-4, 1999
- *Tefteri i librave t’divocem ci jan cit scryp në: Elçija i zemers t’Jezu Krishtit*, vieta VII, num. II, Shkodër fruor 1897
- *Vepërij’ e Biblëjotekës’ Kombëtare gjatë vitit’ 1929*, Shtyp. “Mbrothësija” Kristo P. Luarasi, Tiranë 1930
- *Vullneti*, Tiranë, 15 janar 1930 (nr. 20)

II

- Ashta, Kolë. *Shënime e vërejtje rreth gjuhës dhe leksikut të Lekë Matrëngës*, Buletin për shkencat shoqërore, Instituti i Shkencave Tiranë, nr. 1-1957
- Bakiu, Zyber. *Bibliografi e zgjeruar e veprave të Sami Frashërit*, Ribotim i zgjeruar, Tiranë 2010.
- Bartl, Peter. *Shqiptarët, nga Mesjeta deri në ditët tona*, Tiranë [2008]
- Belmonte, Vincenzo. *Giulio Variboba, Vita della Beata Vergine Maria*, Edizione critica e tradozione italiana a cura di Vincenzo Belmonte, Rubbettino Editore 2005.
- Bevapi, Kujtim. *Meditim pedagogjik mbi abetaret shqipe*, Tiranë 1996
- Bevapi, Kujtim & Ballhysa, Abdullah. *Rrezatime të trashëgimisë kulturore shkodrane në fushën e botimeve - “Hija e Skanderbegut” e Banush Shpatarakut – në Shkodra në shekuj*, seminari i 6-të ndërkombëtar 26 nëntor 2005, vëll. II, Shkodër 2006
- Bruzzone, Gian Luigi. *La Biblioteca del magnifico Giulio Dionisio Pavese*

- (1667), në rev. *Accademie e biblioteche d’ Italia*, LXIII, nr. 4, Ottobre-Dicembre 1995
- Butka, Uran *Gjeniu i kombit*, Tiranë 2000
- Cammarano, Salvatore. *Il trovatore*: dramma in quattro parti di, posto in musica da G. Verdi, Milano 1871
- Cordignano, Fulvio. *Veprat e etënvjet jezuitë në Shqipnin e Veriut, 1841-1828* në: rev. Diturija, nr. 6, prill 1928
- Çabej, Eqrem. Hyrje në “*Meshari*” i *Gjon Buzukut* (1555), botim kritik, Tiranë 1968
- Çabej, Eqrem. *Studime gjuhësore*, vëll. IV, VI: Gjon Buzuku dhe gjuha e tij, Prishtinë 1977
- Çapaliku, Alfred. *At Vinçenc Prennushi-jeta dhe veprat*, Shkodër 1996
- Daka, Palok. *Fjalor pseudonimesh, anagramesh e siglash të përdorura në shtypin shqiptar dhe në botime të tjera gjatë viteve 1743-1944*, Tiranë 1998
- Dema, Benedikt. *Veprimi letrar i At. Gjergj Fishtës O. F. M.*, Shkodër 1943
- Domi, Mahir. *Historia e letërsisë shqipe*, vëll. I, Tiranë 1959
- Elsie, Robert. *Histori e Letërsisë Shqiptare*, Tiranë –Pejë 1997
- Garo, Jorgo. *Të njohim atdhetarët tanë : Vangjel Garo nga Zheji*, gaz. *Zagoria*, nr. XIX, tetor 1998
- Gurakuqi, Karl. *Shkrimtarë shqiptarë*, vëll. II, Tiranë 1941
- Guys, Henri. *Bibliographie Albanaise, Description raisonne des ouvrages publies en albanais ou relatifs a l’ Albanie*, Tiranë 1938
- Gjuka, Salih. *Shkrolaria e Shqypes*, Prishtinë 1991
- H. *Kontributi i françeskanëve në hapësirën shqiptare*, pjesa e dytë në: rev. *Shpresa*, boton Kuvendi Salezian, Prishtinë 2000, viti VIII, nr. 1
- H. *Kontributi i jezuitëve në hapësirën shqiptare* në: rev. *Shpresa*, boton famullia e Prishtinës, nr. 3-4, 1999
- Hetzer, Armin. *Armenier und Albaner. Philologisch-historische Materialien zur Stellung zweier Minderheiten im Osmanischen Reich*, Balkan-Archiv N. F. 12, 1987
- Hoti, Vehbi. *Luigj Gurakuqi për shkollën shqipe dhe arsimin kombëtar*, Shkodër 2002
- Ippen, Theodor. *Dokumente arkivore të Vjenës mbi alfabetin dhe arsimin shqiptar*, “Vjetari i Arkivit të Kosovës”, 1974-1975, X-XI, f. 457, Prishtinë 1979.
- Kaleshi, Hasan. *Gramatika shqipe e Fazli tiranasit*. Rev. *Përparimi*, I, 5, Prishtinë, shtator 1955
- Kastrati, Jup. *Abetarja shqipe e Daut Boriçit e vitit 1861 apo 1869*, gaz. “Mësuesi”, 18 shtator 1964
- Kastrati, Jup. *Anton Xanoni* në rev. *Shkodra*. 1962, f. 90

- Kastrati, Jup. *Bibliografi albanistike I*, Prishtinë 2001
- Kastrati, Jup. *Historia e albanologjisë (1497-1997)*, vëll. 1, Tiranë 2000
- Kastrati, Jup. *Historia e gramatologjisë shqipe (1635-1944)*, Prishtinë 1980
- Kastrati, Jup. *Jeronim De Rada* (jeta dhe veprat), Rilindja, Prishtinë 1980
- Kazazi, Njazi. *Mevludet në gjuhën shqipe*, në rev. *Univers*, Tiranë, nr. 11-2009
- Kempis, Tommaso da. *La Imitazione di Cristo*, Presso l' Erede di Niccolo Pezzana, Venezia 1778
- Klosi, Ardian. *Një thesar gjuhësor që fjeti 150 vjet*. Në: Netët pellazgjike të Karl Reinholdit, tekste të vjetra shqipe mbledhur nga dr. Karl Heinrich Theodor Reinhold, K&B, Tiranë 2005
- Korça, Ali. *Vepra*, Logos – A, Shkup 2006
- La Piana, Marco. *Il catechismo albanese di Luca Matranga (1592) da un manoscritto Vaticano*, Grottaferrata 1912.
- Legrand, Emile. *Bibliographie albanaise*, Paris-Athenes 1912
- Legrand, Emile. *Bibliographie hellenique*, tome premier, Paris 1918
- Luli, Faik; Dizdari, Islam. *Mevludet në gjuhën shqipe*, “Camaj-Pipa”, Shkodër 2000
- Luli, Fran. *Fjalor Biblik dhe i termave të kishtarë*, “Camaj-Pipa”, Shkodër 2004
- Lumo Skendo, *Bibliografi shqipëtare. Shtim ne radhoj i Emile Legrand-it*, në rev. *Diturija*, 1926, nr. 1, 2; 1927, nr. 2-4, 5-7, 9 (10-11), 12; 1928 nr. 5, 7, 9 (10-11); 1929 nr. 2-3
- Lumo Skendo, *Libra të shtypura në Rumani*, në rev. *Diturija*, 1927, nr. 3- 5
- Lumo Skendo, Rubrikat bibliografike në rev. *Diturija*, Selanik 1909
- Lloshi, Xhevat. *A ishte përkthyes Gjon Buzuku?* Në: gaz. Ballkan, 30 mars 2005
- Lloshi, Xhevat. *Kristoforidhi përmes dokumentimit*, Tiranë 2005
- Lloshi, Xhevat. Parathënie në: *Kostandin Kristoforidhi, Bibla: (në gegërisht) Kriesa, Të dalëtë 1872*, Shoqëria Biblike, Tiranë 2009
- Lloshi, Xhevat. *Rreth alfabetit të shqipes*, Logos-A, 2008
- Lloshi, Xhevat. *Vangjel Meksi, përkthyes i parë i suksesshëm i Dhjatës së Re shqip*, në: *Vangjel Meksi. Përkthyesi i parë i Dhiatës së Re*. Materialet e sesionit shkencor mbajtur pranë Akademisë së Shkencave, dhjetor 1999, Tiranë 2000
- Mandalà, Matteo. *Gjurmime filologjike për letërsinë e vjetër arbëreshe*, Tiranë 2006
- Mandalà, Matteo. *Luca Matranga, E mbsuame e krështerë*, Caltanissetta 2004

- Manek, F.; Pekmezi, G.; Stotz, A. *Albanesische Bibliographie*, Wien 1909 = *Bibliografja shqype*, Viene 1909
- Meyer, Gustav. *Albanesische Studien*, V, Vorbemerkung, Wien 1896
- Muharremi, Halit. *Fjalor i teologjisë*, Geer, Tiranë 2006
- Nase, Luka. *Si u ngrit shtypshkronja “Mbrothësia “ në Sofje në: Kristo Luarasi-vizionar i shtetit shqiptar*, Tiranë 2008
- Osmani, Shefik; Kazazi, Njazi. *Abetaret shqipe dhe trajektorja e tyre historike-pedagogjike*, Tiranë 2000
- Papacostea, Victor. *Sur l'abécédaire albanais de Vechilhargi në: Civilizație românesă și civilizație balcanică*, București 1983
- Pepo, Petraq. *Një letër e korçarëve e vitit 1845, dërguar Naum Vegilharxhit në Rumani* në: rev. Studime Filologjike nr. 1-1962
- Petrotta, Gaetano. *Popolo, lingua e letteratura albanese*, Palermo 1932
- Petrotta, Gaetano. *Populli, gjuha dhe letërsia shqiptare*, Tiranë 2008
- Petrotta, Gaetano. *Saggio di bibliografia albanese (1500-1930)*, Palermo 1931
- Petrotta, Gaetano. *Svolgimento storicodella cultura e della letteratura albanese*, Palermo 1950
- Petta, Marco. *Appunti di Bibliografia albanese. Opere non segnalate nella Bibliographie Albanaise di Legrand-Guys dalla Biblioteca Ciptense* në: Boll. Grott. 1955
- Peters, Markus W. E. *Der älteste Verlag Albaniens und sein Beitrag zu Nationalbewegung, Bildung und Kultur : die “Buchdruckerei der Unbefleckten Empfängnis” zu Shkodra : (1870-1945)*, Hamburg 2007
- Peyfuss, Max Demeter. *Die Druckerei von Moschopolis, 1731-1769, 2., verbesserte Auflage*, böhlauWien 1996
- Peyfuss, Max Demeter. *Shtypshkronja e Voskopojës, 1731-1769. Shtypja e librave dhe adhurimi i shenjtorve në Patrikanën e Ohrit*, Shtëpia e Librit & Komunikimit, Tiranë 2002.
- Plasari, Aurel. *Edhe një herë për UNICUM-in e Kavalitit*, rev. *Bibliothecae* 1-2000.
- Plasari, Aurel. *Fenomeni Voskopojë*, Tiranë 2000
- Plasari, Aurel. *Hyrje në albanologji, Hyrje në albanologji, Leksione, Master i Nivelit të Dytë në bibliotekonomi* 2010.
- Plasari, Aurel. *Një kodik i panjohur për Shën Nikodhimin e Beratit*, rev. *Bibliothecae* 5, Tiranë 2004
- Plasari, Aurel. *Palajt çka i takon Palajt*, gaz. “Drita”, 2 prill 1995- Quku, Mentor. *Mjeda 3 : Libri i parë*, Tiranë 2007
- Quku, Mentor. *Mjeda 3 : Libri i dytë, LIRIA (1899-1912)*. Tiranë: ILAR, 2008

- Riza, Selman. *Disa teza mbi tre dorëshkrimet e katekizmit të Matrëngës*, në rev. *Studime Filologjike*, nr. 1-1962
- Riza, Selman. *Pesë autorët më të vjetër të gjuhës shqipe*, Tiranë 2002
- Roques, Mario. *Recherches sur les anciens textes albanais*, Paris 1932
- Roti, Carlo. *Bianca e fernando alla tomba di Carlo IV, duca di Agrigento*: dramma in cinque atti, Milano 1889
- Rouville, Alexander de. *The imitation of Mary*, Catholic Book Publishing Co., New York 1991
- Rrota, Justin. *Hulumtime dhe shenjime mbi Gjon Buzukun në Buletin për Shkencat Shoqërore*, Tiranë 1956- 3
- Rrota, Justin. *Monumenti më i vjetri i Gjuhës Shqipe*, Shkodër 1938
- Rrota, Justin. *Ma të parat kopje të fotografueme të Buzukut në Shqipëni*, në At Justin Rrota, Për historin' e alfabetit shqyp dhe studime tjera gjuhësore, bot. II, Botime Françeskane, Shkodër 2005
- Rrota, Justin. *Për historin e alfabetit shqyp*, Shkodër 1936
- Rrota, Justin. *Për historin e alfabetit shqyp* në "Hylli i Dritës", Shkodër, Nr. 2, 1936
- Sciambra, Matteo. *La "Dottrina cristiana" albanese di Luca Matranga*, Città del Vaticano 1964
- Sedaj, Engjëll. *Pjetër Bogdani dhe vepra e tij* në *Pjetër Bogdani, Çeta e Profetëve (I)* *Cuneus Prophetarum*, Prishtinë 1989
- Sedaj, Engjëll. *Teksti burimor latinisht i Kuvendit të Arbnit dhe përkthimet e tij*, në *300 vjetori i Kuvendit të Arbnit*, Shkodër 2009
- Siliqi, Risto. *Vepra të zgjedhura*. Redaktimi dhe shënimet nga Dhimitër Fullani, Tiranë 1956
- Skiroi, Zef. *Vepra I*, Transkriptimin, shkrimet hyrëse dhe përgatitjen për shtyp Matteo Mandalà, Shtëpia Botuese Faik Konica, Prishtinë 2001
- Straticò, Alberto. *Bibliografia në: Manuale di letteratura albanese*, Milano 1896.
- Svane, Gunnar. *Pjetër Budi, Speculum Confessionis (1621)*, Århus 1986
- Shestani, Luigi. *Katalogu i librave të botueme nga shtypshkronja "Zoja e Paperlyeme" të etënve jezuitë në Shkodër prej vjetit 1871-1928*, Shkodër 1965
- Shuteriqi, Dhimitër S. *Bibliografi e letërsisë së vjetër shqipe (1332-1850)*, në: Buletin i USHT, seria shkencat shoqërore, 1962-1
- Shuteriqi, Dhimitër S. *Shkrimet shqipe në vitet 1332-1850*, Tiranë 1976
- Shuteriqi, Dhimitër S. *Tekstet shqipe dhe shkrimi i shqipes në vitet 879-1800*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë 2005

- Tagliavini, Carlo. *Quelques textes peu connus de l'Albanaise Grèce*, extrait de l'Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves, t. VI, Bruxelles 1938.
- Uçi, Alfred. *Jani Vreto, Vepra të zgjedhura*, Tiranë 1973
- Valentini, Zef. *Bibliografi* në rev. LEKA 8-1936
- Xanoni, Anton. *Sa fjalorë ka shqipja?* në: rev. *Elçija i zemers t' Jezu Krishtit*, Shkodër 1910, nr. 8, f. 150
- Xanoni, Anton. *Sa janë gramatikat e gjuhës sonë?* në: rev. *Elçija i zemers t' Jezu Krishtit*, Shkodër 1910, nr. 8, f. 126.
- Xhuvani, Aleksandër. *"Rondinella" (Dallëndyshja)*, rev. *Diturija*, nr. 5, mars 1928
- Xhuvani, Aleksandër. Parathanie në: *Fjalor shqip-greqisht prej Konstandin Kristoforidhit, hartuar së pari me alfabet greqisht dhe botuar në Athinë më 1904-transkriptuar tani me alfabet shqip dhe përpunuar prej prof. Aleksandër Xhuvanit*, Tiranë 1961
- Zamputi, Injac. *Çështje të shkrimit dhe të fillimit të letërsisë në gjuhën shqipe*, në: rev. *Hylli i Dritës*, nr. 1-2, 1995
- Zamputi, Injac. *Mbi rrethanat historike të botimit të "Mesharit" të Gjon Buzukut dhe vendin e tij në letërsinë e vjetër shqiptare*, në: rev. *Studime filologjike*, nr. 3-1986

TREGUES

TREGUESI I AUTORËVE

(autorë, autorë të parathënieve, hyrjeve, pasthënieve apo shënimeve,
përkthyes, editorë, përmbledhës, përgatitës etj.)

-- A --

A. B. *shih* Busetti, Antonio
Adam Haxhi (Voskopojari), Dhanil 24
Ahn, F. 248, 331
Alfonso Maria de Liguori, Santo 58, 70, 93
Argirokastriti, Hajdar *shih* Gjirokastriti,
Hajdar
Arias, Francisco 150
Asdren 269, 269 (parath.), 464, 464 (parath.)
Avrami, Thoma 421 (përkth.), 423 (përkth.)

-- B --

Babbi, Pascko shih Babi, Pashko
Babi, Pashko 100 (përkth., hyrje)
Bacci, Pieter Jak *shih* Bacci, Pietro Giacomo
Bacci, Pietro Giacomo 214
Bageri, Josif 381, 381 (parath., pasth.)
Bardhi, Frang 6
Basile, Vincenzo 71, 71 (hyrje)
Basta, Abramo 194 (përkth.)
Beltoja, Gaspër 465, 465 (parath.)
Bellarmino, Roberto 3, 7, 8, 36, 50, 72
Bellkameni, Mihal 466, 466 (parath.), 467
Benusi, G. *shih* Benusi, Gaspër
Benusi, Gaspër 146, 147, 184, 184 (parath.),
307, 416, 417

Benussi, G. *shih* Benusi, Gaspër
Benussi Gaspër *shih* Benusi, Gaspër
Bettini, Giovanni Pietro 163 (përg.)
Bilota, Bernard 160, 194, 194 (përkth.)
Bilotta, Bernardo *shih* Bilota, Bernard
Blanchvm, Franciscum shih Bardhi, Frang
Bogdani, Pjetër 9, 10
Bogdano, Pietro *shih* Bogdani, Pjetër
Bonaparte, Louis-Lucien 52 (hyrje)
Boriçi, Daut 54
Brankati, Nikollë 335 (bashkaut.)
Bredhi, Naum Panajot Haxhi Llazar shih
Veqilharxhi, Naum 30, 31
Bruschi, Gaetano 43, 51 (recensent)
Bucciarelli, Dario 40, 80 (përg., përkth.,
parath.)
Budi, Pietro *shih* Budi, Pjetër
Budi, Pjetër 3, 4, 5, 7, 8, 50
Bvdi, Petro *shih* Budi, Pjetër
Bvdi, Pietro *shih* Budi, Pjetër
Busetti, Antonio 382, 418, 418 (parath.)
Buzuku, Gjon 1
Bytyçi, Ndue 129, 195
Bytyci, Nnue *shih* Bytyçi, Ndue

-- C --

Calvosa, Michele 101 (shën.)
Camarda Demetrio *shih* Kamarda, Dhimitër
Camet, G. C. 102 (shën. kritike)
Camarano, Salvatore 383
Camodeca de' Coronei, Pietro 226, 226
(hyrje)
Chajup, A. Z. *shih* Çajupi, Andon Zako
Chidichimo, Demetrio 196
Cocci, Giacomo 270
Crociolani, Giovanni Maria 165, 174
Curani, Stefan 197

32, 32 (përkth.), 33, 33 (përkth.), 44
(mbledhës, përkth. dhe përg.), 63, 63
(hyrje), 73, 74, 74 (hyrje), 75, 79, 79
(hyrje), 101, 101 (parath.), 102, 173
(përkth., parath.), 175, 185
Dine, Spiro 332, 332 (parath.)
D' Istria, Dora 48
Dizdari, Nasuf 215
Dodani, Visarion 198 (përg., parath.), 264,
282, 383 (përkth.)
Dodani, Vissar. A. *shih* Dodani, Visarion
Dolammare, Lorenzo Petris de 140
Dorsa, Vincenzo 56 (përkth.)
Duçi, Milo 271

-- Ç --

Çajupi, Andon Zako 249, 249 (parath.), 384
Çami, Muhamet 130, 385

-- D --

D. B *shih* Bucciarelli, Dario
D. C. *shih* Kamarda, Dhimitër
D. H. *shih* Harito, Diogjen
Da Francavilla, Bonaventura 42
Dako, Kristo 386, 386 (parath.), 419, 468
(parath.), 469 (parath.)
Dako, Sevasti *shih* Qiriaz, Sevasti
Da Lecce, Franceso Maria 11 (përg.)
Dal-Gal, Niccolo 470
Dara, Gabriello *shih* Dara (I ri), Gavril
Dara (I ri), Gavril 289, 289 (parath., pasth.)
D' Armento, Egidio Quinziano 11 (përkth.)
De Bonis, Emerio 4
De Coronei, Niccolò Jenò 44 (bashkpërg.)
Dede, Risto 473 (përg.)
Defoe, Daniel 349, 420
Delvina, Namik 350, 351
De Martino, Leonardo 94, 176
De Rada, Gerolamo *shih* De Rada, Jeronim
De Rada, Jeronim 29, 29 (përkth., parath.),

-- E --

Ebubeqir, Dervish 421

-- F --

F. D. B. 80 (përmb., parath.)
Farini, Pelegrino 199
Faurès, Rogatien 473
Ferrari, A. *shih* Ferrari, Andrea
Ferrari, Andrea 109, 110, 166, 186, 236, 290,
291, 311
Férrari, Nnree *shih* Ferrari, Andrea
Filja, Nikollë 334, 335 (bashkaut.), 422
Fishta, Ghergh *shih* Fishta, Gjergj
Fishta, Gjergj 272, 306 (përkth.), 312, 313,
314, 354, 475, 476, 477
Floqi, Kristo 273 (përkth.), 480 (përkth.)
Floqi, Thanasi 389, 389 (parath.)
Frashëri, Mithat 204 (përkth., parath.), 229
(përkth.), 237, 251, 331 (përkth.), 349
(përkth.), 390, 391, 392, 420 (përkth.),
479
Frashëri, Naim 111, 112, 113, 114, 115, 131,
131 (parath.), 148, 161, 162, 167, 178
(përkth., parath., pasth.), 200, 201, 216,

-- H --

252, 273, 336, 355, 393, 394, 480, 481,
482, 483, 484, 496 (përkth., parath.)
Frashëri, Sami 85 (bashkaut.), 116, 117, 132,
133, 217, 228, 238, 315, 356
Frashëri, Zejnel Qamil 506 (përkth.)

-- G --

Gabrielle de***, Mademoiselle 395
Garò, Vangjel 529, 529 (parath.)
Gersen, Giovanni 96
Ghecov, Sctiefn Kost. *shih* Gjeçovi, Shtjefën
Ghini Krojes *shih* Lako, Nikolla
Gni Ghegh ci don vënnin e vet *shih* Curani,
Stefan
Golia, Giuseppe 424
Grameno, Mihal 283, 292, 357, 358, 359,
396, 485, 485 (parath.)
Griffith, Thomas 360
Guagliata, Giuseppe 36 (përkth.), 72
(përkth.)
Guagliata, Zef *shih* Guagliata, Giuseppe
Guerini, Pasco *shih* Guerini, Pasquale
Guerini, Pasquale 177
Gurakuqi, Luigj 284, 293, 293 (parath.), 294,
294 (parath.), 295, 295 (parath.), 327
(parath.), 487, 488, 489, 490
Gurakuqi, Pashko 406 (përkth.)
Gurra, A. *shih* Gurra, Milto Sotir
Gurra, Milto Sotir 425, 491, 492

-- Gj --

Gjakova, Tahir 316
Gjeçovi, Shtjefën 274, 274 (parath.), 397, 397
(parath.), 470 (përkth.), 510 (përkth.)
Gjilo, Miti 494
Gjirokastriti, Grigor 25 (red.), 26 (red.), 27
(red.), 28 (red.)
Gjirokastriti, Hajdar 130 (përg.), 385 (përg.)
Gjuk-Dukagjini *shih* Gjuka, Salih
Gjuka, Salih 398

-- I --

I. D. 202
I. H. M. 353 (përkth.)
I. H. T. G. 316 (përkth.)
Ippen, Theodor 203, 253
Iungg, Jak *shih* Iungg, Giacomo

-- J --

Jubani, Zef 61, 61 (hyrje)
Jubany, Giuseppe *shih* Jubani, Zef
Iungg, Giacomo 95, 122, 164 (përg.), 141
(përkth., parath.), 151 (përg.), 169, 169
(parath., shën.), 187 (përg.), 199 (përkth.,
hyrje)
Iungg, J. *shih* Iungg, Giacomo
Junk, J. *shih* Iungg, Giacomo
Junki, Pasco 58 (përkth.), 70 (përkth.), 93
(përkth.)
Junku, I. *shih* Iungg, Giacomo

Junku, Jak *shih* Jungg, Giacomo
Junku, Pashk *shih* Junki, Pascko

-- K --

Kamarda, Dhimitër 48 (përkth., hyrje), 52 (përkth., përg.), 57 (përg., shën.)
Karafili, Lluca 500
Katundi, Thoma Theodhos 471 (përkth.)
Kavaljoti, Theodor 21, 22
Kazazi, Gjon Nikollë 19/1
Kemal, Namik 361
Kempis, Thomas à 96
Koçi, Aleks N. 453 (përkth.)
Kodheli, Kolë 518 (përmb., përkth., parath.)
Koleci, Dodë 239, 333
Kōlōrioti, A. I. *shih* Kullurioti, Anastas
Korça, Ali Hafiz 363, 401, 412 (përmb., përkth., parath.)
Korçari, P. K. 415 (përkth.)
Kristoforidi, Konstantin shih Kristoforidhi, Kostandin
Kristoforidhi, Kostandin 45 (përkth.), 49, 52 (përkth.), 55 (përkth.), 59 (përkth.), 64 (përkth.), 65 (përkth.), 66 (përkth.), 67 (përkth.), 68, 69 (përkth.), 84 (përkth.), 87 (përkth.), 89 (përkth.), 90 (përkth.), 91 (përkth.), 103 (përkth.), 104 (përkth.), 105 (përkth.), 106 (përkth.), 107 (përkth.), 108 (përkth.), 118 (përkth.), 119 (përkth.), 143 (përkth.), 144 (përkth.), 170 (përkth.), 275, 376 (përkth.), 387 (përkth.), 413 (përkth.), 443 (përkth.), 454 (përkth.), 478 (përkth.), 499 (përkth.), 514 (përkth.), 528 (përkth.)
Kullurioti, Anastas 37 (red.), 97, 99 (përkth.)

-- L --

L. L. B. *shih* Bonaparte, Louis-Lucien
Lako, Nikolla 364, 365, 402, 403

Lamartin *shih* Lamartine, Alphonse de
Lamartine, Alphonse de 204
La Piana, Marco 505 (përgat., hyrje)
Lazi, I. H. *shih* Terova, Jovan
Ledesma, Diego de 2
Lek Gruda *shih* Gurakuqi, Luigi
Libardi, Camillo 231 (përg.)
Loghorezi, Nnree *shih* Logoreci, Andre
Logoreci, Andre 51 (recensent), 92 (përkth.), 109 (përkth.), 110 (përkth.), 166 (përkth.), 186 (përkth.), 236 (përkth.)
Logoreci, Mati 431 (përmb.), 432 (përmb.)
Logorëtsi, Nnree *shih* Logoreci, Andre
Logorezzi, Nnre *shih* Logoreci, Andre
Longo, Bartolo 152
Luarasi, Petro Nini 433, 433 (parath., pasth.)
Lucchini, Luigi 149, 149 (parath.)
Lumo Skendo *shih* Frashëri, Mithat

-- M --

M. G. shih Grameno, Mihal
M. S. 342
M. V. N. B. *shih* Bellkameni, Mihal
M.... çerdhes petritit 310, 472
Mali Kokojka *shih* Frashëri, Mithat
Malsori, Lulo *shih* Duçi, Milo
Marchese, Domenico Antonio 205, 205 (parath.), 206
Marchianò, Michele *shih* Markiano, Mikele
Marcozzi, Tom *shih* Marcozzi da Rapino, Tommaso
Marcozzi da Rapino, Tommaso 96 (përkth., parath.), 98 (përkth.), 151 (përkth.)
Markiano, Mikele 302 (përg., përkth., parath.), 334 (përg., përkth., hyrje), 335 (përg., përkth., hyrje), 422 (parath.), 508 (mbledh., parath., botues)
Matranga, Luca *shih* Matrënga, Lekë
Matrængnæ, Lecæ *shih* Matrënga, Lekë
Matrënga, Lekë 2

Meksi, Vangjel 25 (përkth.), 26 (përkth.), 27 (përkth.), 28 (përkth.), 38 (përkth.), 39 (përkth.)
Melchiori, Francesco 179
Metastasio, Pietro 367, 368, 510
Migliaio, V. 124 (përkth., shën.)
Mih' V. N. *shih* Bellkameni, Mihal
Mikeli, Gaspër 511
Mitko, Thimi 83, 83 (parath.)
Mitkou, E. *shih* Mitko, Thimi
Mjeda, Ndre 136 (përkth.), 137, 157 (përkth.), 241, 255, 276, 277, 286, 291 (përkth.), 298, 318, 404, 435, 436, 437, 438, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547
Mjeda, Nnrek *shih* Mjeda, Ndre
Moschopolitou, Grīgoriou shih Voskopojari, Grigor
Mosi, Hilë 362 (përmb., parath.)
Mulla, Shaban 548

-- N --

N. B. D. *shih* Dizdari, Nasuf
N. D. N. *shih* Naçi, Nuçi
N. D. N. *shih* Nikaj, Ndoc
N. F. *shih* Frashëri, Naim
N. H. F. *shih* Frashëri, Naim
N. M. *shih* Mjeda, Ndre
Naçi, Nuçi 242
Najdeni, Said 230
Negovani, Papa Kristo 218, 219, 266, 267, 267 (parath., pasth.), 278, 287, 287 (parath.), 300, 369, 369 (parath.), 395 (përkth., parath. dhe një poezi)
Nensciati, Lorenz *shih* Nenshati, Lorenc
Nenshati, Lorenc 214 (përkth.)
Nikaj, Ndoc 138 (përkth.), 153 (përsht.), 159 (përkth.), 220 (mbledh., parath.), 256, 256 (parath.), 257, 257 (parath.), 279, 513, 513 (parath.)
Nnjkai, Nnozo *shih* Nikaj, Ndoc
Njkai, Nnoz *shih* Nikaj, Ndoc

Noli, Fan S. 320, 320 (pasth.), 347 (përkth., pasth.), 366 (përkth., parath.), 430 (përkth., parath.)
Nosi, Lef 324

-- O --

Omiri *shih* Homeri

-- P --

P. B. D. F. *shih* Da Francavilla, Bonaventura 42, 42 (parath.)
P. H. H. N. *shih* Negovani, Papa Kristo
P. T. M. d. R. M. O. *shih* Marcozzi da Rapino, Tommaso
Paparisto, Dhimitër 441, 441 (parath.)
Pasi, Domenico 125 (përg.), 142, 156 (përg., parath.), 181, 189, 208 (përg.)
Peci, Sotir 301, 301 (hyrje), 516, 516 (parath.)
Pellico, Silvio 517
Peta, Eugenio 302
Prënnushi, Vinçenc 456 (mbledh., përg., parath.)
Pulevski, Đorđe M. 76

-- Q --

Q. M. 519
Qafëzezi, Ilo Mitkë 405, 405 (parath.)
Qennedy, Ph. B. 520
Qirias Dako, Sevasti *shih* Qiriazzi, Sevasti
Qirias, G. D. *shih* Qiriazzi, Gjeraksim
Qirias, P. D. *shih* Qiriazzi, Parashqevi
Qiriazzi, Gjeraksim 143 (përg.), 144 (përg.), 260 (përmb.), 297 (përkth.), 321 (përmb.)
Qiriazzi, Gjergj 222, 297 (përkth., parath.)
Qiriazzi, Parashqevi 370, 444
Qiriazzi, Sevasti 521, 521 (parath.)
Qyteza, Sabri 361 (përkth.)

-- R --	
Radoja, Egnell <i>shih</i> Radoja, Engjëll	Serreqi, Jak 408
Radoja, Êignl <i>shih</i> Radoja, Engjëll	Serreqi, Nikoll 45 (red.)
Radoja, Engjëll 51 (përkth.), 41 (përkth.), 62 (përkth.), 78 (përgat., përkth., parath.)	Siliqi, Risto 525
Rebeku, Agostino <i>shih</i> Ribeko, Agostin	Siljani, Llazar 325, 325 (parath.), 446, 446 (psth.)
Reinhold, Caroli Henrici Theodori shih Reinhold, Karl	Sina, Athanas 376 (translit.), 387 (translit.), 413 (translit.), 443 (translit.), 454 (translit.), 478 (translit.), 514 (translit.), 528 (translit.)
Reinhold, Karl 35, 35 (parath.)	Sino, Athanas 211
Ribeko, Agostin 261	Skirò, Zef 123, 124, 124 (përkth., shën.), 157, 157 (përkth., shën.), 192, 192 (parath.), 233, 245, 245 (parath.), 255, 326, 326 (parath.), 327, 327 (shën.)
Rossi, Francesco 46, 46 (hyrje), 77, 77 (parath.)	Sotiri, Pandeli 118 (përg.), 119 (përg.)
Roti, Carlo 406	
Rouso, Vasil Dimitri <i>shih</i> Ruso, Vasil Dhimitër	
Ruso, Vasil Dhimitër 82	
Russotto, Tommaso Carnesi 304 (parath.)	

-- Rr --	
Rras' e bardhë <i>shih</i> Haxhimima, Josif	Shieffelini, Samoeli <i>shih</i> Schieffelin, Samuel Shiroka, Gjon 517 (përkth.)
	Shkodrani, Vaso Pashë <i>shih</i> Vasa, Pashko Shuteriqi, Simon 450, 451, 451 (parath.), 457 (përkth.)

-- S --	
S. H. F. <i>shih</i> Frashëri, Sami	
S. P. <i>shih</i> Peci, Sotir	
Sakoli <i>shih</i> Mosi, Hilë	
Santori, Françesk Anton 34 (përkth., hyrje), 101 (ndërfutur)	
Santori, Ntôny <i>shih</i> Santori, Françesk Anton	
Scaglione, Pietro 304	
Schieffelin, Samuel 99	
Schirò, Giuseppe <i>shih</i> Skirò, Zef	
Scpataraku, Banucs <i>shih</i> Nosi, Lef	
Seeburg, Franz von 524	
Serembe, Kosimo <i>shih</i> Serembe, Kozmo	
Serembe, Kozmo 210, 210 (parath.)	
Sereggi, Jakë <i>shih</i> Serreqi, Jak	
Sereqi, Ênjell <i>shih</i> Engjëll Serreqi	
Serreqi, Engjëll 258 (përg.), 299 (përg.), 439 (përkth., parath.)	

-- U --	
Ujka, Gjon 474 (përkth.)	(bashkaut.), 88 (hartues), 120, 121, 130 (përg., parath.), 145, 385 (përg., parath.)
Ulqinaku, Ali Hafiz (përkth.) 375	

-- Y --	
	Ypi, Abdyl 238 (përkth.)

-- V --	
V. A. D. <i>shih</i> Dodani, Visarion	
Variboba, Jul 23, 23 (parath.)	
Vasa, Pashko 85 (bashkaut.), 310, 472	
Ve qilharxhi, Naum 30, 31	
Ve qilharxhi (Bredhasi), Naum P. <i>shih</i> Ve qilharxhi, Naum	
Villavicencio, Karlos 455, 531	
Visso, Thanas 493 (përgat.)	
Vlora, Eqrèm B. 399 (përkth., parath.)	
Voilla, Naum 457	
Voka, Hoxhë <i>shih</i> Najdeni, Said	
Voka, Rexhep 378, 458, 459, 532	
Voka (Tetova), Rexhep <i>shih</i> Voka, Rexhep	
Voskopojari, Grigor 12 (parath.), 18, 19	
Vreto, I. <i>shih</i> Vreto, Jani	
Vreto, Jani 47, 47 (parath.), 53 (red.), 85	

-- Z --	
Zarisci, P. <i>shih</i> Zarishi, Pjetër	
Zarishi, Pjetër 557	
Ziko, Zisi 534, 534 (parath.)	
Zmajeviç, Vinçenc 11 (përg.)	

TREGUESI I TITUJVE

-- A --

- A Dora D' Istria gli albanesi 57
 Abavatar arbëror... (Kullurioti, Anastas) 97
 Abecedario della lingua albanese (De Rada, Jeronim) 175
 Abeja shqip, 1908 328
 Abeja shqip, 1911 414
 Abeja shqip (Q. M.) 519
 Abeja shqip (Voka Rexhep) 458
 Abetar i gjuhës shqip 212
 Abetar i vogël shcyp... (Gurakuqi, Luigi) 293
 Abetar shqip (Kristoforidhi, Kostandin) 68
 Abetare (Korça, Hafëz Ali) 401
 Abetare, 1909 (Qiriazhi, Parashqevi) 370
 Abetare, 1911 (Qiriazhi, Parashqevi) 444
 Abetare e gjuhës shqip 225
 Abetare e gjuhës shqip, 1886 (Frashëri, Sami) 116
 Abetare e gjuhës shqip, 1888 (Frashëri, Sami) 132
 Abetare e gjuhës shqip, 1900 (Frashëri, Sami) 228
 Abetare e gjuhës shqip, 1909 (Frashëri, Sami) 356
 Abetare e gjuhës shqyp, 1890 (Benusi, Gaspër) 146
 Abetare e gjuhës shqyp, 1907 (Benusi, Gaspër) 307
 Abetare gegënisht, 1908 329
 Abetare gegënisht, 1910 380
 Abetare për shkolla fillore meshkujsh e femnash (Paparisto, Dhimitër) 441
 Abetare shqip 247
 Abetare toskërisht, 1908 330
 Abetare toskërisht, 1909 348
 Abetare toskërisht, 1912 460
 Abetarea shqipe (Terova, Jovan) 126, 127
 Abetareja shqip (Shuteriqi, Simon) 450
 Abetari i citun prej Shocniet t' bashkimit t' gjuhës shcype 213
 Abetari i gjuhës shqipe (Gurakuqi, Luigi) 487
 Abetari i vogël shqyp 461
 Abetari për fmit qi mësojnë shqip-italisht 462
 Abetari për Msoitore Filltare t' Shcypniis 281
 Abetari për Shkolla Filltare t' Shcypniis 234
 Afërimi i bullgarishtes sotme me gjuhën shqip (Siljani, Lllazar) 446
 Afron-dita per çcimin e combit shcipetar (Terova, Jovan) 224
 Agimi i gjytetniis (Gjeçovi, Shtjefën) 397
 Akolouthia tīs Osias Myrovlytidōs kai Thavmatorgou Theodōras... 12
 Akolouthia tōn Agiōn Pentekaideka Ieromartyrōn 13

Akolouthia toũ a'giou o'sio martyros
Nikodĩmou (Voskopojari, Grigor) 18
Akolouthia toũ e'n a'giois Patros Imōn
Vĩssariōnos 20
Akt-Dhuratë Jovan M. Bangës 139
Albania, nozioni geografiche (Ippen,
Theodor) 203
Albania (l'), nozioni geografiche statistico-
amministrative (Golia, Giuseppe) 424
Alfabetare e gluhësë shqip 85
Alfavitare shqip (Kristoforidhi, Kostandin) 49
Algebra, compendio elementare 174
Alvanikĩ melissa (Bilietta Sskiypitare)
(Mitko, Thimi) 83
Alvanikon alfavitare (Kullurioti, Anastas)
97
Aniethyerit 415
Antologia albanese (De Rada) 173
Anxat e parnasit (Fishta, Gjergj) 312
Arbēnorve t' kērscten... (De Martino,
Leonardo) 176
Arithmetikē praktike për shkollat e para
(Dako, Kristo) 386
Arnautça elifba 463
Arpa (l') d'un italo-albanese (De Martino,
Leonardo) 94
Atil Rreguli (Metastasio, Pietro) 510

-- B --

Baba-Tomorri (Çajupi, Andon Zako) 249
Bagëti e bujqësija, 1886 (Frashëri, Naim) 111
Bagëti e bujqësija, 1910 (Frashëri, Naim) 393
Bardhi e Fernandi tu vorri i Karlit IV (Roti,
Carlo) 406
Besa (Frashëri, Sami) 238
Besa a fea e shqipëtarëve të vjetër (Siljani,
Llazar) 325
Bëje të mirën pa hidhe në det (Hofmann,
Franz) 229
Bënjatë të Shënjtorevet (Negovani, Papa
Kristo) 287

Bilietta Sskiypitare (Mitko, Thimi) 83
Bleta e ree nner lule t' parrixit (Nikaj, Ndoc)
279
Bleta nner lule t' parrizit (Nikaj, Ndoc) 220
Burim' i Shqipërisë (Bellkameni, Mihal) 466

-- C --

Canti (I) della battaglia (Skirò, Zef) 188
Canti di Milosao, 1836 (De Rada, Jeronim)
29
Canti di Milosao, 1873 (De Rada, Jeronim)
74
Canti popolari albanesi della Capitanata e del
Molise (Markiano, Mikele) 508
Canti popolari albanesi delle colonie d' Italia
(Filja, Nikollë) 334
Canti popolari dell' Albania (Skirò, Zef) 245
Canti sacri (Skirò, Zef) 326
Carne nuziale (Marchese, Domenico
Antonio) 205
Catalogo caratteri, fregi e vignette 227
Catechismo (il) albanese di Luca Matranga
-1592 (La Piana, Marco) 505
Cilët janë shqipëtarët? (Dako, Kristo) 419
Concili provinciaali o Cuvendi Arbenit 11
Concilli i dheut Scicypniis 62
Confessione pratica Italico-Epirotica... (Da
Francavilla, Bonaventura) 42
Constitution and by laws of the Albanian
society "Besa-besën" 317
Cristiano (il) albanese (Filja, Nikollë) 422
Cryshteu i shÿityrũory 34
Cuneus Prophetarum... (Bogdani, Pjetër) 9
Cuvendi i Arbenit o Concilli Provinciaalli 51

-- D --

Dashurija e memedheut (Delvina, Namik)
350
Devozioni i tremdhet t' marteve t' Scna Nnout
prei Padovet 235

Dëshir' e vërtetë e shqipëtarëve, 1912
(Frashëri, Naim) 480
Dëshir' e dashurisë (Karafil, Lluka) 500
Dëshir' e vërtetë e shqipëtarëve (Frashëri,
Naim) 470
Dëshira e vërtetë e shqipëtarëve, 1904
(Frashëri, Naim) 273
Dëshmimi i të madhit dëshmor Sheit Gjergjit
471
Dgiata e Re... 1827 (bot. i plotë) 26
Dgiata e Re... 1827 (bot. më vete i pjesës I)
27
Dgiata e Re... 1827 (bot. më vete i pjesës II)
28
Dgiata e Re... 1858 (bot. i plotë) 37
Dgiata e Re... 1858 (bot. më vete i pjesës I)
38
Dgiata e Re... 1858 (bot. më vete i pjesës II)
39
Dictionarium Latino Epiroticum (Bardhi,
Frang) 6
Diftime historijet permbi Kolegjen Papnore
t' Shqypëniis 352
Diftime t' natyrshme per msoitore t' Shqypniis
(Nikaj, Ndoc) 513
Diftime t' Scurta permijet P. Jak Iungg-ut
S. J. 308
Disaa habere permii apostollim t' urats (Pasi
Domenico) 181
Dita e gjyqit (Zarishi, Pjetër) 557
Dituritë për mësonjëtorët të para (Frashëri,
Naim) 131
Dizionario pelasgo-albanese ed italiano
(Camodeca de' Coronei, Pietro) 226
Do beita (Bytyçi, Ndue) 129
Do t' lutana e do kânghe... 86
Dotrina e Kerscten 78
Dotrina e Kscten 80
Dotrina e voghel 309
Dottrina Cristiana... (Kazazi, Gjon Nikollë)
19/1
Dottrina Christiana... (Ledesma, Diego) 2
Dottrina Christiana... 1618 (Budi, Pjetër) 3

Dottrina Christiana... 1618 (Bellarmino,
Roberto) 3
Dottrina Christiana... 1636 (Budi, Pjetër) 7
Dottrina Christiana... 1636 (Bellarmino,
Roberto) 7
Dottrina Christiana... 1664 (Budi, Pjetër) 8
Dottrina Christiana... 1664 (Bellarmino,
Roberto) 8
Dottrina Christiana... 1856 (Bellarmino,
Roberto) 36
Dottrina Christiana... 1868 (Budi, Pjetër) 50
Dottrina Christiana... 1868 (Bellarmino,
Roberto) 50
Dottrina e kerscten... 1856 (Bellarmino,
Roberto) 36
Dottrina e kerscten... 1873 (Bellarmino,
Roberto) 72
Dy vjersha gegënisht, 1907 (Pashko Vasa),
(M.... çerdhes petritit) 310
Dy vjersha gegënisht, 1912 (Pashko Vasa),
(M.... çerdhes petritit) 472

-- Dh --

Dheeshkroje per msojtoe popullore e
gjetetnore (Mikeli, Gaspër) 511
Dheshkroie e përmledhme me pak fialë per
msoitore t' Shcypniis 250
Dheshkronja (Frashëri, Mithat) 390
Dheshkronjë (Frashëri, Sami) 133
Dhetregonjë (Frashëri, Mithat) 251
Dhiata e Re... 1869 55
Dhiata e Re... 1872 64
Dhiata e Re... 1879 87
Dhiata e Re... 1910 (764 f.) 387
Dhiata e Re... 1910 (96 f.) 388
Dhima i renvet (Skirò, Zef) 123

-- E --

E dilia nner kisca t' katunneve (Mjeda, Ndre)
241

E këndimit çunavet këndonjëtoreja, copë e parë (Frashëri, Naim) 112
E këndimit çunavet këndonjëtoreja, copë e dytë (Frashëri, Naim) 113
E puthura (Grameno, Mihal) 357
Eisagōgī Gramatikīs... (Kavaljoti, Theodor) 22
Eisagōgiki Didaskalia [Haxhi, Adam Dhanil] 24
Elementi grammaticali della lingua albanese (Jungg, Giacomo) 95
Elifba (Boriçi, Daut) 54
Elifba shqip 535
Elifba shqip (Mulla, Shaban) 548
Elifba shqip (Voka, Rexhep) 459
Elogio di Marco Mala (Lucchini, Luigi) 149
Embsuame e chræsteræ... (Matrënga, Lekë) 2
Emni Vehbije (Gjakova, Tahir) 316
Erveheja, 1888 (Çami, Muhamet) 130
Erveheja, 1910 (Çami, Muhamet) 385
Esposizione dell' alfabeto (Mjeda, Ndre) 255

-- E --

Ëndra e lotë (Asdren) 464

-- F --

Fare i ri ëvetar shqip (Veqilharxhi, Naum) 31
Fatin dëftyer me kartra (Bellkameni, Mihal) 467
Faustini e Gustav Seghetti 474
Fe-rëfenjëseja e myslimanëvet (Najdeni, Said) 230
Fe-Rrëfejës a mësimë myslimane 353
Fiaalja të Skanderbecut cë delj ka varri (Chidichimo, Demetrio) 196
Fialët e urta të Sollomonit edhe vivlia e Isaisë 103
Fialuer i Rii i Shcypés 333

Fialuur i voghel scçyp e Itiniset (Jungg, Giacomo) 169
Fisika (Qiriaz, Gjergj) 222
Fjalët' e urta të Sollomonit 478
Fjalorth Shcyp-Frāngisht e Frāngisht-Shcyp... (Gurakuqi, Luigj) 294
Fletore e bektashinjet, 1908 (Frashëri, Naim) 336
Fletore e bektashinjet, 1910 (Frashëri, Naim) 394
Fletore e bektashinjet, 1912 (Frashëri, Naim) 481
Fllad moralit (Beltoja, Gaspër) 465
Fort i shkurtër e i përdorçim ëvetar shqip (Veqilharxhi, Naum) 30
Fylétia e Arbenoré (D' Istria, Dora) 48

-- G --

Gabimi i tmeruarë 423
Gala dia nīpia (Schieffelin, Samuel) 99
Genoveva (Hebbel, Friedrich) 337
Ghaku (Duçi, Milo) 271
Ghiella e s. Mëriis virghiër (Variboba, Jul) 23
Goca e Malësisë (Gurra, Milto Sotir) 491
Gramatika filleclare e shqipes (Tiranasi, Fazli) 452
Gramatika shqyp (Xanoni, Anton) 379
Gramatikë e giuhës shqipe (Floqi, Thanas) 389
Gramatikë elementare (Qiriaz, Sevasti) 521
Gramatikī tīs Omiloumenīs Ellīnikīs Glōssīs (Vreto, Jani) 47
Grammatichetta della lingua albanese (Busetti, Antonio) 382
Grammatika apo folmarmja shqype 486
Grammatika ia folmarmia Shcypitare (Koleci, Dodë) 239
Gyjom Telli (Lamartine, Alphonse de) 204

-- Gj --

Gjendjetore e përjetëshme 493
Gjithësija (Frashëri, Naim) 167

-- H --

Hazna e fmiive 134
Hazna e konghregbazionit t' Zois Beekuume 187
Hazna e kongregbazionliive t' Zois Beekuume 135
Hidhërimet e zemërës (Delvina, Namik) 351
Hiejëtore istori... (Negovani, Papa Kristo) 266
Hietore istori 536
Hija e Skanderbeut (Scpataraku, Banucs) 324
Historia e Shcypniis ch' me fillëse e déri me kohë ... (Nikaj, Ndoc) 256
Historia e Shenjtesë Shkroyë 59
Historia e Turkiis e diftuemë ghinnve t' Shcypniis (Nikaj, Ndoc) 257
Historië e të shtatë udhëtimevet të Sebah dettarit (Ebubeqir, Dervish) 421
Historija shëjte per shkolla të para të Shqypënisë. Shkalla e I. Botimi i tretë (Mjeda, Ndre) 541
Historija shëjte per shkollë të para të Shkypëniësë (Mjeda, Ndre) 318
Historija shëjte per shkollë të para të Shqypnis, shk. I. Shta. (Mjeda, Ndre) 435
Hristomathi (Qiriaz, Gjerasim) 260
Hristomathi a udhëheqës për çdo shtëpi shqipëtar (Qiriaz, Gjerasim) 321

-- I --

I drunjëti kryq (Negovani, Papa Kristo) 300
I madhi Ali e Mavija 400
I madhi Ali e zonj' e madhe Ajishe 426
I madhi Hysejn e Jezidi i Mavijes 497

I vogëli Donat Argjendi (Negovani, Papa Kristo) 278
Iliadhë e Omirit, 1896 (Homeri) 178
Iliadhë e Omirit, 1912 (Homeri) 496
Infallibile (l') Verita' della Cattolica Fede (Bogdani, Pjetër) 10
Israilite dhe filistine (Noli, Fan S.) 320
Istori e Dhiatësë Vietërë (Negovani, Papa Kristo) 218
Istori e krye-ngritjes elinvet më 1821 (Harito, Diogjen) 495
Istori e përgjithëshme për mësonjëtoreset të para (Frashëri, Naim) 114
Istori e Shqipërisë (Frashëri, Naim) 216
Istori e Shqipërisë për shkollat e para (Frashëri, Naim) 482
Istori' e Skënderbeut (Frashëri, Naim) 200
Istoria e shkronjësë shënjtëruarë 65
Istorishkroja e Plikatit (Negovani, Papa Kristo) 369

-- J --

Java e Lutjes 427
Jeta e Kara Mahmut Pash Shkodres (Dizdari, Nasuf) 215
Jeta Scna Nnout... 339
Jeta e sceitit Sc' Filip Nerit prei Firenzet (Bacci, Pietro Giacomo) 214
Jeta e sceitit Sc' Gnon Berchmans... 136
Jeta e scëitit Stanislav Kostka t' Scocniis Jezus 338
Jeta e scëites Sc' Drano Virgin prei Viterbos 151
Jeta e Sc' Luigit Gonzaga 141
Jetë-shkrimi i Konstandin Kristoforidhit (Shuteriqi, Simon) 451
Jetëshkrimet e të gjashtë dëshmorëve shqipëtarë 498
Jezu Criscti n'zemer t'mesctaarit... 41
Jobi edhe Ekklesiastiu 499

-- K --

- Kainī Diathīkī (ī)... 1827 (bot. i plotë) 28
 Kainī Diathīkī (ī)... 1827 (bot. më vete i pjesës I) 26
 Kainī Diathīkī (ī)... 1827 (bot. më vete i pjesës II) 27
 Kainī Diathīkī (ī)... 1858 (bot. i plotë) 39
 Kainī Diathīkī (ī)... 1858 (bot. më vete i pjesës I) 37
 Kainī Diathīkī (ī)... 1858 (bot. më vete i pjesës II) 38
 Kainī Diathīkī (ī)... 1879 (përkth. i Kristoforidhit) 87
 Kata (to) Loukan agion evangelion ... 118
 Kata (to)Matthaion agion evangelion... 1878 84
 Kata (to)Matthaion agion evangelion... 1886 119
 Kata (to) Matthaion evangelion... 25
 Kanonizma a Lig' e Klubit të Shqipëtarëve në Manastir "Bashkim" 340
 Kanonizma e klubit të Gjirokastrës "Drita" 341
 Kanonizma e shoqëris së djelmurisë shqiptare "Vëllazëria", Korçë 501
 Kanonizma e shoqërisë zonjavet "Yll' i Mëngjezit", Korçë 502
 Kanonizmë e Shoqërisë të shtypuri shkronja shqip 88
 Kanonizmoj i shoqërisë shqiptarevet nde Bukuresht mbe emere "Dituri" 158
 Kanuni per t' zgjedhun t' deputetve 503
 Kanunore e federates panshqiptare Vatra (The hearth) 537
 Kanuntoret edhe pas-lighat të shocërisë shcipe "Besa-besën" 317
 Kaside e Mevludit (Halili, Tahir) 168
 Katër ungjijtë edhe punët e apostojvet... 423 f. 89
 Katër ungjijtë edhe punët e apostojvet... 724 f. 90
 Katër ungjilat' e zotit edhe shëlbysit t'ynë Iesu-Krishtit edhe punët' e apostuyvet 66
 Katër Ungjillat e Zotit edhe shëlbysit tonë Jesu Krishtit, edhe punët e Apostuivët 45
 Katërë katekisma 104
 Katiqism i vogël 504
 Katrë përgjëmi' me për çunat' e vogjilë 67
 Kënca e S. Frankiscut 538
 Këndime pas programit të mësonjëtoreset të para (Frashëri, Mithat) 479
 Këndime per shkollë të para të Shkypëniësë. Pjesa e parë (Mjeda, Ndre) 276
 Këndime per shkollë të para të Shkypëniësë. Pjesa e tretë 296
 Këndime per shkollë të para të Shqypëniësë. Libri i dytë (Mjeda, Ndre) 286
 Këndime për radhën' e dytë (Ziko, Zisi) 534
 Këndime për reshtatë filltare (Frashëri, Mithat) 391
 Këndime për shkolla të para të Shqypëniësë. Libri i tretë. Botim i tretë 539
 Këndime për shkollat e para (Frashëri, Mithat) 392
 Këndime për shkollë të para të Shqypëniësë. Libri i parë. Botimi i tretë (Mjeda, Ndre) 542
 Këndime për Shkollë të para të Shqypëniësë. Libri i dytë. Botimi i tretë (Mjeda, Ndre) 543
 Këndime për shkollë të para të Shqypnis. Libri i dytë (Mjeda, Ndre) 404
 Këndime për shkollë të para të Shqypnis. Libri 1. Shtampa e dytë (Mjeda, Ndre) 436
 Këndime për shkollë të para të Shqypnis. Libri i tretë, shtampa e dytë 428
 Këndimet e para për çunat (Gurakuqi, Luigi) 488
 Këndimet e dyta për çunat (Gurakuqi, Luigi) 489
 Këndimet e treta për ç unat (Gurakuqi, Luigi) 490
 Këngat shqipe 362
 Këngëtore shqipe (Grameno, Mihal) 485

- Kënka e spràsme e Balës (Dara -I ri-, Gavril) 289
 Kënka lirie (Serembe, Kozmo) 210
 Kënkat e luftës (Skirò, Zef) 192
 Kënkë të shënjtëruara për falëtoret shqipe 297
 Kish' e Perëndisë (Griffith, Thomas) 360
 Klīmīs Akolouthia toū en Agiois Patros Īmōn Klīmentos 14
 Klumësh për foshnja (Schieffelin, Samuel) 99
 Kndime t' para për t' rritshëm 429
 Knnime t'para per Msoitore Filltare t'Shcygniis. Libri i dytë (Gurakuqi, Luigi) 284
 Komiteti i shqipëtarëve për lirin' e Shqipërisë. Kanonizmë 540
 Komiteti i shqipëtarëve për lirinë e Shqipërisë. Kanonizmë 285
 Komsia e Kleri katolik (Fishta, Gjergj) 313
 Kopësht malsori (Bageri, Josif) 381
 Korça dhe Pshatrat për qark (Naçi, Nuçi) 242
 Kryqi i margaritarë (Gabrielle de***. Mademoiselle) 395
 Kujtimet të Kongresit "Dibrësë" (Voka (Tetova), Rexhep) 378
 Kulscedra e scpiirtit (Jungg, Giacomo) 122
 Kush thotë meshë këto kafshë i duhetë (Budi, Pjetër) 5
 Letër baritore (Serreqi, Jak) 408
 Letra... (Guerini, Pasquale) 177
 Lettera pastorale (De Dolammare, Lorenzo Petris) 140
 Lëxikon tës albanikës glössës (Kristoforidhi, Kostandin) 275
 Lëçitje të folura (Kennedy, Ph. B.) 520
 Lëçitjea shqipe (Terova, Jovan) 128
 Libër dashurie 506
 Libër i trëtë i Knnoitorës për msoitorë t' Shcygniis 254
 Libër per m'u msue me lezue scciyp (Pasi, Domenico) 142
 Librë e shërbesave të shënta të kishës orthodoxe 366
 Librë e të kremteve të mëdha të kishës orthodoxe 430
 Libri i dytë i Knnoitores Shcype per Shkolle n' Shcygnii 240
 Ligjerat' e dytë mii fugurën e Gjenacanit josë... (Villavicencio, Karlos) 531
 Ligjeratë mbii fugurën e Gjenacanit jose t' Zojës t' Shkoders (Villavicencio, Karlos) 455
 Ligjeratë mii detyrat e trimit (Pellico, Silvio) 517
 Lufta e Malçorve Shkoders... 507
 Lulet e verësë 1909 (Frashëri, Naim) 355
 Luletë e verësë 1890 (Frashëri, Naim) 148

-- L --

- Lahuta e malciis. Te ura e Rzhanicës. Kângë popullore, e dyta dorë. Blëe i parë (Fishta, Gjergj) 475
 Lahuta e malciis. Vranina, e dyta dorë. Blëe i dytë (Fishta, Gjergj) 476
 Lahuta e maltsiis... Blëe i parë: Te Ura e Rxhanitses (Fishta, Gjergj) 272
 Lahuta e maltsiis Kângë popullore Blëe i dyte: Vranina (Fishta, Gjergj) 314
 Letër baritore (De Dolammare, Lorenzo Petris) 140

-- M --

- Mallkim i Shkronjavet Shqipe dhe çpërfolja e Shqipëtarit (Luarasi, Petro Nini) 433
 Mallkimi i gjuhës shqipe (Grameno, Mihal) 283
 Marzia o ksctenimi n' filles t' vet 1892 153
 Marzia o ksctenimi n' filles t' vet 1893 159
 Marrëveshtje Radio Telegrafike Nerkombëtare 509
 Mbreti i Assirisë Assarhadoni (Tolstoj, Lev) 453

Mémoire sur la décision prise par l'Assemblée des Chefs Albansais à Gertché le 10/23 Juin 1911 434
Mémorandum mbi vëndimët e dhânuna për Kuvëndit te pergjitheshem te Krénevët Shqypetare ne Gerçë me 10/23 te / Qershorit 1911 434
Mendime (Voka, Rexhep) 532
Meni i'Ouniō, K'. Mnīmīn Epiteloumen 15
Meni i'Ouniō, V' Mnīmīn Epiteloumen 16
Meshar (Buzuku, Gjon) 1
Metodë praktike për të mësuarë çpejt dhe lehtë gjuha inglisht (Ahn, F.) 331
Metodë praktike për të mësuarë lehtë dhe çpejt gjuha frengisht (Ahn, F.) 248
Methodë për të mësuar gjuhën engleshche (Peci, Sotir) 301
Mevlud (Korça, Ali Hafiz) 363
Mevludi Sherif shqip (Ulqinaku, Ali Hafiz) 375
Mërii (Marchese, Domenico Antonio) 206
Mësime (Frashëri, Naim) 161
Mësime filltare të allgjebrës elementare (Dako, Kristo) 468
Mësime të-vëjyerë a fjalë shpirtërishte 180
Mësimet e para të gjeometrisë elementare (Dako, Kristo) 469
Mialt' e mbletësë... (Dodani, Visarion) 198
Mili è Haidhia (Skirò, Zef) 327
Mīnī'ouliōAkolouthiatōnAgīōnEptariomōn (Voskopjari, Grigor) 19
Mirësia dhe ligësia (Lako, Nikolla) 402
Mirëvetija (Vreto, Jani) 120
Moj' i Majit (Bruschi, Gaetano) 43
Moji qershorit josë moji i zëmërs t' J. Krishtit 439
Msime populllore per me ju ruejt kolerës 440
Msime t' kshhtëna per Msoitore Filltare t' Shcypniis. Piése II : Rënn III (Ferrari, Andrea) 311
Msime t' kshhtëna per Msoitore Filltare t'... Piése I: Rënn I e II (Ferrari, Andrea) 290
Msime t' Nevoiscme... (Alfonso Maria de Liguori, Santo) 58

Msimet mâ t' parat e dotrins t' krisetên 319
Muj i majit 98
Muji cersorit... 299
Mustafa Pasha i Shkodrës (I. D.) 202
Muzhiktari i verbët (Seeburg, Franz von) 524

-- N --

Naim be Frashëri (Frashëri, Mithat) 237
Nann zyret jose zemra e J. Krisctit... 265
Nastradin Hoxha 512
Ndollina historijet t' motshme. Blêe i I (Logoreci, Mati) 431
Ndollina historijet t' motshme. Blêe i II (Logoreci, Mati) 432
Nella terra straniera (Skirò, Zef) 233
Ner kujtime t' Majit (t' Divocohem) 1900 (Cocci, Giacomo) 270
Nnancie e Zois t' Sceites Ruzare t' Pompeis (Longo, Bartolo) 152
Nnima e Zois e Sc' Jozefit J. M. J. elemosine società di soccorso 1897-98 549
Nnima e Zois e Sc' Jozefit J. M. J. elemosine società di soccorso 1898-99 550
Noctes Pelasgicae (Reinhold, Karl) 35
Nom i dytë 105
Nomi i-dytë, kthyerë prej Evraishtesë 514
Nozioni di fisica ad uso del... 165
Numeratore per shkollë të para të Shqypëniësë. Pj. I: Shkalla e parë (Mjeda, Ndre) 277
Numeratore per shkollë të para të Shqypëniësë. Pjesa e II: Shkalla e mjeseshme (Mjeda, Ndre) 298
Numeratore per shkollë të para të Shqypnis. Pj. I: Shk. 1, bot. 2 (Mjeda, Ndre) 437
Numëratore per shkollë të para të Shqypnis. Pj.II: Shk. mjessh. Sht. 2 (Mjeda, N.) 438
Numëratore për shkollë të para të Shqypnis. Pjesa e III. Shkalla e eprë. (Mjeda, Ndre) 544
Numëratore për shkolla të para të Shqypëniësë.

Pjesa e III : Shkalla e epër. Botimi i tretë (Mjeda, Ndre) 545
Numëratore për shkolla të para të Shqypëniësë. Pjesa e II: Shkalla e mjesme Botimi i tretë (Mjeda, Ndre) 546
Numëratore për shkolla të para të Shqypëniësë. Pjesa e I: Shkalla e parë. Botimi i tretë (Mjeda, Ndre) 547
Numeratoreja (Vreto, Jani) 121
Numertoria per Msoitorët fillëstorë 243
Numurëtoe (Sino, Athanas) 211

-- O --

O e amla zemra e Jezu Krisctit... 60
Oktōichos Neosti... (Kavaljoti, Theodor) 21
Ordo divini officii recitandi missæque celebrandæ... 515
Oroë permi Abétaar Shcyp 221
Oungilli i Iīsou Chrisstoit... 25
Oxhaku (Grameno, Mihal) 358

-- P --

Pajtoria e Durzit a se Sc' Lucia V. e M. ... (Gjeçovi, Shtjefën) 274
Parajsa dhe fjala fluturake 1894 (Frashëri, Naim) 162
Parajsa dhe fjala fluturake 1912 (Frashëri, Naim) 483
Parkalesi për të vdekuritë 551
Parola (la) di scanderbeg che sorge della tomba (Chidichimo, Demetrio) 196
Pas vdekjes (Çajupi, Andon Zako) 384
Pasechyra Etrefyemit... (Budi, Pjetër) 4
"Pasqyra" Ditëve Përgjakshme në të pestin shekull... (Siliqi, Risto) 525
Pelasgika shkip apla alfavītar (Ruso, Vasil Dhimitër) 82
Per Kshnnëlla 552
Per kuitesë t' Pershndritshmit Emz. Pashko Guerinit 442

Perdorscmia e voghel per me dek mir e n' hiir t' Zotit 258
Pesmdhet biseda t' scëitit Sc' Leonard prei Porto Maurizio... 231
Pika voëset (Fishta, Gjergj) 354
Pjetri edhe Vasili 182
Poesie Albanesi: *Canti di Milosao* (De Rada, Jeronim) 32
Poesie Albanesi: *Storie d' Albania dopo il 1460* (De Rada, Jeronim) 33
Poesie Sacre Albanesi (Filja, Nikollë; Brankati, Nikollë) 335
Pomënia e porosija e misionit scporniu prei fars t' zez ci jan fialt e nnyta 259
Prîisi n' rrugë t' nierziis 518
Prîsi n' Lâmë t' Letratyrës (Xanoni, Anton) 533
Prishëja e Hormovësë (Negovani, Papa Kristo) 267
Psalteri, kethyem mbas ebraishtese vietërë shkip... 69
Psalltiri kthyer me kujdes pas ebraishtes 170
Psalltiri kthyerë pas evraishtesë vietërë shqip 53
Psalltiri kthyerë prej evraishtesë shqip 443

-- Q --

Qerbelaja (Frashëri, Naim) 201
Qëndrimi i shoqërisë shqipëtarëvet "Dëshirë" në Sofje 171
Qëndrimi i shoqërisë shqipëtarëvet "Drita" 154

-- R --

Raccolta di canti popolari e rapsodie di poemi albanesi (Jubani, Zef) 61
Radhua për librat e shtypëshkronjës "Mbrothësija" 371
Radhuashkronjë (Vreto, Jani) 145

Raporti i vepravet dhe llogarivet të shoqërisë
“Përparim” 522
Rapsodie albanesi 1887 (Skirò, Zef) 124
Rapsodie albanesi 1892 (Skirò, Zef) 157
Rapsodie albanesi, Dhima i renvet (Dima dei
rene) (Skirò, Zef) 123
Rapsodie d’ un poema albanese (De Rada,
Jeronim) 44
Rapsodie Nazionali (De Rada, Jeronim) 101
Rečnik od tri jezika c. makedonski, arbanski
i turski (Pulevski, Đorđe M.) 76
Reghulhimi i persepirtscem... (Pasi,
Domenico) 189
Regullat e konghregbazionit t’ Zois
Paperlyeme 322
Regole per gli alunni del seminario pontificio
albanese 163
Regulore e shoqëris’ së muzikës “Band e
Lirisë” 343
Regulla e nisur e para-bërë skoli... 155
Regullat e sulet e congregazionit t’Z’ois
Nuziats 81
Regullim i vëllazëris’ së shqipëtarëve’ të
Misiritë “Bashkimi” 445
Regullore e shoqëris’ së shqipëtarëve’ në
Janinë 344
Regullore e shoqëris’ së shqipëtarëve’ në
Selanik 345
Regullorëja – Programi i Organizacionit
Kombëtar të Shqipërisë... 523
Relazione scolastica del collegio di S.
Francesco Saverio 190
Rengëzimet e shocërisë sheipëtare “Mall’ i
Mëmëdheut” Bucarest 303
Reze djelli (Asdren) 269
Rëfenja (Gurra, Milto Sotir) 425
Rituale Romanum... (Budì, Pjetër) 5
Rjegulhat e shoqërisë “Përlindja e
shqiptarëve” 207
Robenson 1910 (Defoe, Daniel) 349
Robenson 1911 (Defoe, Daniel) 420
Rondinella (la) Carme nuziale... (Peta,
Eugenio) 302
Ruga e parrisit (Basile, Vincenzo) 71

-- Rr --

Rregullat e sullet e kongregazionit t’ Zois
Nunziat 164
Rregullore e Shoqnisë “Afërdita” Elbasan
372
Rregullore e Shoqnisë mësojtorevet shqip
“Përparim” 373
Rresku arbëror (Qafëzezi, Ilo Mitkë) 405
Rrnesa e bulkut n’ t’ maaitun t’ baktiis (M.
S.) 342
Rrugha e scëlbimit 208
Rrusarii i Zonjës Virgjërë e Shën Mërii 407

-- S --

Sarfi ibtidâi arnaûdî (Tiranasi, Fazli) 452
Scahiri elierz (Mjeda, Ndre) 137
Scanderbeccu i pa faan, Libro I 1872 (De
Rada, Jeronim) 63
Scanderbeccu i pa faan, Libro II 1873 (De
Rada, Jeronim) 73
Scanderbeccu i pa faan, Libro III 1873 (De
Rada, Jeronim) 75
Scanderbeccu i pa faan, Libro IV, 1877 (De
Rada, Jeronim) 79
Scanderbeccu i pa-faan, Libro V, 1884 (De
Rada, Jeronim) 102
Scciyptari i msuem n’ ghiuh t’ vet, 1890
(Benusi, Gaspër) 147
Scciyptari i msuem n’ ghiuh t’ vet, 1897
(Benusi, Gaspër) 184
Schypnia, t’ gnofme dheshkrimtare t’
shtumuna e t’ nnrecuna (Ippen, Theodor)
253
Scocnia bâmirse e sceitit Sc’ Jozef n’
Skoder... Diftimi i esapit t’ viets 1894
172
Scocnia bâmirse e scëitit Sc’ Jozef collegi ...
Diftimi i hesapit t’ viets 1895 183
Scocnia bâmirse e sceitit Sc’ Jozef collegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1897 209

-- Sh --

Scocnia bâmirse e sceitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1898 223
Scocnia bâmirse e sceitit sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1899 232
Scocnia bâmirse e scëitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1900 244
Scocnia bâmirse e scëitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1901 262
Scocnia bâmirse e sceitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1902 268
Scocnia bâmirse e scëitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1904 288
Scocnija bâmirse e sceitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1903 280
Scocnija bâmirse e sceitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1905 305
Scocnija bâmirse e scëitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1906 323
Scocnija Bâmirse e scëitit Sc’ Jozef kolegi...
Diftimi i hesapit t’ viets 1907 346
Scuita e scpiirtit 156
Scuole (le) Religiose in Scutari d’Albania
anno 1897 188
Scyhreti i divocem, 1897 191
Scyhreti i divocem, 1902 263
Scyreti i divocem 256
Silistra (vatan) (Kemal, Namik) 361
Sillabario (il) per i bambini che studiano
albanese-italiano 454
Skënder beu ose hero-i shqipëtar (Faurrès,
Rogation) 473
Smuetoria e Austri-Hunghariis n’ Skoder...
553
Solenne distribuzione del premi nel collegio
S. Francesco Saverio 447
Specchio di Confessione... (De Bonis,
Emerio) 4
Statutele societatei albaneze “Drita” 151
Stërvitjetore 36 f. (Lako, Nikolla) 364
Stërvitjetore 4 f. (Lako, Nikolla) 365
Stima agli ottimi biasimo ai tristi (Bilota,
Bernard) 194
Sullet e regulla e ... t’tretit urdhen t’ sceitit
Sc’ Francesk (Melchiori, Francesco) 179

Shahiri elierz 554
Shenjtë Ungjill pas Lukësë 118
Shenjtë Ungjill pas Mattheut, 1878 84
Shenjtë Ungjill pas Mattheut, 1886 119
Sh’ Eustaki o familia e martirve (Metastasio,
Pietro) 367
Sh’ Françesku i Asizit (Fishta, Gjergj) 477
Shënime përmi shkrimin e vjetër Pellazgjit
(Hahn, Johann Georg) 399
Shërbes’ e Javës së Madhe 347
Shkrolaria e shqypes (Gjuka, Salih) 398
Shkronjëto e gjuhësë shqip (Frashëri,
Sami) 117
Shkronjëto e gjuhësë shqip me një sisteme
fare të re (Lako, Nikolla) 403
Shkurtoria e histories s’ motçme, Blëni i I 409
Shkurtoria e histories s’ motçme, Blëni i II
410
Shna Ndou i Padues (Dal-Gal, Niccolo) 470
Shoqëria “Botonjëse literare”... 448
Shoqnija bamirse e Shëjtit Sh’ Jozef
kolegja... Llogarija e Vjetes 1908 374
Shoqnija bâmirse e Shëjtit Sh’ Jozef
kolegja... Llogarija e vjetes 1909 411.
Shoqnija bâmirse e Shëitit Sh’ Jozef kolegja...
Llogarija e vjetës 1910 449
Shoqnija bâmirse e Shëjtit Sh’ Jozef kolegja...
Llogarija e vjetës 1911 526
Shqipëria (Frashëri, Naim) 252
Shqipëria ç’ ka qenë, ç’ është e ç’ do të
bëhetë? 1899 (Frashëri, Sami) 217
Shqipëria ç’ ka qenë, ç’ është e ç’ do të
bëhetë? 1907 (Frashëri, Sami) 315
Shyhreti i Divoçem 527

-- T --

Tabori prej Shqipëtarësh në radhët ushtërisë
së Napoleonit 492
T’ dukunit e zois Lurd 125
Te Dheu i huaj (Skirò, Zef) 233

Tessara (ta) evangelia kai ai praxeis tōn apostolōn... 1879 (423 f.) 89
Tessara (ta) evangelia kai ai praxeis tōn apostolōn... 1879 (724 f.) 90
Të bërëtë 143
Të bërëtë edhe fjalët' e urta kthyerë prej Ebraishtesë 528
Të bërëtë edhe të dalëtë 1880 91
Të bërëtë edhe të dalëtë 1884 106
Të bërëtë, të dalëtë edhe nom i dytë 107
Të bërëtë, të dalëtë, nom i dytë, të urta, Isaisë 108
Të burgosurit (Toska, Tito) 529
Të mbledhunitë e Mbësimeve të Kështëna për shkollë të para të Shqipënisë. Shkalla e tretë (Ferrari, Andrea) 291
Ti Kv' tou Maiou Mīnos Psallomen tīn Akolouthian 17
T' perghiaamit e Jezu Krisctit (Kempis, Thomas à ose Gersen, Giovanni) 96
T' mledhunit dotrins kerscten 92
T' mledhunit e dotrins krcten, 1886 (64 f.) (Ferrari, Andrea) 109
T' mledhunit e dotrins krcten, 1886 (270 f.) (Ferrari, Andrea) 110
T' mledhunit e dotrins kscetē, 1895 (Ferrari, Andrea) 166
T' mledhunit e dotrins ksceten, 1897 (Ferrari, Andrea) 186
T' mledhunit e fialve maa t'nevoishme per me zan ghiuhen italiance 555
T' mledhunit e msimevet' kshtēna (Ferrari, Andrea) 236
T' nnollunat e Scypniis (Curani, Stefan) 197
T' nnollunat shēite t' Lighes mochme e t' Lighes ree 246
T' perghjamit e Zojs Bekume (Arias, Francisco) 157
Treqint-e-tri fjalët të Imami Aliut 412
Tringelhim a serb' e zuzarevet, 1903 (Dodani, Visarion) 264
Tringelhim a serb' e zuzarevet, 1905 (Dodani, Visarion) 282
Tristezza (Marchese, Domenico Antonio) 200
Trovatore (Cammarano, Salvatore) 383

T'vërteta t'paa-sosme, 1873 (Alfonso Maria de Liguori, Santo) 70
T'vërteta t'paa-sosme, 1881 (Alfonso Maria de Liguori, Santo) 93

-- U --

Udha e Sceites Cryc (Bucciarelli, Dario) 40
Ungjili pas Llukajt 413
Ungjilli pas Joanit, kthyerë prej Elinishtesë 454
Ungiilli pas Markut 376
Ungjilli pas Mattheut 144
Uno specchio di umano transito (De Rada, Jeronim) 185
Urat e msime 556
Urat' per t'u than para Mescs t'famulliis ... 193
Uratë t' perditçme e do t' lutuna tieria 530
Urdhnimet e Tenzot e t'scēites kisc (Bytyçi, Ndue) 195
Ushtrime giûhet shqyp-italian. Piesa e parë (Benusi, Gaspër) 416
Ushtrime giûhet shqyp-italian. Piesa e dytë (Benusi, Gaspër) 417

-- V --

Vakinat e scēites kisc 138
Vakinat e t'ligs herscme e t' ligs ree 100
Vakinat e t' sckruemit scēit (Farini, Pelegrino) 199
Valët e detit (Dine, Spiro) 332
Vangelo (il) di S. Matteo 1868 52
Vangelo (il) di S. Matteo 1869 56
Var' i pagëzimit (Grameno, Mihal) 359
Vargënimi n'gjuhë Shcype... (Gurakuqi, Luigj) 295
Varr' i dashnorëvet (Voilla, Naum) 457
Vdekja e Piros 1906 (Grameno, Mihal) 292
Vdekja e Piros 1910 (Grameno, Mihal) 396
Vendimet e Kongresit të Dibrës 377
Versi lugubri (Bilota, Bernard) 160

Viersha trimoshe (Scaglione, Pietro) 304
Viershe të përlijpëm (Bilota, Bernard) 160
Vierrsha t' pershpirtshem 306
Visari komtaar I. Kângë popullore. Blëe i parë: kângë popullore gegnishte 456
Viti premtar i grammatikës (Peci, Sotir) 516
Vjersha malli (Ribecco, Agostin) 261
Vjersha për mësonjëtoret të para, 1886 (Frashëri, Naim) 115
Vjersha për mësonjëtoret të para, 1912 (Frashëri, Naim) 484
Vjershë shkresëtoreja (Negovani, Papa Kristo) 219

Vocabolario Italiano-Albanese (Busetti, Antonio) 418
Vocabolario Italiano-Epirotico, 1866 (Rossi, Francesco) 46
Vocabolario Epirotico-Italiano, 1875 (Rossi, Francesco) 77
Vojte Tare Amerika, sa e mira Shqipërija (Gjilo, Miti) 494

-- Z --

Zefi i njoftun (Metastasio, Pietro) 368

TREGUESI LËNDOR

Antologji, krestomaci 173, 260, 321

Antropologji kulturore 48, 325

Bamirësi 81, 139, 164, 172, 183, 209, 223,
232, 244, 262, 268,
280, 288, 305, 323, 346, 374, 411, 449, 526,
549, 550,
553

Biografi 202, 215, 237, 308, 451, 498

Botime divulgative 342, 440

Botime në gjuhë të huaja në Shqipëri 12, 13,
14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 163,
515, 149, 165, 174, 188, 190, 255, 382,
424, 447, 549, 550

Dokumente 51, 62, 88, 139, 154, 155, 158,
163, 164, 171, 188, 190, 207, 285, 317,
303, 322, 340, 341, 343, 344, 345, 372,
373, 377, 434, 445, 501, 502, 503, 509,
522, 523, 537, 540

Etnografi 4

Etnologji 325

Fe. Teologji

▪ *Feja e krishterë*

- Bibla

Dhiata e Vjetër 53, 69, 91, 103, 105, 106,
107, 108, 143, 170, 443, 478, 499,
499, 514, 528

Dhiata e Re 25, 26, 27, 28, 37, 38, 39, 45,
52, 55, 56, 64,
66, 84, 87, 89, 90, 118, 119, 144, 376,
387, 388, 413, 454

- edukim kristian 58, 60, 67 70, 93, 100,
180, 182, 208, 231, 246,
259, 266, 520, 536

- institucione, shkolla, fondacione,
shoqata, kuvende, urdhra fetarë

81, 135, 149, 163, 164, 172, 179, 181,
183, 188, 189, 190, 209, 223, 232,
244, 262, 268, 280, 288, 305, 322,
323, 346, 352, 374, 411, 447, 449,
526, 549, 550, 553

- hagjiografi 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18,
19, 20, 136, 141, 151, 152,
214, 274, 287, 338, 339, 470, 471

- histori e shkrimeve të shenjta 59, 65,
199, 218

- histori feje 138

- katekizëm 2, 3, 7, 8, 19/1, 34, 36, 50,
72, 78, 80, 92, 99, 104, 109, 110, 134,
135, 138, 156, 166, 186, 187, 236,
241, 290, 291, 309, 311, 318, 319,
422, 435, 504, 505, 541

- kisha kristiane 360
 - letërsi fetare 3, 4, 5, 7, 8, 23, 40, 50, 71, 98, 137, 153, 159, 176, 191, 195, 263, 270, 297, 306, 326, 335, 367, 368, 474, 477, 510, 527, 538, 552, 557
 - letra baritore 140, 177, 408
 - literaturë e krishterë 43, 96, 150, 439
 - liturgji 1, 21, 347, 366, 430
 - lutje 1, 4, 5, 34, 86, 134, 135, 156, 187, 193, 220, 235, 279, 258, 265, 299, 407, 427, 530, 551, 556
 - organizimi kishtar katolik në Shqipëri 515
 - përkthime fetare 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 25, 26, 27, 28, 34, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 45, 50, 53, 55, 56, 58, 59, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 72, 78, 84, 87, 89, 91, 92, 93, 96, 98, 99, 100, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 118, 119, 136, 138, 143, 144, 150, 152, 166, 170, 186, 214, 231, 236, 347, 360, 366, 376, 387, 388, 413, 430, 439, 443, 454, 474, 478, 499, 514, 528
 - publicistikë fetare 125, 455, 531
 - rrëfim 4, 41, 42
 - shërbesa 1, 5, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 41, 134, 135, 187, 241, 493, 515
 - teologjia kristiane 9, 10
 - *Feja islame*
 - bektashizmi 336, 394, 481
 - edukim fetar 230, 353, 532
 - histori islame 400, 412, 426, 497
 - lutje 532
 - mevlud 168, 363, 375
 - përkthime fetare 168, 353, 426
 - vjersha fetare 316, 336, 394, 481
- Filozofi 120
- Fjalorë gjuhësorë 6, 24, 35, 46, 76, 77, 169, 226, 224, 275, 294, 295, 333, 418
- Folklor shqiptar 34, 35, 44, 61, 83, 97, 101, 173, 245, 332, 334, 456, 508
- Folklor turk 512
- Gjuhë shqipe
- alfabeti 61, 255
 - etimologji 325
 - gramatika 35, 95, 239, 379, 382, 389, 398, 403, 452, 486, 516, 521
 - historia e gjuhës shqipe 399
- Gjuhësi
- gramatikë e greqishtes 22, 47
 - studime gjuhësore 221, 339, 446
- Histori e përgjithshme 431, 432
- Histori e popujve të tjerë 257, 325, 495
- Histori e Shqipërisë 197, 256, 313, 315, 325, 352, 482
- etnogjeneza e popullit shqiptar 419
 - lashtësia, pellazgët, Iliria 419
 - periudha e Mesjetës deri në prag të pushtimit osman 11
 - periudha deri në fund të shek. XVIII 11, 51, 62, 202, 215
 - Rilindja Kombëtare 88, 154, 155, 158, 171, 207, 217, 285, 315, 317, 340, 341, 343, 344, 345, 372, 373, 377, 378, 434, 445, 498, 501, 502, 507, 522, 523, 525, 537, 540
- Katalogë, veprimtari librorë 227, 365, 371, 448
- Letërkëmbim 173
- Letërsi botërore
- letërsi angleze 349, 420
 - letërsi antike greke 178, 496
 - letërsi arabe 421
 - letërsi franceze 204, 395, 415, 473
 - letërsi greke 423
 - letërsi gjermane 229, 524, 337
 - letërsi italiane 367, 368, 383, 406, 510
 - letërsi ruse 453
 - letërsi turke 361, 506

- Letërsi shqiptarë
- poezi 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 23, 29, 32, 33, 57, 63, 73, 74, 75, 79, 94, 102, 111, 123, 124, 129, 130, 137, 148, 157, 160, 173, 176, 185, 191, 192, 194, 195, 196, 198, 200, 201, 205, 206, 210, 224, 233, 249, 252, 261, 263, 264, 267, 269, 270, 272, 273, 282, 289, 302, 304, 306, 310, 312, 314, 316, 300, 326, 327, 332, 334, 335, 336, 351, 354, 355, 362, 369, 381, 385, 393, 394, 405, 464, 466, 472, 475, 476, 480, 481, 485, 494, 500, 527, 552, 554, 557
 - prozë 9, 10, 161, 278, 300, 324, 357, 358, 359, 381, 402, 425, 491, 500, 525, 457
 - dramaturgjia 173, 238, 271, 283, 292, 320, 350, 384, 396, 477, 529
 - letërsi për fëmijë 112, 113, 115, 162, 219, 300, 483, 484
- Memuare 378, 525
- Metodë për mësimin e gjuhës shqipe 142, 416, 417
- Metodë për mësimin e gjuhëve të huaja 147, 184, 248, 301, 331, 416, 417, 555
- Moral, edukatë 120, 122, 147, 161, 184, 259, 517, 518, 465
- Prozë didaktike 397
- Publicistikë 315, 433, 507, 525, 492
- Sociologji 61, 173
- Statistikë, evidencë 145, 172, 183, 209, 223, 232, 244, 262, 268, 280, 288, 305, 323, 346, 374, 411, 448, 449, 522, 526
- Shkolla, fondacione, shoqata, klube dhe organizata kulturore-patriotike 88, 154, 155, 158, 171, 207, 285, 317, 303, 340, 341, 343, 344, 345, 372, 373, 445, 501, 502, 522, 523, 537, 540
- Shqiptarët nëpër botë
- arbëreshët e Greqisë 35, 97
 - arbëreshët e Italisë 508
- Tekste shkollore
- abetare të gjuhës shqipe 30, 31, 49, 54, 68, 82, 85, 97, 116, 126, 127, 132, 146, 175, 212, 213, 225, 228, 234, 247, 276, 281, 293, 307, 328, 329, 330, 348, 356, 364, 365, 370, 380, 401, 414, 436, 441, 444, 450, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 487, 488, 519, 535, 542, 548
 - algjebër 174, 468
 - arithmetikë 121, 211, 243, 277, 298, 386, 437, 438, 544, 545, 546, 547
 - astronomi 511
 - dituri 131, 128, 167, 251, 428, 429, 513
 - edukim fetar 100, 246, 266, 287, 290, 291, 311, 318, 435, 541
 - fizikë 165, 222, 428
 - gramatika e gjuhës shqipe 95, 117
 - gjeografi e përgjithshme 133, 147, 184, 250, 390, 511
 - gjeografi e Shqipërisë 203, 253, 242, 315, 424, 428, 511
 - gjeometri 469
 - histori e përgjithshme 114, 409, 410
 - histori e Shqipërisë 216, 428
 - lexim 112, 113, 115, 240, 254, 260, 284, 286, 296, 321, 391, 392, 404, 428, 451, 479, 483, 484, 489, 490, 534, 539, 543
 - teori e letërsisë 533
- Teori e letërsisë 295
- Trajtesa politike 217

TREGUESI I BOTUESVE, TIPOGRAFËVE,
LIBËRSHITËSVE, SHTYPSHKRONJAVE ETJ.

-- A --

A. I. Kōlōrioti 97
Achille Cimmaruta 335
Andrea Amenta Editore, Palermo 123, 124
Antonio Vallardi-editore, Milano 462
Atelieres graphiques “Eminesco”, Bukuresht
383

-- B --

Bartolomeo Zannetti, Roma 3, 4, 5
Biblioteka e Emnijetit, Stamboll 375
“Bosn. Post”, Sarajev 312
Botues G. M. Cilka, Manastir 457
Botonjës Idhomene J. Kosturi 423

-- C --

Carl Patsch 456
Casa Editrice “Apulia” 508

-- D --

D. H. (botues Diogjen Harito) 488
Druck und Verlag von Daniel A. Kayon 456
Državnoj Štampariji, Beograd 76

-- E --

Editor: Lef Nosi, Elbasan 386, 441

-- G --

G. Cooci editore, Trieste 270
Galhtëny Nobile, Napulhii 34
Girolamo Albrizzi, Venetia 10
Giuseppe Pedone Lauriel – Editore, Palermo
157
Grigor Voskopojari 12, 13, 14, 18, 19, 20,
22
Grīgoriō Kōstantinidī *shih* Grigor Voskopo-
jari
Grīgoriou Moschopolitou *shih* Grigor
Voskopojari
Guglielmo Facciotto, Roma 2

-- H --

Hæredem Bartholomæie Zannetti, Roma *shih*
Bartolomeo Zannetti, Roma

-- I --

Imprimerie de l' "Indépendance Roumaine",
Bucarest 303
Imprimerie F. Lœffler, Stamboll 399
Imprimerie Donato Mordo, Alexandrie 445
Imprimerie Polyglotte A. Reiff S. Heymann,
Paris 364
Institut für Balkanforschung, Sarajevo 456

-- K --

Klubi *Gjuha Shqype* 429, 431, 432, 465, 503,
510, 511, 518
Kristo P. Luarasi 225, 229, 237, 238, 242,
247, 251, 252, 260, 261, 266, 267, 273,
278, 287, 292, 297, 300, 310, 316, 321,
325, 329, 330, 331, 332, 336, 337, 340,
348, 349, 350, 351, 353, 355, 357, 358,
359, 361, 369, 371, 380, 385, 391, 392,
393, 394, 396, 400, 405, 420, 425, 426,
471, 472, 473, 486, 491, 492, 529, 534

-- L --

Librëshitja "Korça" 482, 484, 496, 512

-- M --

Mahmud Bey Matbáasi, Stamboll 459
Matbaái Ebuzziya, Stamboll 532
Mihal S. Xoxe 395, 467, 481, 484, 500, 506,
522

-- O --

Officina tipografica di Giuseppe Calìo,
Catanzaro 289

-- P --

Peçatnica "Vitosha" na G. Boydanov i C-ie,
Sofija 381
Perlindia e shcyphtarëve, London 257
"Perlindia e shqiptarëve", Bruxelles 212
Pietro Marietti 46, 50, 51

-- R --

Remo Sandron – editore, Palermo 192

-- S --

Scéiti Cuvèn de Propaganda Fide, Rom
shih Shtypshkronja e Kongregacionit të
Propagandës së Fesë, Romë
Sctampa e t' sceitit Cuvend *shih* Shtypshkronja
e Kongregacionit të Propagandës së Fesë
Sctamp. e Collegs (Sctamp. e Kolegs
Papnore, Sctamp i kolleg's t' Scciypniis,
Sctamp e Kolegs t' Scciypniis), Sckoder
shih Shtypshkronja e Kolegjit Papnor,
Shkodër
Sctyp. e Zojs zanun pa kurr lece, Sckoder *shih*
Shtypshkronja e "Zojës së Paperlyeme",
Shkodër
Scuola Tipografica Salesiana, Palermo 551
Stab. tip. Paolo de Nido, Foggia 302
Stab. Tipografico della R. Università, Napoli
335
Stab. tipo-litografico Fratelli Marsala,
Palermo 245, 304
Stab. Tipo-Stereot. F. di Gennare & A.
Morano, Napoli 205

Stab. Tipo-Stereotipo del Cav. A. Morano,
Napoli 173
Stabilim. dell'Editore Antonio Vallardi,
Milano 462
Stabilimento tipo-litografico dell' "Popolano",
Corigliano Calabro 175, 196, 206
Stampa della Sac. Cong. de Propag. Fide
(Stamperia della S. C. De Propaganda
Fide), Roma *shih* Shtypshkronja e
Kongregacionit të Propagandës së Fesë
(Propaganda Fidei)
Stamperia del Fibreno, Napoli 32, 33
Stamporia e' Lakonisë, Athinë 99
Sofokli Çapi, Kairo 384

-- Sh --

Shkronjështypje (shkronjështypëto) e A.
Zelicit, Konstandinupojë 85, 88
Shoqëria "Bashkimi", Bukuresht 307, 316
Shoqëria "Bashkimi", Shkodër 213, 221,
234, 236, 239, 240, 243, 279, 290, 294,
306, 311, 313, 327, 333
Shoqëria Biblike e Londrës 25, 26, 27, 28,
45, 53
Shoqëria "Botonjëse Literare", Manastir 370,
448
Shoqëria "Dituria", Bukuresht 131, 132, 133,
143, 144, 145, 146, 148, 158, 178, 201,
210, 211, 217, 218, 222, 228
Shoqëria "Dituria", Konstancë (Rumani)
266, 278
Shoqëria "Djalëria Shqipëtare", Braille
(Rumani) 287, 300
Shoqëria "Drita", Bukuresht 111, 112, 113,
114, 115, 116, 117, 120, 121, 126,
127, 128, 154
Shoqëria e Bashkimit të Ungjillorëve,
Manastir 427
Shoqëria e Broshurave Fetare, Londër 49, 59,
67, 104,
Shoqëria e të Shtypurit Shkronja Shqip e
Stambollit 85

Shoqëria misionare amerikane e Stambollit
180, 182
Shoqëria Osmane Sahafije 375
Shoqëria "Perlindja è Shqipetarevë",
Bruxelles 202, 215, 256
Shoqnia "Dija", Vjenë 486
Shoqëria e-mësimi shqip "DRIDA", Bukuresht
shih Shoqëria "Drita", Bukuresht
Shtipëshkronja "Boccone del Povero",
Palermë 407
Shtëpa-shcronë e punetoreve shocetoar
Marinescu & Sherban, Bucuresht 224
Shtyp. dhe librarija "Mbrothësia", Selanik
shih Shtypshkronja "Mbrothësia"
Shtyp. Ernesto Vitaliani, Zadar 354
Shtyp. e Xoies zanun pa mkat t' rriédhshëm
(sctyp. e Zois zanun pa mkat t' rriedhscem)
Shkodër *shih* Shtypshkronja e "Zojës së
Paperlyeme", Shkodër
Shtyp. "Mbrothësia", Selanik *shih* Shtyp-
shkronja "Mbrothësia"
Shtypa-shkronjë (stampa, shtypa-shkrojë,
štupa-škronë) A. H. Boyágian,
Konstantinopol *shih* Shtypshkronja A. H.
Bojaxhian, Konstandinopojë
Shtypëshkrim' i "Perghitheshme", Bukuresht
269
Shtypëshkrimi "Gutenberg", Bukuresht 464
Shtypëshkroaima "Zër' i Arbërisë", Athinë
97
Shtypëshkroj (shtyp., shtypografi) e
"Kombit", Boston Mass. 301, 317, 320,
347,
Shtypëshkronja "Bashkim' i Kombit",
Manastir 360, 370, 372, 373, 376, 377,
378, 386, 387, 388, 398
Shtypëshkronja e Shtatit, Stamboll 390, 479
Shtypëshkronja e Shoqerise "Bashkimi",
Bukurësht 307, 316
Shtypëshkronja (shtypëto) e Shoqërisë
"Drita) 11, 112, 113, 114, 115, 116,
117, 120, 121
Shtypëshkronja e Shqipetarevët, Bukuresht
198, 200

- Shtypëshkronja “Rrufeja”, Konstantinopojë
 Shtypëshkronja shqipe “Mbrothesia” Kristo
 P. Luarasi dhe Kosta Trebicka, Sofje shih
 Shtypshkronja “Mbrothësia”
 Shtypëshkronja shumëgjuhëshë S. Heymann,
 Paris 402
 Shtypëshkronjëtoje (shtypëtore) e Shoqërisë
 “Dituri”, Bukuresht 130, 132, 133, 143,
 144, 145, 146, 148,
 178, 201, 210, 211,
 217, 218, 222, 228 248
 Shtypëtore N. N. Voicu, Bukuresht 283, 293
 Shtypshkronja A. H. Bojaxhian,
 Konstandinopojë 45, 53, 55, 59, 64, 65,
 66, 68, 69, 84, 87, 89, 90, 91, 103, 104,
 105, 106, 107, 108, 118, 119, 170, 180
 Shtypshkronja e Kongregacionit të
 Propagandës së Fesë (Propaganda Fidei),
 Romë 6,
 7, 8, 19/1, 40, 41, 42, 43, 46, 50, 51, 58, 62,
 71, 77, 92, 96, 110, 136, 138, 141, 150,
 166, 187, 189
 Shtypshkronja e Kolegjit Papnor, Shkodër
shih Shtypshkronja e “Zojës së
 Paperlyeme”, Shkodër
 Shtypshkronja e Shoqërisë Osmane të
 Sahafije
 Shtypshkronja e Voskopojës 12, 13, 14, 15,
 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
 Shtypshkronja (sctyp., shtyp., shtyp. e së
 Paperlyemes) e “Zojës së Paperlyeme”,
 Shkodër 60, 78, 80, 81, 86, 98, 100, 109,
 122, 125, 129, 134, 135, 137, 142, 147,
 149, 151, 152, 153, 156, 159, 163, 164,
 169, 165, 172, 174, 176, 177, 179, 181,
 183, 184, 186, 188, 190, 191, 193, 195,
 199, 203, 208, 209, 213, 214, 220, 221,
 223, 231, 232, 235, 236, 241, 244, 253,
 258, 259, 262, 263, 265, 268, 274, 279,
 280, 288, 299, 305, 306, 308, 309, 313,
 319, 322, 323, 324, 333, 338, 339, 342,
 346, 352, 367, 368, 374, 379, 382, 406,
 409, 410, 411, 416, 417, 418, 424, 439,
 442, 447, 449, 455, 474, 517, 526, 527,
 530, 531, 533, 553
 Shtypshkronja “Ebu’ z-Ziya”, Istanbul 452
 Shtypshkronja “Korça”, Korçë 453, 466,
 467, 481, 482, 483, 484, 493, 496, 500,
 501, 502, 506, 512, 516, 522
 Shtypshkronja “Mbrothësia” (shtypëshkronja,
 shtypëshkronja shqipe, shtypëshkronja
 dhe librarija) 204, 216, 219, 225, 229,
 230, 237, 238, 242,
 247, 251, 252, 260, 261, 266, 267, 273, 278,
 287, 292, 297, 300, 310, 315, 316, 321,
 325, 329, 330, 331, 332, 336, 337, 340,
 344, 345, 348, 349, 350, 351, 353, 355,
 357, 358, 359, 361, 362, 369, 371, 380,
 385, 391, 392, 393, 394, 396, 400, 405,
 420, 425, 426, 446, 461, 471, 473, 480,
 486, 497, 498, 471, 472, 491, 492, 529,
 534
 Shtypshkronja “Nikaj” (Shtyp. “NIKAI”,
 Shtyp. “NIKAI”), Shkodër 397, 408, 429,
 431, 432, 440, 461, 465, 470, 475, 476,
 477, 503, 510, 511, 513, 515, 518
 Shtypshkronja Tregtare (shtyp., shtypëshkro-
 nja treg.) Ndërkombëtare, Manastir 413,
 419, 427, 433, 441, 443, 444, 448, 450,
 451, 454, 457, 468, 469, 478, 485, 499,
 504, 514, 520, 521, 528

-- T --

- Tip. G. Fabbreschi e Co, Livorno 57
 Tip. G. Spinnato, Palermo 192, 233
 Tip. Letteraria, Corigliano Cal. 101
 Tip. M. Amenta 123
 Tip. Privata, Scutari 227
 Tipi del Guttemberg, Napoli 29
 Tipo-litografia si fonderia de litere (Tipo-
 litografia, Tipo-litografia si fond. de
 lettere) Dor. P. Cucu, Bucuresci 126, 127,
 128, 154, 155, 264
 Tipogr. del Coll. Pontificio Albanese,

- Scutari *shih* Shtypshkronja e “Zojës së
 Paperlyeme”, Shkodër
 Tipogr. editr. F. di Gennaro & Morano,
 Napoli 185
 Tipografia editrice Bideri, Napoli 326
 Tipografia A. Befani, Roma 226
 Tipografia Albanese, Corigliano Calabro 63,
 73, 74, 75
 Tipografia Augusto Levi 270
 Tipografia del Lloyd Austriaco, Trieste 61
 Tipografia dell’ Ancora, Venezia 94
 Tipografia dell’ Immacolata Concezione
 (Tipogr. priv. dell’ Imm. Concezione,
 Tipografia dell’ Immacolata), Scutari d’
 Albania *shih* Shtypshkronja e “Zojës së
 Paperlyeme”, Shkodër
 Tipografia di Francesco Mormile, Napoli 79,
 102
 Tipografia di Francesco Patitucci, Castrovillari
 160, 194
 Tipografia di Frederigo Bencini, Firenze 44
 Tipografia editrice Cav. A. Tocco & A.
 Salvietti, Napoli 281, 284, 290, 294, 295,
 311, 327, 538
 Tipografia Francesco Paolo de Nido, Foggia
 302, 334
 Tipografia Italo-Orientale “S. NILO”,
 Grottaferrata 505
 Tipografia Poliglotta della S. C. Di Propaganda
 Fide, Roma *shih* Shtypshkronja e
 Kongregacionit të Propagandës së Fesë
 (Propaganda Fidei)
 Tipografia Pontificia nell’ Istituto Pio IX
 (Artigianelli di S. Giuseppe), Roma 422
 Tipografi e shoqërisë “Dituria”, Bukuresht
shih Shtypëshkronjëtoje e Shoqërisë
 “Dituri”, Bukuresht
 Tipografi e Shqipetarevet, Bukuresht
shih Shtypshkronja e Shqipetarevët,
 Bukuresht
 Tuposs P. D. Sakellariou, Athëna 275
 Typis Nikai, Scodrae *shih* Shtypshkronja
 “Nikaj”, Shkodër
 Typis Sac. Congr. de Propag. Fide, Roma
shih Shtypshkronja e Kongregacionit të
 Propagandës së Fesë (Propaganda Fidei)
 Typis Sophoclis Garbola, Athenis 35
 Typogr. e “Kombit”, Boston Mass. *shih*
 Shtypshkronja e “Kombit”, Boston Mass.
 Typografia e P. Vannini e te birite, Livorno 48
 Typografia tīs Diokīseōs, Korfoi 25, 26, 28
 Typographia Immaculatae Conceptionis
 B. M. V., Scodrae *shih* Shtypshkronja e
 “Zojës së Paperlyeme”, Shkodër
 Typographia Seminarii Opera Avgustini
 Candiani, Patavii 9
 Typois “Byzantidos”, Kōnstantinoupolei 47
 Typois Ch. Nikolaidou Filadelfeos, Athenais
 37, 38, 39
 Typois kai anaeōmasi Xenofōntos N. Salti,
 Alexandreia 83
 Typoi Lakonias, Athīnais 99

-- Th --

- Thanas Visso, librashitës 493

-- V --

- Vepra Pijore 367, 368, 439, 474, 517, 524,
 527, 530

VULA, ETIKETA (EX-LIBRIS) ETJ.

“ALBANIAN ORTHODOX ARCHDIOCESE IN AMERICA. 529 EAST BROADWAY, SOUTH BOSTON, MA 02127”

“ALIZOTEMIRI. LIBRARI-KARTOLERI. AGJENSIGAZETASH (Shqipëri) GYROKASTER”

“Arts et Labor LIBRARIA SHPRESA IBRAHIM SHYTI VLONE”

“BIBLËJOTEKA KOMBËTARE – TIRANË”

“BIBLËJOTHEKË E SHTETIT”

“Biblot. Circol. Immacolata”

“BIBLIOTECA MISS. VOL. ALB.”

“BIBLIOTEKA E SHTETIT KORÇË”

“BIBLIOTEKA H. REÇI”

“BIBLIOTEKA ‘LUMO SKENDO’ 1897”

“Biblioteka Sezai Haxhiademi”

“BIBLIOTHEKA KOMTARE”

“BIBLIOTHECA INSTITUTI ALOISIANI S. J. TIRANAE”

“Bibljeteka Franciskane Shkoder”

“COLLEGIUM PONTEFICIUM ALBANIENSE - SCODRAE”

“COLLEGIUM S. FRANCISCI XAVERII - SCODRAE”

“Collegium Topallaj. Societatis Jesu. TIRANAE”.

“COQERIA E SHQIPETAREVET “DESHIRE” 1 KOLLOZHEG 1893 SOFJE”

“DEG’ E COQËRISË “DITURIA” NDË KONSTANCË”

“DREJT. E BIB. DHE MUZEU KOMBËTAR TIRANË”

“DREJTORIA E PERGJ. E ARSIMIT TIRANË – LIBRA”

“DREJTORIJA E SHK. PLOTORE SHIJAK”

“Dhimitër S. Shuteriqi. Biblioteka”

“E fali Zoti Profesor Doktor / Gustav Vajgand (Weigand) / Lëpiskë / Dimëruar 1929”.

“EMBELTOREJA MANUSHAQE. VANGJEL & GJIKA KORÇE”

“INSPEKTORI e ARSIMIT SHKODER”

“INSPEKTORI e ARSIMIT VLONË”

“INSTITUTI FEMNUER NANA MRETNESHE TIRANE”

“INSTITUTI HERBERT-TIRANE, BIBLIOTEKA PER DJELMERINE”

“INSTITUTI SHQIPTAR PER STUDIME E ARTE. BIBLIOTEKA”

“INSTITUTI VASO PASHA 11 SHTATOR 1927”

“KISHA ORTHODOXE E SHCIPERISE ‘SHENT-GHERGHI’- BOSTON MASS. 1909”

“Klubi “Gjuha shqype” SHKODËR”

“KLLUB I SHQIPËTARËVET “BASHKIMI” 1908 NË ELBASAN”

“KOLEGJA E SH’ FRANÇESK SAVERIT SHKODER”

“KOMITETI ANTI-FASHIST SHQIPTAR NË RUMANI”

“Leshnore Shqypetare D’ITRIA – ÇEFA & C. I Shkodër”

“LIBRAIRIE & PAPETERIE, LE CAIRE –EGYPTE”

“Librairie Orientale & Américaine”

“LIBRARI LUMO SKENDO TIRANË”

“LIBRARIA & KARTOLERIA IBRAHIM SHYTI VLORË 1912”

“LIBRARIJA LUMO SKENDO TIRANE / Librairie Lumo Skendo TIRANË (Albanië)”

“MARTIN E MIRASH IVANAJ”

“MISSIO ALBANIENSIS IHS STATIO SCUPIENSIS”

“MISSIO. EXCVRRENS IHS ALBANIENSIS”

“Mitrush Kuteli BIBLIOTEKA”

“Nga Librat e N. Lako-s”

“Orfanotrofia e Zemers KRISHTIT SHKODER”

“Prof. Dr. G. Weigand. Leipzig”

“Pronë e Karl Gurakuqit. Tiranë, më 1 Fruer 1926”

“R. BEMP. ORAD & FIGLIO. FILIALE DI ROMA. Via dello MURATTO N=27 a 29”

“RESIDENTIA SS. CORDIS IESU IHS - TIRANAE”

“S. KOLEA TIRANË”

“SCOCNIA E T’ TRETIT URDHEN S. FRANCESK N’ SCKODER”

“SOCIETA DI BENEFICENZA DI S. GIUSEPPE SCUTARI D’ ALBANIA”

“SOCETATEA CULTURALA ALBANEZA BASHKIMI- BUKURESHTI 1906”

“SOCIETY BESA-BESEN JAN. 6, 1907 - BOSTON, MASS.”

“SPIRO C. DINE. EGYPT. CHAIN-EL-COM”

“SHKOLLA FILLORE STIGMATINE “SANIJE ZOGU” TIRANE, 10-10-1930”

“SHOC. DIALERIA SHCIPETARE BRĂILA”

“SHOQERIA DRITA. GJINOKASTRË 1923”

“SHOQËNIA E STUDENTËVE SHQIPTARE , WIEN”

“SHOQËRIA AFERDITA ELBASAN 1909”

“SHOQËRI E MËSOITOREVE SHQIP PËRPARIMI NË KORÇË”

“SHOQËRI E MUZIKËS ‘BANDA E LIRISË’ KORÇË 1908”

“SHOQNIJA E BIJAVE TË ZOJËS – SHKODËR”

“SHOQNIJA DITUNIJA KOMBTARE TIRANA”

“SHOQNIJA MOTRAT STIGMATINE Bijat e Zojës. Tiranë”

“Shpresa e Shcypeniis”/ “Nade Albanije” / “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA”.

“Shpresa e Shcypeniis” Roma. “LA SPERANZA DELL’ ALBANIA”

“SHQIPËRI’ E RE. La Nouvelle Albanie. Constanza”

“SHTYPESHKROIA & LIBRESHITJA “KORÇA” në Korçë”

“SHTYPESHKROJA MBROTHESIA. KRISTO LUARASI. SOFIA-BULGARIE. IMPREMERIE ALBANAISE”

“SHTYPESHKROJA “ZOJA E PAPERLYEME” SHKODER”

“SHTYPESHKROIA & LIBRESHITJA “KORÇA” në Korçë”

“SHTYPËSHKRONJA & LIBRËSHITJA “KORÇA”. Në Korçë. Mihal S.Xoxe”

“VEPRIMI KATOLIK I DJELMNIS RRETHI I SHEN PJETRIT TIRANE”

“VËLLAZËRIJ’ E SHQIPËTARËVET TË MISIRITË - BASHKIMI 1910”

Ndreqje gabimi

Në regjistrimin 456, në zonën e shënimeve, (f. 296) ka një referim të pasaktë nga art. *Palajt çka i takon Palajt*, gaz. *Drita*, 2 prill 1995, f. 4. Autor i parathënies së botimit *Visari komtaar, blêe i parë, Sarajevo 1911* është Gjergj Fishta. Pasaktësia jonë është pasqyruar edhe te *Treguesi i autorëve* (f. 353) ku gabimisht kjo parathënie i atribuohet Prennushit dhe jo Fishtës.